

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2014 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

14.11.2013

İ Ç İ N D E K İ L E R

EKONOMİ BAKANLIĞI

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	4
EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin)	4
MÜSLİM SARI (İstanbul)	12
MEHMET GÜNAL (Antalya)	14
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	17
SADIK BADAĞ (Antalya)	19
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	21
MUSA ÇAM (İzmir).....	23
HASAN ÖREN (Manisa).....	27
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	28
EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin)	29
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	30
VAHAP SEÇER (Mersin).....	31
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	34
AYTUĞ ATICI (Mersin).....	35
İKİNCİ OTURUM	36

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	36
İZZET ÇETİN (Ankara).....	38
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	40
KAZIM KURT (Eskişehir)	41
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	42
ÜÇÜNCÜ OTURUM	45
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	45
RECAİ BERBER (Manisa).....	48
SORULAR VE CEVAPLAR	52
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	52
VAHAP SEÇER (Mersin).....	52
İZZET ÇETİN (Ankara).....	52
MEHMET GÜNAL (Antalya)	52
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	53
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	53
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	53
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	54
EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin)	54
PROGRAMLAR	63
DÖRDÜNCÜ OTURUM.....	63
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	63
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	63
MUSA ÇAM (İzmir).....	66
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	68
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	70
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	71
OSMAN AYDIN (Aydın).....	73
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul)	74
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	75
KAZIM KURT (Eskişehir)	77
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa)	78
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin).....	79
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya)	80
MEHMET GÜNAL (Antalya)	82
BEŞİNCİ OTURUM.....	85
İZZET ÇETİN (Ankara).....	85
VAHAP SEÇER (Mersin).....	86
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	88
RECAİ BERBER (Manisa).....	89
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	92
SORULAR VE CEVAPLAR	94
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	94
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	94
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	95
ILKNUR DENİZLİ (İzmir)	95
MEHMET MUŞ (İstanbul).....	95
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	95
MUSA ÇAM (İzmir).....	96
KAZIM KURT (Eskişehir)	96
İZZET ÇETİN (Ankara).....	96

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	96
RECAİ BERBER (Manisa).....	97
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa)	97
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	97
SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ NEVİN ERKİRAN.....	98
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	98
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ	104
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	104
EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ	106
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	107
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	107
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	109
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	113
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin).....	113
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	114
PROGRAMLAR	115
Kapanma Saati: 00.19	115

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

14 Kasım 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.09

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 11'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Ekonomi Bakanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

Süreniz otuz dakika.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; öncelikle hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Yorucu bütçe maratonunda Plan ve Bütçe Komisyonunun ortaya koymuş olduğu özverili çalışmalardan dolayı şükranlarımı, sevgi ve saygılarımı bilhassa ifade ederek konuşmama başlıyorum.

Ve masalarınızda, yapacağım bu konuşmanın metni, yine metinle beraber yansıya gelecek olan sunum ve Bakanlığımın faaliyetleriyle ilgili dosyayı da Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı başta olmak üzere Divan ve tüm üyelerine dağıtmış bulunmaktayız.

Verdiğiniz süre içinde konuşmamı tamamlamaya çalışacağım Sayın Başkanım.

Geçen sene yine 14 Kasım tarihinde Bakanlığımın bütçesi üzerine konuşmak için bir araya gelmiştik. O gün gündemde Avrupa'daki ekonomik kriz ve Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki siyasi gelişmeler ile bunların ekonomik ve ticari yansımaları vardı. Artık Avrupa'dan eskisi gibi kötü haberler almıyoruz. Bölge ekonomisinin hassasiyeti devam ediyor fakat en kötü günleri geride bıraktık diyebiliriz. Kuzey Afrika ve Orta Doğu'da ise siyasi karışıklıklar ile bunların ekonomik ve ticari yansımaları maalesef hâlâ devam ediyor.

2012 ile 2013 genel olarak karşılaştırıldığında, dünyada ekonomik büyümenin ivmesi düşüyor. 2012'de yüzde 3,2 olan küresel ekonomideki büyümenin 2013 yılında yüzde 2,9'a gerileyeceği, 2014'te ise yüzde 3,6'ya yükseleceği IMF tarafından tahmin ediliyor.

Dünya toplam mal ve hizmet ihracatı reel olarak 2012'de yüzde 2,8 arttı, 2013'te, bu yıl ise yüzde 3'lük bir artış bekleniyor. Grup olarak yükselen ekonomiler, gelişmiş ekonomilere göre daha yüksek artış oranlarıyla dünya ihracat ve ithalatına dinamizm kazandırmaya devam ediyor.

Bizim için tabii ki Avrupa'daki durum önemli. En son 2011'in 3'üncü çeyreğinde büyüyen avro bölgesi, neredeyse iki yıl aradan sonra 2013'ün ikinci çeyreğinde ancak binde 3 büyüebildi. 2013'te avro bölgesinin binde 4 küçülmesi, AB'nin yerinde sayması, 2014'te ise avro bölgesinin yüzde 1, AB'nin yüzde 1,3 büyümesi öngörüldü.

2013 yılında, avro bölgesindeki 17 üyenin sadece 7'si kriz öncesi reel gayrisafi yurt içi hasıla düzeyine dönebildi, kalan 10'u hala kriz öncesinin gerisinde. Türkiye ekonomisi ise bu dönemde reel ve kümülatif olarak yüzde 20,7 büyüdü.

Avro bölgesindeki işsizlik 2013 Eylül ayı itibarıyla yüzde 12,2 düzeyinde. İspanya ve Yunanistan'da yüzde 25'i aşan işsizlik can yakıyor, sosyal huzuru bozuyor. Bu iki ülkenin genç işsizlik oranlarında ise daha vahim bir tablo ortaya çıkıyor. Genç nüfusun Yunanistan'da yüzde 57,3'ü üniversite, İspanya'da yüzde 56,5'i aktif olarak iş arıyor ve bulamıyor. Sonuç olarak, Avrupa'daki ateş büyük ölçüde kontrol altına alındı fakat geçen beş yıllık yangının hasarı hâlâ duruyor.

Amerika Birleşik Devletleri ekonomisi de küresel krizin etkilerini büyük ölçüde aşmış gözüküyor. ABD ekonomisi ilk 3 çeyrekte sırayla yüzde 1,1; 2,5 ve 2,8 büyüdü. 2013'te yüzde 1,6 büyümesi beklenen ekonomi muhtemelen bundan daha iyi bir performans gösterecek gibi gözüküyor ancak para politikasında sıkılaştırmaya gidilmesi beklentisinden dolayı önümüzdeki dönemde ABD'nin büyümesinde biraz daha baskı hissedilecektir.

Küresel büyümenin itici gücü olan Çin ve Hindistan eski dinamizmlerini kaybediyor. 2010 yılında Çin yüzde 10,4, Hindistan yüzde 10,5 büyümüştü. 2013'te ise Çin'in yüzde 7,6, Hindistan'ın ise yüzde 3,8 büyümesi bekleniyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi ise 2012'de yüzde 4,6 büyüme kaydetmişti, 2013'te yüzde 2,1'lik bir büyüme bekleniyor. Bölgede İran'ın yüzde 1,5, Libya'nın yüzde 5,1 küçülmesi, Mısır'ın yüzde 1,8 büyümesi bekleniyor. Türkiye olarak en büyük arzumuz bölge halklarının isteklerine kulak verilerek, demokratik taleplerin yerine getirilmesi ve medeniyetlerin beşiği olan bu coğrafyanın en kısa sürede bir huzur ve refah bölgesi hâline dönüşmesidir.

Uzun lafın kısısı, küresel ekonominin ne ak ne kara olduğu, puslu olduğu bir ortamdayız. 2013'te dünyada ekonomi ve ticaret cılız bir büyüme gösteriyor. 2014'te ise büyümenin hafif hızlanması beklense de dünyadaki likiditenin çekilmesi ihtimali bir risk unsuru olarak önümüzde.

Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; Türkiye olarak 2012'de, sizlerin de malumu olduğu gibi, yüzde 2,2 büyüdük. Gayrisafi yurt içi hasıla 786 milyar dolara, kişi başına düşen gelir 10.497 dolara ulaştı. 2013'ün ilk yarısında yüzde 3,7 büyüme gerçekleşti. Orta Vadeli Program'da, 2013'te yüzde 3,6 oranında bir büyüme gerçekleşeceğini öngörüyoruz. IMF bu kez bizden daha iyimser. Türkiye için 2013 büyüme beklentisi yüzde 3,8 düzeyinde. Bu oran, ilk 30 ekonomi içinde, Çin, Endonezya ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden sonraki en yüksek 4'üncü büyük büyüme beklentisidir. Geçen hafta açıklanan sanayi üretim endeksi de bence bunu fazlasıyla teyit ediyor. 3'üncü çeyrek büyümemiz de bugünkü şartlarda iyi gelecek gibi görünüyor ve böyle gittiği takdirde bu yıl yüzde 4'e yakın bir büyümeyi göreceğimizi ifade edebilirim.

Türkiye, 2003 yılında düşük-orta gelirli ülkelerden yüksek-orta gelir düzeyine yükselmişti. Bugün, yüksek gelirli ülkeler ligine girmeye hazırlandığımızı ifade ediyorum. Gelir düzeyimiz yükselirken, dağılımı da daha adaletli bir yapıya kavuştuğunu ve tabii ki gelir dağılımında daha istediğimiz düzeyde olmadığımızı da ifade etmeliyim ama şunu çok net olarak söyleyebilirim ki 90'lı yıllarda gelir dağılımının en hızlı bozulduğu OECD üyelerinden biri olan Türkiye, 2000'li yıllardan itibaren dağılımın en hızlı iyileştiği OECD üyesi olmuştur.

Türkiye'nin başarılı ekonomik performansı uluslararası derecelendirme kuruluşlarının geç de olsa not artırımına gitmesini sağladı. Yine hatırlatmak için ifade ediyorum, 5 Kasım 2012'de Fitch, 27 Mart 2013'te S&P, 16 Mayıs 2013'te Moody's kredi notumuzu yükseltti. Son olarak da 23 Mayıs 2013 tarihinde Japon kredi derecelendirme kuruluşu JCR kredi notumuzu artırmıştı. Bu artışlar sonucunda, Fitch, Moody's ve JCR'ye göre yatırım yapılabilir seviyede olduğumuzu, Standard & Poor's'a göre ise yatırım yapılabilir seviyenin bir alt basamağında olduğumuzu ifade ediyorum.

Ekonominin büyümesindeki başlıca amaçlardan biri tabii ki istihdamı artırmak, işsizliği azaltmak. İşsizlik, yine sizlerin bildiği gibi, 2012'de 0,6 puan düşerek yüzde 9,2 oldu. 2012'de istihdam edilen kişi sayısı 711 bin kişi artarak rekor düzeyde 24 milyon 821 bin kişiye yükseldi. 2013 performansımızın da iyi gittiğini ifade ederim. Son on iki ayda istihdam edilen kişi sayısı 600 bin arttı ve işsizlik oranımız şu anda yüzde 9,3'te. Türkiye'deki işsizlik oranı 28 Avrupa Birliği üyesinin 15'inden daha iyi düzeyde ve genç işsizlik oranı bakımından ise 21 Avrupa Birliği üyesinden daha iyi bir seviyede olduğumuzu görüyoruz.

Bakın, krizin başlangıcından bu yana Avrupa'da kriz dönemi boyunca 4,5 milyon insan işini kaybetti ama Türkiye olarak Ocak 2009'dan bugüne istihdam artışımız tam 6,2 milyon civarında. Buna ek olarak, iş gücüne katılım oranı yüzde 51,7 ve kadınlarda ise bu oran yüzde 31,6. İkisi de şimdiye kadar gördüğümüz en yüksek düzeylerinde. Tabii ki burada da istediğimiz düzeyde olmadığımızı ve işsizliğin yüzde 5 veya 6 seviyesine düşmesi amacımız olduğunu ve bu konuda çalışmalarımızın devam ettiğini de sizlere söylemek isterim.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; ekonominin seyrinin yakından takip etmemizi sağlayan göstergelerden biri de sanayi üretim endeksi, Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,4'lük bir artışla Sanayi Üretimi Endeksi 123,8 değerini aldı. İlk dokuz aylık artış ise yüzde 2,8 düzeyinde.

Büyüme; işsizlik ve üretimdeki olumlu performans mali disiplinden taviz vermeden gerçekleşti. Merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı 2012'de yüzde 2,1 oldu ve bu değer, 2013'te AB'ye üye olan Hırvatistan dâhil 28 Avrupa Birliği üyesinin 22'sine göre daha iyi bir performans gösteriyor. Ayrıca, yine 2012 yılında kamu borcunun gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı Türkiye'de yüzde 36,2 olurken 28 Avrupa Birliği üyesinin 25'inin borç seviyesi Türkiye'den daha fazla, yüksek bir seviyede gerçekleşti. 2013 Ocak-Eylül döneminde ise merkezî yönetim bütçe açığı, 9,9 milyar TL azalarak sizlerin de bildiği gibi 4,5 milyar TL oldu. 2013 yılı sonunda -Sayın Bakan da ifade etmiş olabilir- merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranının yüzde 1,2 olacağını öngörüyoruz. Bu oran, yine Avrupa Birliği'ndeki 28 üyeden 23'ünün 2012 yılındaki bütçe performansından daha iyi bir düzeyde.

Cari açık, 2012'de yüzde 36,4'lük bir azalışla 47,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Böylece cari açığın gayrisafi hasılaya oranı 3,6 puanlık düzelmeye yüzde 6,1'e geriledi. 2013 Ocak-Eylül döneminde ise cari açık, yüzde 27,7 -yani 10,6 milyar dolarlık artışla- 49 milyar dolara ulaştı. Tabii, 2012'ye göre yaşanan bu artışın en önemli sebebi altın ithalatının artışıdır. İlk dokuz ayda parasal olmayan altın ithalatı 12,1 milyar dolar ve bu kalemde geçen yıla göre tam 5,4 milyar dolarlık bir artış söz konusu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Orta vadeli programda cari açık beklentisi 58,8 milyar dolar ve gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı ise yüzde 7,1. Altın hariç, cari açığın gayrisafi yurtiçi hasılaya oranının 2013'te yüzde 6,8'den yüzde 6,1'e gerileyeceğini tahmin ediyoruz.

2012'de ihracat yüzde 13 arttı ve rekor kırarak tarihimizin en yüksek rakamına ulaşarak 152,5 milyar dolara yükseldi. İthalat ise yüzde 1,8'lik azalışla 236,5 milyar dolara geriledi. Dış ticaret hacmi, 389 milyar dolar, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 64,5 olarak gerçekleşti. Dış ticaretin büyümeye katkısı -ki son derece önemlidir bu- pozitif ve 4,1 puan düzeyinde gerçekleşti. Böylece Türkiye, 2012 yılında dünya mal ihracatında binde 8,3 ve mal ithalatında yüzde 1,27'lik bir paya sahip oldu.

Orta vadeli programda ihracatımızın 2013'te -bu yıl- 153,5 milyar dolara ve 2014'te 166,5 milyar dolara yükseleceğini; ithalatımızın da 2013'te 251,5 milyar dolara, 2014'te ise 260 milyar dolara yükseleceğini öngörüyoruz. Yıl sonunda rakamlar aşağı yukarı bu düzeyde çıkacak gibi gözüküyor. 2013 Ocak-Eylül döneminde ise ihracat binde 4 azaldı ve 112,5 milyar dolar oldu. İthalat ise yüzde 6 artarak 187,6 milyar dolara yükseldi.

İlk dokuz aylık verilerde -biraz evvel ifade ettiğim gibi- önemli bir altın etkisi var. Tabii, altın da hem ihraç edilen hem ithal edilen ürünlerden biri. Altın ihracatındaki azalma ve ithalatındaki artış da içinde bulunduğumuz konjonktürün doğal bir sonucudur. Ama şunu özellikle vurgulamak isterim ki, altın dışında kalan dış ticarete baktığımızda 2013 Ocak-eylül döneminde ihracatın yüzde 7, ithalatın ise yüzde 3,1 arttığını görüyoruz. Sadece Eylül ayında ise -altın hariç- ihracat yüzde 10,9, ithalat ise yüzde 3,9 artış kaydetti.

Değerli arkadaşlar, bunları niye söylüyorum? 2013, bütün dünyada ticaretin âdeta durduğu bir yıl. Hemen hemen bütün ülkelerin ihracatı yerinde sayıyor. Dünya Ticaret Örgütünün açıkladığı verilere göre, 2013 Ocak-Eylül dönemi için verisi açıklanan -Türkiye hariç- 33 ekonominin ihracat artışı sadece yüzde 1,7 ve bunların sadece 4'ünde, Paraguay, Vietnam, Hong Kong ve Çin'de yüzde 7'nin üzerinde bir ihracat artışı kaydedildi.

Türkiye olarak biz dokuz aylık dönemde 237 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirdik. Bu ülkelerin 159'una yapılan ihracatta artış kaydettik. Dokuz ayda ihracatı yapılan toplam 97 faslın 80 faslında ihracat artışı kaydedildi. 2013 Ocak-Eylül döneminde ise ihracatçı firma sayımız yüzde 5,9 artışla 54 bin 346'ya ulaştı.

Sektörel bazda bakacak olur isek motorlu kara taşıtlarında yüzde 12,8, elektrikli ve elektriksiz makinelerde yüzde 4, tekstilde yüzde 8,9, hazır giyimde yüzde 9,3 ve tarımsal ürünlerde yüzde 11 ihracat artışı gerçekleşti.

Bu ihracat performansında sadece büyük merkezlerin değil, 81 ilimizin de emeği olduğunu ifade etmek isterim. Uygulamaya koyduğumuz politikalar sayesinde ülkemizin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine her bölgesinde gelişen ihracatçı illerimizin âdeta yıldızları parlıyor. 2002 yılında 31 bin 731 ihracatçı firmamız varken, 2012'de 56 bin 440 firmaya ulaşarak bir rekor kırdığımızı da belirtmeliyim.

Bakın, size birkaç örnek vermek isterim: 2002'de Türkiye ihracatının yüzde 58,2'sini İstanbul yapmıştı. Bu yılın ilk dokuz ayında ise İstanbul'un payı yüzde 47,1'e inmiştir. Buna karşılık Ankara'nın payı, 4,2'den yüzde 5,2'ye; Gaziantep'in payı yüzde 1,7'den yüzde 4'e; Kocaeli'nin payı yüzde 3,5'tan yüzde 8,2'ye; Manisa'nın payı binde 9'dan yüzde 2,4'e yükseldi. Yine, Konya, Trabzon, Antalya, Aydın, Karabük, Osmaniye ve Amasya gibi illerin aldığı payda çok ciddi sıçramalar yaşandı. Artık, ihracat yavaş yavaş programladığımız gibi Anadolu'ya kayıyor.

İhracatın yanı sıra ithalata baktığımızda ise ithalatta, mineral yakıt ve yağ ithalatımız ilk dokuz ayda yüzde 7,3 azalarak 41,4 milyar dolara erişti. Demir ve çelik ithalatı yüzde 6,7 düşerek 13,9 milyar dolar oldu. Diğer taraftan, ithalatımızdaki ilk 20 faslın 16'sında artış gerçekleşti. 2013 Ocak-Eylül döneminde elektrikli ve elektriksiz makineler ithalatı yüzde 12,8 oranında ve motorlu kara taşıtları ithalatı yüzde 18,5 oranında artmıştır.

Değerli arkadaşlar, 2013 Ocak-Eylül döneminde ihracatımızın yüzde 41,1'ini AB'ye, yüzde 23,5'ini yakın ve Orta Doğu'ya, yüzde 9,6'sını Afrika'ya, yüzde 9,3'ünü diğer Avrupa ülkelerine, yüzde 7,9'unu diğer Asya'ya ve yüzde 6,6'sını da Amerika kıtasına gerçekleştirdik.

Avrupa Birliği'ne ihracatımız dokuz aylık dönemde, yüzde 6,7 artarken AB'den ithalatımız yüzde 5,7'ye yükseldi. Biraz sonra özel olarak değineceğim ama şimdi kısaca söylemek isterim ki, 2002'de yüzde 56,6 olan AB'nin ihracatımızdaki payı 2012'de yüzde 39 ve 2013 Ocak-Eylül döneminde ise yüzde 41,1 düzeyinde gerçekleşti. Avrupa Birliğinde toparlanma devam ettikçe oran 1-2 puan daha yükselebilecek gibi gözüküyor ama asıl önemli olan, uzun vadede Avrupa Birliğinin payının giderek düşüyor olmasıdır çünkü biz, Ekonomi Bakanlığı olarak 2009 başından beri pazarlarımızı çeşitlendirmeye çok önem verdik. Avrupa'nın payı azalırken, Güney Amerika'nın, Uzak Doğu ve Afrika'nın payını artırdık.

Avrupa Birliği ithalatımız da yüzde 36,3 ile hâlen en büyük paya sahip olan ülke grubu olma özelliği taşıyor. 2013 Ocak-Eylül döneminde Avrupa Birliğinden yaptığımız ithalat -biraz evvel ifade ettiğim gibi- yüzde 5,7 artarak 68,2 milyar dolara erişti. Avrupa Birliğinden ithalat artışı, genel ithalatta olduğu gibi, motorlu kara taşıtları ile elektrikli ve elektriksiz makinelerden kaynaklanıyor.

Bir diğer önemli ticaret kaleminiz hizmet ticaretiyle ilgili görüşlerimi ifade etmek isterim. 2012'de hizmet ihracatımız 43,2 milyar dolar ile tarihimizin en yüksek rakamına erişti ve Türkiye, dünyada hizmet ihracatında yüzde 1, hizmet ithalatında ise binde 4,9 paya sahip olan bir ülke. 2013 Ocak-Eylül döneminde hizmet ihracatımız yine aynı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

şekilde artışa devam ederek yüzde 10'luk bir artışla 35,4 milyar dolar oldu, ithalatımız ise 17,1 milyar, net fazlamız ise - aslında önemli olan, altını çizmek istediğim husus- 18,3 milyar dolar. Yani, dış ticaretteki fark ithalattan çok daha fazla. Bu yıl, inşallah, ümit ediyoruz ki hizmet ticaretinde 48 milyar doları aşarak rekorumuzu yenileyeceğiz, hizmet ihracatımızda. Hizmet ticaretinden sorumlu Bakan olarak cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 150 milyar dolarlık bir hizmet ihracatına ulaşmayı hedeflediğimizi sizlere iletmek isterim ve bu konudaki çalışmalarımızı biraz sonra sizlere ifade edeceğim.

Sayın Başkan, saygıdeğer üye arkadaşlarım; bildiğiniz gibi, Türkiye'nin en asıl, en önemli meselesi, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak, ülkemizdeki katma değeri ve teknoloji altyapısını yükseltmek ve dolayısıyla cari açık ile büyüme arasındaki ilişkiyi azaltmaktır. Ekonomi Bakanlığı olarak bu amaçla bir yandan üretim, ihracat ve yatırımları artırmaya dönük çalışmalarımızı sürdürüyor, diğer taraftan ithalatı yöneten politikalar oluşturuyor ve bunları da yürütüyoruz. İhracatı artırmaya dönük çalışmalarımızda yol haritamızı 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'yla tespit ettik. Daha düne kadar, ihracatta -biraz evvel de ifade ettiğim gibi- AB pazarına aşırı bağımlıydık. Pazar çeşitlendirmesine dönük çalışmalarımız ile bu bağımlılığı büyük ölçüde azaltmayı başardık. 2002'de yüzde 56,6 olan AB'nin ihracatımızdaki payı -ifade ettiğim gibi- 2012'de yüzde 39'a ve 2013 Ocak-Eylül döneminde yüzde 41,1'lik bir paya ulaştı.

Hedef ve öncelikli ülkelere daha yüksek ihracat destekleri veriyor, üst düzey ziyaretlerimizi de bilhassa bu ülkelere yöneltiyoruz. Ayrıca, ticaret müşavirlerimizin -yine sizlerin destekleriyle- sayısını artırdık ve yeni ülkelere temsilcilikler açtık. Sivil toplum kuruluşlarıyla da yoğun iş birliği içinde çalışıyor ve onların da hedef ve öncelikli ülkelere yönelmelerini bilhassa teşvik ediyor ve destekliyoruz. Hedef ve öncelikli ülkelerin tespit aşamasında da, sonrasında da, uygulama aşamasında da sürekli Türk özel sektörüyle beraber, iş birliği içindeyiz. 2014-2015 dönemine ilişkin hedef ve öncelikli ülkeleri belirleme faaliyetlerinde ise çalışmalarımız son aşamaya geldi. İnşallah, önümüzdeki günlerde 2014-2015 dönemine ilişkin hedef ve öncelikli ülkeleri de sizlere, kamuoyuna açıklayacağız.

Bir taraftan ihracatçı sayısını artırmak, bir taraftan mevcut ihracatçılarımızı daha kurumsal hâle getirmek ve markalaşmayı desteklemek amacıyla TURQUALITY ve marka destekleri ile yurt dışı birim, marka ve tanıtım faaliyetleri desteği ile yine tasarım desteği, fuar destekleri, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında, Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında ve Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ kapsamında, önemli, bütçemize göre mütevazı destekler veriyoruz.

İhraç ürünlerimizin tanıtımı, pazar payımızın artırılması, ticari ve ekonomik iş birliğimizde ilerleme sağlanması amaçlarıyla bilhassa çok önem verdiğimiz ticaret heyeti, sektörel ticaret heyeti, alım heyeti ve özel nitelikli alım heyeti programları düzenliyoruz.

2012 yılında 16 ülkeye, 2013 Ocak-Ekim döneminde ise 19 ülkeye ticaret heyet programı düzenlendik.

2012 yılında 78 adet, 2013 Ocak-Ekim döneminde ise 62 alım heyet programı gerçekleştirildik. 2013 yılı sonuna kadar toplam 73 alım heyeti düzenleyeceğimizi de ifade etmek istiyorum.

2012 yılında 29 ülkeye toplam 51 adet, 2013 Ocak-Ekim döneminde ise 35 ülkeye toplam 64 sektörel ticaret heyeti programı düzenlendi. 2013 yılında 79 adet sektörel ticaret heyeti programımızı da gerçekleştireceğiz.

Bir başka konuya geçtiğimizde, 2013 Ocak-Eylül döneminde dâhilde işleme rejimi kapsamında 49,6 milyar dolarlık bir ihracat gerçekleşti ki bu ihracat toplam ihracatımızın yüzde 44'üdür. 2013 Ocak-Ekim döneminde hazırlanan 6.486 adet dâhilde işleme izin belgesi ile 48,1 milyar dolarlık ihracat taahhüdü karşılığında 28,6 milyar dolarlık ithalat izni verilmiştir.

Diğer bir araç olarak, firmalara ticari bilgi hizmeti sunmak, ticaret müşavirlikleri ve ataşelikleri ile istişare içinde bilgi paylaşımı sağlamak, ülke raporları hazırlamak, seminer ve bilgilendirme toplantıları gerçekleştirmek, ticaret heyeti organizasyonlarına katkı sağlamak ve bilhassa yerinde pazar araştırmaları gerçekleştirmek amacıyla 34 ülke masası faaliyet göstermeye devam ediyor. Bakanlık görevine geldiğim bundan dört yıl önce ilk olarak böyle bir uygulamayı başlattığımız ve bu uygulamanın da başarılı bir şekilde devam ettiğini sizlere buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel ifade ettiğim gibi, hizmetler sektörüne de önem veriyoruz. 2023 yılında 150 milyar dolar hizmet ihracatı gerçekleştirmeyi hedeflediğimizi biraz evvel sizlere arz etmiştim. Bu genel hedefe bağlı olarak, 2023 yılında film ihracatımızı 1 milyar dolara, sağlık turizmi gelirlerini 20 milyar dolara, uluslararası öğrenci sayısını 100 bine ve buna bağlı gelirlerimizi 2 milyar dolara ve yazılım ihracatını da 10 milyar dolara çıkartmayı hedefliyoruz. Bu hedefe en etkili biçimde ve en kısa sürede ulaşmak amacıyla yeni bir destek programını da yürürlüğe koyduk. Bu program ile ülkemizde ve dünyada en fazla gelişme gösteren, ayrıca, bilimsel, teknolojik ve kültürel altyapımızın tanıtımına ve mal ihracatımıza da doğrudan katkısı olan sağlık turizmi, film, eğitim ve bilişim sektörleri kilit sektörler olarak Bakanlığımız tarafından belirlendi. Saydığım sektörlerin yurt dışı pazarlara giriş ve tanıtım faaliyetleri şu anda Bakanlığımızca önemli oranda desteklenmektedir.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez, üzerinde şimdi yoğun çalıştığımız bir programı devreye sokmanın çalışması içindeyiz. Bu çalışmayla hizmet sektöründe de markalaşma programını uygulamaya başlayacağız. Bu mekanizma, hizmet ihracatı potansiyeli en yüksek kuruluşların yurt dışında markalaşmasına yönelik temel harcama kalemlerini

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

destekleyerek bu alanda hizmet ihracatı yapan kuruluşlarımızın, firmalarımızın marka olması konusundaki desteklerimizi gerçekleştirecek ve inşallah, bunu da bu yıl bitmeden yürürlüğe koymayı hedeflediğimizi de ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sizlere yine ayrı bir gurur konumuz olan müteahhitlik ve müşavirlik hizmetleri konusundaki faaliyetlerimizi anlatmak istiyorum. Müteahhitlerimiz şu ana kadar yurt dışında tam 102 ülkede 261 milyar dolar değerinde 7.271 proje aldılar. Tabii, ben bunları size burada ifade ederken belki bunun üzerine yeni rakamlar da ilave olmuş olabilir. Daha geçen gün katıldığım bir toplantıda konuşma yaptığım sırada Türkmenistan'da bir firmamızın 995 milyon dolarlık bir iş aldığı bilgisi gelmişti. Benim konuşma notlarımda 260 milyar dolarlık bir yurt dışı müteahhitlik rakamı vardı, onu hemen revize ederek 261 milyar dolara çıkarmıştım, şimdi de aynı gelişmelerin olabileceği ümidimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şunu bilhassa ifade etmek istiyorum ki: Bakın, sadece 2012'de 27 milyar dolarlık iş alındı ve bir rekora imza atıldı. Türk müteahhitlik sektörünün dünyaya açıldığı yıl 1972 ve Libya'dır. 1972-2002 arasındaki otuz yılda müteahhitlik sektörümüzün tüm dünyada almış olduğu işlerin toplamı sadece 44 milyar dolar iken 2012'de 27 milyar dolarlık işin bir yılda üstlenilmesi son derece önemlidir ve bir yıl içerisinde yurt dışında üstlenilen proje sayısı bundan on yıl önce 131 iken 2012'de 486'ya ulaştı. 2013'ün ilk on ayında da üstlenilen yurt dışı projeler 20,7 milyar dolara ulaşmıştır. Hedefimiz, inşallah, bu tutarı 2023 yılında yıllık 100 milyar dolara çıkarmaktır.

Teknik müşavirlik firmalarımızın yurt dışında üstlendiği projeler, müteahhitlik firmalarımızın ve inşaat malzemeleri ihracatçısı firmalarımızın da uluslararası pazara girmesinde önemli kolaylıklar sağlıyor. Bu çerçevede, teknik müşavirlik şirketlerini ve sektörel kuruluşlarını da desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Hizmetler sektöründeki önemli diğer bir konu: 2023 yılı için belirlediğimiz 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin sağlanmasında tabii ki lojistik kabiliyetlerimiz çok önemli rol üstlenecektir.

Bu itibarla, çalışmalarımızı, ihracatçılarımızın elverişli maliyetlerle ve süratli bir şekilde hedef pazarlara ulaşmalarını sağlayacak yeni ulaşım güzergâhlarının oluşturulması, belirli ülkelerde lojistik merkezler kurulması suretiyle ilgili ülkelerin tedarik ve dağıtım zincirlerine nüfuz edilmesi ve hızlı sipariş teslimlerinin yolunun açılması ve ihracat ve lojistik sektörlerimizin karşılaştıkları sorunların süratle çözülmesine odaklı bir şekilde yürütüyoruz. Bu kapsamda, ABD, Rusya, Çin, Brezilya, Afrika'da lojistik merkezleri kuruyoruz. Hedef pazara ulaşımında Kızıldeniz'den Körfez ülkelerine, Tuna Nehri'nden Avrupa'ya, Gürcistan'dan Rusya'ya, Hazar Denizi'nden Orta Asya'ya yeni ihracat güzergâhları açıyoruz.

Ihracatı ve dış ticaret hacmini artırmak için dünyanın dört bir yanındaki ülkelerle ikili ticari ilişkilerimizi yürütüyoruz ve bu anlamda, 16 adet Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı gerçekleştirdik. Ayrıca, Nijer, Morityus ve Surinam ile KEK'e mesnet teşkil eden yeni ticari, ekonomik ve teknik işbirliği anlaşmaları imzaladık. Bunun dışında, Belçika, Filistin, Lüksemburg, Portekiz ve Ekvator ile ekonomi ve ticaret komiteleri (JETCO) kurduk. Yine, bu JETCO uygulamamız bilhassa, İtalya, İngiltere ve Fransa'yla da başarılı bir şekilde devam ediyor.

Arap Ligi ticaret ve yatırımlarından sorumlu 13 konuk bakanın katılımıyla Birinci Türkiye-Arap Ligi Bakanlar Toplantısı'nı geçtiğimiz eylül ayında Mersin'de gerçekleştirdik ve hemen akabinde, Filistin ekonomisinin geliştirilmesinde ticaretin rolünün incelendiği uluslararası bir konferansı İstanbul'da gerçekleştirdik.

Bir diğer önemli ticaret diplomasisi özelliği taşıyan serbest ticaret anlaşmasıyla ilgili de bugüne kadar 19 ülke ile serbest ticaret anlaşması yaptık. Bu yıl içinde Güney Kore ve Morityus'la yapılan serbest ticaret anlaşmaları yürürlüğe girdi, Kosova ile de serbest ticaret anlaşması imzaladık. Ayrıca, 14 ülke/ülke grubu ile hâlihazırda serbest ticaret anlaşması müzakerelerimiz devam ediyor, bunları yansıda gördüğünüz için saymayacağım. 12 ülke ve ülke grubu ile yine serbest ticaret anlaşması müzakerelerinin başlatılması yönünde girişimlerimiz sürüyor. İnşallah, önümüzdeki dönemde Japonya'dan Kanada'ya, Meksika'ya varıncaya kadar birçok ülkeyle de çok yakın bir süre içinde serbest ticaret anlaşması müzakerelerine başladığımızı ilan edeceğiz.

Serbest ticaret anlaşması imzalanan ülkelerin toplam ihracatımız içindeki payı yüzde şu anda yüzde 10'a ulaşmıştır. Yürürlükte olan serbest ticaret anlaşmalarımız ülkemiz ihracatçılarına, 270 milyonluk nüfuslu, 3,4 trilyon dolarlık millî gelire sahip ve 1,2 trilyon dolarlık ithalat pazarına avantajlı giriş imkânı getiriyor.

Bir diğer alan, özellikle serbest bölgeler konusuna geldiğimizde, doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandırmak, firmaları ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amaçlarıyla kurulmuş olan 19 serbest ticaret bölgemiz faaliyetlerine devam ediyor. Bu bölgelerde 2013 Eylül itibarıyla, 523'ü yabancı, 2.027'si yerli olmak üzere toplam 2.550 firmamız bulunuyor. Serbest bölgelerin toplam ticaret hacmi 2012 yılında 23 milyar dolar, 2013 Ocak-Eylül döneminde ise 17 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ticaret hacminde sanayi ürünlerinin payı yüzde 94'tür. Serbest bölgelerin 2013 Ocak-Eylül dönemi itibarıyla sağladığı istihdam ise yüzde 5'lik bir artış göstererek 56.720 kişiye ulaşmıştır. Tabii ki bununla yetinmiyoruz, şimdi, yeni nesil serbest bölgeler ile lojistik, taşıt bakım-onarım, AR-GE, tarım, yatçılık ve sağlık turizmi gibi konularda ihtisas serbest bölgeleri kurmayı da hedefliyoruz.

Yurt içinde bir taraftan yatırımlar alırken, diğer taraftan, yurt dışı teşkilatımızdan da derlediğimiz verilere göre, yurt dışında yatırım yapmış olan 3.700 Türk şirketi olduğunu da sizlere belirtiyor ve yurt dışı yatırımlarımıza bağlı olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

yaklaşık 110 bin vatandaşımıza yurtdışında istihdam sağlandığını ifade etmek istiyorum. Aynı şekilde, yaklaşık 172 bin yerel ülke vatandaşı da ülkemizin, ülke vatandaşlarımızın yatırımları dolayısıyla istihdam edilmiştir. Resmî verilere göre yabancı yatırımlarımız 2012'de yıllık 4,3 milyar dolara, 2013'ün ilk dokuz ayında ise 2 milyar dolara erişmiştir.

Küresel oyuncu olmayı hedefleyen firmalarımızın Avrupa'da birçok şirketi satın aldığını görüyoruz. Biz de Bakanlık olarak yurt dışına yatırım yapan firmalarımıza, yurt dışı şirket satın alımlarındaki danışmanlık hizmetlerinin karşılanması aşamasında 200 bin dolara kadar teşvik ve destek veriyoruz.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, çok önem vermiş olduğumuz konulardan biri de yeni teşvik sistemimiz. Haziran 2012'de yeni yatırım teşvik sistemimiz, bölgesel, büyük ölçekli, stratejik ve genel teşvik uygulamaları olmak üzere 4 ana bileşenden ve bunlara ilave olarak, öncelikli yatırımların teşviki uygulaması ile hayata geçti. Sistemin ana amacı ülkemizde üretimi artırmak. Ama bu artışın az gelişmiş bölgelerde daha yoğun görülmesini isteyen bir anlayışla, daha yüksek katma değerli ve daha yüksek teknoloji içeren malları üretecek yatırımlarda bilhassa görülmesini isteyen bir davranışla özellikle stratejik yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlarda yoğunlaşılmasını, ithalatın yüksek olduğu ve içeride üretilebilecek mallara yönelik yatırımlarda da görülmesini istedik. 24 ülkede ve 43 şehirde teşvik tanıtım toplantıları düzenledik ve bu toplantılara yaklaşık 3.000'den fazla iş adamı veya firma yetkilisi katıldı. Ayrıca bizzat kendim, uluslararası 147 firma ile ikili ve 380 firma ile çoklu görüşmeler gerçekleştirdim.

Yapmış olduğumuz yeni teşvik sisteminin sonuçlarını sizlere arz etmek istiyorum. 20 Haziran 2012 tarihinden 2013 yılı ekim ayı sonuna kadar, yeni teşvik döneminde 101,9 yani yaklaşık 102 milyar TL tutarında 6.486 adet yatırım teşvik belgesi düzenlendi ve bu belgelerle yatırım yapacak olan yatırımcılar 239.738 kişilik ilave istihdam öngörüyorlar.

20 Haziran 2012 tarihinden 2013 yılı ekim ayı sonuna kadar, yeni dönemde yani son on altı ayda, yeni sistemden önceki on altı aya göre mukayese edecek olursak düzenlenen belge sayısında yüzde 12,7, öngörülen istihdamda yüzde 49, öngörülen yatırımda ise yüzde 57'lik bir artış var. Bu artış bir taraftan sabit yatırım tutarlarının yüksek olduğunun yani giderek çok arzuladığımız ölçek büyümesinin gerçekleştiğinin ve bunun istihdama en iyi şekilde yansadığının bir göstergesi.

Düzenlenen teşvik belgelerinin bölgesel dağılımına baktığımızda ise belgelerin yüzde 37'sinin 1'inci bölgede, yüzde 16'sının 2'nci bölgede, yüzde 15'inin 3'üncü bölgede, yüzde 11'inin 4'üncü bölgede, buna mukabil yüzde 9'unun 5'inci bölgede ve yüzde 12'sinin de 6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

6'ncı bölge bizim için çok önemliydi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayalım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakana benim hakkımı da verin.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Teşekkür ederim arkadaşlar, sağ olun.

6'ncı bölgeye baktığımız zaman, bilhassa 6'ncı bölge biraz evvel ifade ettiğim gibi bizim için çok önemliydi ve iyi sonuçlar alıyoruz. Özellikle çözüm sürecinde bu veriler Türkiye için yüz ağırtıcı gelişmeler. 6'ncı bölgede yatırım değerinde yüzde 186, istihdamda yüzde 189, teşvik belgesinde yüzde 52'lik bir artış var.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Fiilî yatırımlar, yapılan yatırım miktarlarında artış var mı Sayın Bakanım?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Onları da hemen alalım.

Sigorta prim desteği önemli yeniliklerden biriydi ve sigorta primi işveren payı desteği kapsamında hâlihazırda yatırımlarını tamamlayan ve bu yatırımları kapsamında ilave 60 bin kişilik istihdam öngören 798 firmanın bilgilerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirdik. Bu firmalarımız destekten yararlanmaya başladılar ve sadece 6'ncı bölgede uygulamakta olduğumuz sigorta primi işçi hissesi desteğinden de hâlihazırda 42 firmamız 5.932 işçiyle yararlanmaya hak kazanmıştır. Yatırımların tamamlanmasıyla birlikte bu sayının önümüzdeki günlerde hızla artmasını bekliyoruz.

Ayrıca, biliyorsunuz, son teşvik kararıyla birlikte tersanelerin gemi inşa yatırımlarında sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanmaya başladık. Son on yıldaki istikrarlı ve öngörülebilir politikalarımız sayesinde ekonomide güven ortamını oluşturduk. Böylece, ülkemize gelen uluslararası doğrudan yatırımlar, 2002'ye kadar toplam 14,6 milyar dolar iken, 2003 başından bugüne kadar 131 milyar dolara ve toplamda da 145 milyar dolara ulaştı. Uluslararası doğrudan yatırımlar 2012'de 13 milyar dolar ve 2013 yılının Ocak-Eylül döneminde 8,7 milyar dolar oldu.

Yabancı sermayenin güvenini sağlama konusunda yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmaları çok önemli rol oynuyor. Bugün itibarıyla, ülkemizin anlaşma yapmış olduğu ülke sayısı 89'a ulaştı ve bu sayı ile Türkiye, en fazla yatırımların karşılıklı teşvik ve korunması anlaşması imzalamış olan 12'nci ülke oldu. 2013'te 75 YKTK anlaşmasının onay süreçleri tamamlanarak yürürlüğe girdi ve aralarında Çin Halk Cumhuriyeti ve Meksika'nın da bulunduğu pek çok ülke ile müzakereler tamamlandı ve anlaşmaya hazır hâle geldi.

Yine, değerli arkadaşlar, sizlerin çok yakinen bildiği, bir yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çalışmalarımızı başkanlığını yapmış olduğum Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu marifetiyle yürütüyoruz. Bundan itibaren artık her üç ayda bir bakan olarak Bakanlar Kuruluna yapmış olduğumuz çalışmalarını sunuyor ve bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

konuda Sayın Başbakanımız başkanlığında bakan arkadaşlarımızın yapacakları çalışmaları bilhassa ifade etme imkânına sahip oluyoruz.

Geçen yıl 7'ncisini yapmış olduğumuz, İstanbul'da yaptığımız yatırım danışma konseyinin 8'incisini yine bu yıl Sayın Başbakanımız başkanlığında 31 Ekim 2013 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdik. Dünya Bankası Başkanı ile beraber 16 uluslararası şirketin başkanı ve yöneticileri bu toplantıya katıldı. Toplantıya katılan farklı sektörlerdeki katılımcıların şirketleri 572 milyar dolar ciro ve toplam istihdamı 1 milyon 375 bin olan çok uluslu şirketlerdi.

İthalatın azaltılması noktasında, bilhassa yönetme noktasında önemli çalışmalarımız var. Mal ve hizmetlerde üretimi ve ihracatı artırmak, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak ve katma değeri artırmak öncelikli çalışmalarımız içinde.

İthalata ilişkin politikalarımızla bilhassa önemli çalışmalar yapıyor ve yerli sanayinin artan ithalattan ve haksız dış rekabetten korunmasını sağlıyoruz.

En son açıklanan DTÖ verilerine göre, ülkemiz Dünya Ticaret Örgütü üyeleri arasında alınan önlemler itibariyle Hindistan, ABD, AB, Arjantin ve Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra 6'ncı sırada yer alıyor. Hâlihazırda 21 değişik ülke menşeli ürüne karşı 109 adet dampedinge ve sübvansiyona karşı önlem yürürlükte bulunuyor ve 126 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik olarak gözetim uygulaması yapıyoruz. Dampinge karşı önleme tabi 7 ürün grubunda 10 ülke menşeli 17 adet önlemlerin de etkisiz kılınmasına karşı önlem alınmıştır.

Bir diğer konu da bilhassa ithalat politikaları kapsamında, bir kısım tekstil ve konfeksiyon eşyasında ilave gümrük vergisi uygulamaya başladık. Bu çerçevede, tekstil ürünleri için yüzde 20, konfeksiyon ürünleri için yüzde 30 oranında ilave gümrük vergisi uygulamasıyla beraber sektörlerimizin dış haksız rekabete karşı etkilenmesini önliyoruz.

Bu anlamda, yine ifade etmiş olduğumuz ürünlerde -konuşma metnimde olduğu için hızlı geçiyorum- 13 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik olarak koruma önlemleri uygulaması yapılmaktadır. Yine, vatandaşımızın kanserojen etkileri olan kimyasallar içeren boya ile boyanmış ürünleri kullanmaması amacıyla riske dayalı denetim sistemi tasarladık ve yürürlüğe koyduk. Bu anlamda yapmış olduğumuz uygulamalarla ithal hazır giyim eşyası, ayakkabı, eldiven, tekstil boyası, halı, kumaş ve deri konfeksiyon eşyası risk kapsamında analizlerden geçiriliyor ve bunların sonucu olarak bugüne kadar 550.310 adet hazır giyim eşyası, 107.902 çift ayakkabı, 282.848 çift çorap, 62.045 çift ve 1.143 adet deri ve konfeksiyon eşyası, 36.915 kilogram tekstil eşyası bertaraf edilmiştir. Ve bu noktada işletmelerimizin, firma ve vatandaşlarımızın da bu konudaki farkındalıklarını artırmaya çalışıyoruz.

Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda on ayrı uygulayıcı kuruluş tarafından yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi ile bir yandan halkımızın sağlığı ve güvenliği korurken bir yandan da yerli üreticilerimizin haksız rekabetle karşı karşıya kalmasını engelliyoruz ve bu noktada yapmış olduğumuz çalışmalarla sürekli konuyu gündemimizde tutarak bu konuyla ilgili çeşitli kurum ve kuruluşları sürekli bir eşgüdüm ve çalışma içinde yoğun bir şekilde çalışmasının devam ettiğini de sizlere ifade etmek istiyorum.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez ihracata dönük üretim stratejisi çalışmaları kapsamında yatırım, üretim, ihracat zincirine bir bütün olarak yaklaştık ve 2023 hedeflerimizi destekleyecek şekilde girdi tedarik stratejisini yani GİTES'i hazırladık. Bu, Ekonomi Bakanlığı olarak son derece önem verdiğimiz dinamik bir ulusal strateji. Özel sektörden gelen bir arkadaşınız olarak ben hakikaten bu konuya çok önem veriyorum.

Sayın Başkanım, dört-beş kartlık bir konuşmam kaldı. İzin vererseniz, hoşgörünüze dayanarak ve biraz evvel muhalefetin de vermiş olduğu destekle birkaç dakika içinde konuşmamı bitireceğim.

BAŞKAN – Şimdi, muhalefet arasında farklı görüşler var.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yok, oradan başkaları da verdi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sanki biz vermiyoruz gibi anlaşılacak yani.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz dinleriz Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Memnuniyetle yani ben sonuna kadar giderim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Muhalefet veriyor da biz vermiyoruz gibi anlaşılıyor da yani öyle bir şey yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Benim hakkımı verebilirsiniz.

BAŞKAN – Hayır canım, öyle bir şey de söz konusu değil zaten yani "hakkımı verme" gibi bir şey söz konusu

değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Niye ya, hakkımızı verebiliriz.

BAŞKAN – O takdir bana ait Sayın Aslanoğlu.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yani, Sayın Başkanım, sevgi tezahürü olarak değerlendiriyorum.

BAŞKAN – Tabii, aynen öyle.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum.

Ben de o sevgiye layık olmak için çok yoğun çalışıyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hak ciro edilemez mi Beyefendi hukuken?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Burada ciro yok galiba.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

BAŞKAN – Size çek açık.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Vahap Bey ciro etti.

BAŞKAN – Tamam efendim, sağ olun.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Süratle tamamlayacağım izin verirsiniz.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Çok başarılı çalışma olduğu için hepimiz keyifle dinliyoruz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sağ olun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bizim sınıfa hiçbir hizmetini görmedik, sizin sınıfa hizmet ediyor.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İzzet noktayı koydu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir tek emek yok. Sizin sınıfa hizmet ediyor, bizim sınıfa değil.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İzzet noktayı koydu ama bu kadar iş olmasa emek olmazdı zaten, emek olmasa bu iş olmazdı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Emekçilere bir tek teşekkürünüz bile yok konuşmanızda.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Var, sonunda var, bekle İzzetçğim, var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Söylemesem o da olmayacaktı.

BAŞKAN – Fakat yani şu kararı veremedik biz Komisyonunda. İzzet Bey işçi kesimini mi temsil ediyor, işveren kesimini mi temsil ediyor, tam karar veremedik.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Daha belli değil mi?

BAŞKAN – Belli değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Muhalefeti temsil ediyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Biz biraz sonra anlarız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; girdi tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanmasını, üretimde etkinlik ve verimliliğin artırılmasını, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının sağlanmasını, daha fazla katma değer Türkiye’de kalmasına ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılmasını amaçladık. Bu anlamda GİTES politikalarımız ve eylem planımız aynen devam ediyor. Yine, sizlerin büyük destekleriyle, Plan ve Bütçe Komisyonunda Hükümet önerisi olarak getirdiğimiz Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatının artırılması konusundaki tekrar tekrar Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine teşekkür ediyorum, Genel Kurula teşekkür ediyorum. Ve şu anda o çıkarılan yasayla beraber 105 ülkede, 103 ticaret müşavirliği, 48 ticaret ataşeliği, 8 ticaret ofisi ve uluslararası kuruluşlar nezdinde üç daimi temsilcilikten oluşan 162 yurt dışı temsilciliğimizde görev yapmak üzere tam 250 kadromuz bulunuyor.

Ticaret Müşavirlerimizle genel ve bölgesel toplantılar düzenlemek suretiyle, kurumsal deneyim ve bilgiden azami şekilde yararlanarak dış ticaret politikalarımızı oluşturduğumuzu da burada ifade etmek istiyorum.

2013 yılı içinde II. Asya-Pasifik Bölgesel Ticaret Müşavirleri Toplantısı’nı yaptık. Ayrıca, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Komşu Ülkeler Ticaret Müşavirleri Değerlendirme Toplantısı’nı yaptık. Yarın da, inşallah, Sahra Altı Afrika Bölgesel Ticaret Müşavirleri Toplantısı’nı müşavirlerimizle yapacağız. Sürekli bölgesel bazda davet ediyoruz, görüşüyoruz ve bu toplantılara işverenleri, işveren kuruluşlarını katarak ticaret müşavirlerimize etkin bir ortam sağlıyoruz. Yine, bu yıl geleneksel Dünya Ticaret Müşavirleri Toplantımızı da Sayın Başbakanımızın katılımıyla gerçekleştireceğiz.

Bütün bu amaç ve faaliyetler doğrultusunda kullanılmak üzere Ekonomi Bakanlığının 2014 yılı bütçesi 2013 yılına göre yüzde 6 artışla toplam 1 milyar 454 milyon 494 bin TL olmuştur.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 1,5 milyarla bu kadar iş yapmışsınız.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Evet.

Bunun 168 milyon 631 bin TL’si personel giderlerine, 18 milyon 243 bin TL’si sosyal güvenlik kurumlarına, devlet primi giderlerine, 42 milyon 362 bin TL’si mal ve hizmet alımı giderlerine, 1 milyar 199 milyon 758 bin TL’si cari transferlere, 15 milyon 500 bin TL’si sermaye giderlerine ve 10 milyon TL’si borç verme tertibine tahsis edilmiştir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, ihracat destekleme primi bunların içinde mi?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İçinde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangisinde?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Cari transferlerde.

Şimdi, Sayın Başkanım, konuşmamı tamamladığım bu noktada, biraz evvel Müslim Bey sormuştu, onu da hemen bu fasılda söyleyerek konuşmamı bitireceğim. Tabii, konuşmamı bitirirken bilhassa Türkiye’nin ekonomisinin bu hâle gelmesinde emeği olan herkese, başta Plan ve Bütçe Komisyonumuza, emeği geçen herkese, işveren kesimimize, ihracatçımıza ve et ve tırnak olan, işveren tarafından hiçbir zaman için ayrımı yapılmayan –yirmi yedi yıl bu işi yapmış biri olarak- emek kesimine de teşekkürlerimi ifade ediyorum. Çünkü emeğin ne olduğunu...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, gemiye binsek kürek çekmek yine bize düşer.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İzzetçğim, mutlaka... Yani, emeğin ne olduğunu otuz beş yıl çalışmış, yirmi yedi yıl sanayicilik yapmış biri olarak çok iyi bilen biriyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

İZZET ÇETİN (Ankara) – Seyahatlerinizde bir tane işçi ya da bir tane en son giren devlet memurunu götürdünüz mü?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İşçi olarak ben gidiyorum, ben bu işin amelesiyim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Olur mu? Siz Bakansınız.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ben ihracatın amelesiyim.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Bravo Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ben ekonomi ve ihracatın amelesiyim, öyle kabul ediyorum kendimi.

20 Haziran 2012'den sonra düzenlenen belgelerden kısa süre içinde 87 adedinin tamamlama vizesi yapılmıştır. Tamamlanarak vizesi yapılan bu yatırımların 42 adedi 6'ncı bölgede, 6 bin çalışan sigorta desteğinden yararlanmaya başlamıştır. Yatırımların tamamlanması için on altı ay kısa bir süre olup önümüzdeki aylarda, tabii, bu miktarlar... Hızlı bir şekilde geçiyorum ama biraz sonra arkadaşlarımız gerçekleşme yüzdesini verirler.

Sayın Başkanım, ben bütçemizin hayırlı olması temennisiyle size ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarıma vereceği katkı, destek, öneri ve tenkitler için şimdiden teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza bu kapsamlı sunuşları için çok teşekkür ediyoruz.

Müzakerelere geçmeden önce bürokrat arkadaşlarımızı tanımak istiyoruz...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, bütçeye ilave istiyor mu Sayın Bakan? Bir soralım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet, yüzde 6 az.

BAŞKAN – Evet, onu daha sonra müzakere edelim Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hepiniz gurur duyuyorsunuz, verin destekleme primleri.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bilahare müzakere edelim, evet.

BAŞKAN – Onu bilahare müzakere edeceğiz Sayın Aslanoğlu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ekonomi Bakanlığının ek bütçeye ihtiyacı yok ki patronları finanse eder.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Patron-işçi ayrımına getirme şu işi.

BAŞKAN – İşçisiyle işvereniyle bir bütünüz biz ya.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bir faydası olmadığını bütün Türkiye gördü, şimdi ayırım yok.

BAŞKAN – Evet, yok, böyle bir ayırım yok.

Arkadaşlarımız kendilerini tanıtırlarsa...

(Bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, müzakerelere başlıyoruz.

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, Ekonomi Bakanlığının değerli bürokratları, sevgili basın mensupları; herkese günaydın diyorum, keyifli bir gün diliyorum. Yoğun çalışıyoruz, zaman zaman stresli çalışma ortamında gergin anlarımız da oluyor ama bu sabah keyifli başladık, umarım keyifli devam ederiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bakandandır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, sunuşunuzu dinledim. Aslında ben doğrudan doğruya sizin iştigal alanınızla ilgili konulara girecektim ama genel değerlendirmelere ilişkin de birkaç tane söz söylemek isterim. Belki bazı arkadaşlarımız için, Komisyon çalışmalarının başından beri Komisyonu izleyen arkadaşlarımız için biraz tekrar olabilir ama neticede Ekonomi Bakanını burada bulmuşken bazı şeyleri anlatmayı da borç bilirim.

Sayın Bakanım, bir defa küresel konjonktüre ilişkin değerlendirmelerinizi biraz iyimser bulduğumu söylemek isterim. Gerçi siz daha çok IMF, OECD gibi, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların verilerini kullanmışsınız ve oradaki tonlama da genel olarak olumlu ama onlar biliyorsunuz dünya ekonomisine ilişkin biraz da beklenti yönetiyorlar. Bu beklenti yönetme çerçevesinde genellikle hep bir sonraki yıla ilişkin veriler daha olumlu tonda olur fakat daha sonra revizelerle onlar aşağıya doğru iner. Dolayısıyla, burada da böyle bir şey var.

Şimdi, Avrupa Birliğinde ılımlı bir toparlanma.... Bunları niye söylüyorum? Çünkü kurguladığınız hikâyenin, konjonktürü ne kadar anlamlı bir şekilde kavrayıp kavrayamadığını anlatabilmek açısından. Avrupa Birliğinde ılımlı bir toparlanma bekliyorsunuz ancak Avrupa Birliğindeki sorunlar çok daha yapısal. Orada aslında 1929 ekonomik krizinde olduğu gibi bir likidite tuzağı var yani finans sektörü aracılık işlevini yerine getiremiyor. Dolayısıyla, ne kadar piyasaya para zerk edilirse edilsin, ne kadar likiditeye ilişkin unsurlar, önlemler alınmış olursun olsun onlar bir türlü kredi üzerinden toplam talebe yansımıyor ve Avrupa Birliğinin ben ılımlı toparlanmasını çok daha uzun bir zaman alacağını düşünüyorum. Dolayısıyla, burayı bir daha değerlendirmeye ihtiyaç var. Bu bizim ihracat bacağı açısından Türkiye ekonomisini ciddi şekilde etkileyecek. Ama, öte taraftan baksak da yani buralarda bir ılımlı toparlanma olsa da, işte Amerika'da bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

toparlanma olacağı düşünülüyor, bu sefer de Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları üzerinden, finansman bacağı üzerinden bizi olumsuz etkileyecek. Biliyorsunuz, en son Federal Reserve'in likiditeye ilişkin politikasında bir değişiklik olacağını ilişkin bir değerlendirme oldu ve Türkiye türbülansa girdi, daha sonra bu ertelendi. Aslında, bizim birkaç ayımız var yani şubat ayından itibaren daha olumsuz bir konjonktür dünyada söz konusu olacak, özellikle bu gelişmekte olan ülkeler için. Zaten Lagarde bu senenin nisan ayından itibaren bunu söylüyor. Yani, gelişmekte olan ülkeler, cari işlemler açığı yüksek olan ülkeler, kırılganlıkları yüksek olan ülkeler için şubat ayından itibaren zorlu bir döneme gireceğiz. Şimdi Türkiye de kırılganlığı yüksek olan ülkelere birisi.

Şimdi, bakın, cari işlemler açığının millî gelire oranının düştüğünü söylediniz. Evet, bir önceki yıl, 2012 yılında bir kazanım oldu ama büyümede yapmış olduğumuz fedakârlıkla ilişkilendirdiğimiz zaman cari işlemler açığı düşüşünü bunun bu kadar da olumlu olmadığını görüyoruz yani büyümelerimiz 8,8'den 2,2'ye düşmüş, 4 kat bir büyüme düşüşü var yani böyle bir fedakârlık yapmışız ama cari işlemler açığımızın millî gelire oranı sadece 4 puan düşmüş. Üstelik, bu sene 7,1'le kapatacağız, bu çok yüksektir hâlâ. Yani, dünyanın hâlâ gelişmekte olan ülkeleri açısından yüksek cari işlemler açığı veren ülkelere biriyiz. Üstelik, bu cari işlemler açığının finansmanının kalitesi Türkiye'de çok tartışılıyor yani daha çok kısa vadeli kaynaklarla, kısa vadeli fon girişleriyle ve borç yaratıcı kalemlerle yapılan finansman bu. Yani, 60 milyar dolar civarında cari işlemler açığının doğrudan yabancı sermayeyle finanse edilen miktarı 10 milyar dolar kadar yani biz bunun 50 milyarını daha çok borç yaratıcı kalemlerle ve sıcak parayla, işte, gelen portföy yatırımlarıyla finanse ediyoruz. Bu kırılgan ve kırılgan yapı derinleşerek devam ediyor. Bu bir risk unsuru.

Bir başka risk unsuru, özel sektör borçları ve özel sektör borçlarından kaynaklı olarak ortaya çıkan reel sektör döviz pozisyon açıkları. Siz reel sektörden geldiniz, bunu çok iyi biliyorsunuz. Bakınız, bu rakam 165 milyar dolara ulaştı. Yani, reel sektörün döviz cinsinden borçları, yükümlülükleri döviz cinsinden varlıklarından 165 milyar dolar fazla. Yani, reel sektör çok ciddi bir kur riski altında. Şimdi, bakın, bu da bir kırılganlık göstergesi.

Size bir başka rakam daha vereyim: Önümüzdeki bir yılda Türkiye ekonomisinin 220 milyar, 230 milyar dolar finansmana ihtiyacı var yani 110-115 milyar dolar bir yıldan kısa vadeli borçlar var, bunlar "roll" edilecek, bunlar yeniden borçlanarak finanse edilecek, vadeye kalan gün sayısı açısından baktığınız zaman bu 160 milyar dolara çıkıyor, 60 milyar dolar da cari işlemler açığı, 220 milyar dolar. Şimdi, dünyada giderek daralan bir pastadan giderek büyüyen bir finansmanı bulmak zorunda Türkiye ekonomisi. Ödünç verilebilir fonları iki yıl önce konuşsaydık 2 trilyon dolardan bu yıl 1 trilyon dolara kadar inmiş durumda. Yani, bir yandan dünyada ödünç verilebilir fonlar daralıyor, konjonktürel sebeplerden dolayı ve bir yandan da biz bu daralan pastadan daha fazla finansman yaratarak ekonomiyi çevirmek zorunda kalacağız.

Şimdi, bunlar hep kırılganlık unsurları. İşte, bütün bu kırılganlık unsurları bu yeni iklimde yani ocak ayında, şubat ayında yani 2014 yılının başlarında başlaması düşünülen bu yeni iklimde Türkiye ekonomisini kırılgan hâle getiriyor. Dolayısıyla, Türkiye ekonomisine ilişkin kaygıların artacağı bir çerçeveye sunuyor. Şimdi, önümüzdeki konjonktür böyle bir konjonktür. Şimdi, bu konjonktür üzerinden bakmak lazım orta vadeli hedeflere, ihracata dair hedeflere, büyümeye dair hedeflere, işsizliğe dair hedeflere.

Şimdi, siz dediniz ki: "Orta vadeli hedeflerin tutturulabileceğine ilişkin, büyümeye ilişkin bir kaygı görmüyorum." ama ben kaygılıyım Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bu yıl için...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu yıl için.

2006 yılı için 3,7'lik bir büyüme var ilk altı ayda ama yıl sonu hedefi 3,6 çünkü ilk altı ayda büyümenin kalitesine ilişkin problemler var, bunu bizzat Başbakan Yardımcısı da söyledi. Daha çok tüketim harcamalarından sağılan, kamu harcamalarından sağılan bir büyüme ve bu, sürdürülebilir değil.

Şimdi, tüketim harcamaları açısından dezavantajlı bir konjonktüre giriyoruz. Bizzat Hükümetin tüketim harcamalarını kısmak istediğini biliyoruz; artı, faiz oranlarının yükseldiğini ve kredi kanalı üzerinden tüketim harcamalarının desteklenmeyeceğini de biliyoruz. Dolayısıyla, ikinci yarıya ilişkin kaygı var, sanayi üretim verileri olumlu geliyor ama orta vadeye baktığımız zaman 4-5-5 biçiminde üç yıllık hedeflere baktığımız zaman –ki Türkiye ekonomisinin potansiyel büyümesidir bu, tarihsel ortalamasıdır– bu konjonktür içinde bunlar çok anlamlı görünmüyor. Nereden sağılacak büyüme? İki şey söyleniyor: Bir, net ihracattan; iki, yatırım harcamalarından. Şimdi, ben soruyorum, siz sanayicisiniz aynı zamanda, böyle bir konjonktürde faiz oranları yükselirken, yükselme eğilimi varken, Türkiye kırılgan, dünyada paranın yönü değişecekken Türkiye'de insanlar niye fazla yatırım yapsın. Yani, konjonktür değişiyor dolayısıyla net ihracata ilişkin de kaygılarım var. Şimdi, biraz önce siz 2012 rakamlarını verdiğiniz ve övünerek de dediniz ki: "Net ihracatın büyümeye katkısı çok yüksek oldu." Çok güzel ama 2013'den bahsetmediniz. Şimdi, 2013'te net ihracatın katkısı ilk altı ayda negatif, eksi 3 yani 2012 yılında ihracat rekorlarında bahsettiniz 152,5 milyar ama 2013'ten bahsetmediniz, 153 milyar hedef yani yerimizde saymışız 2013'te. Dolayısıyla, ben önümüzdeki dönem ihracatın büyümeye katkısının da negatif olmaya devam edeceğini düşünüyorum bu konjonktürde. Şimdi, orta vadeli hedeflere baktığımız zaman ihracat artış hızı yıllık ortalama 8'lerde, ithalat artış hızı 6'larda. Şimdi, Türkiye'de bu çok istisnaidir yani ihracat artış hızının ithalat artış hızının üzerinde olduğu dönemler sadece kriz dönemleridir, 2012 istisna

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

bir yıl yani çok enteresan bir yıl 2012 yılı. Dolayısıyla, bu konjonktürde bizim bu ihracat hedeflerine ulaşarak büyümeye de ihracat üzerinden katkı yapmamız çok olası görülmüyor maalesef Sayın Bakanım.

Bir başka unsur, siz istihdama ilişkin de 2013'te bu eğilimin devam ettiğini söylediniz ama bakın, geçen senenin sonbaharından itibaren işsizlikte bir trend değişikliği var çünkü ekonomi 2,2 büyümüş. Yani, Türkiye ekonomisinde yapılan çalışmalar şunu gösteriyor, yüzde 4'lerin 5'lerin altına düşünce büyümeler işsizlikler artar çünkü genç bir ülke Türkiye. Yani, istihdam havuzuna her yıl 400 bin, 500 bin insan giriyor ve dolayısıyla bizim yüzde 5'in üzerinde bir büyümeyi hep tutturmamız gerekir ki işsizliğimiz düşsün. İşsizlik arttı. Zaten 2013 hedeflerinde revize edildi. 8,9 konmuştu önce, biz bunun gerçekleştiremeyeceğini söyledik 9,5'e revize edildi, artış eğilimi devam ediyor. Yani, bu yılı biz yüzde 10'a yakın bir işsizlik oranıyla tamamlayacağız, öyle anlaşıyor ve üstelik, iş gücüne, orta vadeli hedeflere de bu açıdan baktığımız zaman -tabii büyümeyle tutarlı bir işsizlik, istihdam hedefi konmuş ama- büyümeler bu kadar gerçekleştiremeyeceği için işsizliğe ilişkin de bir sıkıntılı periyot var. Üstelik, bu işsizlik hedeflerini biz iş gücüne katılım oranının artacağını varsayarak tutturacağımız söylüyoruz. Yani, bir yandan diyoruz ki: "Hem iş gücüne katılım oranımız artacak, düşük büyümelerle işsizlik oranımız düşecek." Bu da çok anlamlı değil.

Şimdi, Sayın Bakanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu çerçevede cari işlemler açığına... Gerçi biraz değindim, dış ticaret ve cari işlemler açığına ilişkin düşüncelerime ama biraz daha ayrıntılandırmak isterim bana kalmış birkaç dakika içinde.

Şimdi, Sayın Bakanım, bir defa söyledim cari işlemler açığımız artıyor ve burada çok yapısal bir problemimiz var, siz de işaret ettiniz. Aslında, bu, AKP'nin ürettiği bir sorun da değil yani bu bizim büyüme modelimizin bir sorunu ama AKP hükümetleri döneminde derinleşti bu sorun. Şimdi, 2002'lerde, 2003'lerde, 2004'lerde bu modelde mutlaka birtakım revizyonlar yapmak gerekir, hiçbir ülke dünyada büyümek için cari işlemler açığı vermek zorunda değil, çok az ülke var böyle. Yani, cari işlemler açığı veren ülkeler var ama büyüme modeliniz büyüebilmek için cari işlemler açığı vermeye endekslenmiş. Yani, ara malı kullanıyorsunuz, üretim ara malına bağlı, üretim ithalata bağlı, ithal girdiye bağlı; o zaman büyümek için üretim yapmak zorundasınız, büyümek için ithalat yapmak zorundasınız, büyümek için dış ticaret açığı vermek zorundasınız, büyümek için cari işlemler açığı vermek zorundasınız ve giderek bu ilişki de derinleşiyor. Mesela, 2002'lerde Sayın Bakanım, yüzde 1 büyümek için vermek zorunda olduğunuz cari işlemler açığının millî gelire oranı, örneğin 0,2'lerde, 0,3'lerde iken şimdi yüzde 1 büyümek için vermek zorunda olduğunuz cari işlemler açığının millî gelire oranı 1'in üstünde yani derinleşiyor, siz derinleştirdiniz bu problemi. Biz bunu en başta söylediğimizde en yetkili ağızlardan bu söyleniyordu, deniyordu ki: "Ya, önemli değil, cari işlemler açığı finanse edilebildiği sürece sorun değildir, biz bunu finanse ediyoruz." Ama, sevinerek görüyorum ki son iki senede -siz teşvik sistemini de buna bağladınız, çok haklı olarak- Hükümetin bu konudaki farkındalığı oluştu nihayet yani bu yapısal soruna, büyümek için cari işlemler açığı vermek zorunda kalınan bu yapısal soruna üretim modeline ve büyüme modeline birtakım müdahalelerle değiştirmenin zorunlu olduğunu nihayet fark ettiniz ama çok zaman geçti üzerinden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2002'den 2010'lara, 2011'lere kadar sekiz yıl kaybetti. Şimdi, birtakım adımlar atıyorsunuz ve bu adımların sonuçları da zaman içinde ortaya çıkacak. Dolayısıyla, umarım geç olmaz çünkü paranın yönü değişiyor yani bütün bu kırılganlıklarla Türkiye bu konjonktüre yakalandı. Yani iki ayımız var, üç ayımız var. Üç ay sonra başka şeyleri konuşacağız belki buradan, bütün bu hedefler belki anlamsız kalacak. Belki bir sonraki bütçeyi konuştuğumuzda bambaşka şeyler konuşacağız. Yani bu önlemler, bizim söylediklerimiz 2000'lerin ortalarında düşünülseydi, adım atılsaydı, bu farkındalık o şekilde değerlendirilseydi belki bugün başka şeyleri konuşacaktık.

Ben bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarı.

Sayın Günal, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, topu taca attınız baştan futbol terimiyle. Bülent Bey'i öne sürüp kendinizi arkaya saklamaya çalıştınız gibi geldi ama...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ben Galatasaraylıyım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşte biz de futbol terimiyle başlayalım. O sarı kartını unutmuş ama biz unutmadık. Bir sarı kart size gösterelim, yarın kırmızı yemeyin diye uyarılmış olalım dost olarak.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bizim öyle bir şeye ihtiyacımız yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz gösterelim. Sonra kırmızıyla doğrudan çıkarsanız daha kötü olur.

Şimdi, onun için sizin kendi konuşmanızdaki bir tespitle başlamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Konuşma metninin 9'uncu sayfasında, "Çalışmalarımız" derken aynen diyorsunuz ki: "Bildığınız gibi, Türkiye'nin asıl en önemli meselesi, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak, ülkemizdeki katma değeri ve teknoloji altyapısını yükseltmek ve dolayısıyla cari açık ile büyüme arasındaki ilişkiyi azaltmaktır." Bu amaçla bir yandan üretim, ihracat ve yatırımları artırmaya dönük çalışmalarımız..." diye başladınız. İşin temelini doğru tespit ettiğiniz için burası sarı kartlık değil, burası topu ortada başlatma kısmı.

Hakikaten, dün, Sayın Cevdet Yılmaz buradaydı. Kendisiyle Onuncu Kalkınma Planı'yla ilgili eleştirilerimizi ve bazı doğru tespitlerini paylaştık. Onun üzerinden, amacımız, burada ekonomi yönetiminin daha koordineli bir şekilde alınması gereken yapısal önlemleri alması ve hep beraber benimsediğimiz 2023 hedefine ulaşması. Onun için sarı kart dedik, yoksa doğrudan kırmızıyı çıkarırdık. Orada kendisi de aynı şeyi söylüyor; tüketime, ithalata dayalı büyüme anlayışı sürdürülebilir değildir. Temel sorunda o zaman anlaşıyoruz demektir.

Peki, tabii, oraya gelmişken size de sitemimizi iletelim, Hükümetin üyesi olarak Sayın Yılmaz'a söyledik ama... Koskoca Kalkınma Planı'nı, Beş Yıllık Onuncu Kalkınma Planı'nı hiç kimseye duyurmadan Meclisten, TBMM TV'nin de kapalı olduğu bir günde geçirdik gitti bir gün içerisinde. Yani bu Hükümetin bir ayıbıdır bence. Biz Sayın Cemil Çiçek'e iktidar olarak değil, muhalefet olarak söylemiştik. Efendim işte şöyle böyle denildi ama arkasından bir hafta lüzumsuz yere TSK İç Hizmet Kanunu, bilmem ne... Onun için biliyorsunuz biz burada bekledik. Demek ki çalışılabilir, demek ki arkasından devam edilebiliyormuş. Onun için, kamuoyunca benimsenmesi, desteklenmesi açısından bütün aktörlerin o planın ayrıntılarını, hedeflerini bilmesinde fayda vardı, maalesef gümbürtüye gitti deyip geçelim, zamanımız yok.

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Cevap...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Cevap verecek bir şey yok, o da kabul ediyor, bir şey yok yani. Biz size sitem ediyoruz ki hiç olmazsa diğer önlemlerde paylaşılmı, şimdi devamı geleceği için.

Bu çerçevede, eylem planı GİTES'e geliyorum hemen, önlemler açısından hızlı hızlı geçmemiz gerekiyor, Başkan birazdan düğmeye dokunacak.

2013-2015, iki üç yıldır söylüyoruz. Şimdi siz de eylem planını yaptığınızı, Bakanlar Kurulundan bir kurul kurulmasını çıkardığınızı söylemişsiniz. Hızlıca burada 50'nci sayfaya da baktım, konuşma metninin geniş versiyonunda güzel yazıyor. "Faaliyet planları bir araya getirilmiştir." diyorsunuz bir tek olanlardan. Diğerleri, gerçekleştirilen birkaç çalışma var, başladı, birtakım şeyler başladı diyorsunuz. Biz öncelikle bu yapılan tespitlerle ilgili önceki yıl, bir önceki yıl size ben bizzatı söylemiştim. Bunlardan arkadaşlar bize bilgi gönderecekler, şu anda ne yapıldığını bir göndersinler.

İkincisi de bu başlayan çalışmalarda bir aşamaya gelinmiş olan var mı? Niye öyle söylüyorum? Çünkü bu başta söylediğimiz hedef açısından en önemli şeylerden bir tanesi. Eylem planı yapıyoruz -bizim temel sorunumuz- izlenmesi ve uygulanması konusunda sorun çıkıyor. Planların hepsi güzel, eksikliği var, fazlası var o ayrı ama hedefleri koyuyoruz, bunları takip edemiyoruz. Strateji belgelerinin, planlarının en önemli kısmı izlenmesi, uygulamanın değerlendirilmesi kısmıdır.

Buna bağlı olarak başka bir şey ise dâhilde işleme rejimi. Ben tamamıyla temel soruna yönelik şeyleri söyleyerek geçeceğim, işin siyasi kısmına fazla vaktimiz yok. Burada temel sorunu tespit etmeden... Biraz oraya fazla dokunmuyorsunuz gibi geliyor, bazı birkaç mevzuat düzenlemesinden bahsediyorsunuz yaptıklarınızda ama... Çünkü burada temel sorun, sektörler arası bağlantının kopması ve üretim ve ihracatın dışa bağımlılığının artması. DİR'deki şikâyet de buydu. Yani izlenmediği zaman, yerinde denetim Avrupa gibi yapılmadığı zaman, maalesef, bir süre sonra yurt içindeki ara malı üretimi yapan firmalar üretimi kısıyor, hatta pazardan çekilmek zorunda kalıyor oradaki rekabet şartları nedeniyle. Bunların biraz daha yerinde izlenmesi gerekir diye düşünüyorum. Belki ihracat artıyor girdi avantajından dolayı ama aynı şekilde istihdama ve üretime yansımıyor, sizin söylediğiniz sacayağı bozuluyor. Yani yatırım, üretim, ihracat, buna bağlı da istihdam olması lazım. Yani o bağlantıyı kuramadığımız zaman artıyor. Ben dâhilde işleme rejiminin de bu kapsamda GİTES kadar önemli olduğunu ve bir şekilde elden geçirilmesi gerektiğini... Elden geçirilirken tabii, gidip bunun eylem planını yapmakla olmuyor Sayın Bakanım. Biraz daha uygulamaya sonuçları üzerinden bazı çalışmaların yapılması gerekir diye düşünüyorum. Etki analizlerinin yapılması gerekir. Ne kadar içeriye gidiyor, ne kadar etkili oluyor? Onun yerine dâhildeki birtakım üretimleri... Sizin söylediğiniz GİTES kapsamında bazı teşviklerle alternatif yaratabilmek mümkün müdür diye bakmak gerekir diye düşünüyorum.

Onun söyleyince, teşvik demişken teşvikle ilgili de konuşma metninizde söylediniz. Orada bize en son bir tabloda da gösterdiniz yani artan teşvik belgesi sayılarını söylediniz. Ama ben daha çok burada söylediğim gibi bir etki analizi istiyorum. Yani bu artış hakikaten yeni teşvik sisteminden mi kaynaklanıyor? Konjonktürel olarak o sektörlerde bir artış mı var? Yani ne kadarı bu yaptığımız uygulamadan kaynaklanıyor? Ona bakmamız lazım.

Bir de senelerdir söylediğimiz şey var burada Sayın Bakanım. Biraz daha bu teşvik sisteminde altı bölge uygulamasına ilave şeyler getirelim. Temel olarak o durabilir ama daha dar bölgeli diye söylemiştim hatırlarsanız, sürekli diğer bakanlarımıza da söylüyorum. Kendi ilimden örnek vermişim. Yani Antalya'da bir Manavgat, Alanya, Kemer'in yukarıda Elmalı, Korkuteli ve Gündoğmuş'la aynı teşvik bölgesinde olması mümkün değil. Yani birisi 1 iken, birisi 2, birisi 3, birisi 4. Yani benim ilimin içerisinde 6 tane ayrı bölge olması gerekir. Bir koordinasyon içerisinde onlara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

da aynı şeyi ilettiğim için... O sistemi hem sektöre göre hem yatay hem dikey olarak bir elden geçirmemiz lazım ki işte o zaman bazı şeyleri belki üretebiliriz, özellikle ara malı, ham madde açısından da bazı esneklikler sağlanabilir diye düşünüyorum.

Teşvikle ilgili de bu çalışmaların gözden geçirilmesinin faydalı olduğu kanaatindeyim. Bize düşen bir şey varsa da demin dediğiniz gibi yapısal önlemlerle ilgili hazırız.

Gümrük birliğiyle ilgili sorunumuz var. Bunu daha önce de söyledik. Bunu aynı zamanda Avrupa Birliği ile ABD arasındaki ticaret anlaşmasını da dikkate alarak tartışmamız gerekiyor. Türkiye'nin durumu ne olacak? Yani gümrük birliğinden dolayı zaten bir dezavantajımız var, üçüncü ülkelere karşı birtakım dezavantajlarımız var ama büyük ticari partnerimiz olan bu iki ülkenin de kendi arasında bir anlaşma yapıp hele hele Türkiye'nin dâhil olmaması durumunda sorunumuz zaten büyüyecek. Siz güzel bir şekilde üzerini kamufle etmişsiniz yine. Efendim "Avrupa Birliğine bağımlılığımızı azalttık." Hadi canım! Yani kriz olmasa zaten devam edecekti. Adamlar bizden almaz. Daha yeni pazar bulduk, durumu idare ettik, şimdilik kurtardık demek başka bir şey. Şimdi "AB'ye bağımlılığımızı azalttık." bilinçli bir politika tercihi değil ki Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Tamamen bilinçli.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şu bir başarıdır: AB'nin azalanları... Başka yerlere gittik, Afrika'ya koştum, şuraya koştum, vallahi yeni yerler bulduk, şimdilik idare ediyoruz. İyi, güzel yani yapacağız. Bunu kalıcı hâle getirelim, onu söylüyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İhracatçılar duysa üzülür bu laflardan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kalıcı hâle getirelim diyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İhracatçılar duysa üzülür.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır. Şimdi, Sayın Bakanım, lütfen, dediğimi doğru söyleyin, tespitimizi doğru yapalım. Bu bir zaruri ihtiyaç olarak çıktı çünkü Avrupa'nın, krizi... Buna devam edin, yani kalıcı hâle gelsin. Pazar çeşitlendirmesi yapın, ona itirazım yok ama böyle planlı bir çalışma yani bu iş...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – O işi yaptık zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mecbur, zaten birkaç senedir vardı...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Biz önce başladık, sizden önce...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – ...bu sene bunu söylediniz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – O iş krizden önce başladı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonuç olarak, ben söyleyeceğimi söyleyeyim de siz istediğiniz kısmını alır, istediğinizi almazsınız. Yani, burada, bunu konjonktürel olmaktan çıkartıp bunu da yapısal olarak o politikaları devam ettirelim diye söylüyorum zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım müsaade edersen, bir iki konum daha kaldı, toparlıyorum.

Bunu niye söyledim? Eğer, bizim burada dezavantajlı konumumuz devam ederse, Avrupa Birliği ABD ile de zaten bu anlaşmayı yaparsa, biz zaten dezavantajlı durumdayız -hep söyledim Dışişleri Bakanımıza da söyleyeceğim, Gümrük ve Ticaret Bakanımıza da söyledim- o zaman bizim bu gümrük birliğinde durmamızın fazla bir anlamı kalmıyor, kendimiz o zaman ikili anlaşmalarla... Siz, burada bize bir sürü liste gösterdiniz, devam edeneler var, tamamlananlar var, görüşme aşamasında olanlar var. Ama maalesef bakıyorum yukarıdan aşağıya, geçen yıl da söylemiştim tekrar hatırlatıyorum, bir tane Türk cumhuriyetiyle yapılan çalışma yok; biz istiyoruz ki Türk devletleri arasında da tercihli ticaret anlaşmasını yapalım. Girişimde bulunanların arasında da yok, önümüzdeki sene inşallah bu listenin altında 6-7 tane boşluk var, orası dolmuş olur diye düşünüyorum, ben söylemekten vazgeçmeyeceğim, çünkü dezavantajlı durumdayız hiç olmazsa bunu avantaja çevirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başbakan, arada da takılıyor "Bizi de Şanghay İşbirliği Örgütü'ne alın, bizi de bu şeylerde değerlendirin." diyor ama...

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – ...bu bir temenni boyutunda kalıyor. Sizlerden daha somut bir tercihli ticaret anlaşması mı olur, daha ileri aşamasına gidip onlarla ayrı bir gümrük birliği mi olur, bu alternatifleri değerlendirmemiz gerekiyor.

Son olarak, bunların tamamıyla ilgili sorun cari açık. En son, yine, önceki gün beklentilerin üzerinde geldi, piyasa beklentilerinin de üzerinde geldi. Bu koymuş olduğumuz hedefleri, biz OVP olarak da açıkçası çok gerçekçi bulmuyoruz, daha fazla bir temenni mahiyetinde görünüyor. Bu konjonktürde, biraz daha cari açık oranını düşürmenin zor olacağını düşünüyoruz.

Bir de, bu ara, yeniden, net hata noksan kalemi oynamaya başladı, bu gibi belirsizlik ortamında yine 5 milyarın üzerine çıkmış ilk dokuz ayda. Tabii, bu, birtakım kaynağı belirsiz para girişlerine bel bağlarsak, o da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

konjonktürel olduğu için, yarın piyasada sıkıntıya düşebiliriz diye düşünüyorum. Çünkü, bir ayda böyle birkaç milyarı geçen şeyler, gidip tekrar bir ay sonra 2-3 milyara çıktığı zaman...

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen tamamlayın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

Bunların kontrolü zor hâle gelir, cari açığın da bu tehlikeyi içerdiğini, önümüzdeki süreçte eğer bu diğer yapısal önlemleri alamazsak geçici olarak yakaladığımız bazı düzeltmeleri, iyileşmeleri kaybedebileceğimizi düşünüyorum.

Bu çerçevede, bu söylediklerimin dikkate alınacağını umuyor, bütçelerin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; hepinize günaydın demek istiyorum.

Şimdi, esasında, Ekonomi Bakanlığına tanımlama ve fonksiyonları itibarıyla “dış ticaret bakanlığı” denmiş olsa çok daha doğru olurdu diye düşünüyorum. Çünkü, fonksiyonları itibarıyla daha çok bir dış ticaret bakanlığı görünümünde olan bir bakanlık. Bakanın da ilgi alanları biraz da bu merkezde. Dolayısıyla, ben de dıştan bakarak biraz değerlendireceğim.

Üç pencere açmayı arzu ediyorum, kendi değerlendirmem içerisinde. Bu pencerelerden bir tanesi... Ki daha önceki senelerde de sık sık tartışma konusu olan “fren-gaz” meselesinde, biraz, ne yapmamız gerektiği noktasında kendi düşüncelerimi ifade etmek açısından, üç ayrı pencere ve üç ayrı dairesel yaklaşım içerisinde değerlendirmemi sunacağım. Ki bana göre mesele “fren” ya da “gaz” meselesi değil, biraz yön meselesi yani nereye hangi istikamette gittiğiniz önemlidir.

Şimdi, bu dairesel pencerelerden bir tanesi Atlantik Avrupa Yatırım Ortaklığı penceresi. Bir diğeri, Avrasya penceresi. Üçüncü olarak da, benim değerlendirmeme ölçüt olarak alacağım, verimli hilal penceresi. Bu üç ekseninde bir durum analizi yapıp yönümüzün nereye doğru olması gerektiği noktasında...

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Son dediğinizi anlamadım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Verimli hilal penceresi.

Şimdi, Amerika başta olmak üzere, Amerika 1990’lı yıllara kadar dünya gayrisafi hasılasının yüzde 33’üne hükmeden pozisyondaydı. Şimdi, giderek bu düşüyor ve önümüzdeki beş yıl içerisinde Amerika’nın payının yüzde 15’lerin altına düşeceği tahmin ediliyor, beklenti bu yönde, ki bu uluslararası gelişim uzmanlarının verdiği veri budur.

Mevcut durumda, bu 3 pencerede durum nedir, biraz ona bakmak lazım. Mesela, kıtalar arası gayrisafi hasıla Avrasya bölgesi 34 milyar dolar, Güney Amerika 1,750 milyar dolar, Afrika, Orta Doğu 1,5 milyar dolar düzeyinde, Kuzey Amerika bölgesi 8,1 milyar dolar; bu veri kısmen değişmiş de olabilir yani güncellenmiş bir veri olmayabilir.

Nüfussal istatistikler itibarıyla da baktığımız zaman, bu 3 pencerede durum nasıl? Kısmen, verimli hilal bölgesini de içine alan Avrasya dediğiniz bölge, dünya nüfusunun yüzde 60’ını kendi içinde barındırıyor. Şimdi, üretim kapasitesi kalemini de değerlendirdiğiniz zaman çok ciddi bir potansiyel ve Amerika’dan önceki dünyaya hükmeden bütün hegemonik güçler bu bölgeden çıkmıştır. İşte, sık sık referans ederiz de, işte Osmanlıya zaman zaman ihtiyaç duyduğumuzda referans yaparız, “Medeniyetler kurmuş ülkeyiz.” deriz, “İmparatorluk kurmuş, hâkimiyet kurmuş bir ülkeyiz.” deriz ama Osmanlı da dâhil, geçmişte dünyaya hükmeden bütün süper güçler bu kuşaktan yetişmiş, Avrasya kuşağından yetişmiş gelmiş.

Şimdi, Amerika, dünyaya ekonomik anlamda hükmetme kapasitesini giderek yitiriyor, gide gide bu düşecek ancak Amerika bir iddia, farklı bir iddia koyuyor bunu yaşatabilmek için. Avrupa Birliği’yle bütünleşerek, yani Avrupa’yla bütünleşerek Avrupa’nın kültürel nüfuz alanını da içine alacak şekilde, kucaklayacak şekilde, -ki burada temle hedef Rusya’dır, Bağımsız Devletler Topluluğu’dur- bunu içine alacak şekilde yeni bir alan açmak istiyor. Bunu açarken iki temel faktörden hareket ediyor. Bir: Çoğunlukçu demokratik yapı. İkincisi de: Bireysel girişimciliğe ön açan idari dokusu. Bu iki geleneksel yapısına dayanarak Atlantik Avrupa Yatırım Ortaklığı içerisinde, özellikle Avrupa’nın kültürel nüfuz alanını da görerek yeni bir hamle yapıyor. Kendi, Avrasya stratejik planını bu eksen üzerine oturtuyor.

Öbür taraftan, dünyada ucuz iş gücü açısından avantajı olduğunu düşünen Çin-Hindistan faktörü var. Askerî güç itibarıyla da güçlü olduğunu düşünen, niceliksel olarak güçlü olduğunu düşünen bir Çin var ve onları tamamlayan Japonya faktörü var. Bunlar da kendi içerisinde, hem Avrasya bölgesi içerisinde kendine yeni bir nüfuz alanı açıp “süper güç” olma arayışları, bunun içerisinde ayrı ayrı değerlendirilebilir. İşte, Şanghay içerisinde ne kadar etkili olabilir ya da küresel bir güç olması ne kadar alan açar, tartışma konusudur Ama, hem Avrupa, hem Amerika, hem Rusya’nın -Bağımsız Devletler Topluluğu kuşağındaki Kafkas ülkeleri biraz da bunun dışında değerlendirilebilir kısmen çünkü sıcak bölge olarak değerlendiriliyor, muhtemel çatışma alanları olarak değerlendiriliyor bu bölgeler- gelişim ivmeleri çok dinamik değil. Daha stabil bir noktada bir rota üzerinden gelişimleri seyrediyor. Avantajlı olan bölge bizim açımızdan şu anda verimli hilal bölgesidir. Ama verimli hilal bölgesi dediğiniz, işte, Orta Doğu-Kuzey Afrika eksenidir biliyorsunuz bu verimli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

hılal dediğiniz bölge. Burada, Türkiye'nin bir tercih yapması gerekir. Şimdi, bugüne kadar stratejik hedeflerimizde Avrupa Atlantik Pakti'na baktık, cephesine baktık, yatırım ortaklığına gittik. Biliyoruz, işte, geçtiğimiz sonbaharda Sayın Başbakan Washington'da bunun için görüşme de yaptı ama olumlu sonuç elde edilemediğini biliyoruz eğer farklı bir sonuç varsa lütfen bizimle paylaşın. Ama, oradan, Washington görüşmesinden olumlu sonuç çıkmadı bunu için. En azından bunu biliyoruz.

Buraya girmeye çalışıyoruz, bizi almazsanız Şanghay'a gideceğiz, diyoruz. Yani bu iki kutup arasında kendi elimizle kendimizi sıkıştırıyoruz. Başka bir alternatif alan açmıyoruz kendimize. Oysa ki Avrupa Birliğiyle mevcut durumda bütünleşme hedefimiz çok gerçekçi değil. Avrupa Birliği kendi içinde çelişkili bir noktaya düştü. Avrupa Birliği artık ekonomik bir olarak çok daha sürdürülebilir bir noktada değildir, birliğini sürdürebilir bir noktada değildir. Tercih yapmak durumundadır. Ya demokratik ve kültürel normlarına geri dönecek ve onun üzerinde şekillenen yeni bir yapıya dönüşecek Avrupa Birliği ya da bölgesel farklılıklar, gelişim farklılıkları, üretimdeki adaletsizlik, paylaşımındaki adaletsizlik Avrupa Birliğini kendi içinde parçalar noktaya getirecek. Biliyorsunuz, birçok ülke Avro bölgesinden çıkmayı artık tartışıyor. Daha önce, kendi ulusal paralarına, kendi ülke paralarına geri dönüşü tartışır noktaya geldiler. Dolayısıyla, Avrupa Birliği bu noktada ekonomik birlik olarak çok ciddi cazibe merkezi durumunda değildir.

Şimdi, gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye, bulunduğu yerde kendi yakın çevresiyle diyaloglarını geliştirebilirse gelişimde ivme kazanabilir.

Biliyorsunuz, Avrupa Birliği Napolyon'a karşı gelişen koalisyon ortaklığına, koalisyon dayalı bir fikriyat olarak bugüne kendini sürdürdü, bir koalisyon fikri olarak. Napolyon'u yenmek için koalisyon olmayı öğrendiler, o günden bu güne bir arada birliklerini sürdürme gayreti içerisinde. Bu, bize de bir fikir veriyor esasında bu nokta. Yani, bu hegomonik güç mekanizmalarına karşı kendi bulunduğumuz bölgede yakın çevremizde ittifak geliştirirsek, ilişkilerimizi geliştirirsek bunu yapmak mümkündür. Yani, mesele -o nedenle dedim- gaz ya da fren yapmak meselesi değil, rotayı değiştirmek gerekiyor bu noktada. Hedefleri biraz gözden geçirme ihtiyacı duyuyoruz. Türkiye bunu nasıl yapabilir? Verimli hılal bölgesinde, Türkiye nasıl yeniden güçlenmeye dönük ivme kazanabilir? İki şeye bağlı bu Sayın Bakanım.

Bir -sizde konuşmanızda değindiniz, altını çizdiniz ama ayrıntılandırmadınız- Türkiye demokratik normlarını geliştirerek, bölgedeki o kaotik sürece çözüm açısından rol modeli durumuna gelebilirse, bu Kuzey Afrika, Orta Doğu'daki kaos açısından bir kere cazibe merkezi durumuna gelir Türkiye.

İkincisi: Üretim modelini, sistemini gözden geçirmemiz gerekir. Amerika açısından iki faktör ifade ettim. Şimdi, oradaki bireysel girişimciliğe kapı aralayan formülasyon bizde çok geçerli bir formülasyon değildir. Mesela, Tarım Bakanımızla da tartıştık, daha sonra Kalkınma Bakanımızla da konuştuk, birçok bakanlıkla bunu tartışmak, konuşmak mümkündür. Mesela, tarımda toplulaştırma gibi ciddi bir sorunuz var. Nasıl çözeceğiz? Mevcut veraset sistemiyle tarımda toplulaştırma yapma şansımız yok. Peki tarımda toplulaştırmayı... Cari açığı konuşuyoruz ya, bir şeyi üretmeniz gerekir ki ihraç edebilesiniz, üretimi artıramazsanız... Nasıl yapacaksınız? Bir kalemden sadece bir örnek veriyorum, diyorum ki: Tarımda toplulaştırmayı ancak ve ancak toplumsal ortaklık modeline geçerseniz bunu yapabilirsiniz. Bir örnek vermek istiyorum: Bilirsiniz yani aynı coğrafyanın insanlarıyız, bizde herkesin 100-200 koyunu olur, keçisi olur bir köyde. 10 haneli bir köy düşünün, herkesin de 100 koyunu olduğunu düşünün, yazın yaylaya çıkarın, yaylaya çıkıyor bunlar, birlikte besleniyor bu hayvanlar ortak besleniyor yılın belirli bir sürecinde. Her ailenin bir çoban tuttuğunu düşünün, kulfeti ne olur? Ama, zaten köylü bunu üretmiş, bu toplumsal ortaklık modelini üretmiş. Bizim ondan feyiz almamız gerekiyor. Ne yapıyor? Sürüyü birleştiriyor, bir çoban tutuyor.

Şimdi, tarımda toplulaştırmayı da bu modelle yapabiliriz, hayvancılık üretimini de bu modelle modernize ederek geliştirebiliriz. Şimdi, toplumsal ortaklık modelini geliştirerek üretimimize ivme katabiliriz. Ürettikçe de kendi bölgesel nüfuz alanımızda gelişme şansına sahibiz. Dolayısıyla söylemek istediğim şu: Biz uluslararası stratejistlerin belirlediği yön doğrultusunda kendimize hedefler koymak durumunda değiliz. Alternatiflerimiz vardır, alternatiflerimizi geliştirebiliriz. Yeter ki burada müzakere edebilelim. Kendi toplumsal dokumuza, kültürel dokumuza geri dönüş yapıp buradan bir sıçrama şansına sahibiz.

Biz, Çin-Hindistan-Rusya ekseninde Avrupa-Amerika arasında bir yerde kendimizi sıkışmış varsaymak durumunda değiliz. Bunları yapabilirsek Türkiye'nin önü açıktır, bunları yapamazsak maalesef onları yakalama şansına sahip değiliz.

Sadece, bir veriyle kapatmak istiyorum faslı.

Şimdi, Avrupa Atlantik kuşağında kişi başına düşen ortalama millî gelir 20 bin dolar civarındadır. Bizdeki rakam nedir? Ortalama 6 bin dolar civarındadır. Bunu nasıl kapatacağız?

BAŞKAN – Sayın Zozani, son cümleleriniz lütfen...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, son cümlemde zaten, ama yinede kayıtlara geçsin diye uyarma gereği de hissettiğiniz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Zozani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Sayın Badak...

SADIK BADAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli komisyon üyeleri, çok değerli bürokrat arkadaşlar, değerli basın mensupları; sözlerime başlarken sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bugün, ülkemizin ekonomik hayatında son derece önemli bir Bakanlığımızın bütçesini müzakere ediyoruz. Bu çerçevede, bu müzakere çerçevesinde iki hususa temas etmek istiyorum. Fakat, öncelikle, son yıllarda, dünyada meydana gelen bu ekonomik krize rağmen, çok gayretli bir çabayla ülkemizin sürdürülebilir kalkınma ve yükselme gayretlerini realize eden Sayın Bakanımıza ve Bakanımızın orkestra şefliğinde arkasındaki güçlü kadrolara teşekkür etmek istiyorum.

54 bine ulaşana ihracatçımız, dünyanın dört bir tarafına yayılmış 250 ekonomi elçisi diyebileceğimiz kahraman arkadaşımız da cansiparane bu dünya pazarında mücadele ediyorlar. Dünya pazarları, hakikaten dış dişe, saç saça âdeta mücadele edilen bir noktada. Bunun da kısa, orta vadede rahatlayacağı, artık sulh ve sükûna ereceği görünmüyor, belki rekabet daha da şiddetlenecek. Bu şiddetli rekabet ortamında ülkemizin hem ihracat profilini değiştiren -tarım sektöründen düşük profilli ürünlerden daha yüksek katma değerli ürünlere doğru yelpazeyi geliştiren- hem de geri götürmeyen bu kadrolara, tabii ki bu hareketi gerçekleştiren girişimcilerimize, mühendislerimize, işçilerimize çok teşekkür ediyorum.

Özellikle, bu çerçevede bir hususa dikkat çekmek isterim ki makine ihracatımız sürekli olarak artıyor. Bir devletin, bir ülkenin makine ihracatının sürmesi -başlaması, sürmesi ve artması- o ülkenin gelecek yirmi yılına, en azından gelecek yirmi yılına onun satın alanların güven duyduğunun en temel, en müşahhas ifadesidir. Şöyle ki: Tüketim malzemesini satabilirsiniz, karşı taraf satın alır, gıda maddesi ise bir hafta içerisinde tüketilir, giyim maddesi ise bir yıl içerisinde tüketilir ama makine ise bir fabrikaya, bir üretim tesisine gidiyordur, orada yeni mal ve malzeme üretecektir, sıhhatli çalışması lazımdır, bakım ve onarımına güveniliyor olması lazımdır, arkadan gelecek desteğe güveniliyor olması lazım. Türkiye 1970'li, 1980'li yıllarda bunu yaşadı. Benim babam marangozdu, İtalyan makineler ithal ederlerdi planya, hızar. Eğer yedek parçası gelmezse veya İtalya'dan ustabaşı gelmezse on beş gün makine dururdu. Sayın Bakanımız da o sektörden geliyor. Şimdi, Türkiye, bu bakımdan güvenilir bir ülke oldu ki değirmen makinelerimizden diğer üretim makinelerimize kadar 200'e yakın ülkeye makine satabiliyor. Demek ki o ülkelerin ithalatçıları, eximbankları, bankaları, Türkiye'nin bu makineyi sattıktan sonra çalışacağına; üçüncü, beşinci, on ikinci yıl, yirminci yıl çalışacağına; mühendisi, formeni, ustabaşına göndereceğine güveniyor. Bu, aynı zamanda Türk toplumun ticari etiğine güvenmektir, Türk devletin dünya üzerindeki itibarına güvenmektir diye düşünüyorum. Ülkemizi bu hâle getiren bu politikalara, bu politikaları uygulayan Hükümetimize ve Bakanlığımıza özetle teşekkür etmek istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Keşke öyle olsa Sadık Bey.

SADIK BADAK (Antalya) – Öyle, tablo onu gösteriyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle olsa biz de seviniriz.

SADIK BADAK (Antalya) – Makine ihracatı son derece önemli bir gösterge Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teknolojik ürünlerin ihracat içindeki payı sürekli düşüyor, maalesef.

SADIK BADAK (Antalya) – O da olacak; yer değiştirecek, şekil değiştirecek ama makine ihracatımızın 200 ülkeye gitmesi son derece önemli bir gösterge.

Şimdi, -diğer arkadaşlarımız da bahsetti- Sayın Bakanım, üretim modelinde veya yatırım modelinde acaba bir değişiklik gerekiyor mu? Geldiğimiz noktada, zaman zaman siz de sözlerinizde, konuşmalarınızda buna temas ediyorsunuz. Türkiye, yapabileceği ihracatın en azamisini yapmak için gayret ediyor, hem mal hem hizmet ihracatında. Bu demektir ki sınırdan üretimler yapıyoruz, yapabildiğimiz kadar. Bisikletin pedalına sürekli basıyor üreticimiz, ihracatçımız. Acaba, mal ve hizmet üretim modelinde bir yeni vitese ihtiyaç var mı? Burada benim aklıma dünyanın kırk yıldır, özellikle Uzak Doğu'da Japonya'nın denediği kalite çemberleri üretim modeli geliyor, Türkiye bunu 1990'lı yıllarda ithal etti. Kaç firmamız fiilen, kalite çemberleri yönetim ve üretim modelini kullanıyor bilmiyorum, öğrenebilirsem memnun olurum. Fakat, İkinci Dünya Savaşı'nda bunun Amerikan ordusunda bulunduğu malum. Bilen arkadaşlarımız bilir, sonra terk ediliyor. 1980'li yıllara kadar Japonya'nın mal ve hizmet üretimlerinin çok kaliteli olmadığını bütün dünya biliyor fakat 1960 ile 1980 arasında bu üretim yönetim modelini yirmi yıl boyunca kendi firmalarına uygulayan Japonya'nın, - arkasından Kore bunu alıyor- 1980'li yıllardan itibaren dünyada hem kalite hem fiyatta bir çıkış yapmaya başladığını hepimiz biliyoruz. Şimdi, sonradan, 2000'li yıllara doğru Batı ülkelerinin firmaları da peyderpey bunları aldı. 2 bine yakın büyük firma, Batı firmaları, özellikle Amerikan firmaları bu modeli üretiyor fakat Japonya liderliği elden bırakmıyor. En meşhuru da Japonya. O meşhur Alman, Amerikan otomobil firmalarını tahtından indirdi ve Toyota'yı tahtından kimse indiremiyor çünkü Toyota'da araçta kullanılacak her bir civatanın hangi fonksiyonlar kullanılacağını, her bir düğmenin yeni nasıl bir fonksiyonla ifa edebileceğini doğrudan onu üreten işçi haftalar boyunca düşünüyor, "Acaba, daha düşük maliyetle daha iyi yeni bir fonksiyon buna yükleyebilir miyim?" diye. Bu modelle de Japon firmalarının, Kore firmalarının çok mesafe katettiğini biliyoruz. Acaba, bizim ülkemizdeki mevcut bu modeli kullanan firmalara ilaveten, yeni firmaları teşvik ederek mal ve hizmet üretiminde böyle bir modeli resmen, fiilen desteklemek suretiyle firmalarımıza yerleştirebilir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

miyiz? Bakanlığımızın gayretli çabalarıyla bütün firmalarımız gerek ulusal gerek uluslararası kalite belgelerini alıyorlar fakat kalite belgesi almak, bugün, teşvik belgesine giden yolda önemli bir merhale. Acaba, teşvik belgesi alabilmek için mal ve hizmet üretiminde çember yönetim modelini de yerleştirebilir miyiz? Altını tabii ki uzman arkadaşlar doldurur. İkinci ifade etmek istediğim husus, çok az sürem kaldı, Başkanımızın müsamahasına sığınıyorum: Ülkemizde yatırımların hem artırılması hem de Anadolu'ya yayılması yönünde Hükümetimizin, Bakanlığımızın uyguladığı politikaları biliyoruz. Son, gayet gelişmiş modelle de iyi sonuçlar alındığını müşahade ediyoruz fakat 5'inci ve 6'ncı bölgede toplam teşvik belgelerinin her şeye rağmen yüzde 21'de kaldığını görüyoruz. Bunun beklenen bir sonuç, hedeflenen sonuç olup olmadığını bilmiyorum fakat bana göre bu daha yüksek olabilmeliydi. Tabii ki bu bölgede yatırımların olmaması için fiilî ne gibi engellerin bulunduğunu biliyoruz. Buna rağmen, acaba biz yatırım modelinde 5'inci ve 6'ncı bölgede yatırım modelini çeşitlendirebilmek için yeni bir unsur katmayı düşünebilir miyiz? Tabii, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı bölgede yatırımların artması, aynı zamanda, hem partimizin hem Hükümetimizin gini katsayısının düşmesi, gelir dağılımının düzelmesi yönündeki politikalarıyla da doğru orantılı. Bu çerçevede, gelişmekte olan ülkelerin başlangıçta yaptığı gibi "kuluçkalık" denilen örnek yatırım modellerini yeniden bu havzada, 5'inci ve 6'ncı bölgede deneyebilir miyiz? 1'inci ve 2'nci 100 ilçe tespit edilerek kara ulaşımında, demir yolu ve hava ulaşımında öncelikli, sürdürülebilir rekabet avantajı olan, nitelikli personel bakımından yatırım avantajlarını, malum, biliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sadık Bey, Urfa'ya -6'ncı bölge- çiçek teşviki verdi, bir işe yarar mı? Bir işe yarar mı, altıncı bölge, gider mi kimse?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Şimdi bunların tekrar ele alınarak birinci ve ikinci 100 ilçe belirlenerek bu ilçelerde kuluçkalık örnek yatırımların, kamunun sessiz ortak olduğu, moral verici ortak olduğu ve daha da önemlisi, sürdürülebilir rekabet avantajı için yönetim örneği, yönetim desteği verdiği sessiz ortak olarak bulunduğu yatırımlar geliştirilebilir mi? Bunun tabii ki sektör bazında, segment bazında neler olabileceği yapılacak çalışmada uzman arkadaşlarca gerçekleştirilebilir. Böyle bir hususun hem 5'inci ve 6'ncı bölgedeki yatırımların artırılmasına hem dolayısıyla, bu bölgedeki ihracatçı sayımızın geliştirilmesine katkısı olabileceği, en azından üzerinde çalışılabileceği kanaatindeyim.

Bu vesileyle tekrar Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

(Başkanlığa Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Badağ.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Anlamadık Sadık Bey. Gül teşviki verdi Urfa'ya, 6'ncı bölgeye, gider mi kimse?

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Gül daha güzel, açık bir yatırım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama gül gider mi? Isparta'ya vereceksin kardeşim bunu.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Yok, Şanlıurfa da...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Gülü vereceksin Şanlıurfa'ya yetiştirebilecek mi?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Efendim, bakın, gül ve çiçek, Kenya'nın 1,5 milyar dolara yakın çiçek ihracatı var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kimin?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Kenya.

Bizim ülkemizde namütenahi, açık. Bakın, Tokat'ta çiçek ekimi başladı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben de diyorum ki...

BAŞKAN – Arkadaşlar sizi dışarıya alayım, orada sohbet edin.

Sayın Şahin...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beyefendi, biz "Isparta" diyoruz, "gül" diyoruz, sen hâlâ "dışarı" diyorsun bize ya! Sana da iyilik yaramıyor ki.

BAŞKAN – Biz hakkımızı ve hukukumuzu savunuruz Sayın Aslanoğlu, çok teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Savunsan 2'nci bölge olmazsın.

BAŞKAN – Hayda!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ya, savunsan 2'nci bölge olmazsın.

Gül, Türkiye'de teşvik edilmeli mi?

BAŞKAN – Yani bundan dolayı benim utanmam gerekmiyor.

Buyurun Sayın Şahin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beyefendi, size bir soru: Gül teşvik edilmeli mi?

BAŞKAN – Efendim, gül teşvik ediliyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ediliyor mu?

BAŞKAN – Evet.

Gülü en son biz bir ay evvel yağlı tohumlar kapsamına alarak, güldeki desteklemeleri yağlı tohumlu bitkiler kapsamına alarak çok ciddi bir destek artışı gösterdik, şimdi de sanayi ürünlerine çevirmek üzere de uğraşıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Isparta için mi soruyorsunuz siz Mevlüt Ağabey?
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Isparta için.
BAŞKAN - Dünyadaki gül üretiminin yüzde 65'ini zaten biz yaptığımız için daha fazla söylenecek bir şey yok.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Dünyadaki mi?
BAŞKAN – Dünyadaki, evet.
Dünyadaki gül üretiminin yüzde 65'i Isparta'da.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Hollanda, İsrail ne yapıyor?
BAŞKAN – Onlar yok, Bulgaristan var bizden sonra.
Buyurun Sayın Şahin.
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; ekonomimizin gülen yüzü sanayicilerimizin, iş adamlarımızın çok sevgili dostu Zafer Abi'si ve onun çalışma arkadaşları...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – “Isparta” diyoruz...
BAŞKAN – Ben özür diliyorum.
Sayın Bakanım, bana çok ağır ithamda bulundu Sayın Aslanoğlu “Utan, sen destek vermiş olsaydın Isparta 2'nci bölgede olmazdı.” diyor bana.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sen Urfa'yı 6'ncı bölgeye...
BAŞKAN – Aynen bu ifadeleri kullanarak Başkanlık Divanını itham altında bıraktılar.
Buyurun Sayın Şahin.
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Mevlüt Ağabey, bizim konuşma taca çıkıyor ya!
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ağabey, hakkını aramıyor, hakkını aramıyorsa ben ne yapayım ya.
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Hep beraber arayalım o zaman Süreyya Bey'in hakkını.
BAŞKAN – Sayın Bakanım, hakkımı teslim ettiniz, Allah sizden razı olsun.
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, ekonomimizin gülen yüzü, sanayicilerimizin ve iş adamlarımızın Zafer Abi'si -hakikaten bunu çok gönülden söylüyorum sanayici ve iş adamı bir ailenin ferdi olarak ve onun yakın çalışma arkadaşları, başarılı ekibi, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Bugün, yüce Meclis çatısı altında Ekonomi Bakanlığımızın 2014 yılı mali bütçesini görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Bütçe çalışmalarımızın verimli geçmesini, milletimiz için hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.
Her geçen gün küresel ekonomiye ilişkin çıkarımlar yapmak zorlaşıyor. 2008 yılı sonbaharında ABD'de emlak krizi ile başlayan, avro borç krizi ile devam eden ekonomik kaos etkilerinin sonlanacağı tarihe ilişkin beklentileri sürekli öteliyor. Büyüme düşük seyrediyor, işsizlik rekorlar kırıyor. Avrupa'da pek çok ülkenin kriz öncesi seviyelerini 2018 yılına kadar yakalayamayacağı öngörülmüyor. Uzayan süreç, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler üzerinde gerek finansal sektör gerek reel sektör aracılığıyla olumsuz etkiler yaratıyor. Ancak, şükürler olsun ki AK PARTİ hükümetlerimizin son on bir yılda kamu maliyesinden bankacılık sistemine, enflasyondan işsizliğe kadar attığı tüm adımlarla ekonomisini güçlendiren, bölgenin gelişmekte olan diğer ülkelerin örnek aldığı bir Türkiye'miz var artık.
Ülkemiz, sağlanan siyasi istikrar ve güçlendirilen ekonomik temelleriyle küresel piyasa kaynaklı dalgalanmaların makroekonomik göstergelerimiz üzerindeki etkilerini asgari düzeyde tutabiliyor. Türkiye küresel ekonomik krizden en hızlı çıkan ve son dönemlerdeki küresel ekonomik belirsizlikten görece olarak en az etkilenen ülkelerdendir. 2002-2012 döneminde yıllık ortalama büyüme oranımız yüzde 5,2 olmuştur. IMF verilerine göre 2013 yılında Türkiye'nin yüzde 3,8 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. En son açıklanan verilere göre, ülkemiz 2013 yılının ilk çeyreğinde yüzde 2,9 büyümüş, 2013 yılının ikinci üç aylık döneminde yüzde 4,4 oranında büyüyerek Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomileri arasında yer almıştır.
Kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla 2002 yılında 3.492 dolar seviyesinden 2012 yılında 10.497 dolar seviyesine yükselmiş, satın alma gücü paritesine göre ise kişi başına gayrisafi millî gelir hasılamız 15 bin doları aşmıştır.
Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizin de bildiği üzere, cumhuriyet tarihinin en başarılı ekonomik performansını ortaya koyan iktidarımız, elde ettiği başarılarla yetinmemiş, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı için zorlu hedefler ortaya koymuştur. Hedefler arasında, 2023 itibarıyla 2 trilyon dolar gayrisafi yurt içi hasıla ile en büyük 10 ekonomi arasında yer almak, kişi başı gayrisafi millî hasılayı da 25 bin dolara yükseltmek, 500 milyar dolar mal ihracatı, 150 milyar dolar da hizmet ihracatı gerçekleştirmek ve dünya mal ticaretinden yüzde 1,5 pay almak hedeflerimiz arasındadır. Bu hedeflere ulaşmada Ekonomi Bakanlığımıza ve onun kaptanına çok önemli görevler düşmektedir.
Peki, bu hedeflere yönelik neler yapılmış, hangi gelişmeler kaydedilmiştir? 2002 yılında 36,1 milyar dolar olan ihracatımız, 2012 yılında 152,5 milyar dolar ile Orta Vadeli Program hedefi olan 149,5 milyar doları aşmış ve rekor kırmıştır.
2012 yılında 52 ilimiz ihracat rekoru kırmıştır. Döviz kazandırıcı hizmet ticaretini desteklemeye yönelik faaliyetlerle, 2002 yılında 14 milyar dolar olan hizmet ihracatımızı 2012 yılında, Sayın Bakanımızın da az önce arz ettiği gibi, 43,5 milyar dolar seviyesine yükseltmişizdir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Dış ticaretimizde aslan payına sahip Avrupa'nın yaşadığı ekonomik krize rağmen kayıplar pazar çeşitlendirmesi stratejisi ile telafi edilmiştir. Haziran 2012'de uygulamaya konulan yatırım teşvik sistemi ile 20 Haziran 2012 tarihinden 2013 Eylül ayı sonuna kadar toplam 93 milyar 219 milyon TL tutarında 6.216 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş ve toplamda yaklaşık 230 bin kişilik istihdam sağlanması hedeflenmiştir.

2012 yılında serbest bölgelerin ticaret hacmi yüzde 1,8 artarak 23,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, toplamda 19 serbest bölgede 58.938 kişi istihdam edilmiştir. Mal ihracatını artırmaya yönelik olarak, ihracatçı firmalara pazar araştırması, fuar, tanıtım, arama motoru, danışmanlık, yurt dışı birim ve AR-GE destekleri sağlanmaya başlanmıştır. İhracata yönelik ortak eylem ve faaliyetlerin desteklenmesi amacıyla Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi, kısaca URGE Projesi hayata geçirilmiş, şirketlere eğitim ve danışmanlık, yurt dışı pazarlama ve alım heyeti gibi konularda destekler sağlanmaya başlanmıştır. Ayrıca, Türk mallarının uluslararası rekabetçiliğini, Türk malı imajının hedef pazarlarda en etkili biçimde tanıtılmasını sağlamayı hedefleyen TURQUALITY destek programı kapsamında önemli destekler sağlanmıştır. Pazara giriş ve pazar çeşitlendirmesi faaliyetlerini desteklemek amacıyla, "ülke masaları" oluşturulmuştur. Kısaca sıralamaya çalıştığım başarılar, yenilerini eklemek noktasında bizlere yine Ekonomi Bakanlığını işaret etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; her ne kadar süreç uzasa da en büyük ticaret ortağımız Avrupa'da zayıf toparlanma işaretleri görülmeye başlamıştır. Söz konusu toparlanma işaretleri özellikle sanayi sektörünün ve ülkemiz ihracatının en önemli aktörlerinden seçim bölgem Bursa için de önem taşımaktadır. Zira, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında Avrupa'da zayıf seyreden talep, otomotiv ihracatıyla ön plana çıkan Bursa'yı olumsuz etkilemiştir. Lakin, 2013 yılında, toparlanmayla birlikte, önemli ölçüde ihracat artışları beklenmekteyiz. 2002 yılında 3,5 milyar dolar olan ihracatımızın 2013 yılı Ocak-Eylül dönemine kadar dokuz aylık süreçte bu 2002 yılının 2,5 katı üzerine çıkmış ve 9,2 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında, Bursa'nın toplam ihracatımızdaki payı yüzde 7,3 iken 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde yüzde 8,2'ye çıkmıştır. Ayrıca, Bursa en çok ihracat yapan ilk 10 il sırasında 2'nci sırada yer almaktadır.

Yatırım teşvik sisteminde 1'inci bölgede yer alan ülkemizin lokomotif illerinden Bursa, teşviklerden azami ölçüde fayda sağlamaktadır. 2012 yılında, Bursa için 2 milyar 603 milyon TL tutarında 215 yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş, bu yatırımlarla 6.738 kişilik istihdam öngörülmüştür. 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde 2 milyar 465 milyon TL tutarında 183 yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş ve 3.785 kişilik istihdam öngörülmüştür. Teşviklere ilişkin diğer dikkat çeken bir nokta, otomotiv endüstrisinde Türkiye'nin en büyüğü olan Bursa, Ekonomi Bakanlığı tarafından sağlanan otomotiv sektörüne desteklerini etkin şekilde kullanmıştır. Zira, 2012 yılının tamamında otomotiv sektörüne 1 milyar 264 milyon TL tutarında ve yaklaşık 2.500 kişilik istihdam öngören, 22 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenirken 2013 yılının sadece ilk dokuz ayında 1 milyar 281 milyon Türk lirası tutarında ve yaklaşık 700 kişilik istihdam öngören 21 adet teşvik belgesi düzenlenmiştir.

Otomotiv sektörü 2023 hedeflerimiz açısından özel bir öneme sahiptir. Sektörün 2023 yılında 4 milyon adet üretiminin yanı sıra, 3 milyon adet ihracat yapması hedeflenmektedir. Bursa'nın sağlanan desteklerle bu hedefleri gerçekleştirme yolunda önder olacağına inancım sonsuzdur. Bu sektöre destek sağlaması hasebiyle Ekonomi Bakanlığımızın yanı sıra Türk imalat sanayisinin lokomotifleri Bursa'ya ve Bursalı hemşehrilerime de teşekkür etmek istiyorum. Ayrıca yine otomotiv sektörümüz için çok önemli olan Türk Standartları Enstitüsünün Bursa Yenişehir ilçesinde inşa edeceği otomotiv test merkezinin de hem sektöre hem ülkemize büyük bir katkı sağlayacağını hepimiz müşahade etmekteyiz.

Sayın Bakanım, serbest ticaret anlaşmalarının birçok ülkeyle imzalandığını ve programların da devam ettiğinden bahsettiniz. Burada –ben, tabii, Bursa Milletvekili olmam hasebiyle ve Bursa'nın da şirin ilçesi İnegöllüyüm, İnegöl doğumluyum- mobilya ve ağaç sanayisinin çok ciddi bir potansiyeli var, Türkiye'nin mobilya ihracatı 2012 yılında 1,82 yani 1 milyar 820 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, yaklaşık bunun da 300-350 milyon doları sadece...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) - ...İnegöl ilçemiz gerçekleştirmiştir ve tamamen yerli ham madde kullanılarak -ki mobilyanın temelini ağaç ve tekstil oluşturmaktadır- dokumayla oluşturulan kumaşların kaplanmasıyla oturma grupları ve ağaç kaplamadan oluşturulan yemek ve yatak odası ve sandalyeden oluşan mobilyalar İnegöl'de çok seri olarak üretilmekte ve yakın pazarlarımız Orta Doğu, Türk cumhuriyetleri ve Afrika'ya çok önemli ihracat potansiyeli yakalamış durumdayız. Sizden ricamız odur ki, iş adamları arkadaşlarımın da ricaları odur ki serbest ticaret anlaşmaları yapılırken özellikle orman kaynaklarına sahip olmayan Afrika, Orta Doğu ülkelerinin serbest ticaret anlaşmalarında mobilyanın önündeki engellerin kaldırılmasıdır çünkü özellikle Kuzey Afrika ülkelerinde çeşitli vergilerle mobilya ihracatımızın önünde engel gibi duran -ki İran pazarı da aynı şekilde- bu konunun da küçük bir ilçe de olsa ekonomiye artı değer bırakan, 1 milyar 100 milyon dolar ihracatı, 700 milyon dolar ithalatı olan bir ilçenin ekonomik büyümesine hem çok önemli katkı sağlayacaksınız hem de sektöre büyük bir ivme kazandırarak kümelenmiş olan mobilya sektörünün İnegöl'de daha da büyümesine imkân sağlayacak olacaksınız. Kısa bir rakam daha vermek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Türkiye’de mobilya üretimi yaklaşık 9 milyar dolar civarındadır yıllık, bunun yüzde 30-35’ini sadece bir ilçe, İnegöl karşılamaktadır ve ihracatımız da her geçen gün artmakta, sizin özel destek ve öneminizi beklemekteyiz.

Ben, takımınıza ve takım arkadaşlarınıza, bizim size işimiz düştüğü zaman göstermiş olduğu desteklerden dolayı, bütün teşvikleri kullandırmada özel önem vermelerinden dolayı, iş adamı arkadaşlarım adına özellikle teşekkür ediyorum. Ne zaman kapıların çalsak sonuna kadar bize açıyorlar ve destekleme konusunda da ellerinden gayreti gösteriyorlar.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Görevimiz.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Yine, Bursa’da sağlık serbest bölgesi oluşturmayla ilgili bir çalışmamız var Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen son sözümüzü alalım.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Kaplıcalarımız, sıcak su kaynaklarımız bu konuda önemli bir değer ifade ediyor, inşallah bu konuda da desteklerinizi bekliyoruz.

2014 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, Türkiye için çok önemli olan KOBİ’lerin desteklenmesi konusunda çok önemli çalışmalar yaptığınız Ekonomi Bakanlığınızın bütçesinin de ben de az olduğunu ifade etmek istiyorum.

Hayırlar getirmesini dileyerek başarılarınızın devamını diliyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, imza atacak mısın önergeye?

BAŞKAN – Bir önerge rica edelim sizden bütçenin artırımına ilişkin.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Az olduğunu ifade ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Önerge hazırlayacağım, imza at.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Arka planını çalışır doldururuz, ondan sonra.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam, çalış.

BAŞKAN – Evet, Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonunuzun değerli üyeleri, saygı değer kamu görevlileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki Sayın Şahin’in övgülerinden sonra benim eleştirilerime tahammül edeceğinizi düşünüyorum Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Canın sağ olsun.

BAŞKAN – Ölçülü olsun lütfen o zaman.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

Öncelikle Ekonomi Bakanlığı’nın 2014 yılı bütçesinin, ülkemize, halkımıza hayırlı ve uğurlu olmasını; ülkemizin, vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunu artırmasını diliyorum.

Türkiye ekonomisinin en zayıf noktasının hatta giderek daha da zayıflayan noktasının dış açıklar olduğunu görüyoruz. Dış ticaret açığının en büyük kaynağını ise dış ticaret açığı oluşturuyor. Hizmet ticaretinde, turizm gelirleri nedeniyle fazla veren Türkiye’nin cari işlemler açığı dış ticaret açığı ve yatırım açığından oluşuyor.

AKP iktidarı döneminde Türkiye’nin ithalatı ihracatından daha hızlı arttı. En son Eylül 2013 rakamlarına bakıyoruz, yıllık ihracat 152 milyar dolar civarında -yerinde sayarken- yıllık ithalatın yeni bir rekorla 247 milyar doları bulduğu anlaşılıyor. Sayın Bakanın açıklamalarında bu rakamın altındaydı ama ben 247 milyar dolar olduğunu söylüyorum burada. 2002 yılından bu yana yıllık ihracat yüzde 322 artarken, yıllık ithalattaki artış yüzde 380’i bulmuş. Dolayısıyla, dış ticaret açığı da 5 kat büyümüştür.

AKP iktidara geldiğinde, Türkiye her 100 dolarlık ithalata karşılık 70 dolar civarında ihracat yapabilen bir ekonomiydi, şimdi Türkiye 100 dolarlık ithalatın ancak 60 dolarını ihracatıyla karşılayabilecek bir noktaya geriledi.

Türkiye’nin dış açık sorunu giderek düzelmek yerine, daha olumsuz bir noktaya ilerliyor. Bu yılın ilk dokuz aylık rakamlarına baktığımızda ihracat yüzde 0,4 azalırken ithalat yüzde 6 oranında büyümüş, dış ticaret açığı ise 17,3 oranında artmış. Bunun bir sonucu olarak 2012 yılının ilk dokuz ayında 38 milyar dolar olan cari işlemler açığı bu yıl aynı dönemde 49 milyar dolara yükselmiş. 2012 yılının sonunda 48,5 milyar dolara inen yıllık cari açık, bu yıl Eylül sonunda -yıllık bazda- 59,1 milyar dolara ulaşmış. Yıllık cari açığın 2013 yılının tamamında 62-63 milyar dolara, dolayısıyla millî gelirin yüzde 7,5 ve 8’ine kadar yükselebileceğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Önceden "Türkiye ekonomisi cari açık vermeden büyüyemiyor." diye bir tespitte bulunuyorduk, şimdi ekonomi çok yüksek cari açıklar verdiği zaman bile düşük büyüme hızından kurtulamıyor.

AKP iktidarının on bir yıldır izlediği ekonomi politikaları, ülkenin üretim gücünü yok etti, rekabet gücünü azalttı, özel tasarruf oranını tarihin en düşük noktasına indirdi ve Türkiye’yi uyuşturucu gibi, dış kaynağa, dış borçlanmaya bağımlı hâle getirdi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

Bu yüzden, Türkiye, son günlerde uluslararası değerlendirmelerde en riskli ülkeler arasında ilk sıralarda gösterilmeye başlandı. IMF, en son yayımladığı Küresel Finansal İstikrar Raporu'nda, Türkiye'yi kredilerin artış hızı ve cari işlemler açığının düzeyine bakarak en yüksek iç ve dış kırılganlığa sahip ülkeler arasında ilk sırada gösterdi. Sadece IMF değil uluslararası yatırımcı kuruluşlar da son zamanlarda yayımladıkları raporlarında Türkiye'ye ilişkin risklere dikkat çekiyorlar.

Türkiye, elbette bu noktaya durduk yerde gelmedi Sayın Bakan. Uluslararası likidite bolluğunun körüklediği sıcak para girişlerinin yarattığı illüzyon, bugün su yüzüne çıkmaya başlayan kırılganlıkları gizledi. Özel tüketim harcamalarını, düşük kur ve banka kredileriyle körükleyen iktidar, Türkiye'nin dış dengede nasıl tehlikeli bir noktaya doğru gittiğini göremedi ve hâlâ göremiyor. Göremiyor çünkü Türkiye ekonomisinin uluslararası piyasalardaki olumsuzluklar karşısında yaşadığı çalkantıları hâlâ komplo teorileriyle açıklamaya çalışıyor.

Gelirin yüzde 12-13'üne kadar inmiş bir iç tasarruf oranıyla, diğer bir ifadeyle, tüketimi pompalayarak bu kadar büyük dış açıklar vererek ekonomiyi bir süre büyütebilirsiniz ancak asla ülkeyi kalkındıramaz ve geliştiremezsiniz.

Kimse babasının hayrına başka bir ülkeye borç vermez, sadece sizi sevdiği için gelip yatırım yapmaz. Borç veriyorsa faiz alacaktır, yatırım yapıyorsa kâr etmek isteyecektir. Yani, yurt dışına kaynak transferi yapmak zorunda olacaksınız. Yurt dışına kaynak transfer etmek demek daha fazla yoksullaşmak demektir, insanınızın emeğini ucuzlatmak demektir, Türkiye'yi ihracat yapabilmek için ucuz emek piyasası hâline getirmek demektir. Zaten yıllardır, verimliliği, kaliteyi artırarak yüksek katma değerli ürünlere yönelmek gibi politikalar yerine, emeğin değerini ucuzlatarak rekabet gücü kazanmayı amaçladınız. Türkiye'yi ucuz iş gücü cenneti hâline getirerek ihracatı artırmaya yönelik politikalar izliyorsunuz. Bu yolla da işçimizin, çiftçimizin emeğini diğer ülkelere sömürüyorsunuz. Türkiye biraz daha ucuz iş gücü ülkesi hâline gelsin diye, ücretleri, sosyal hakları baskı altına almanız yetmedi, şimdi de kıdem tazminatlarına göz diktiniz.

2003 yılından bu yana, Türkiye, yurt dışına faiz, kâr payı ve benzeri isimlerle 125 milyar dolardan fazla bir kaynak aktardı. Aktarılan bu kaynağın 100 milyar dolara yakın kısmı tek başına dış borç faizinden meydana geliyor. Bu rakama, Türkiye'deki sıcak paranın kazandığı, her an ülke dışına çıkarılabileceği rakamlar dâhil değil. Onu da düşündüğünüzde, Türkiye'nin yurt dışına nasıl muazzam bir kaynak transferi tehlikesiyle karşı karşıya olduğu daha net olarak gözüküyor.

Dış dengedeki bu muazzam açıklara dikkat çektiğimizde, karşımıza Merkez Bankasının döviz rezervinin büyüklüğünü getiriyorsunuz. O rezerve fazla güvenmeyin derim Sayın Bakan. Merkez Bankasındaki döviz rezervi Türkiye'nin kısa vadeli dış borcunu karşılamaya bile yetmiyor. Altını da dâhil edersek Merkez Bankası'nın 134 milyar dolar civarında bir rezervi bulunuyor. Net olarak baktığımız zaman, yani Merkez Bankasının bankalara ve vatandaşlara olan döviz ve altın borçlarını düşüğümüzde ortada 39-40 milyar dolarlık bir rezerv kalıyor. Bu net rezerv bugün gelinen dış borç ödemeleri, kısa vadeli dış borç miktarı, ithalat gibi büyüklüklerin karşısında çok fazla bir anlam ifade etmiyor. Net rezerv Türkiye'nin iki aylık ithalatını bile karşılayamıyor.

Türkiye önümüzdeki bir yıllık sürede 165-170 milyar dolar dış borç ödemek, 60-65 milyar dolarlık cari işlemler açığını finanse etmek zorunda. Yani, çarkları döndürebilmek için bir yılda bulması gereken dış kaynak 220-230 milyar doları geçiyor. Dolayısıyla, ülkenin borçlanarak biriktirdiği bu döviz rezervine fazla güvenmeyiniz Sayın Bakan. AKP iktidarının Türkiye'nin başına sardığı bu dış açık ve dış kaynağa bağımlılık belasından Türkiye'nin bir an önce kurtulması gerekiyor. Dünyada para her zaman bu kadar bol olmayacak. ABD sonsuza kadar para basarak dünyaya pompalayamaz.

Türkiye'nin yüksek, sürdürülebilir bir büyüme ivmesini yakalamaya ihtiyacı bulunuyor. Böyle bir ivmenin bugünkü tüketimi pompalayan politikalarla yakalanması mümkün bulunmuyor. Gerçek bir büyüme ancak üretimle, sadece mal ve hizmet üretimiyle değil; bilgi ve teknoloji üretimiyle mümkün olabilir. Türkiye için çok farklı bir gündemi olan AKP iktidarının böylesine uzun vadeli, uzun soluklu hedeflere odaklanma, buna uygun programlar yapma becerisinin olmadığını hepimiz biliyoruz. Çünkü bu iktidarın ne beş yıllık kalkınma planlarıyla ne orta vadeli programlarla ne de yıllık planlarla aldığı hedeflerin hiç birini gerçekleştirmediğini, yasaya uymak için yaptığı bu plan ve programları ertesi gün rafa kaldırdığını biliyoruz ve görüyoruz.

Türkiye'nin sürdürülebilir, kaliteli ve hakça paylaşılan bir büyüme sürecine girebilmesi için, ülkenin yıllardır önemli ölçüde zayıflatılan rekabet gücünü artıracak, ekonomide istikrarı sağlayacak, sosyal devleti yeniden diriltecek, toplumun korunmaya muhtaç bütün kesimlerini koruyacak bir programa ihtiyacı bulunmaktadır. Tasarrufları artırarak dış açıkları azaltacak, yatırım ve üretim iklimini canlandıracak, çalışabilecek durumdaki herkese istihdam yaratabilecek bir stratejinin gerekliliğine inanıyoruz.

Ne yazık ki Türkiye son on bir yıldır üretimin yerine tüketimi koydu, üretken yatırımlar yerine sadece yandaş rant yaratmaya dönük verimsiz yatırımları teşvik etti. Gelir ve tasarrufu artırmak yerine harcamayı ve borçlanmayı özendirdi. Bu çok uzun süre sürdürülebilir bir tablo değil Sayın Bakan. Elbette, bu olumsuz tablodan sadece sizin Bakanlığınızı sorumlu tutmak doğru olmaz. Zira, adı "Ekonomi Bakanlığı" olduğu hâlde ekonomi politikalarının oluşturulmasında hiçbir dahlinizin olmadığını da biliyoruz. Bakanlığınızın, ekonomik verileri eğiþ bükerek, durumu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

olduğundan parlak göstermek dışında önemli bir faaliyeti olduğunu sanmıyorum. Adı “Ekonomi Bakanlığı” olmakla birlikte ekonomi politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında kıyıdan köşeden bile herhangi bir katkısının olmadığı da anlaşılmaktadır.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Haksızlık, haksızlık...

MUSA ÇAM (İzmir) - Türkiye'nin ihracatının son iki yıldır yerinde saymasındaki önemli unsurlardan birinin de bu Hükûmetin uyguladığı dış politikadan kaynaklandığını biliyoruz. Neo Osmanlılık politikası, Türkiye'yi tek bir dost komşusu olmayan ülke hâline getirirken ülkenin ihracatına da büyük darbeler vurdu. Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı Irak'ın Türk ihracatına çıkardığı engelleri son günlerde hep birlikte ilgiyle izliyoruz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Son günlerde diğerlerini de izliyoruz Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) - Ekonominin durumunu parlak göstermek için rakamlara işkence etmekten vazgeçip Türkiye'nin komşu ülkelere nasıl daha fazla ihracat yapabileceğine ilişkin çalışmalar yürütmenizi bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Başkanlığa Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, bugün 14 Kasım Dünya Kalite Günü. 76 milyon insanımız daha kaliteli, daha adil ve hakça bir ekonomi bekliyor ve arzuluyor. İnşallah, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bunu gerçekleştireceğiz.

Sayın Bakan, son olarak, Gezi Parkı olayları sırasında kamuoyuna -seçim bölgenize yaptığınız gezide coştunuz- "Uzay gemisi yapmamızı engelliyorlar" biçiminde bir demeciniz yansıdı. Gerçekten, dinleyenleri hayrete düşürecek bir açıklamaydı.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sizin Genel Başkanınız iyi anlayamamış onu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Genel Başkana laf söylemek haddiniz değil Sayın Bakan.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar...

MUSA ÇAM (İzmir) - Gezi Parkı olayları sonrası ırkçılığa ve Yahudi düşmanlığına kapı aralayan uluslararası komplolar, telekinezi gibi, akla, hayale sığmayan iddialar duyduk ama faiz lobisi vesilesiyle engellenen bu uzay gemisi yapımı konusu bence, açık ara, en renkli açıklamaydı Sayın Bakanım.

Sayın Bakan, yerli otomobili, millî gemiyi, uçağı yaptınız da uzay gemisinde mi problem çıktı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayın.

MUSA ÇAM (İzmir) - Böyle bir söz sadece şahsınızla ilişkili ve de sınırlı değildir. Sizin aracılığınızla tüm Kabine üyelerini ciddiyete davet etmek isterim, böylelikle ülkeye ve devlete daha az zarar verirsiniz.

Bir de önerim var: Gezi olayları sırasında açığa çıkan o yaratıcı zekâdan faydalanmakta zorlanıyorsunuz; bu, açık. Ancak, kızlarla erkeklerin yan yana neler yaptıklarıyla ilgilenmek yerine gençlerin imkânlarını arttırmak, beton binalar yerine insana yatırım yapmak, emin olun, her tür gemi yapımını da mümkün kılacaktır.

Size öneriyorum ama pek de umudum yok: Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında biz bunu yapabiliriz ve şüphemiz olmasın ki yapacağız.

Saygılarımla.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hiçbirini inanarak okumadın.

MUSA ÇAM (İzmir) – O, size göre Sayın Baştopçu.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Biliyoruz, biliyoruz, seni biliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Başkana Sayın Bakan bir şey söyledi ama biz anlayamadık.

BAŞKAN – Bir şey yok, bir şey yok ya... Ne var bunda? Bir şey demedi, “Yanlış anlamış.” dedi.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sonra söyleyeceğim.

BAŞKAN – Söyleyecek ya, bir şey demedi ki...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama CHP Genel Başkanına söylemek sizin haddiniz değil yani.

BAŞKAN – Ne demek ya! Böyle bir şey olabilir mi Sayın Çam!

MUSA ÇAM (İzmir) – Değil, değil...

BAŞKAN – Lütfen, ya...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Siz söyleyeceksiniz, ben niye söylemiyorum arkadaşım?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bana söyleyin, bana söyleyin...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Siz her şeyi söylüyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Buradakilere söyleyin...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Siz her gün her şeyi söylüyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

BAŞKAN – Sayın Çam, Sayın Başbakana yönelik her gün konuşuyorsunuz burada, her gün konuşuyorsunuz...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Başbakan...

BAŞKAN – O da sizin Genel Başkanınız ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Başbakan... İktidar o...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Olur mu öyle şey!

BAŞKAN – Böyle bir şey olabilir mi!

MUSA ÇAM (İzmir) – O, iktidar yani... Ona söyleyeceğiz tabii.

BAŞKAN – Ya, bizim için söylemeyeceksiniz, diğerleri için söyleyeceksiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söyleyeceğim.

BAŞKAN – Yani, hiçbir şey için yapmayalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söyleyeceğiz, söyleyeceğiz...

BAŞKAN – Müdahil değil... Ben doğrusunu söylüyorum arkadaşlar ya!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Her şeyi sen söyleyeceksin, ben söylemeyeceğim. Niye?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bana söyle! Buraya, bize söyle! Genel Başkana değil!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Siz, Başbakana mı söylüyorsunuz her şeyi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Tabii, Başbakan Hükümet. Ona söyleyeceğiz tabii, kime söyleyeceğiz?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yok ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – Ona söyleyeceğiz tabii. Biz de yarın başbakan olduk mu bize söyleyeceksiniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Konuştuklarınıza kendiniz inanıyor musunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Yüzde yüz!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hiç ben inanmadım ona! Hiç inandırıcı değil!

MUSA ÇAM (İzmir) – Zaten sizin amacınız bizim söylediklerimize inanmak değil! Bizim söylediklerimize tabii ki inanmayacaksınız!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yazmışlar, koymuşlar, okuyorsunuz orada.

BAŞKAN – Evet, lütfen, tamamlayalım Sayın Çam.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hakaretle bir yere gidilmez, bütçeyi eleştiriyorsanız eleştirin, faaliyetleri eleştirin ama hakaret ederek...

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz ne yaptık?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – ...”Ekonomi Bakanlığı bir şey yapmamış, rakamları çarpıtıyor.” diyerek bir yere gidemezsin Musa Çam Kardeşim! Bir yere gidemezsin!

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu söylediklerimizin hepsi yüzde yüz doğru!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Emeği ben senden daha fazla düşündüm her zaman! Emek tacirliği yapma burada!

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylediklerimizin hepsini rakamlar vererek söylüyorsunuz Sayın Bakan!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Emek tacirliği yapmayın burada!

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylediklerimizin hangisi...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Emek tacirliği yapma burada!

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasırınıza bastık, değil mi!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Emeği senden daha iyi biliyorum ben.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasırınıza bastık, değil mi!

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Emeği senden daha iyi bilirim...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok öyle! Nasırınıza bastık...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Senin gibi emek sömürmedim, ben emekçi çalıştırıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasırınıza bastık, nasırınıza!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (İstanbul) – Öyle, “bastık mastık”la konuşma, yakışmıyor ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasırınıza bastık!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (İstanbul) – Yakışmıyor Musa Çam ya!

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, lütfen...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hayatında kaç kişi çalıştırdın? Kaç kişi çalıştırdın, onu söyle! Kaç kişinin emeğinin hakkını verdin?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben emekçiyim, ben patron değilim sizin gibi. Ben işçiyim, patron değilim, patron olan sizsiniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sendikanda kaçak işçi çalıştırdın mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

MUSA ÇAM (İzmir) – Yahu, siz patronsunuz, siz çalıştırdınız onları, biz onları söylüyoruz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Saygı sınırını aşmayalım.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitirdim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Sayın Ören, buyurunuz lütfen.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Bakanım, bakanların içerisinde sinirlerine en fazla hâkim olan bakanlardan birisiniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ama ben Bakanlığımı savunuyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ama, muhalefetin bu gibi konularda eleştiri yapma hakkını çok olgunlukla karşılayacağınızı biliyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bakanlığa yönelik hiçbir şeye tahammül etmem.

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz methetmek zorunda değiliz Sayın Bakan, yeteri kadar metheden arkadaşlarımız var. Biraz da biz eleştirelim, ne olacak bundan?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bu tür eleştirilere tahammül etmem.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylediklerimizde ne var Sayın Bakan?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Şahsıma yöneltilen bütün eleştiriler kabulümdür, şahsileri kabul ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, siz doğrudan, “Genel Başkanınız yanlış anlamış.” demeseniz bu noktaya gelmeyecek bu olay. Yani böyle bir sözcük basına yansıdıysa siz onu düzeltirsiniz, olur gider.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Bakan, ekonomiyle ilgili belki de Bakanlığın başında bulunabilecek en iyi isimlerden biri sizsiniz. Bunu çok açık yüreklilikle söylüyorum. Yani ben üretimden yana olan bir zihniyete sahip bir insanım, bir milletvekiliyim, sizde de aynı mantaliteyi görüyorum ama Türkiye istenilen düzeyde üretmiyor veya sizin tabirinizle, “Gaza basmak gerekli.” Dediğinize tamamen katılıyorum ama başka bakan arkadaşlarımızın, aynı partinin içerisindeki bakan arkadaşlarımızın sizin bu ihracatı artırmayla ilgili gaza basmayı farklı bir biçimde anlayıp sizi tuttuğunu da biliyorum.

Dün, yine buradaki konuşmamda, Sanayi Bakanlığında söyledim, bu ülkenin 2023 vizyonunun 500 milyar dolar olmaması gerekli. 500 milyar dolarlık 2023 AKP vizyonu eksiktir. Aslında, size kalsa Cumhuriyet Halk Partisinin söylediği 650 milyar dolarlık hedef sizin için geçerlidir. Ben burada başarılı olabileceğinizi de düşünüyorum ama ne olursunuz, bakanlıklar arasında bir koordinasyon olsun.

Bakınız, siz güzel teşvikler veriyorsunuz. Biz Çin’le, Peru’yla, Hindistan’la dışarıda müthiş bir rekabet yapıyoruz sanayiciler olarak. Buraya mallarımızı satabilmek için de kâr oranlarımızı düşürmemiz gerekli. Bir alaylı olarak işin içerisinden geldiğiniz için, geldiniz dediniz ki: “İhracat teşvik primleriyle sizin rekabet yapma gücünüzü fazlalaştırıyoruz.” Gerçekten doğru bir karar. E, şimdi siz bunu söylüyorsunuz ama size bu şikâyeti getirdiğimizde siz diyorsunuz ki: “Maliye Bakanlığı vermiyor, para transferi yapmıyor.” Peki, Maliye Bakanlığının bütçesi burada görüşülür iken geçen yılın ihracat teşvik iadeleri ile ilgili rakam belli değil mi? Burada bir fasılda o ayrılmıyor mu? O fasıldan niye size bu para gelmiyor veya gelmiyorsa ihracatçının veya KOBİ’lerin suçu nedir? Dışarıdaki satılan mallarla ilgili söylüyorum, teşvik primini kâr olarak görüp de ihracat yapan firmalarımız var. Şu an KOBİ’ler patır patır gidiyor. Bakın, kurumsallaşmış şirketleri söylemiyorum, KOBİ’ler. Yani bir konteyner mal gönderecek, o konteynerden gönderdiği malın karşılığında -geçen dönem dolar olarak veriyordunuz, şimdi Türk lirası olarak veriyorsunuz- 2 bin lira para alacak, işte buna çalışıyor. Yılda 50 konteyner mal gönderirse 100 bin liraya çalışıyor. E, siz üretimi nasıl artıracaksınız?

15 milyar dolar tarımsal ihracat, 2023 hedefiniz 60 milyar dolar, dibimizde Konya Ovası’nın yüzölçümüne sahip Hollanda 85 milyar dolar. 100 milyar dolar olmalı. Yapar mıyız? Yaparız. Bu verimli topraklarda üretir miyiz? Ürettiğimizi satar mıyız? Satarız ama yeter ki teşvikleri zamanında verin. Organize sanayilerde doğal gaza her ay 1,8 organize sanayi yönetimleri veya belediyeler faiz uygulayacak, ben elime geçmeyecek ihracat teşvik iadeleriyle ilgili mahsuplaşmayı bile yapamayacağım. Lütfen, mahsuplaşmayla ilgili genişletelim. Maliye Bakanlığıyla bir koordinasyon içerisine girin. Eğer bunlar zamanında verilebilirse... 2013’ün ihracat teşvik iadelerinin yüzde 10’u dağıtılmadı, 2013 bitiyor. Ne yapacak o KOBİ? Yani 200 bin liralık, 500 bin liralık, 1 milyarlık ihracat yapan o arkadaşımız buradan bunu alıp mahsuplaşamazsa... Bankayla mahsuplaşmayı getirin, bankaya borcum varsa mahsuplaşayım. Ege İhracatçılar Birliğine gidiyorsunuz, “Efendim, dosyayı hazırla. Hadi bakalım, sen şimdi bana vergi dairesinden ve sigortadan ‘Borcu yoktur.’ kâğıdı getir.” “Borcu yoktur.” kâğıdını getirdiğimde kiminle mahsuplaşacağım ben bunu? Para vermiyorsunuz. Genişletelim, bankayla yapalım, resmî kurumlarla yapalım, yarı resmî kurumlarla yapalım; kurumsallaşmış, SSK borcu olmayan, vergi borcu olmayan büyük şirketlerle bu mahsuplaşmayı gerçekleştirelim. 150 milyar, 155 milyar dolarlık ihracat övünülecek bir ihracat değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Uygun görürseniz, lütfen, Maliye Bakanıyla bunu... Nasıl ki burada çok sinirlendiğinizde bağıyor iseniz Maliye Bakanına da bağırsın, bu hakkınız sizin. İhracatçılarla ilgili bu kolaylık sağlanır ise ihracat rakamları çok daha yükseğe çıkacaktır.

Ekonomi Bakanlığının bütçesi hayırlı, uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Parayı vermezse vergi borcunu, sigorta borcunu, o kâğıdı niye istiyor? Oraya mahsup etsin. Vergi borcu var, sigorta borcu var, oraya mahsup edin.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli çalışanları; bu ekonomik krizin geldiği aşamada farklı farklı arayışların olması, pazar arayışlarının olması kadar doğal bir şey yok, bunu böyle değerlendiriyoruz ve Türkiye'nin 2014'e doğru büyüme hızında bir düşüşün olması, ihracatın azalıp ithalatın artış göstermesi biraz daha dikkatli bir çalışma yapılması gerektiğini gösteriyor.

Yurt dışı temsilciliklerin açılmasını, pazar arayışımızın olduğu... Özellikle Uzak Doğu, Afrika ve henüz yeni girdiğimiz Güney Amerika, Latin Amerika ülkeleri özellikle, çünkü Brezilya gibi G-20 içinde yer alan ülkelerin ekonomileri de dikkate alındığında çok ciddi pazar olanaklarımızın olduğu yerler var.

Tabii, her bölgenin farklı bir hukuk düzeni var, sermaye akışı, geliş ve gidişinde. Özellikle, asgari düzeyde hukuk devletleri ve demokratik ülkelerin tercih edilmesi bir güvence olarak görülür ve dışarıdan yatırımın gelmesi bir bakıma da bu tür ülkelerin demokratikleşmesi ve hukuk devleti olmasında, güvence anlamında, son derece önemlidir.

Üç yıl aradan sonra, yeni bir fasıl açma noktasındayız Avrupa Birliğiyle. Avrupa Birliğinin kendisi darda bu aralar, yani bizim ihracatımızın azalması söz konusu, rakamlar yüzde 55'lerden 40'lara vurmuş durumda. Ancak, ihraç ürünlerimizde ilginç bir ters orantı da var. Mesela, Almanya'ya makine, makine aksamı satışları ihracatında bir artış olduğu görülüyor. Özellikle, Yunanistan -biliyorsunuz- İspanya, Portekiz, buna İrlanda'yı da katabiliriz, bu ülkelerin ekonomilerinde deflasyon durumu gündeme geliyor. Ücretlerde bir indirim, bankadaki akçelerde bir dondurma, harcamada bir sınırlama ve bir panik havasını Kıbrıs Rum kesiminde gördük, Yunanistan'da yaşandı, Portekiz'de yaşandı.

Tabii, bu sektör o kadar çok yönlü ki hep bir noktasına bakıyoruz, klasik bakıyoruz. E, tabii, iktidar ne diyecek? "İhracat arttı." Biz "Hayır, azaldı, ithalat arttı." diyeceğiz. İktidar "İşsizlik azaldı." diyecek, biz "Hayır, arttı." diyeceğiz, rakamları konuşturacağız. Özellikle, dışarıya çok gidip geliyorsunuz, TÜİK'in verileri, istatistikleri yetiyor mu? Yani ciddi ciddi sorguluyor mu Bakanlığınız ben bunu merak ediyorum. Ve şunu söylemek istiyorum ki: Ekonomimizi direkt ilgilendiren Gümrük Birliği Anlaşması'nın vergi olayı böyle devam edecek mi yani buna bir çözüm bulunmayacak mı? Çünkü bir taraftan da müzakere sürecimiz devam ediyor. Avrupa Birliğinin adalet divanı olan Lüksemburg Mahkemesinin en son vize muafiyeti davasını reddetmesi -Demirkan davasını biliyorsunuz- çok ciddi, bir anlamda müteşebbislerimizin serbest dolaşımını engelleyen bir durumdur, haksız rekabetin ta kendisidir. Bu konuda, sanki, ulusal üstü hukuk konusunda Hükümet cenahında bir eksiklik mi, zayıflık mı var? Yani, Adalet Bakanlığı aslında bu konuyu çok rahat karşılayabilir. Sadece Strazburg insan hakları davaları değil, bu tür ekonomi konuları da ciddi bir uzmanlaşma gerektiren bir konu. Bence Bakanlığınızın Adalet Bakanlığıyla görüşmesi gereken bir durum söz konusu.

İthalatta olsun ihracatta olsun reklamın, medya planlamanın, tanıtımın -ne bileyim- halkla ilişkilerin son derece önemli olduğunu söylerler genellikle ekonomi uzmanları. Türkiye'de 100'e yakın çok ciddi reklam firması, özellikle 2000'li yıllardan sonra, bunlarda artış var. Sayın Bakanım, niye bunların çoğu yabancı? Bu reklam firmalarının isimlerini söylemeyeceğim reklama girmesin diye de yani 100'e yakın ama ilk 10'a, önden baktığımız zaman, Amerikan, Avrupa sermayesinin yoğunluğunun olduğu şirketler. Bu reklam pastasında ülkenin tanıtımı çok önemlidir ithalat, ihracat açısından. Niye zayıfız?

Bir nokta var, önemli bir nokta. Bence bunu biraz konuşmak gerekiyor, tespitlerinizde de var. Bugün sizden sonra Enerji Bakanlığını konuşacağız. 2 milyar dolarlık bir artış ihtimalinden bahsediliyor, büyümede de bir düşüşten bahsediliyor. Ortalama ithalat 70 milyar dolar. Bu çok ciddi bir rakam enerji alanında maalesef. Doğal gaz ağırlıklı olarak bu, özellikle Rusya, İran, Azerbaycan... Tabii, Rusya'nın payı yüksek şu an, sonra İran geliyor ama Azerbaycan'la nedense düşük.

Herkes Sayın Barzani'nin Diyarbakır'a gelişini konuşuyor. Sayın Şivan'ın otuz yedi yıllık sürgünden sonra gelip düet yapacağını söylüyor ama bence bu geliş ve gidişte çok ciddi bir Kürt gazı görüşmeleri var yani o kadar... Ben Barzani'nin Başbakanın, AKP iktidarının 1.300 tesis açılışını onore etmek için veya 360 çiftin toplu nikâhını kıymak için geldiğini düşünmüyorum. Yakın ilişkiler var, sıcak ilişkiler var ama bence en önemli ilişki boyutu olarak Kürt gazı anlaşması. Ve bunun rezerv değerinin 100 milyar yani bizim enerji ithalatımızı ve açığımızı büyük ölçüde kapatacak bir rezerv, bir kaynak. Ve sınırda bu, navlunu az, boru hattına yakın. Yine, bu işin uzmanlarının söylediği bir şey daha var: "Türkiye'nin 20 milyar dolar doğal gaz faturasının düşmesi söz konusu." denilen tespitler var. Yani, Kürtlerle dans enerjide işe yarıyor iyi ilişkiler kurulduğu zaman. Çünkü bu alternatif kaynak ile şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Rusya ve İran'ın ret rolü ve yüksek fiyat dayatması karşısında çok ciddi bir alternatif, seçenek olarak Kürt gazı ve İsrail gazının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

çok ciddi bir ekonomik katkı sunacağı ve hatta doğal gaz fiyatlarının yüzde 25 oranında azalabileceği Türkiye’de, Kürt ve İsrail doğal gazının fiyatlarının İran ve Rusya gazına oranla çok düşük olduğu, hatta yarı fiyatına bile olduğu söyleniyor.

Kaldı ki bu uluslararası sözleşme protokollerinden az çok çıkıyorum ben. Şimdi, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile yapılan protokol ve anlaşmalarda “Taşıma firmasına taşıdığı yakıtın, doğal gazın veya petrolün yüzde 5,20’si taşıma ücreti olarak ödenir.” diye bir protokol yapıldığı zaman çok enteresan bir boru akışıyla bir tanker akışı geliyor.

Şimdi, ben buradan Sayın Bakanım, serbest bölgelere geleceğimi söyleyeceğim. Hakikaten, Mardin serbest bölgesi niye duruyor? Yani, şimdi bu kadar doğal gaz akışı olacak, petrol akışı olacak. Habur’da bir kapımız var, geçen gün ufak bir şeyde 50 kilometre tır kuyruğu oluştu ve orada hassas gıda ihraç edenler, balıktan tutun sebze meyveye kadar, yiyecek sektörü çok ciddi bir tehdit altında kaldı, belki de zarar gördüler. Bunu doğru konuşsak da yani şu seçim döneminin manevrası içinde boğmadan... Yani, bir geliş, bir şeyi ne kadar ciddi. Hem ekonomik ilişkiler açısından öneminin altını çizip hem Orta Doğu’da bin yıllık beraber yaşamışlığın stratejisine, Malazgirt’ten, memleketimizden sonra tekrar önümüzdeki asırlara taşımak ve sorunlarımızı çözmek, aynı zamanda çözüm sürecini kalıcı bir barışa evirmek için... Her olayda olduğu gibi çok yönlü faktörler var, çok yönlü taraflar var, çok yönlü değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Böyle seçim propagandasına bu kadar ciddi bir olayın getirilmesini ben biraz risk ve istismar konusu olan bir durum olarak görüyorum. Yoksa, Sayın Barzani... Birleşmiş Milletlerin 187 tane ülkesi var, nüfus itibarıyla Kürdistan Bölgesel Yönetimi 87 ülkeden büyüktür, Andorra Cumhuriyeti’nden tutun da -bilmem- Afrika’daki kabile devletlerine kadar sayabiliriz. Yani, tabii ki resmî düzeyde bunun yapılması önemlidir.

Şimdi, buradan en çok ithal ettiğimiz kalemlerden biri enerjydi, ikincisinin cep telefonları gibi aksesuarlar olduğu... Ve çok ciddi bir para, bu olay vahim düzeyde. Yani, bizim sektörümüz cep telefonu yapmayı düşünür mü? Başka bakanlığa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlar mısınız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bağlıyorum.

Bu finans merkezi durumu var, tabii, İstanbul Borsa olayı var, biliyorsunuz. İstanbul Borsa bizim Ekonomi Bakanlığının bence direkt ilgi alanında olması gereken bir konu. Şimdi, birden bire 1 milyon kart bilgisinin 2.500 liraya satıldığı, dolandırıcıların elinde dolaştığı... Bu, bizim tabii, hem ithalatımız hem ihracatımız hem finans güvenliğimiz açısından son derece kritik bir durum yaratıyor. Böyle olunca da bu bakanlıklarla koordine konusunda Hükûmetin bir sorun yaşadığı düşünülüyor. Siz Ekonomi Bakanlığı, Sayın Yılmaz dün Kalkınma Bakanıydı, Sayın Babacan geliyor, Hazinesiden sorumlu Bakan, Sayın Şimşek geliyor, maliyeden sorumlu Bakan, TOKİ Başbakanı da yani ekonomi o kadar dağılmış ki şanzımanı dağılmış bir siyaset, bir örgütlenme modeli var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, toparlamak, biraz disipline etmek mümkün değil mi diyorum ve en son hedef ülke olarak seçtiğiniz, Bakanlığınızın seçtiği ABD’yi hedef ülke olarak saymıyoruz ama Angola, Brezilya, Uzak Doğu, zaten Endonezya vardı, Japonya zaten vardı, Malezya vardı, Meksika ve Nijerya gibi ülkeler var.

Sayın Bakan, hep siz gidiyorsunuz, iş adamlarını götürüyorsunuz. Yani, bu Plan ve Bütçenin de gidip, Brezilya ekonomisini görüp, gelip sizi sorgulaması gerekmez mi? Bunu bir yere not alın.

Hayırlı olsun diyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, hep iktidar partisinden davet ediyor, muhalefetten bir kişiyi davet etmedi bugüne kadar.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bakın, burada kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Yani, araya girdim, Başkanım çünkü inanarak söylemedi. Ben yurt dışı seyahatlerimde, yurt dışı seyahatlerimin hepsinde grup başkan vekillerine yazı yazıyordum, AK PARTİ Grubundan 1 ülke dostluk grubu başkan, bir de 1 milletvekili isterim, CHP Grubundan 1 milletvekili isterim, MHP ve BDP gruplarından 1 milletvekili isterim. Bugüne kadar hiçbir grubu davet etmediğim iş adamlarıyla bir yurt dışı gezisi veya ayrıcalık yaptığım hiçbir yurt dışı gezi yoktur, olan varsa söylesinler. Her türlü şeyi kabul ederim...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Pozitif ayırım istiyoruz, Sayın Bakanım, Plan Bütçeye, pozitif ayırım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Ben grup başkan vekilliği yaptım, gelse görürdüm herhâlde.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hemen söyleyeceğim. Bakın, sizden en son Esat Canan’la beraber gitmiştik, hatırladım yani demeyin.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Esat Canan’ı, evet, gönderdik.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – CHP Grubu, bir ara, yurt dışına giderken hiçbir milletvekili vermedi. Bizim başımızın, gözümüzün üstünde yeriniz var. Gittiğimiz zaman şu faydası oluyor: Türkiye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

ekonomisi Türkiye’den biraz daha farklı görölüyor maalesef bazen, farklı görmek isterseniz. Dışarıdan görünce Türkiye ekonomisinin ne kadar güzel olduğunu o zaman fark ediyorsunuz, gelmesi benim işime gelir muhalefet milletvekillerinin.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine pozitif ayrımcılık istiyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Esprisiyle karışık, orta sınıf olayı Brezilya’da, nasıl sınıf atladığı...

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hayhay, bunu dikkate alalım, memnuniyetle.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir de bu gerilla nasıl devlet başkanı olup orta sınıfı, sosyal sınıfı, asgari ücretler...

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bunu dikkate alacağız efendim, memnuniyetle.

Arkadaşlar dikkate alalım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben konuşmama başlamadan önce, bu senenin konusudur, Sayıştayla başlamak istiyorum. Sayıştay denetimini üç senedir yapamıyoruz maalesef. Bu sene nihayet bazı raporlar gönderildi ama gönderilen 150 civarında raporun çoğu kabul raporu. Sizin Bakanlığınızda da Sayıştay denetçileri inceleme yapamamışlar. Mali tabloları verememişsiniz. Mali tablolar verilmemesine rağmen bazı eleştirileri var. Bunlar yol gösterici eleştiriler aslında. Zaten denetimin amacı da bu, ceza vermek değil, mümkün olduğunca yol göstermek. Ama, bunları, Sayıştay raporundaki bu hususları dikkate almanızı öneririm. Önümüzdeki yıl için en azından bu hazırlıkların yapılması lazım. Aslında sizden çok Maliye Bakanlığına bağlı, Maliye Bakanlığının bu bilgileri verebilir şekilde bu düzenlemeleri yapması gerekirdi şimdiye kadar ama sizin de bu konuda Maliye Bakanlığını uyarmanız iyi olur. Döner Sermaye Merkez Müdürlüğündeki rapor uygun şeklinde, ona da memnun olduk; onu da belirteyim.

Sayın Bakanım, çok derin analizler yapmaya gerek yok Türkiye ekonomisiyle ilgili olarak. Türkiye ekonomisi gelinen bu noktada küreselleşme karşısında büyük sıkıntılar içerisinde. Bu küresel rekabet karşısında, meydan okumalar karşısında yeni bir anlayışa, zihniyete, tavra, tarza, yeni bir modele ihtiyaç duymaktadır. Bunu zannediyorum en iyi şekilde de siz biliyorsunuz. Yani, şu, Türkiye’nin cari açığı, işsizliği, düşük tasarruf oranı, enflasyonun bir türlü 5’in altına düşürülememesi, her an fırlayacakmış gibi durması, sürekli olarak para bulma, finans bulma gayretlerimiz, bunun telaşı, bundan dolayı faizlerin yüksekliği; birçok sıkıntı yaşıyoruz. Geline bu noktada yeni bir ekonomi modeline ihtiyaç var.

Bununla ilgili olarak da zaten bu 5. İzmir İktisat Kongresi’nde Cumhurbaşkanının da benzer bir yorumu var, diyor ki: “Yapısal reformların yapılması zamanı gelmiştir.” O diyor ki: “İkinci yapısal reform hareketi başlasın.” Ama, birincisi de yapılmadı aslında. Birincisi de 2001’deki krizden sonra bazı operasyonlar vardı, daha sonra yapısal reformların gelmesi gerekiyordu, yapılmadı, tam anlamıyla yapılmadı bugünlere geldik. Bugün gelinen noktada, bakın - arkadaşlarımız da belirtti- siz sanayicisiniz, o konuyu çok iyi biliyorsunuz ama bir taraftan da Türkiye’nin ihracatını artırmaya çalışıyorsunuz, gayret gösteriyorsunuz ve biz de bunu takdir ediyoruz muhalefet olarak. Ama, şu noktaya bakın: Türk sanayisi, Türk sanayicisi konut sektörüne giriyor, bakın, kafeterya, restoran zincirlerini satın almaya çalışıyor. Böyle bir ortamda, üretim mantığının olmadığı, üretim mantalitesinin olmadığı bir ortamda Türkiye sanayisinin gelişmesi, dolayısıyla ihracatının artması mümkün müdür? 800 milyar dolarlık bir ekonomi, bakıyorsunuz, yüzde 70’i hizmet sektöründen oluşuyor, yüzde 20 sanayi sektörü, bunu bir türlü büyütemedik.

Demin Sadık Bey söylediği için o konuya gireceğim kendisi yok ama. Bakın, Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda tablo 20, imalat sanayisiyle ilgili olarak şunu söylüyor: İmalat sanayisi gayrisafi yurt içi hasıla rakamı –cari rakamlar bunlar- 2006’da 17,2; gayrisafi yurt içi hasıla oranı 17,2; bu, 2012’de 15,6’ya düşüyor, 2013’te 15,5; yine bir düşüş var. Bu şekilde bizim üretmeyen bir anlayışımız varken nasıl ihracatımızı artırmamız mümkün? Çok iyi gayret gösteriyorsunuz yine, gerçekten bunu samimi söylüyorum. İmalat sanayisi ihracatında önemli bir artış var ama yüksek teknoloji sektörlerinin imalat sanayisi ihracatı içerisindeki payı 2006’da 5,6 -kalkınma planından aldığım rakamlar bunlar- 2012’de 3,7; çok önemli bir düşüş var. Bu sıkıntıda olduğumuzun göstergesidir ki zaten siz konuşmalarınızla, arkadaşlarınızla, bu sektörden gelen kişilerle olan konuşmalarınızda adamların artık bu işi yapmaya mecellerinin kalmadığını, başka alanlara, hizmet sektörüne girmeye çalıştıklarını ya da yurt dışına kaçmaya çalıştıklarını gayet iyi biliyorsunuz. Bu şekilde, bu anlayışla Türkiye ekonomisini devam ettiremez, küreselleşme içerisinde rekabetini devam ettiremez, bu anlayışın değişmesi şarttır. Ancak böyle bir ortamda ne yazık ki siyasi irade de oluşmuyor bir türlü, olumsuz bir ortam var bu bakımdan da. Bir kere, ekonomi yönetimi iyi koordine edilemiyor, bir türlü bu başarılamadı. 2011’deki kanun hükmündeki kararnameyle yine ekonomi bakanlıkları birimleri oluşturuldu ama ekonomi yönetimiyle ilgili bir koordinasyon sağlanamadı bir türlü. Bu, AB ilerleme raporunda da bu sene belirtilmiş. Benim de her sene dikkat çektiğim bu nokta AB ilerleme raporunda da bir eleştiri olarak maalesef belirtilmiş yine.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Şimdi, siyasi irade ikinci olarak seçim derdinde, önümüzde çok önemli seçimler var. Siyasi irade o seçimleri almak derdinde, özellikle iktidar. Dolayısıyla, ekonomideki değişime cevap verecek bir irade oluşturamıyor bir türlü; böyle bir sıkıntı var. Dolayısıyla da bu sıkıntı en az iki yıl daha devam edecek gibi görünüyor.

Üçüncüsü de siyasi kadrolar da artık yorgun, moralsiz. Bugün biraz önce İnternet'e baktım, Sayın Başbakan Yardımcısı Arınç da geçen hafta buradaydı, siyaseti bırakacağını açıklamış. Siyasi kadrolar artık yorgundur, moralsizdir. Dolayısıyla, bürokratik kadrolar da benzeri bir tutum içerisinde sıkıntılıdır. Bu koşullar altında da Türkiye'nin bu geline noktada ihtiyacı olan yeni ekonomi modelini üretmesi maalesef mümkün değil, bunu öyle görüyoruz.

Sayın Bakanım, biraz önce dedim ya, 2012'yle ilgili sizin yaptığınız harcamaları burada Meclis olarak denetleyeceğiz, bir taraftan 2014 bütçenizi yapacağız. Ama, 2014 bütçenizle ilgili olarak, baktım, 2012 yılında 1 milyar 279 milyonluk bir bütçeniz var, 2013'te 1 milyar 371 milyon, 2014 için talep ettiğiniz bütçe 1 milyar 454 milyon, yüzde 1'lik bir artış var. Genellikle, diğer bakanlıkların bütçelerinde ortalama yüzde 5 civarında bir artış var, daha da yüksek hatta. Siz de yüzde 1'lik bir artış var. Neden bu kadar düşük kalmış, onun gerekçesini bilemiyorum. Ama, Türkiye'nin safını bile bilmediği yani Avrupa Birliği mi, Orta Doğu pazarı mı, Afrika pazarı mı... Bu konularla ilgili siz gayret gösteriyorsunuz, o tarafa, bu tarafa ihracat yapma peşindesiniz, o ayrı bir konu ama Türkiye'nin safını da bilmesi lazım, nerede olduğunu bilmesi lazım. Dünya bir bölgesel ekonomik rekabet içerisine girdi. Her rekabetçi ülkenin nerede olduğunu bilmesi lazım. Amerika'nın bile Avrupa Birliğiyle bir serbest ticaret anlaşması yapmaya çalıştığı dönemde, Türkiye -biraz önce de arkadaşlarımız anlatmaya çalıştı- nerede olduğu belli olmayan bir durumda. Bu siyasi bir iradedir. Öncelikle bunun belirlenmesi lazım ki ondan sonra ekonomiyle bunu takviye edebilelim. Maalesef, böyle bir irade de yok, böyle bir eksiklik var. Sizin bu gayretler içerisindeyken tutup da yüzde 1'lik bir artış talep etmenizi yadırgadım. Bunun artması lazım diye düşünüyorum. Ben, Sayın Başkan da buradayken, değerli arkadaşlarımız da buradayken bu bütçenin çok yeterli olduğunu düşünmüyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Kuşoğlu, Sayın Başkan duymadı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan duymadı mı? Zabıtlardan görsün o zaman.

BAŞKAN – Tekrar söyleyebilirsiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ekonomi Bakanlığı bütçesinde yüzde 1'lik bir artış söz konusu. Bu ortamda diğer bakanlıklarda en az yüzde 5'lik artışlar söz konusuysun yüzde 1'lik bir artışın yeterli olmadığını düşünüyorum Sayın Başkan, onun artırılması gerekir diye düşünüyorum.

Maliye Bakanlığı bütçesinde de Sayın Aslanoğlu'nun da izniyle bir teklifte bulunacağız grup olarak.

Sayın Bakanım, sunumunuzda -güzel bir sunum yaptınız ama- şöyle bir nokta var, bununla ilgili bilgi verebilirsiniz memnun olurum: Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda -geçenlerde buradan geçti, kanun olarak yasalaştı- sizin Bakanlığınızın genel koordinatör olduğu, sorumlu olduğu iki tane proje var: Bir tanesi ithalata olan bağımlılığın azaltılması projesi, diğeri de iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi projesi. Bu ikisinden sorumlusunuz ama bunlardan bahsetmediniz. Bu ikisi de aslında çok olumlu, 25 tane dönüşüm programı, projesi var. Bunlar önemli programlar ama bunlarla ilgili bilgi vermediniz. İthalata olan bağımlılığın azaltılmasıyla ilgili çalışmalarınızı anlattınız ama kalkınma planı kamu için emredici olduğu hâlde, şimdiye kadar, bakıyorum, planla ilgili olarak görevli olan birçok bakanlık veya kuruluş buradaki sunumlarında hiç onlardan bahsetmediler. Hatta, bihaber olan bakanlıklar dahi vardı. Onun için, özellikle bu konu üzerinde duruyorum. Bunun önemsenmesi gerekir, kalkınma planı doğrultusunda hep birlikte kürek çekmemiz gerekir, hep birlikte iş yapmamız gerekir, madem bir planımız var, o plan doğrultusunda hareket edilmesi gerekir, sizin de buna uymanız gerekir diye düşünüyorum.

Vaktim varsa bir konuya daha değineceğim. Türkiye'de mesela -üretimden bahsederken- ilaç sanayisini de öldürdük sağlık sektöründe masrafları kısacağız diye. Sağlık sektöründeki ilerleme tabii büyük artışlar, harcamalar getirmişti, bütçeye yük getirmişti; ilaç sanayisinden başlayarak tasarruflara gitmeye çalıştık, yerli üreticileri öldürdük, yabancılar buna tahammül ettiler ve bugün ilaç sanayisinde de büyük sıkıntı içerisindeyiz.

Yine, kamu-özel iş birliği projeleri çerçevesinde sağlık sektöründe büyük sağlık yatırımları yapıyoruz, hastaneler yapıyoruz, yirmi beş yıllık yabancılara onları veriyoruz, işletmeciliğini de veriyoruz; yerli sağlık üretimini, sağlık malzemesi araç gereç üretimini öldürüyoruz. Yirmi beş yıl yabancı ortaklara verirsiniz o işi, o adam da kendi Exim kredileriyle yurt dışından getirir malzemesini, sarf malzemesini, cihazını, araç gerecini. Sağlık sektörünü de biz göz göre göre öldürüyoruz. Bunlar çok önemli, yanlışlar ekonominin koordinasyonsuzluğunun sonucu olan yanlışlardır. Özellikle size belirtmek isterim.

Çok teşekkür ediyorum. Hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum bütçenizin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Seçer, buyurun efendim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

Ben de 2014 için öngörülen bütçe rakamınızdan başlamak istiyorum. Az önce Sayın Kuşoğlu da değindi. Dün Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesi görüşülürken de bu konuya değinmiştim. Kalkınma Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını, Ekonomi Bakanlığını, bütün bu bakanlıklar Türkiye'nin ekonomisine yön veren, üretimine yön veren, ihracatına yön veren ve birçok kez aralarında anlaşmazlık olsa da eş güdümlü olarak bu alanda çalışmalarını ortak yürüten bakanlıklar. Ben de bu bütçenin sizlere kifayet etmeyeceğini düşünüyorum. Sunumda da belirttiniz, birçok heyetler oluşturup uluslararası ticari ilişkileri düzenlemeye çalışıyorsunuz, karma ekonomik komisyonlar oluşturup toplantılar yapıyorsunuz. Bizim için ekonomi her şeyden önemli. Niçin önemli? Ekonomiye sadece para olarak bakmıyorum, ekonomiye refah toplumu olarak bakıyorum, ekonomiye -her şeyden önemli- demokrasi olarak bakıyorum, ekonomiye temel hak ve özgürlükler olarak bakıyorum; ekonomiye, sosyal barışı tesis eden en önemli unsur olarak bakıyorum. Diğer bakanlıkların ya da kurumların da bütçeleri önümüze geliyor. Din hizmetlerine 5,5 milyar lira ayırıyoruz. Niçin bu örneği veriyorum? Bir gün Türkiye'de din işlerini düzenleyen "Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılmalı mı kaldırılmalı mı?" tartışması yapılırken size ayırdığımız bütçenin yaklaşık olarak 4,5 katını böyle bir kuruma ayırıyoruz. O açıdan da ben de bütçeyi uygun görmüyorum. Eğer gerçekten 2023 hedeflerinde 500 milyar dolar ihracatı gerçekleştirecekseniz bu anlamda bütçenin revize edilmesi gerektiğini düşünlenlerdenim.

Ekonomi koordinasyonunda sıkıntılar var, diğer milletvekili arkadaşlarım da değindiler, basına da yansıdı, biraz magazinsel oldu ama "gaz-fren" tartışması. Türkiye ekonomisi bir sıkıntı yaşadığı zaman bunun sorumlusu Sayın Babacan mıdır, Sayın Çağlayan mıdır ya da dolaylı olarak ekonomi politikalarına tesir eden Kalkınma Bakanı Sayın Yılmaz mıdır, Sayın Şimşek midir, gerçekten bunu bilemiyorum. Ekonomist değilim, ekonomi uzmanı değilim, dünyada ekonomileri sağlam sistemle idare edilen, doğru yolda giden Batılı demokrasilerde bu sistem nasıl işler, açıkçası bilemiyorum. Bu konuda sizlerin değerlendirmelerini istiyorum.

Bizim için ihracat belki de ekonomik unsurlar içerisinde en önemli kalemlerden bir tanesi. Bu anlamda, ihracatın tarımsal ürünler kalemine değinmek istiyorum, konum itibarıyla, mesleğim itibarıyla. Türkiye her şeye rağmen... İstihdamdaki payına bakın, yüzde 25 tarım sektörünün, gayrisafi millî hasılda yüzde 8, yüzde 9, her şeye rağmen bir tarım toplumuzuz, bütün çabalara rağmen. Zaten, gayret, istihdamda tarımın payını aşağılara çekmek, mümkün olduğunca gayrisafi millî hasıla içerisindeki payını yükseltmek, ekonomiye katkısını artırmak. Peki, nasıl tarımsal ürün ihracatı yapacağız? Türkiye'nin tarımsal potansiyeli de aslında fena değil. Ben, Sayın Eker'in "Dünyada 7'nciyiz, Avrupa'da 1'inciyiz." söylemlerini ayrı tutuyorum, reel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

28 milyon hektar... Türkiye 23-24 milyon hektar ekonomik olarak, rasyonel olarak kullanılabilen tarım arazisine sahip; 8,5 milyon hektar sulanabilir arazisi var. Bunun yaklaşık 4-4,5 milyonunu sulayabiliyoruz. Bu konuda da yoğun eleştiriler yapıyorum. AKP hükümetleri döneminde belki de en fazla eleştirilecek yatırımlar anlamındaki konunuz, GAP'la başlayan sulanabilir alanların henüz suya kavuşturulamaması. Bakın on bir yıllık karnenize, en zayıf olduğunuz noktalardan bir tanesi budur.

Gerçekten, Sayın Ören de Hollanda örneğini verdi çok çarpıcı olduğu için. Türkiye'nin 800 bin kilometrekare alanı var. Bizim yüzde 5'imizi ihtiva eden bir hinterland'da bu insanlar yılda 50-60 milyar dolar ihracat yapıyor. Biz hâlâ 15, 14, 16 -yıllara göre son yılların ihracat rakamları- bu noktalarda gidip geliyoruz.

Bu anlamda, Türk çiftçisinin uluslararası alanlarda rekabet edebilmesi için, ihracatçısına uluslararası alanda rekabet eder ürün sunabilmesi için mutlaka devlet desteğine ihtiyacı var. Sayın Bakan, siz de en az benim kadar bilirsiniz, dünyanın neresine giderseniz gidin mutlaka tarım sektörünü desteklemek zorundasınız çünkü tarım sektöründe 1 birim hasıla elde etmek için harcayacağınız, uluslararası piyasalarla değerlendirdiğiniz zaman harcayacağınız para daima o 1 birim elde ettiğiniz ürünün uluslararası piyasalardaki değerinden yüksektir. Yani akaryakıt fiyatı yüksektir, gübre fiyatı yüksektir, kimyasal fiyatı yüksektir, vesaire. Dolayısıyla, üreticiye destek, bu sizin konunuz değil ama ihracat konusunda birtakım düzenlemeler yapmanız gerekir.

Özellikle sizi de ilgilendiriyor, bölge milletvekilisiniz. Tarımsal ürün konusunda, işte narenciye ihracatı, sebze meyve ihracatı sizin bölgenin en önemli ihracat kalemleri. Bu destekleri Ekonomi Bakanlığını mı sağlayacak? Bunun çalışmalarını siz mi yapacaksınız, Tarım Bakanlığını mı yapacak? Birkaç yıldan beri bu anlamda da bir noktaya gelemediniz. Bu konuda da görüşlerinizi almak istiyorum.

İhracata bağımlı olarak her zaman söylüyorum: İyi komşuluk ticareti de beraberinde getirir. Dün Kalkınma Bakanına da söyledim. Eğer komşunuzla ilişkiniz iyi değilse onun dükkânına girip alışveriş etmezsiniz.

Şimdi, bizim bir Orta Doğu meselemiz var. Arap Baharı'ndan bu yana önemli gelişmeler oldu. En çarpıcı, Türkiye'yi her anlamda etkileyen gelişmeler de Suriye'de yaşandı. Bu da bizim ekonomimize önemli olumsuz katkılar yaptı.

Diğer taraftan, Avrupa Birliğiyle, bizim ihracatımızın yüzde 40, yüzde 50'lik bir oranını ihtiva eden AB 28 üye ülkeye yaptığımız ihracat çok önemli. Son zamanlarda özellikle Gezi Parkı olaylarından sonra karşılıklı sert açıklamalar, ABD ile İsrail ilişkilerinden kaynaklı gerginlik, işte, Rusya, Çin, yine Suriye'yle ilgili birtakım gerginlikler, karşılıklı anlaşmazlıklar bizim ihracatımıza olumsuz tesir eden gelişmeler diye düşünüyorum. Yani, bir anlamda, siz ne kadar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

gayret ederseniz edin, Sayın Başbakan hata yaptığı sürece sizin gayretleriniz, sizin çabalarınız bir anlamda boşa gidiyor.

Sunum konuşmanızda da var. “Üretim ve ihracatı ithalata bağımlılıktan kurtarmamız gerekir.” diye bana göre çok manidar bir cümle kullanmışsınız. Tabii, bunun içerisinde ara malı, enerji, ham madde... Çünkü Türkiye’nin 240 milyar dolarlık ithalatının önemli bir kalemi enerji ithalatı. Petrol fiyatlarına göre yılda 40, 50, 60 milyar dolar biz enerjiye para harcıyoruz. Belki de ara malı ithalatı... Yaptığımız ihracatın herhâlde yüzde 70-75 düzeyindeki bir oranda ara malı ithalatı yapıyoruz.

Diğer tarafta, rasyonel yer altı zenginliklerinizi kullanamıyorsunuz. Zamanında... Bu tabii ki sizin dönemlere sâri bir sıkıntı da değil, geçmişten de kaynaklanan, bugünlere gelen. Belki de siz döneminizde yeterli vakit ayıramadığınız ya da başarılı olamadığınız... Rasyonel şekilde Türkiye’nin yer altı kaynakları kullanılamıyor.

Bu anlamda da Türkiye’nin bu açmazları bir an önce aşması gerekir ama şimdi, tabii, on bir yıllık bir iktidarla bu konuyu konuşuyoruz, siz henüz dün iktidara gelmediniz. On bir yıldır başarısız olduğunuz konuları hemen on bir yıl bir gün sonra nasıl başarı hanesine yazacaksınız? Bu konuda 2023 vizyonları... Bunlar kâğıt üzerinde hoş, güzel, hepimizin de katılabileceği birtakım genelgeçer değerleri ortaya koyuyor ama uygulamada gerçekten bunları başaraabileceğinize inanıyor musunuz?

İstihdam Türkiye’nin en önemli konusu. Özellikle siyaset yaptığımız, sorumlu olduğumuz bölgede... Yoğun göç alan bir bölgede siyaset yapıyoruz. Siz de alanda siyaset yapmayı gayet iyi bilen bir siyasetçi olarak oradaki o istihdamın, işsizliğin nasıl sosyal travmalara, nasıl sosyal sorunlara sebep olduğunu biliyorsunuz.

Şimdi bunları niçin söylüyorum? Bir teşvik sistemi, daha önce yeni bir teşvik sistemi. Mutlaka bölgesel, sektörel, stratejik ürünleri temel alan, belli kriterlere göre iyi hazırlanmış bir paket olarak ben de değerlendiriyorum. Burada temel amaç, elbette ki istihdamı da teşvik edici birtakım önlemleri almak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – İstihdam üzerinde vergi istisnalarına dair birtakım, yaptığınız teşvik paketi içerisinde olumlu düzenlemeler var. Ancak, diğer taraftan da Türkiye’nin en önemli sorunlarından bir tanesi kayıt dışı istihdam, kayıt dışı ekonomi ve vergi adaletsizliği. On bir yıl önce Türkiye’nin bu üç temel anlamda, bakın, kayıt dışı istihdam, kayıt dışı ekonomi ve vergi adaletsizliği... On bir yıl önce Türkiye hangi noktadaysa, bugün emin olun değişen hiçbir şey yok.

Şimdi, bunları sağlayamadığınız zaman zaten kendiliğinden sosyal adaleti de sağlayamıyorsunuz. Türkiye’nin, her şeyden önce, huzurlu bir topluma kavuşabilmesi için istihdam sorununu çözmesi lazım. İstihdam sorununu çözmek için de mutlaka özellikle kayıt dışı istihdamda denetimlerin artırılması gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bölge milletvekilisiniz ve kabinede bakanlık yapıyorsunuz. Bu sebeple Mersin’e dair bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum.

Bizim için son yıllarda devlet marifetiyle yapılabilecek birçok yatırımın temelleri atıldı ama burada eleştirdiğim, ortaya konulan projeksiyonlar bir türlü bitmesi gereken ya da vadedilen süreçler içerisinde bitirilemiyor. Bunun tabii değişik sebepleri olabilir. Bu sebepler, aslında, bir muhalefet milletvekili olarak beni ilgilendirmiyor çünkü ortada bir sıkıntı varsa bunları çözmek iktidarın sorunu. Zaten bölgesel bir mesele olduğu zaman, siz de takdir edersiniz ki bizim konuştuğumuz konu Mersin’in menfaatleriye gerisi teferruattır diyoruz, siyasi kimliğimizi bir tarafa bırakıyoruz, bu anlamda hakkımızı vereceğinizi düşünüyorum. Ama uluslararası havaalanı projesi gecikti, sahil bandı projesi gecikti. Mersin’in ikinci liman ihtiyacı var. Bunun bir ihtiyaç olma sebebi... Bakın, çok ilginç bir şey söyleyeceğim. Sayın İzzet Çetin de buna çok mutlu olacak. Ben zaman zaman tartışırım, “Özelleştirme karşıtı değilim.” der. Tabii, kendi proletarya temsilcisi olduğu için haklı olarak...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hepsine karşı değil.

BAŞKAN – Sayın Seçer, lütfen bitirebilir misiniz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bitiyorum, sonuçlandırıyorum.

Mersin Limanı, daha önce ihracatçı arkadaşlarım, devletin elindeyken şöyle bir eleştiri getirirdi: “Limanda işler ağır aksak yürüyor. Rüşvet vererek işte gemilerden yüklerimizi indiriyoruz ya da yüklemeleri yaptırıyoruz.” gibi. Şimdi aynı rahatsızlıklar başladı, çok ilginç. Bunlar siyaseten söylenmiş cümleler değil. Mersin’de ihracatla, ithalatla uğraşan arkadaşlarımın bana yaptığı şikâyetlerden bahsediyorum. Kapasite olarak -liman bölgesini gayet iyi biliyorsunuz- gerçekten yetersiz olmaya başladı. Tabii ki orada genişleyecek, büyüyecek alan sıkıntısı yaşanıyor, onun için ikinci liman konusunda çalışmalar var mı, bunu sizden öğrenmek istiyorum.

Yine, sunum konuşmanızda ihtisas serbest bölgelerden bahsettiniz, bunun yanında ihtisas organize sanayi bölgeleri de aslında bizim rüyalarımızdan ama gerçekleşmeyen rüyalarımızdan.

Lojistiğin önemine de değinmişsiniz, “500 milyar dolar ihracat yapacaksa, lojistik önemli.” demiştiniz sunumunuzda, o da doğru bir şey. Ama belki de bu anlamda en öncelikli yatırım yapılacak yer Mersin’dir, işte Doğru

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Akdeniz çanağının en önemli limanına, hatta dünyanın en önemli limanına sahip bir ilde bu yatırımı yapmak bence en öncelikli olmalı diye düşünüyorum.

Yine, bölgenin, sektörel anlamda önemli sektörlerinden olan tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinde de yine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) - Yedi, sekiz yıldır bu konular görüşülüyor ama yine birtakım mevzuatlardan kaynaklanan başarısızlıklar söz konusu.

Her şeye rağmen bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkürler ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Seçer.

Değerli arkadaşlar, aramızda, Moritanya Büyükelçisi ve Etiyopya Büyükelçisi var, kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Evet, devam ediyoruz Sayın Akçay sizinle.

Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Ekonomi Bakanlığının değerli mensupları, değerli milletvekili arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, konuşmamın başında ifade etmek isterim ki Sayın Bakan, Bakanlığımız, Ekonomi Bakanlığı, maalesef, ismiyle müsemma değil, hani derler ya “İsmiyle müsemma mı?” diye. Ekonomi Bakanlığı ismiyle müsemma değil, bu isminin gereği şekilde bir teşkilatlanmasının olması gerekirdi. Son bir kez biraz evvel tekrar teşkilat şemasına baktığımda, ekonominin çok başlı olduğunu görüyoruz ve bakanlar arasındaki bazı tartışmaların, kamuoyuna yansıyanların, eğer kamuoyuna yansıyanlar bu kadarsa bir de yansımayanlar ne kadar değil mi Sayın Bakanım, bir de onu düşünmek lazım. İşte, bu, ekonomide sevk ve idare sorunun olduğunu gösteriyor. Bu sevk ve idare sorunu da şahıslardan, Bakanların kendisinden kaynaklanmıyor, teşkilatlanma bu şekilde olduğu için, yani örgütlenme modelinin yanlış olduğunu ifade edebiliriz. Ekonomi yönetimi çok başlı olduğu için, doğaldır ki bu tür çelişkili ifadeler çıkabiliyor. Bunun en güncellerinden birisi de bu Gümrük Birliği tartışmalarıdır. Günümüzde artık bu dönemi, son yirmi, otuz yılı belki de ekonomik anlamda bir anahtar kavramı var “entegrasyon” deniliyor ve ekonomik entegrasyonla ilgili en önemli kavramlardan ve kurumsal işleyişten birisi de Gümrük Birliği, Gümrük Birliği’nde de sadece mal piyasasında bütünleşme amaçlanmış ve bu bütünleşmeye katılan ülkeler arasındaki mal akımlarını kısıtlayan gümrük vergileri ve diğer dış ticaret kontrollerinin kaldırıldığı söyleniyor. 1996 yılında da sanki bayram yapar gibi bir ortaklık konseyi kararı ile Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği maceramız da başlamış oldu, son günlerde de yine Hükümet içerisinde Gümrük Birliği tartışmaları güncellik kazandı. Sayın Babacan Gümrük Birliği’ni savunan bir yaklaşım ortaya koyarken, zatialiniz Türkiye’nin Gümrük Birliği sürecini riyakâr ve ikiye bölünmüş bir süreç olarak suçladı ve bıçağın kemiği de geçip ilçe dayandığını ifade etmiştir. Siz de bildiğim kadarıyla Türkiye’nin Gümrük Birliği’nden çıkarak Avrupa Birliği ile serbest ticaret bölgesi zemininde bir ilişki kurmasını öneriyorsunuz. Ekonomi yönetimindeki bu iki bakanın birbiriyle zıt bu iki görüşü karşısında biz de tabii Hükümetin tavrının ne olacağını merak ediyoruz, bu durum tabii dış ticarete yer alan şirketleri de etkiliyor. Böyle bir güvensizlik ortamında kimse önünü göremez ve dış ticaretteki gelişmelerin seyrini de pek kestiremeyiz. Hükümetin tavrının ne olacağını bilemem, ancak ben bu tartışmada Sayın Çağlayan’ı haklı bulduğumu ifade etmek istiyorum. Gümrük Birliği bir yarı sömürge anlaşmasına dönüşmüştür. Bu anlaşma, Türkiye’nin egemenlik haklarına da zarar vermektedir, Türkiye bir an evvel Gümrük Birliği’nden çıkmalıdır, bununla birlikte, konjonktürel olarak Avrupa Birliği ile ilişkilerini sadece tam üyelik modeli çerçevesinde değerlendirmesi gerekir. Yani, ilk iş Gümrük Birliği’nden çıkılmalı ve taraflar arasında eşit ilişkiyi mümkün kılmayan bu yapı değiştirilmelidir.

Şimdilik, Gümrük Birliği’yle ilgili bu ifadeleri söyledim, tabii hazırladığım bir soru önergesi gerçi yazılı olarak size gelecek Sayın Bakanım ancak belki de bilgi var ise burada da almak isteriz. Gümrük Birliği’nin Türkiye’ye toplam maliyetinin parasal değeri nedir ve Gümrük Birliği’nden çıkmak için yapmış olduğunuz bir çalışma var mıdır? Bu konuda bilgi almak isteriz.

Bir de Sayın Bakanım, sizin geçen yıl Meclis Genel Kurulunda bütçenizle ilgili yaptığınız konuşma hâlâ motamot hafızamda yer aldı. Şimdi, siz, ihracat artışlarıyla vesaire Hükümet olarak bunun başarıyla övünüyorsunuz. Övünebilirsiniz, bu da belli bir ölçüde anlayışla da karşılanabilir.

Şimdi, tabii, Nasrettin Hoca’nın malum kazan hikâyesi var. Şimdi, kazanın doğduğuna inanıp da öldüğüne inanmamak olmaz. Şimdi, özel sektörün ihracatlarıyla övüneceğiz, bunu Hükümet hanesine yazacağız. Özel sektör bir başarı yapacak, “İşte 50 tane açılış yaptık, 100 tane açılış yaptık.” diyerek bunları sahipleneceksiniz ve kendi hanenize yazacaksınız, bu da güzel. İyi de “özel sektörün borcu” diye eleştirdiğimiz de... Siz aynen: “Özel sektörün borcundan bana ne kardeşim!” dediniz Genel Kurulda. Şimdi, “Sanayici Ali’nin, bakkal Veli’nin borcundan bana ne kardeşim!” dersek, benim de “Sanayicinin ihracatından sana ne!” deme hakkım olur.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Aynı şeyi söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dedin bile, dedin bile.

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Dedi, kaydedildi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, bunu da göz ardı etmemek lazım, yani içinde kaldı, bir yıldır tutuyordum, Sayın Bakan gelince bunu söyleyeceğim...

EKONOMİ BAKANİ MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Keşke telefon açıp söyleseydin, bir yıl niye bekledin?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama bunu zemininde, zamanında söylemek lazım Sayın Bakanım, teşekkür ederim.

Şimdilik, Sayın Başkan, söylenecek tabii çok hususlar var ama, şunu ben ifade etmek istiyorum ki: Maalesef dış ticaret bakımından, dış ticaret açığını dikkate aldığımızda durumumuzun hiç de iyi olmadığını, on bir yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının dış ticaret toplamı bakımından, ithalat ve ihracata baktığımızda, ihracatın mahiyetine, ithalatın mahiyetini birlikte değerlendirdiğimizde bunu Hükûmetin başarı hanesine yazamıyoruz. İhracatın ithalatı karşılama oranı, işte ihracatın mahiyetiyle ithalatın mahiyeti -ithalat hep ara mallardan oluşuyor- ithalata bağımlı bir ihracat yapısı sorunun özünü teşkil ediyor, bu da tabii Türkiye ekonomisi bakımından çok ciddi. Yapısal reformların artık zamanının da neredeyse geçmek üzere olduğunu düşünüyorum.

Bu düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Evet, bir konuşmamız var, Sayın Atıcı.

Buyurun Sayın Atıcı, süreniz beş dakika.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Her ne kadar konuk olarak tanıtırsanız da Komisyonunuzu en yakın izleyen milletvekillerinden bir tanesiyim diye düşünüyorum naçizane, çok şey de öğrendiğimi ifade edeyim.

BAŞKAN – Nezaket açısından söyledim efendim, size saygıdan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, efendim.

Sayın Bakan, Ekonomi Bakanı kimliğinizin yanında önemli bir kimliğiniz de Mersin Milletvekili olmanız. Bu nedenle de Mersin halkı sizden Mersin'e pozitif ayrımcılık yapmanızı bekliyor ve bu en doğal hakkı. Yalnız, bu treni kaçırdınız, yerel seçimlere kitlendik artık. Bundan sonra, Mersin'e atacağınız her adım sizin az önce bahsedilen güzel özelliklerinizi tırpanlayacaktır. Onu da şimdiden ifade edeyim. Bütün arkadaşlarım sizi sevdiklerini söylediler, güler yüzünüzden bahsettiler. Bir başka bakan için böyle bahsetmediler Sayın Bakanım. Bu önemli bir şey, bu çok önemli bir şey. Bu sizin için iyi, AKP için kötü çünkü AKP'nin diğer bakanlarının veyahut da yöneticilerinin ne kadar sevgiden uzak, asık suratlı olduğunun dolaylı olarak bir göstergesidir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Bu ifade hoş bir şey değil ama Sayın Atıcı yani onlar yok, hiçbirisi yok...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İçinden gelen şeyi söylüyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Art niyet yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu bir tespittir, bunu bir polemik olarak da...

BAŞKAN – Hayır, halk adına bunu söyleyemezsiniz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – ...yorumlamayın.

BAŞKAN – Benim adıma diyebilirsiniz ama yani vatandaşların adına bu ifadeyi kullanamazsınız.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, polemik olarak yorumlamayın lütfen, ben hissettiklerimi söylüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İçinden gelen şeyi söylüyor ya.

BAŞKAN – Kendi düşüncesiyle saygı duyarım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, ben hissettiklerimi söylüyorum.

Ekonomik göstergeler konusunda arkadaşlarım çok detaylı teknik bilgiler verdiler, o yüzden ben daha genel konuşacağım.

Evet, teknik bilgilerden vatandaşlarımız anlamıyor. Vatandaşımızın anladığı şey şu: Siz de gezilerinizde rastlıyorsunuz, “Kişi başına düşen 10 bin dolar benim hayatıma yansımıyor.” diyor, vatandaş. Bu çok önemli bir tespittir. Sayın Başbakan “Kişi başına gelir 10 bin doları geçti.” derken, vatandaş diyor ki: “İki şık var: Ya başbakan yalan söylüyor veyahut da doğru söylüyor. E, Başbakan yalan söyler mi? Söylemez. Yalan söylüyorsa çok kötü zaten, söylememesi lazım. Ya doğruysa, o zaman benim hissetmediğim bu 10 bin dolarlar, binlerce insanın, milyonlarca insanın hissetmediği 10 bin dolarlar kimin cebine gidiyor?” diye merak ediyor vatandaş ve bunun sıkıntısını her vesileyle bizlere yansıtıyor.

Sayın Bakan, sunumuzda, sık sık Mersin'de yaptığınız konuşmalarda ekonominin iyiye gittiğini söylüyorsunuz. Ben çok basit bir mantıkla soruyorum: Her şey iyiyse, her şey iyiye gidiyorsa, ekonomi iyiyse bizim insanımız neden yoksul, neden işsiz? Her gün size de eminim bana geldiğinden daha fazla iş talepleri geliyordur yani her şey mükemmelse neden bu insanlar acaba işsizlikten yakınıyorlar? Bunu hiç düşündünüz mü? Yani, çok basit, vatandaş mantığıyla baktığınız da bunu soruyor. Vay efendim, şu kadar para geldi, bu kadar cari açık... Hiç kimseyi ilgilendirmiyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

benim de ajandam da yok. Ben vatandaşın söylediklerini burada sizlere yansıtmaya çalışıyorum.

Ekonominin de bir bütün olduğunu düşünüyorum. Mersin üreticisi tıpkı diğer üreticilerde olduğu gibi tarımıyla sanayisiyle çalışkandır, dürüsttür. Bunu siz de gördünüz, biliyorsunuz, içinde yaşıyorsunuz ama Suriye'nin kapısı kapalı oldu mu satamıyor, ürünü elinde kalıyor, devlet orada yok. Kapıyı kapatan devletin kendisi. İsteddiği kadar üretsin, toprak verimli, işçi çalışkan, çiftçi çalışkan ama ürettiği ürününü hiçbir şekilde satamıyor. Uzunca bir süredir, Mersin'de ihtisas gümrükleri ve ihtisas serbest bölgeleri yaptırmak istiyoruz. Siz de bunu dile getiriyorsunuz. Türkiye'de muzun anavatanı olan Mersin Anamur varken biz neden oraya bir ihtisas gümrüğü yapmıyoruz muzla ilgili? Bununla ilgili kanun teklifi de verdik, ne olur buna bir el atın ve bir ihtisas gümrüğünü Mersin'e kazandıralım en azından. Mersin ihtisas serbest bölgesi olarak... Mesela, İzmir aldı başını gitti, sağlığı kaçırdınız. Bir düşünceniz var mı, Mersin'de bir ihtisas serbest bölgesi yapacak mısınız, hangi alanda yapacaksınız? Siz sanayicisiniz, sanayiciler sizi seviyorlar. Organize sanayi bölgesinde de ilişkileriniz olduğunu biliyorum yani küçücük bir yolu organize sanayiden otobana bağlamak çok zor mu Sayın Bakan? Allah aşkına yani neler neler yapıyorsunuz. Sanayicinin sorununu siz eğer çözmezsiniz ya da bunun çözümüne katkı sağlamazsınız, kim sağlayacak onlara bu işi. Hakikaten merak ediyorum.

Sizin Mersin Milletvekili kimliğinizle, bakın, açıkça söylüyorum: Halkın önünde söyleyemeyebilirsiniz, bir Hükümet programınız var, basın önünde, burada da söyleyemeyebilirsiniz fakat Mersin'de nükleer santralle ilgili, halkın ıstırabını siz biliyorsunuz Sayın Bakan. Bakın, anlayışla karşılıyorum, söylemeyin ama sizden ıstırahım lütfen Sayın Başbakanla veya Enerji Bakanıyla bu işi lütfen konuşun. Oranın ekmeğini yediniz, oranın milletvekilisiniz, bu işin doğru olmadığını lütfen onlara anlatın. Lütfen, onlara Mersin halkının AKP'lisiyle, CHP'lisiyle, BDP'lisiyle, MHP'lisiyle, Alevi'siyle, Sünni'siyle, inançsızıyla, herkesle nükleer santrale karşı olduğunu Allah rızası için söyleyin.

Mersin'de il Genel meclisi, belediye meclisleri bunlar hepimizi temsil ediyor. Kararlar alıp eğer nükleer santrali istemiyoruz diyorsa, ne olur görevinizi yapın ve bunu engelleyin. Bunun da ekonomiyle bir ilgisi olmadığını, tam tersi ekonomiyi daha da batıracağını en iyi bilenlerden biri sizsiniz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat 14.30'a kadar ara vereceğim. Bu arada şunu da söyleyeyim: Bütçedeki artış oranında bir yanlışlık var, yüzde 6, yüzde 1 değil. Orada bir yanlışlığı var Bülent Bey'in.

Kapanma Saati: 13.37

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 11'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Gök...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; 2014 yılı bütçemiz şimdiden hayırlı uğurlu olsun.

Kıymetli bürokratlar, kıymetli basın, kıymetli Komisyon üyeleri; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki, ekonomik değerlendirmeler yapılırken âdeta sosyal bilimlerde her zaman için 2 kere 2'nin 4 etmediği anlamında da birtakım yorumlar yapıldığını görüyoruz, sosyal bilimler açısından da bu doğrudur. Ancak birkaç rakam üzerinden ve 2002-2013 yılları arasındaki geldiğimiz trendi de değerlendirmekte fayda görüyorum.

Özellikle son on bir yılda ekonomi alanında uyguladığımız kararlı politikalarla ve sağladığımız güven ve istikrar ortamı sayesinde tüm dünyada derinden etkilenen küresel krize rağmen ekonomimiz dimdik ayakta durmaktadır. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki sadece mal ticaretinde değil müteahhitlik ve turizmde ve diğer sektörlerde de elde ettiğimiz başarılar sonucunda artık ülkemiz küresel ticaretin belirleyici güçlerinden biri hâline gelmiştir.

Son on yılda ekonomiyi yüzde 5,1 oranında büyüttük. On beş çeyrekte bu yana kesintisiz büyüyen ekonomimiz bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 4,4; ilk yarısında ise yüzde 3,7 büyüyerek çok şükür dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri oldu. Ayrıca gelişmekte olan ekonomileri elbette ki değerlendirmek ve Türkiye ekonomisinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

gelişmekte olup veya gelişmekte olan ekonomilerin bir üst basamağında yer alan gelişmiş ekonomilerle kıyaslayarak aslında analizimizi yapmakta fayda görüyoruz artık. Çünkü gerçekten 2002 ile 2013 rakamlarına baktığımızda son derece önemli bir ivme elde ettiğimizi görüyoruz. Ekonomimizin ana, can damarı dediğimiz ihracatımızdaki gelişme ve büyümemizin ana eksen parametrelerine baktığımızda ihracat eksenli geliştiğini de gördükçe bu bizi daha çok sevindiriyor. Ayrıca ekonomimizdeki ülke çeşitliliği bağlamında değerlendirdiğimizde, aslında birçok arkadaşımız bunu ekonomik manada bir eksen kayması olarak değerlendirse de, bu çeşitliliğin ülke ekonomisine son derece büyük katkılar sağladığını her geçen gün rahatlıkla yerinde inceleyebiliyoruz, müşahade edebiliyoruz. İhracatımız 2002-2012 arası dönemde başta Avrupa Birliği ekonomileri olmak üzere dünyada yaşanan durgunluğa rağmen 2012 yılında bir önceki yıla göre yüzde 13'lük artışla 4,2 katına çıkmış ve 36 milyar dolardan 152,5 milyar dolara ulaşarak bir rekor kırmış, on yılda yüzde 322 artış göstermiştir. Dünya ihracatında ülkemizin aldığı pay 2002 yılında sadece yüzde 0,6 iken 2012 yılında yüzde 0,9'a kadar yükselmiştir. 2002'de Türkiye ihracatının yüzde 58,2'si İstanbul'dan gerçekleşmiştir. Bu yılın ilk dokuz ayında İstanbul'un payı yüzde 47,1'e kadar inmiştir. Buna karşılık Ankara'nın payı, Gaziantep'in payı, Kocaeli'nin payı, Manisa'nın, Konya'nın, Trabzon'un, Antalya'nın Aydın'ın, Karabük'ün, Osmaniye'nin, Amasya'nın, Şanlıurfa'nın, Diyarbakır'ın bu manada paylarını değerlendirdiğimizde, bu da ülkemizdeki aslında girişimcilik ruhunun önemli olduğunu ve son olarak, teşvik paketinin önemli bir ivmesi olduğunu, şu anda direkt yansıması olmasa da endirekt bağlamda değerlendirebileceğimizi görüyoruz.

Türkiye olarak biz, dokuz aylık dönemde 237 ülke ve bölgeye ihracat yaptık, bu ülkelerin 159'una yapılan ihracatta artış gerçekleşmiştir ve elbette ki bazı sektörel manadaki gelişmelere bakacak olursak, son derece bu sektörlerde de önemli gelişmeleri görüyoruz. Bu gerçekleştirmeleri bazı örneklerle pekiştirecek olursak; gemi üretiminde dünyada 11'inci Avrupa'da 2'nci bir ülkeyiz; toplam oto ana sanayi üretiminde dünyada 16'ncı, Avrupa'da 5'inci konumdayız; 2002 yılında kişi başına düşen gelirin geldiğimiz nokta 3.492 dolar iken 2012 yılında 10.500 dolar gibi rakama ulaştık ve ticari araç üretiminde dünyada 8'inci Avrupa'da 1'inci konumdayız; kiraz, incir, taze kayısı üretiminde dünyanın en büyük üreticisiyiz; Türk seramik sektörü kaplama malzemeleri üretiminde dünyada 9'uncuyuz, dünya seramik sağlık gereçleri üretiminde Türkiye olarak 4'üncüyüz; Türk çimento sektörü olarak 2012 yılı itibarıyla üretimde Avrupa'da 1'inci, dünyada 5'inci sırada yer almaktayız. Hasılı birçok rakamlarla, birçok anlamda bu bahsettiğimiz ihracatımızdaki gelişmeleri son derece sevindirici görüyoruz.

2012 yılında 150 milyar dolardan fazla ihracat yapan ülkelere baktığımızda; Çin, Almanya, ABD, Japonya, Fransa, Hollanda, Kore, Rusya, İtalya, Hong Kong, İngiltere, Kanada, Belçika, Singapur, Meksika, Suudi Arabistan, Tayvan, Hindistan, İspanya, Avusturalya, Tayland, Malezya, İsviçre, Birleşik Arap Emirlikleri, Endonezya, Polonya, İsveç, Avusturya, Norveç, Çek Cumhuriyeti. Türkiye'de dış politika kararları ekonomiyle uyumlu biçimde uygulanmaya başladığından dolayı, aynı şekilde bu 150 milyar dolardan fazla ihracat yapan ülkeler kategorisinde görmekten duyduğumuz memnuniyeti özellikle ifade etmek istiyoruz.

Artık ülkemiz yabancı yatırımlar için bir çekim merkezi hâline gelmiş. Ülkemize gelen uluslararası doğrudan yatırım tutarını yaklaşık 9 kat arttırdığımızı görüyoruz. Uluslararası doğrudan yatırım tutarı 2002 yılına kadar olan dönemde sadece 13 milyar 996 milyon ABD doları iken, 2002-2012 yılları arasında yaklaşık 9 kat artarak toplam 123 milyar 857 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Tabii ki, burada son derece istikrar, son derece kararlılık ve son derece deneyimli kadro var ve zati alinizi başta ekonomi yönetimi olarak yönlendirdiğiniz bilgi ve deneyimleriniz çerçevesinde tüm bunlar gerçekleşmektedir. Ancak bölgesel gelişme politikaları bağlamında baktığımızda yanı başımızda cereyan eden Suriye'deki hadise noktasında da elbette ki Orta Doğu ülkeleriyle olan temasımız da, bu sıcak Orta Doğu gelişmelerindeki hadiselerden dolayı da olumsuz etkilenmiştir. Bu tabii bir sonuçtur, bu bir doğal süreçtir ancak biz Hükümet olarak hep değerler siyaseti bağlamında bir siyasetten bahsettik. Onun için dedik ki: Ekonomik olarak, gelişme trendleri olarak, kapitalist anlayış bağlamında salt bu argümanlarla siyaset yapmayacağımıza göre, tarih, örf, âdet, gelenek, görenek, inançlarımız ve kardeşlik bağlamındaki o değerlerimiz doğrultusunda bu siyaseti yaptığımıza göre varsın, ticaretimizde Orta Doğu ülkeleriyle geriye doğru ilerlemiş olalım ama Orta Doğu'daki kardeşlik, huzur ve sükunet ve demokrasî tesisi yeter ki sağlansın.

Dolayısıyla, aslında Türkiye açısından Orta Doğu'nun huzura kavuşması hâlinde çok daha önem arz etmekte ve sonrasında ekonomik büyümemiz son derece daha hızlı ve daha da istikrarlı bir şekilde, bir trend kaydedecektir. Onun için önümüzdeki süreçte gelişme kaydeden, gelecek yüzyıllara damgasını vuracak olan dünyadaki birkaç ülke veya birkaç ekonomiden, bunların içerisinde yer alma umuduyla, özellikle büyük bir dünyanın beklentisi ve analizleri söz konusudur. Tabii ki, ekonomik açıdan değerlendirdiğimizde bugünkü kurallar ve bugünkü şartlar bu manada, bu şekilde cereyan ederse ancak bizler bazı analizleri yapabiliriz. Madem dünya bir dinamik hayat olduğuna göre insanların ihtiyaçları sınırsız ve değişken olduğuna göre ve dünyadaki kaynaklar da kıt olduğuna göre bunu yöneten bir anlayışın son derece önemli olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bu anlayış manasında da ülkemizin kalkınma noktasındaki, büyüme noktasındaki gelişmesini Türkiye'nin iyi idare edilmeye başladığını ve siyasal manadaki istikrarın son derece önemli bir gösterge olduğunu görüyoruz. Ben bu düşünce ve duygularla 2014 yılı Ekonomi Bakanlığı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Ekonomi Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Tabii öncelikle Bakanlığımız bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Baştan söyle...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Baştan bir söyleyeyim, evet.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sonra zamanın kalmazsa...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Bakanım, biraz evvel ki, sabahki bölümde bence gereksiz bir alınganlık göstererek Genel Başkanımıza da bir yanlış anlama şeyi kullandı. Sayın Bakanım, kusura bakmayın ama yanlış anlaşılacak hiçbir şey yok. Demecinizde Genel Başkanımızın hiçbir kelime yorumu yok. Yani, Genel Başkanımızı neden bu tartışmaya dâhil ettiğini anlayabilmiş değilim. Yani, burada, çok açıkça siz de Başbakanımız gibi faiz lobisinden söz ediyorsunuz. “Eğer 28 Şubat ve 27 Nisan olmasaydı, bugün Türkiye uzay gemisi yapardı.” dedikten sonra “Şimdi, dışarıdan emir alan ülke yok artık, bankalar bankacılık yapsınlar, başka işler yapan bankalar var, hepsini biliyoruz.” diyerek elinizde bilgilerin olduğunu söylüyorsunuz. Yani, ben bir polemik yaratmak için söylemiyorum ama herhangi bir çıkmazda sıklıkla suçu başka yerlere atmak ya da yöneltmeye kalkışmak çok doğru bir devlet yönetimi anlayışıyla bağdaşmıyor diye düşünüyorum. Gereksiz bir alınganlık gösterdiğinizi düşünüyorum.

Gerçekten ülkemizin kalkınması, ülkemizde işsizliğin son bulması, enflasyonun sıfırlanabilmesi hepimizin ortak arzusu. Bu doğrultuda ülkenin kalkınmasından elbette belli kesimler daha fazla pay alacak ama toplumun bütünün etkileneceği de, ondan olumlu etkileneceği de bir gerçek. Tabii, bütün bakanlar gibi siz de rakamları hep 2002’den aldığınız için...

Ben çok kısa bir hatırlatma yapmak istiyorum. Yani, Türkiye Cumhuriyeti 2002 yılında kurulmadı ama 2002’den sonra cumhuriyette birtakım sarsıntılar geçirilmeye başlandığı bir gerçek. Bakınız, 1923 Türkiye’inde, 1914’te nüfus 16,3 milyon, 1927’de 13,6 milyona gerilemiş. Yani, o Kurtuluş Savaşı dönemlerinden sonra ve o zamanki nüfustaki asıl eksilme de 15-35 yaş arasında olmuş. Köylerde kadınlar, çocuklar ve yaşlılar kalmış. Neredeyse köylerin yönetimi -ki o zaman genç Türkiye nüfusunun büyük bir bölümü köylerde- muhtar bulamamış kadınlar muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği yapmışlar o dönemde çoklukla. Şimdi o kadar sayıda kadınımlar yönetsel görev alabilmiş değil. O dönemde bırakınız üretimi, tohumluk buğday bulunamıyor, koşumluk hayvan bulunamıyor, ne yollar, ne okullar ne bir şey var, üstelik Osmanlı borçlarının da 3’te 2’si genç Türkiye’nin üzerine binmiş ve o borçların ta 1953 yılına kadar ödemesi sürmüş. Öyle bir Türkiye yoktan var olmuş; yani çarıkla, yalın ayak, boyunduruğun bir tarafında öküz, bir tarafında eşek, tarlalar sürülerek temelleri atılmış bu cumhuriyetin. Yani bugün gelinen noktadan elbette sevineceğiz, elbette ihracatımızın 154 milyar dolara çıkmış olması sevindirici ama arkadaşlarımdan biri söyledi “yetmez” diye. Keşke... Tabloda da yansıttınız, dünya ticaret hacmi içerisindeki payımız yüzde 1 bile değil, yüzde 1’in altında.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –İhracatta binde 83.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani keşke bu oran bizim de ülkemizin coğrafi büyüklüğüne, nüfus, demografik yapısına göre daha ileri noktalara taşınabilse.

Bakınız Sayın Bakanım, o zaman, o yıllarda o ordunun kumaş ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuş dokuma fabrikasından başka fabrika yok. 1 aba ve şayak fabrikası İstanbul’da, 2 tane de Uşak’ta küçük fabrika var, başka doğru dürüst bir şey yok. İktisat Kongresi toplanmış 1923’te. Orada Mustafa Kemal Atatürk’ün “Milletlerin yükselişinde ve çöküşünde belirleyici rol ekonomidir.” vurgusu yapılmış, yani o kongreden sonra bugünkü ekonomik yapının belki temelleri atılmış.

Şimdi, ben şunu hatırlatmak istiyorum: Bütün konuşmacı arkadaşlarımız da, siz de hakikaten rakamlara boğuyorsunuz, şöyle oldu böyle oldu. Zannediyoruz ki biz de AKP döneminde her şey güllük gülistanlık bizim haberimiz yok. Yani 1923-1938 on beş yıllık Mustafa Kemal Atatürk döneminde Türkiye, dünyanın en hızlı büyüyen, en hızlı kalkınan ülkelerinin başında geliyor. Yani bir taraftan, fabrikalar kuruluyor... Mesela, köylünün üzerindeki aşarı 1925’te kaldırıyor; bu, bir ekonomik karar. 22 Nisan 1925’te Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu’nu çıkarıyor, yürürlüğe koyuyor ve peş peşe ekonomide büyük atılımlar yapıyor. Enflasyonun eksi olduğu bir on beş yıl o dönem. Dünya ekonomik buhranı var 1929’da başlayan ve bütün dünyayı kasıp kavuran. O buhrana rağmen Türkiye ekonomisi olabildiğince yol alabiliyor. Neyse; ben, ekonomi tarihinden biraz güncel uygulamalara geçmek istiyorum.

Sayın Bakanım, gerçekten ekonominin zorlukları var bugün de. Keşke o zorlukları birlikte aşabilsek, keşke... Mesela, İktisat Kongresi toplandı. Dün konuştuk, o kongrede muhalefet partilerine de çağrı yapıp, katkı alsanız. Yani biz biliriz mantığıyla, biz yaparız, biz çoğunluğuz... Yani çoğunlukla çoğulculuğu bir türlü ayıramadınız parti olarak da, Hükûmet olarak da. Onun üzerinde tek ayak gidiyorsunuz; bir yere mutlaka toslayacaksınız belli bu, görünüyor. Bunları söylediğimiz zaman belki kızılıyorsunuz ama bakınız bir karar alındı Sayın Bakanımız. Neler oldu o kararda? Denildi ki: “12 Eylül 2010’da Ekonomik ve Sosyal Konseyi anayasal kurum hâline getireceğiz.” Kanunu daha evvel çıkartılmış idi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Pek de işleyen bir kurum değildi Ekonomik ve Sosyal Konsey ama Ekonomik ve Sosyal Konsey, en azından, arkadaşlarımızın belirttiği ekonomideki dağınıklığı toparlamak, Türkiye'nin hem ekonomik hem sosyal politikalarını o kurulda tartışmak amacıyla bir nevi danışma organı olarak anayasal kurum hâline geldi, ondan yararlandınız diğer bazı gerçekleştirmedığınız hükümler gibi. Aradan yıllar geçti, hâlâ o konuda kanununu Meclisin raflarından indirmediniz. Tasarı muhtemelen belki de başka yerlere gönderildi. Yani Ekonomik Konsey -çok akıllı tek akıldan her zaman iyidir- yani ne yapacaktı Ekonomik ve Sosyal Konsey? Her üç ayda bir toplanacaktı. Bırakın üç ayda, bırakın üç yılda, en son toplantısını 9 Şubat 2009'da yaptınız.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – 2009'da yaptık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Beş yıl geçti aradan ve şu ana kadar 52 kez toplanması gerekirdi, toplantı yok. Yani el yordamıyla ekonomi yönetimi, el yordamıyla ülke ekonomisi, ülke yönetimi bir alışkanlık hâline geldi. Yani Ekonomik ve Sosyal Konseyde kimler var bir baktığımız zaman, bir danışma organı, taraflar var; emek kesimi de var, sermaye kesimi de var. Tabii ki demin söylediğimiz bazı esprili sözler içerisinde emek, sermayeyi ayrı ayrı düşünmek pek olanaklı değil bu çağda. Emek, sermaye olmadan bir işlem yapamıyor, sermaye de en büyük ihtiyacı emeği bulmadan bir şey yapamıyor. Ama ülkemizde örneğin Serbest Bölgeler Kanunu çıktığında “On yıl süreyle grev hakkı yasak” denildi ve yasak konusu bütün dünyaya ilan edildi; vurgu oydu “grev yasaktır” diye. Devlet Tanıtım Ajansında Türkiye'yi tanıtmak için yabancı yatırımcılara Başbakanlık davetiye çıkarttı “gelin” dedi. Oraya baktığınız zaman, Başbakan reklamında diyordu ki: “Dünyada en uzun çalışma süresi 52,8 saatle bizde. Dünyada işçilerin en az hastalanma hakkının olduğu -4,2 günle- ülke biziz.” diyerek bir şey yapıyor idi.

Yine arkadaşlarımız söylemedi, dün de belirttim. Bakınız Sayın Bakan, sizin de karşı olduğunuzu bildiğim için altını çizerek söylüyorum, yani söyleyeceğime karşı olduğunuzu: Türkiye'de kıdem tazminatı hakkına bir 12 Eylül generalleri müdahale etti, yeniletti, sınır getirdi, tavan getirdi; bir de AKP hükümetleri döneminde kıdem tazminatı ya kaldırılın ya fona devredilsin ya ille bir şey yapılsın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ya da genişletilsin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika Berber, sen dur hele, dur! Ortaksın sen, sus bir hele!

RECAİ BERBER (Manisa) – Bizim adımıza niye söylüyorsun? Belki genişletilecek.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Onu bana bırakın, ben söylerim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi Sayın Bakanım, orada bir sorun görebilirsiniz. Evet, biz de sorun görüyoruz orada, parti olarak da görüyoruz, İzzet Çetin olarak ben, şahsım adına da görüyorum. Gerçekten bu sorunları çözmek Ekonomik ve Sosyal Konseyin işi. Taraflara mektup yazarak... Orada Ekonomik ve Sosyal Konsey var. Çalışma Bakanınız ya da ilgili bakanlarınız niye Ekonomik ve Sosyal Konseyde konuyu tartışmak varken bireysel olarak oralarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çetin, toparlar mısınız lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir iki önemli konu var, izninizle onlara girmek istiyorum.

BAŞKAN – İki dakika süre veriyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani o kurumlar çalıştırılrsa ortam bu kadar gerginleşmez, taraflar bu kadar gerginleşmez.

Sayın Bakan, ben izninizle bir iki konuya değinmek istiyorum. Mesela, yabancı yatırımcılara davetiye çıkarıyorsunuz. Türkiye'ye evet, yabancı yatırımcı gelsin. Gelsin ama Japonya ya da Uzak Doğu'dan gelen ülkelerin yapmış olduğu yatırımlarla fabrikalarda, Honda'da, Toyota'da, Hyundai'de –otomotiv piyasası aklıma geldiği için onu seçiyorum- hangisinde, bir tane bana gösterin bir tanesinde sendikal hakların kullanılabildiğine ilişkin. Yok. Şimdi, emek sömürüsü had safhaya varılan bir ülkede ne sistemli bir kalkınma yarışı sürdürebilirsiniz ne moral, motivasyonu olmayan bir ülkede verimlilik elde edebilirsiniz. Emeği dışlayarak, emeği horlayarak... Onun için her şakada bir gerçeklik vardır, yani uçaklarınla gidiyor, devletin parasıyla gidiyor iş adamları. Ben olsam, Bakan olsam sizin yerinizde en genç, en son giren memur “gel, tecrübe kazanırsın” diye götürürüm.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Herkes kendi parasıyla gidiyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu da devletin kesesinden götürün. Kimse, müfettiş de “Bu niye gitti?” demez bakan yanında bir kişi götürmüşse. Yani bu ülkenin Cumhurbaşkanı gider, iş adamlarıyla gider; bu ülkenin Başbakanı gider, iş adamlarıyla gider; ekonomi ve diğer bakanları gider, iş adamlarıyla gider. Doksan yıldan bu yana teşvik uygulamaları ve diğer yönlerle sermayeye aktardığımız kaynakların onda 1'ini, ellide 1'ini emeğe, emekçiye, köylüye yatırım yapın Türkiye uçar. Doyuramadık... Bunu rahmetli Sabancı da söylemişti. Sabancı'ya da söylemişti bunu rahmetli, eski bir Çalışma Bakanımız. Gerçekten emeği ve eğitimi yok sayarak, eğitimle, bilimle emeği buluşturmadan kalkınmanın, gelişmenin mümkün olmadığını hatırlatmak isterim.

İki küçük şey daha var Sayın Bakan, onları söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bunlardan bir tanesi, son zamanlarda özellikle tarım ürünleri ihracatı ülkemiz tarımının gelişmesi için önemli bir konu. Bunun için de Dünya Ticaret Örgütü sınırlamaları ve kuralları çerçevesinde bu anlamda ihracat teşvikleri veriliyor. Ancak 2013 yılında bu ihracat teşviklerinin ödenmesinde ciddi sıkıntıların var olduğu belirtildi, bu ödemelerin yapılmadığı söyleniyor. Yani bu ödenmesi gereken ve ödenmeyen tarım ürünleri ihracat teşviki miktarı ne kadardır? Bu ödemeler yıl sonuna kadar yapılabilecek midir; yoksa önümüzdeki yıla mı sarkacaktır?

Bir de, bir taraftan Sayın Bakanım, gerçekten ekonomiyi canlandırmak, ihracatı artırmak için çaba sarf ediyorsunuz. Ben de pek çok yönüyle çalışmalarınızı saygıyla, takdirle izliyorum ancak ihracat şampiyonu olan sanayi kuruluşlarımızı zaman zaman baskı altına alıyorsunuz. Örneğin, TÜPRAŞ'a yapılan baskılar. Yani, hakikaten aklım almıyor. Şimdi, son zamanlarda, Hükûmete destek olmayan bazı işveren çevrelerine baskılar onların başka ülkelere kaçmasına da neden oluyor. Geçmiş dönemlerde de belli hatalar nedeniyle komşu ülkelere, pek çok yatırımlar o taraflara kaçtı. Yani, Hükûmetinizin ihracat şampiyonu olan TÜPRAŞ'a baskısı, Gezi protestocularını ve sosyal medyada Hükûmeti eleştirenleri kovalaması, kamu rantlarını eşe dosta dağıtma, el koyduğu medya kuruluşlarını yandaşların mülkiyetine sunmasıyla kalkınmanın gerçekleşeceğine ben inanmıyorum. Gerçekten adil, eşit bir kalkınma sağlanacaksa emek kesimini dışlamadan, bizden sizden ayrımı yapmadan, ötekileştirmeden birilerini, yıllarca yakındıkları davranışları başkalarına yaşatmadan çalışmalarınız ülkede daha barışçıl bir ortama katkı sağlasın istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen son cümlelerinizi alayım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Konya Mersin iyi komşuluk ilişkilerinde olan iki ilimiz ancak şunu söylemeyeceğim yani teşvikle ilgili, Konya'yı da niye üçüncü bölgeye aldırmadığınızı söylemeyeceğim, o konuya girmeyeceğim.

Sayın Bakanım, bir soruyla başlayacağım: Son yıllarda dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelere ve makroekonomik temel sorunlarımıza baktığımız zaman Türk ekonomisinin ithalata, borca, sıcak paraya dayalı olarak yaşadığı cicim yıllarının sona erdiğini siz de düşünüyor musunuz?

Türkiye'nin mevcut durumundan daha yüksek düzeyde üretken yatırımlara olan ihtiyacına karşılık, ekonominin tasarruf düzeyi geçmiş yıllarda sürekli olarak düşmüştür. 2002 yılında Türkiye ekonomisinin yurt içi tasarruf oranı yüzde 17,3 iken bu oran 2009 yılında yüzde 12,8'e gerilemiştir. Ekonomide tasarruf-yatırım açığı yapısal bir sorun hâline gelmiştir. 2012 yılında gayrisafi yurt içi hasıla içinde yatırımların oranı yüzde 20,6; tasarrufların oranı yüzde 14,5 olmuştur. Orta Vadeli Program'da, 2013 yılında tasarruf oranının daha da gerileyerek yüzde 12,6'ya düşeceği görülmektedir. Buna karşılık, 2012 yılında gelişmiş ülkelerde yatırımların gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ortalama yüzde 19,8; tasarrufların oranı yüzde 19,5'dur. Yükselen ve gelişmekte olan ülkelerde ise yatırımların gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 32,3; tasarrufların oranı ise yüzde 33,5'tir.

Türkiye ekonomisinde düşük tasarruf oranı ve gittikçe artan tasarruf-yatırım açığı yetersiz düzeydeki yatırımları dahi dış finansmana bağımlı ve ekonomiyi dış şoklara karşı kırılgan hâle getirmektedir. Yatırımlarda istikrarlı bir artışın ve sürdürülebilir bir büyümenin temini için tasarruf-yatırım dengesinin sağlanması önem arz etmektedir. Yurt içi tasarruf oranının artırılması Türkiye ekonomisinin en temel yapısal sorunlarından biri olan cari açığın azaltılmasına da katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakanım, tasarruf oranını artırmak için bireysel emeklilik sistemi, ne bileyim, kredi kartlarıyla ilgili düzenlemelerin bu sorunlarımıza bir çözüm olamayacağını zaten gelişmelerden de görüyoruz. Burada, bizim, ülke olarak ekonomide yeni ufuklara, yeni yollara ve millî çarelere ihtiyacımız var. Üretime sırt çevirmiş, ithalata kucak açmış, aşırı derecede finanslaşmış bir ekonomik sistemle bu sorunlarımızın çözülemeyeceği de ortadadır.

Şimdi, şunu söyleyeceğim: Gerek siz, gerek Sayın Babacan gerek Maliye Bakanımız son birkaç yıldır hep tasarrufla büyümeden bahsetmiş ve planlarda, programlarda bu konuda öngörülerde bulunulmuş ama Sayın Bakanlarım ve AKP Hükûmeti "Tasarruf oranını artıracam." dedikçe tam tersi olmuş, tasarruf oranları düşmüştür ve cumhuriyet tarihinin en düşük tasarruf oranıyla 2013 yılında karşı karşıya kalacağız.

Teşvikler dedik, GİTES dedik; Sayın Bakanım, vites mi geçmedik yani bunların uygulamasıyla ilgili neler yapıldı, kısaca Komisyonumuza bilgi verirsiniz yani sonuçlarını göremiyoruz yani bu cari açıkla ilgili olsun, dış ticaret açığıyla ilgili olsun, niye hâlen artış var?

Geçmiş yıllarda bilhassa ara malı ithalatı kaynaklı yüksek ithalatın etkisiyle dış ticaret açığı gittikçe artmıştır. 2002 yılında 15,5 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2011 yılında 105,9 milyar dolara ulaşmış ve ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 56'ya kadar düşmüştür. Ekonomideki yavaşlamayla birlikte 2012 yılı dış ticaret açığı kısmen azalmış ancak 2013 yılında ithalata kıyasla düşük ihracatın etkisiyle dış ticaret açığı tekrar artmıştır. 2013 yılı ilk dokuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre dış ticaret açığı yüzde 17,3 artmış ve 65 milyar dolar mertebesinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

gerçekleşmiştir. 2002 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 70'ler düzeyindeyken bu oran 2013 yılı ilk dokuz ayında yüzde 60'a gerilemiştir, Nisan 2013'te yüzde 54,6'ya kadar düşmüştür.

Türkiye'nin tasarruf-yatırım açığı ve yüksek dış ticaret açığının etkisiyle cari açık hızla artarak yüksek boyuta ulaşmış ve kronik bir yapısal sorun hâline gelmiştir. 2002 yılında 626 milyon dolar olan cari açık 2011 yılında 75 milyar dolara yükselmiş, cari açığın millî gelire oranı da aynı dönemde binde 3'ten yüzde 9,7'ye çıkmıştır. 2012 yılında ekonomideki yavaşlama ve ithalat düşüşüyle birlikte cari açıkta nispeten azalma olmuş ancak yine de gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 6,1'i ve 47,8 milyar dolar mertebesinde gerçekleşmiştir. Oysa, 2012 yılında, yükselen ve gelişmekte olan ülkelerde ortalama olarak gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1,4'ü düzeyinde cari fazla verilmiş. Gelişmiş ülkelerde, örneğin, Amerika Birleşik Devletleri gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 3'ü, Fransa yüzde 2,4'ü, İtalya binde 5'i düzeyinde cari açık verirken Almanya yüzde 7 düzeyinde cari fazla vermiştir. Türkiye ekonomisinde cari açık 2013 yılında da yüksek oranda artmaktadır. Artan ithalata kıyasla düşük ihracatın etkisiyle 2013 yılı ilk dokuz ayında cari açık bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 27,7 artarak 49 milyar dolar olmuştur. Ayrıca, tasarruf-yatırım açığı yüksek ve dış finansman açığına bağımlı olan ekonomimizde 2013 yılı doğrudan yabancı sermaye girişlerindeki azalış da oldukça dikkat çekicidir.

Sayın Bakanım, hatırlarsınız, kredi derecelendirme kuruluşları notlarımızı artırdığı zaman "Türkiye uçacak." gibi böyle çok pembe tablolar çizildi. Gerçi yine hâlen Komisyonumuzda uçanlar var!

Şunu söyleyeceğim: Elimde dökümü var Sayın Bakanım. Sekiz ay itibarıyla yüzde 22 azalma var uluslararası doğrudan yatırımlarda ki gayrimenkul satışlarını düşersek yüzde 27 azalma var.

Bir de şunu söyleyeceğim: Hani, yüksek oranda sermaye girişi olduğu söyleniyor on bir yılda. Doğrudur, 130 milyar dolar düzeyinde bir girişten bahsedebiliriz ama bunun yaklaşık 24 milyar doları gayrimenkul satışlarından geliyor. Yabancı sermayenin geldiği sektörler açısından baktığımız zaman da 41 milyar 647 milyon dolarının finans ve sigorta sektörüne geldiğini görüyoruz. Yine, 12,9 milyar dolarının elektrik, gaz, buhar, üretim dağıtım sektörüne geldiğini görüyoruz. İşte, 11 milyar dolarının bilgi iletişim sektörüne geldiğini görüyoruz. Bu da bize şunu gösteriyor: Yani bir yatırımdan ziyade, hazır tesis almaya yönelik sermaye girişlerinin önemli bir ayrılık teşkil ettiği ortada. Ayrıca, Telekom gibi bazı kamu kuruluşlarının, özel bankaların yabancılara satılmış olmasından dolayı da giren yabancı sermaye bu rakamların arasında. Yani özü itibarıyla, benim üretimime, yatırıma, istihdamıma çok fazla katkısı olmayan bir yabancı sermaye girişi var.

Sayın Bakan, daha söylenecek söz var ama sözü uzatmayayım. Her şeye rağmen, Bakanlık bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Ayrıca, çok tertipli bir şekilde sunmuş olduğunuz dosyadan dolayı da teşekkür ediyorum.

Yine soru önergelerimize de hızla cevap verdiğiniz için ayrıca yine teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, biz de size teşekkür ediyoruz.

Sayın Kurt, buyurun lütfen.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sevgili arkadaşlar; bugün ekonominin daha çok, dış ticaretle ilgili bölümünü organize eden bir bakanlığı tartışıyoruz. Hem mal ticaretini hem hizmet ticaretini yönlendiren ve organize eden ama yurt içine yönelik olarak da çok ciddi görevlerden birisi olan yabancı sermaye ve yatırım teşvikleri de sizin denetiminizde ve kontrolünüzde. Dolayısıyla, önemli bir iş, önemli bir işlev. Şimdiye kadar pek çok arkadaşımız söyledi "Ekonominin parçalı yönetilmesi mi iyidir, tek elden yönetilmesi mi iyidir?" tartışmasını yapmıyorum, artık bu böyle gidiyor, yürüyor ama ciddi bir koordinasyonla başarılı olma ihtimali de söz konusu.

Sizin görev alanınız daha çok dış ticaret, dışarıya yatırım, yurt dışındaki hizmetler olduğuna göre, en önemli nokta ya da en önemli özelliğimiz, dışarıyla ilişkilerimiz, dolayısıyla, dış politikamız. Dış politikamızda gerçekten bir barış havası var ise ticaret yapılabilir, yatırım yapılabilir ve bu barış havasını yakalayabilirsek çevremizdeki komşularla ya da yakın ilişki kurabileceğimiz ülkelerle ticaret ve yatırım yapma şansımız olur ama maalesef, son dönemlerde özellikle en kolay ilişki kurduğumuz, en çok ticari ilişkimizin olduğu işte Libya, Mısır, Suriye, Irak, İran gibi ülkelerle bazı sorunlar yaşıyoruz. Bu sorunları hiç gerek yokken yaşıyoruz bir de bana göre. Dolayısıyla, bu, ülke ekonomisine, ülke ticaretine farklı ve olumsuz bir yansıma gösteriyor. Gerçekten istatistiklerde de o ülkelerle olan ticaretin dolaylı bir biçimde ülke ticaretine de ciddi bir etkisi olduğunu, olumsuz etkisi olduğunu söylemek mümkün. Bizim bu konuyu daha çok çalışmamız lazım. Yani Türkiye bu 103 ticaret müşavirliği, 48 ticaret ataşeliği açmış. Elbette oralarda başarılı işler yapmaya gayret eden arkadaşlarımız vardır ama esas olan, ana politikada barış ve ana politikada kardeşlik olursa ticaret ve ekonomi canlanır. Bu noktada, Hükûmetinizin başarılı olmadığını düşünüyorum. Eğer, Türkiye ciddi bir barış ortamında olsaydı şu yaptıklarınızın belki çok daha fazlasını yapabildiniz çünkü on bir-on iki yıldır güçlü bir biçimde iktidar olan bir partinin bu konularda daha büyük ataklar, daha büyük başarılar sergilemesi gerekirdi.

Yine, aynı şekilde, bu ticaret yapılırken hep tartıştığımız, hep değerlendirmeye çalıştığımız "Bir ülkenin mutlaka cari açığının olması gerekir mi, gerekmez mi?" Ben o konuda da politikaların farklı bir biçimde gelişmesi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

hâlinde tersine dönebileceğini ve tersine döndüğü zaman da Türkiye'nin daha çok kazanabileceğini düşünüyorum ama "dış ticaret" deyince dışarıya karşı Türkiye'nin içeriden ve farklı bir biçimde verebilecekleriyle alabileceklerini iyi etüt etmek, iyi değerlendirmek de bizim en önemli, dolayısıyla sizin en önemli göreviniz.

Şimdi, pazar çeşitlemesi yapmak amacıyla ticareti dağıttığımız zaman bu, Avrupa Birliği aleyhine gelişmiş bir pozisyon yani yüzde 50-55'lerden yüzde 40'lara doğru gelen bir Avrupa Birliğiyle bir ticaret dolaylı bir biçimde Avrupa Birliğiyle siyasi ilişkileri de etkiliyor olumsuz yönde ve artık Avrupa Birliğine üye olma, tam üyelik konusunda biraz gönülsüz bir ortam yaratılıyor. Bu da demokratik anlamda çok sağlıklı olmuyor ve Türkiye insanının kazanması gereken hakları almakta zorlanıyoruz.

Teşvik uygulamalarıyla ilgili, içeride hem bölgesel anlamda bir eşitsizlik hem de bölge içinde eşitsizlikleri herkes size aktarıyor, söylüyor ve bu konuda bir net adım atılmasında yarar olduğunu düşünüyorum çünkü bu teşviklerle ilgili bazen öyle bir uygulama söz konusu oluyor ki küçük bir destekle çok büyük işler yapılabilecek ortam olan yerlerde o destek sağlanamadığı için daha olumsuz bir pozisyon doğuyor. Bunun yeniden gözden geçirilmesinde yarar olduğunu düşünüyorum, aksayan yönlerinin ve özellikle, örneğin, bu teşvik kapsamı içerisinde -ben mi yanlış algılıyorum, yoksa uygulama mı böyle, onu net olarak da öğrenmek istiyorum- kullanılmış yerli makine ve teçhizat teşvik kapsamında değil ama yabancı kullanılmış makine ve teçhizat teşvik kapsamına alınabiliyor. Şimdi, burada bir çelişki olmaz mı böyle bir şey olursa? Oysa Türkiye'de ekonomiyle ilgili çalışan bakanlıkların bence esas sorunu, yerli üretimi artıracak formülleri geliştirmek olmalı, yerli üreticilerin de piyasaya daha kolay ve daha rahat girebilmesini sağlayacak yasal altyapıları yapmak olmalı. Eğer bunu sağlarsak üretimi daha kolay teşvik etmiş oluruz, yeni araştırma ve geliştirmeler sonucunda yeni ürünleri yakalamış ve işleme sokmuş oluruz diye de değerlendirmem lazım diye söylüyorum.

Doğrudan yatırımlarla ilgili, Türkiye'nin ciddi bir pazar olup olmadığını ya da Türkiye'nin bu doğrudan yatırımlarda yeterince ya da beklediği kadar alım sağlayabilip sağlayamadığı konusunda da endişelerim var çünkü sürekli düşmüş, yani 2012'de 13 milyar dolarmış, şimdi 8,7 ya da 2011'den itibaren bir düşüş var. Bu konuda acaba doğrudan yatırımı sağlayacak ortamı sağlayamamış olmamız yani yabancı yatırımcıya demokratik ve hukuki güvence verememiş olmamız, kuşku içerisinde bir siyasi ortam ya da iklim söz konusu olduğu için mi gelmiyorlar, yoksa başka bir nedeni mi var? Bunu, o güvenceyi sağlayacak altyapıyı yapmak konusunda niye hızlı davranmayız, onu da çözmek gerekiyor.

Yabancı sermaye bu doğrudan yatırımları yaparken nasıl yapmalı? Örneğin, Eskişehir'de TÜLOMSAŞ ciddi bir birikimi olan, ciddi tesisleri olan bir işletme ama TÜLOMSAŞ'ın yaptığı işlerin büyük çoğunluğu işte General Electric'le ya da Hyundai-Rotem'le ortaklık şeklinde. Yani bizim tesislerimizi yabancı kullanıyor. Bize nasıl bir yatırım yapmış oluyor bu yabancı işletme ya da firma? Sadece bilgi, birikimle yapmış, gerçekleştirmiş oluyor. Oysa zaten bu işleri yapabilecek güçte ve teknik olanaklarda olduğunu söylüyor yetkililer. O zaman, "Tramvayı bile ben yapabilirim." diyen bir kuruluşun Hyundai'la ya da General Electric'le ortaklık içerisinde bir yatırıma girmiş olması -yatırım dediğim işte, Devlet Demir Yollarının lokomotif ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak üzere- bunlarla anlaşma yapmasının doğrudan yatırımla nasıl ilişkili olabildiğini kuşkuyla karşılıyorum. Biz, burada sadece o büyük firmaların taşeronluğunu yapıyoruz gibi geliyor bana. Onun taşeronluğunu yapmamız yerine "Biz bu işi kendimiz yaparız." diyen teknik insanların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kurt, lütfen toparlar mısınız.

KAZIM KURT (Eskişehir) - ...üretimine olanak sağlayacak formülü geliştirecek ortamı sağlamak da bence sizin Bakanlığınızın en büyük görevidir.

Daha başka söyleyeceklerimizi de başka ortamlarda ya da sorular faslında söylemek dileğiyle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kurt, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, Ekonomi Bakanlığının çok değerli bürokratları, sevgili basın çalışanı arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakan, ben, bu ülkenin kurtuluşunun altını çiziyorum. Kurtuluşunun ihracatta olduğuna inanıyorum. Başka "a", "b", "c" yok. Bir tek "a" var ve kurtuluş ihracattadır. Hangi ekonomik tedbir alınırsa alınsın, eğer ihracat bu ülkenin baş, en ilk gündemi olmazsa bu ülkede hep bunları konuşuruz. Bu açıdan yıllardır buna inanıyorum, hiç de yıllar beni yanıltmadı.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu kadar önemli bir kurum Ekonomi Bakanlığı. İhracatın beyni olan bir Bakanlık ama buna rağmen -arkadaşlarım söyledi- hakikaten bütçesini yadırgıyorum.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Az buluyoruz az, az.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yadırgıyorum diyorum çünkü oradaki... Şimdi -biraz sonra geleceğim teşviklere- bir doğrudan teşvik var, bir de dolaylı teşvik var. Bu ülkede bazı şeyleri, eğer kurtuluşumuzu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

burada görüyorsak özellikle destekleme primleri dediğimiz primler -1,1 milyar gibi bir rakam gördüm orada ama ne kadarı desteklemeye gidiyor?- en az ihracatın yüzde 1'i olmalı. Bu genel teşvik yani 6'ncı bölgeye doğrudan teşvik veriyorsun ama bu ülkede üretilen Eskişehir'deki lüle taşı, -bu ülkenin başka hiçbir yerinde, istediğin kadar teşvik ver 6'ncı bölgeye ama lüle taşı- Urfa'ya gitmez, 6'ncı bölgeye gitmez, istediğin kadar ama eğer lüle taşı ihracatçısını bir başka şekilde eğer siz teşvik edemiyorsanız o zaman da haksızlık yapıyoruz. Bunun için genel teşvik içinde... Veya demin Sayın Bilgiç söyledi yani istediğin kadar gül ihracatını Urfa'ya götür, olmaz. Veya kayısı ihracatçısı, istediğin kadar Urfa'da kayısı tesisi kurana teşvik ver. Olmayan bir şeye niye teşvik veriyorsun? Yani bu nedenle bazı mallar var ki ülkede yüzde yüz katma değer yaratan yani bunların ithal ikamesi olmayan ve yüzde yüz katma değer yaratan ürünlere de genel teşvikten biz destek olmalıyız. Bunun için diyorum, bu bütçe azdır, ben hepinizden rica ediyorum. Burası, bu Komisyon eğer buna inanıyorsa Sayın Bakana bu konuda yardımcı olmamız lazım, benim inancım bu.

Şimdi, yine, hemen satır başlarıyla geçiyorum. Sayın Bakan, davul sizin boynunuzda tokmak başkalarının elinde. EXİMBANK. Eğer ekonominin patronu yani ihracatın patronu sizseniz eğer EXİMBANK da ihracat finansmanı yapan bir bankaysa siz elinizi taşın altına koymalısınız, EXİMBANK'ı sizin ihracat hedefleriniz doğrultusunda yönlendirmelisiniz. Yani bundan tabii bir şey var mı? Ama her ne hikmetse... Ve şunu gördüm, şunu görüyorum, hissediyorum yani sizin ihracat aşkınıza EXİMBANK'ın arkadan gelen bir küçük aşkı var. Yeterince, sizin kadar heyecanlanmıyor. Hâlbuki sizin hedefleriniz doğrultusunda orası da yönlendirilse ihracatın finansmanında çok daha belli yerlere geliriz. Olmaz böyle bir şey, olmaz. Ben bir kez daha bunun altını çiziyorum.

Yine ihracat "factoring"leri var, eğer EXİMBANK bankalara bir kaynak aktarıyorsa ihracat "factoring"i yapan "factoring" şirketlerinin de teminatını alıp aynı şekilde kaynak aktarması lazım çünkü Türkiye'de ihracat "factoring"i yeterince gelişmedi. Dünyada yani gelişmiş ülkelerde -Sayın Bakanım benden daha iyi bilir- ağırlıklı ihracat ihracat "factoring"iyle oluyor. Bu açıdan, eğer oranın da bir şekilde ihracata katkı yapmasını istiyorsanız özellikle EXİMBANK... Bankalardan teminat alıyor EXİMBANK. Kimsenin babasına para vermiyor, hepsi teminatlı çalışıyor, aynı şekilde de ihracat "factoring"i için de bir kaynak aktarması lazım.

Şimdi, Sayın Bakan, bazen sizi anlamıyorum. Bazen çok deli oluyorsunuz ülke için, ihracat için, bazen de susuyorsunuz. Hakikaten bir türlü anlayamıyorum.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Ortalaması var canım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Merkez Bankasıyla ilgili görüşlerinizde, aynen size katılıyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bankalarla ilgili mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Önce Merkez Bankası dedim, dur. Bankalarla ilgili de özellikle Merkez Bankasıyla olan görüşlerinizin altına imza atarım ama bu gümrük birliği konusunda biraz delirin ya, masaya vurun, "Ben bu illeti istemiyorum." deyin. Yani hiç değilse... Bu bir illet, Türkiye'nin boynuna asılmış bir illet. Avrupa Birliğine gireceğiz diye sesimizi çıkarmıyoruz. Hayır arkadaşlar, kimse bizi Avrupa Birliğine almaz, Avrupa Birliği de alana kadar dağılır, batsın bu Avrupa Birliği. Beni almayan bir Avrupa Birliğinin bana ne faydası var, batsın. Ama bu gümrük birliği illeti içinde bir gün masaya vurmadınız, bir gün masaya vurmuyorsunuz, bu konuda deli olun. Arkadaş, bağırın birilerine, "Ben bu gümrük birliğini istemiyorum." deyin. Hiç sesiniz çıkmıyor bu konuda, kimden korkuyorsunuz? Avrupa Birliği Bakanından mı korkuyorsunuz?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yeğenim benim onlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne diyeyim ben yani ne sesiniz çıkıyor ne sedanız çıkıyor!

Sayın Bakan, Merkez Bankasına bağırdığınız gibi gümrük birliği konusunda da hakikaten biraz delirin, delirin. Bu ülke eğer o boynuna asılan zırhtan kurtulacaksa bunu atması lazım Sayın Bakan. Buradaki herkes buna inanıyor. Batsın bu Avrupa Birliği!

Şimdi, Sayın Bakan, destekleme primleri... Sayın Ören, söyledi, bana faydası olmayan parayı ben ne yapayım Sayın Bakan! Bir sene sonra vereceğiniz parayı ben ne yapayım! Alın teminatını eğer birisi ihracatçı birliklerine belgelerini vermişse, "Benim bu kadar destekleme prim alacağım var." diyorsa alın teminatını "Hemen ödüyorum." deyin. Birileri der ki: "Teminat vermem." Zamanında ödeyin ama bugünün parası yarının parasından 10 kat daha iyidir Sayın Bakan, siz bilirsiniz. Eğer benim ihtiyacım varsa... Hatta şeyi bile garipsiyorum, vergi ve sigorta borcu yok kâğıdını. Ya, Sayın Bakan, paramı ödememişsin, aradan sekiz ay geçmiş, benim vergi, sigorta borcum varsa bundan mahsup edin, bu kâğıdı istemeyin lütfen. Yani sanayici ihracatçıların büyük sorunu Türkiye'de enerji sorunu, en büyük sorunu... Eğer benim vergi ve sigorta borcum varsa oraya mahsup edin veya "Ben on beş gün içinde ederim kardeşim..." Alırım teminatını... Eğer doğru çıkmazsa teminatımdan geri alırsınız ama bugünün parası yarının parasından çok çok iyidir Sayın Bakanım.

Yine, primlerde yüzde 1 olması şart Sayın Bakanım. Eğer yüzde 1 olursa size genel teşvik veririz, genel teşvikten tüm sektörler yararlanır Sayın Bakanım. Bunun altına inmeyin. Eğer Türkiye ihracatta bir yere gelecekse sizin bu bölge teşviklerinizle biz "500 milyon dolar" dediğiniz rakamı yakalayamayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

Yine söylüyorum: Lüle taşı, iyi bir teşvik ürünü mü Sayın Kurt? Kurt, yok. Yani, Türkiye'nin önemli bir ürünü. Veya fındık, veya kayısı, veya narenciye... Şimdi, her bölgenin belli özellikleri var. Siz Urfa'da narenciye teşviki vermişsiniz, ne işe yarar Sayın Bakanım? Ama ben 6'ncı bölge şeyinden yararlanamıyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Vermiyoruz zaten.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bazı ürünler var ki bazı ürünlere yerinde teşvik vermelisiniz o yörenin şeyiyse... Veya muz... Muz ihracatını siz... Sadece Mersin 3'üncü bölgeyse, 3'üncü bölge teşvikinden yararlanacaksa ama biz bunu bir ihracat ürünü görüyorsak 6'ncı bölge ürünü... Çünkü bunlar yüzde 100 katma değer yaratıyor Sayın Bakanım. İthal ikamesini kesen, ithal ikamesi olmayan her şeyi bu genel teşviktan yararlandırmak zorundasınız Sayın Bakan.

Sayın Bakan, yurt dışı müteahhitler konusunda çabanızı bilen kişilerden biriyim fakat özellikle Libya -bunun altını bir daha çiziyorum- bir hiç oldu. Belki siz çok büyük mücadele verdiniz, bunun canlı şahidiyim, sektör de bunu biliyor ama başaramadık Sayın Bakanım.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bu kadar olur.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir dakika Muzaffer ağabey, bir dakika... Bu kadar olur da... Ne kadar alacağımız var biliyor musun oradan?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Var, biliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 1,3 milyar dolar.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Alacağız inşallah.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 1,3 milyar dolar. Başkaları her türlü alacağını alıyor da...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Biz de alırız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ve birileri de, bazı arkadaşlar, bazı müteahhit arkadaşlar da mahkemeye verdiler. Libya'da yüzde 30, yüzde 25 avukat parası verdiler, davayı kazandılar. Bir de içinden, Libya bir pazarlık yaptı kesti, birçok kişinin de parasını ödedi Sayın Bakanım. Bu açıdan... Buradaki müteahhitler şuna razı: Türkiye petrol alsın Sayın Bakanım, petrol alsın. Libya'ya daha yüksek para ödesin petrol için, bunu da bizden kessin. Sayın Bakan, 1,3 milyar dolar... Kim sahip çıkacak? Siz bu işin başı olarak bize deyin ki: "Şu yola gidin." Ne yapacağız biz? Bize bir şey söyleyin Sayın Bakan. Ne yapalım? Gidip adam mı vuralım?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Terör yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne var? Ama bu insanların Türkiye'de vergi ve sigorta borcu varsa şak diye yarın haczediyorsun. Sayın Bakan, Libya'dan alacağı olan herkese esnek davranmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Adamın 25 milyon dolar alacağı var. Kazanmış, iş bitmiş, şantiyesini kapatmış, perişan... Sahip çıkmıyoruz. Yine söylüyorum: Sizin çabanızın bilincindeyim ama bize bir yol gösterin Sayın Bakan. Sayın Başbakan mı gidecek? Şimdi orada devlet diye bir şey kalmadı, aşiret devleti oldu orası. Bir gün siz oradasınız, yarın bir başkası. Ama Sayın Bakanım, ne olursunuz bize bir yol gösterin. Çok zor durumlar, bitik durumlar. İşin garibi, sermayeleri orada olduğu için başka yerde de iş alıp yapma olanakları da yok Sayın Bakanım. Ne olursunuz bize bu konuda bir yol önerin, deyin ki: "Kardeşim, tek çaresi mahkemeye gidin."

Ben bir kez daha bunu, bir Bakan olarak değil... Sayın Başbakan mı gidecek? Sayın Cumhurbaşkanını mı göndereceksiniz? Çözüm neredeyse Sayın Bakan, biz bu çözümü bulmak zorundayız. Aksi hâlde, insanlara yazık ediyoruz, birtakım değerlerimizi kaybediyoruz.

1,3 milyar dolar... Sayın Baştopçu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Aslanoğlu, Dışişleri Bakanı bavulla Libya'ya para götürdü. O paraları kime verdilerse parayı da onlardan alsınlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne diyeyim daha? Dilim dönmüyor Sayın Akçay. Daha diyecek bir şey bulamıyorum ki...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çantayla, eliyle teslim etti Davutoğlu, oradaki...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, Sayın Dışişleri Bakanı "kardeş" dedi bunlara. "Bunlarla el ele, kol kola yürüyeceğiz." dedi ama gelin görün ki adamlar bizi tanımıyor şu anda ya! Bu nasıl kardeşlik, bu nasıl dostluk, bu nasıl öngörü, bu nasıl Dışişleri öngörüsü! Kaddafi gitsin, her şey bitsin... Kaddafi zamanında bu insanlar paralarını şakır şakır alıyorlardı. Kaddafi gitti, ne oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – Öldü, öldü...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, ilave süreniz de bitti, toparlar mısınız lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, toparlayacağım. Derin, çok derin yara bunlar.

BAŞKAN – Mevzu derin ama yani...

İki dakika süre veriyorum, lütfen toparlayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakan, bir kez daha bu teşvik konusunu dikkatlerinize sunuyorum. Genel teşvik...

Örneğin, dün Sayın Kurt söyledi. Eskişehir'in Han ilçesi varmış, Kütahya'ya 30 kilometre. Doğru mu Sayın Kurt? Yanlış söylemedim, değil mi?

KAZIM KURT (Eskişehir) – Doğru.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sen yokken lüle taşı örneği verdim. Urfa'ya teşvik verelim, Urfa'daki ihracatçı lüle taşı ihracatı yapsın. Böyle bir şey olur mu?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Olmaz.

BAŞKAN – Efendim, siz bugün Urfa'ya niye taktınız böyle?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu, özellikle 6'ncı bölgenin...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Lüle taşından bahsediyor.

BAŞKAN – Pardon efendim, ben yanlış...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Örneğin, tabii, bazı ilçeler var ki kuş uçmaz, kervan geçmez. Dün Sayın Kurt örnek verdi: Han ilçesi, 30 kilometre Kütahya'ya. Orada 4'üncü bölge teşviki var, Eskişehir'de hiçbir teşvik yok ama Eskişehir'den sayılıyor.

Bu açıdan, teşvik konusunu bir kez daha arkadaşlarımdan gözden geçirmesini rica ediyorum ve burada bütçe bitmeden önce Libya konusunda nasıl bir çözüm yolu bulacağımızı bize söylemeden gitmeyin Sayın Bakanım. Bir Bakan olarak değil, bir Zafer Çağlayan olarak: "Kardeşim, mahkemeye gidin." "Kardeşim, gidin orada adam bulun." "Kardeşim, şunu yapın..." "Kardeşim, bunu yapın..." Bu insanlar artık hakikaten battılar, yok oldular, bunlara yazıktır. Yıllarca bu ülkeye döviz kazandıranın suçu bu mu? Buradan mal alıp götürdüler; buradan götürdükleri mallara... Bir sürü kişilere bir sürü borçları var. Evlerine icra geliyor, haciz geliyor. Ben bir kez daha bu hassas konuyu sizlere sunuyorum.

Ben tüm arkadaşlarımdan şunu bekliyorum: Bütçenin son gününde ortak bir önerge verelim. Özellikle, ihracattaki teşvikler konusunda yani destekleme primleri konusunda Sayın Bakanın, Bakanlığın elini biraz daha güçlendirirsek yarın Kocaeli'ne de gider bu para, Gümüşhane'ye de gider, her yere gider.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Urfa'ya da gider.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Urfa'ya da gider, gitsin ama... Üzüntülerimi belirtiyorum: Manisa milletvekilleri her bütçede şurada otururdu, nedense sizin bütçeniz geldiği zaman Sayın Bakan, en arkaya geçtiler. Herhâlde Manisa her şeyde ihya oldu, hiçbir sorunu yok. En arkaya geçtiler, hep burada otururlardı..

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Aslanoğlu...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Dikkate alırız.

BAŞKAN – Manisa'nın iki temsilcisi burada olduğu için oraya gittiler. Sorun yok.

Sayın Aslanoğlu, çok teşekkür ediyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, ben hepinize saygılar sunuyorum, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Efendim, Sayın Akçay'ın ve Sayın Oral'ın hukukunu korumak değil ama Manisa milletvekillerimiz orada oturuyorlar önde yani.

Efendim, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.44

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 11'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

Bugün burada Ekonomi Bakanlığının 2014 yılı bütçesini görüşüyoruz. Ben de konuşmamda, Ekonomi Bakanlığının konusu olan dış ticaret ve cari işlemler açığı ve bunların finansmanı üzerinde durmak istiyorum ve o konuları ayrıntılı biçimde ele almak, düşüncelerimi belirtmek istiyorum Sayın Bakanım.

Şimdi, tabii, cari işlemler açığı ekonomi içinde bir sebep değil, bir neden değil; bir sonuç. Ekonomi içindeki var olan bir kısım makroekonomik dengelerin işleyişi sonucunda ortaya çıkan bir sonuç, bir ekonominin ürettiği ve harcadığı arasındaki farktan oluşuyor. Eğer bir ekonomi ürettiğinden daha fazla harcarsa, yani talep arzdan daha fazla olursa ne olur? O zaman dışarıdan transfer yapar, dışarıdan tasarruf ithal eder, mal ve hizmet ithal eder, bunun sonucunda da cari işlemler açığı oluşur. O yüzden, bu konunun... Tabii, elbette dış ticaret konusu, ihracat, ithalat, cari işlemler açığı sizin konunuz, Bakanlığınızın konusu ama ekonomiden sorumlu diğer bakanlarla, yani hem Türkiye ekonomisine ilişkin olarak makro perspektifi koyan Kalkınma Bakanlığıyla hem de Başbakan Yardımcılığı var Ali Babacan'a bağlı ve diğer bakanlıklarla, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve birçok bakanlıkla da yakın bir çalışmaya ihtiyaç var, yakın iş birliğine ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Fakat ne yazık ki öyle çok da yakın bir iş birliği gözüküyor Sayın Bakan. Biz biliyorsunuz bu "fren-gaz" tartışmasında bunu yaşadık. Siz yanılmıyorsa gazcılardandınız, "Gaza basalım, devam edelim." diyordunuz. Bir de frenciler vardı Maliye Bakanının ve başka bakanların da temsil ettiği, arada bir anlaşmazlık oldu ama ne oldu? 2012 yılı gitti.

BAŞKAN – Gitmedi efendim, otomatik şanzımana bağladılar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gitti.

Yüzde 2,2'lik bir büyüme ama baktığınız zaman, büyümenin Türkiye ekonomisinin temel yapısı olan yurt içi talepten kaynaklanmadığı, tamamen net ihracattan kaynaklandığı bir yapı ortaya çıktı. Bunun da altına inip biraz baktığımız zaman gördük ki net ihracattaki artış, yani net ihracatın büyümeye katkısındaki artış altın ihracatından kaynaklanıyordu Sayın Bakan. Sizinle olan geçen seneki bütçe konuşmalarında da ısrarla sorduk, "Nedir bu altın ihracatı, nedir?" diye. En sonunda Sayın Ali Babacan açıkladı, İran'dan aldığımız doğal gazın, enerjinin parasını ambargo nedeniyle döviz cinsinden ödeyemediğimiz için bu şekilde altınla ödediğimizi burada ifade etti.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ben de "Katılmıyorum." dedim buna.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani şimdi şu var: Türkiye altın üreten bir ülke değil Sayın Bakan. Millî gelir in tanımı bellidir, gayrisafi yurt içi hasıla, bir ülkede bir yılda üretilen mal ve hizmetleri gösterir. Türkiye altın üretmiyor ki. Bu anlamda baktığınızda, hem millî gelir klasifikasyonu açısından da ciddi problemler vardı, diğer açılardan da.

Şimdi, şunu söylemek lazım, 1990'lı yılların Türkiye'de özelliği şuydu: Türkiye büyüdü, Türkiye ekonomisi ama cari işlemler açığı vermedi. Bakın, 1990'lı yılları söylüyorum ki için de 1994 ve 1999 krizlerini de içeriyor. Toplam yatırımların millî gelirdeki payı yüzde 23'tü, yurt içi tasarrufların payı da yüzde 23'tü. Yani hemen hemen hiç cari işlemler açığı verilmeyordu. Ama 2003-2012 AKP dönemine geldiğimizde, toplam yatırımların millî gelirdeki payı yüzde 20'ye düştü yüzde 23'ten ama yurt içi tasarruflar daha çok düştü, yüzde 15'ler seviyesine ve bunun sonucunda da daha düşük bir yatırım seviyesine ulaşmak için bile daha yüksek cari açık vermek gerekti ve cari açığın millî gelir içindeki payı ortalama yüzde 5,3 oldu. Bildiğiniz üzere, 2011 yılında da yüzde 9,7; yüzde 10'du sonra bir revizyonla, turizm gelirlerinde yapılan bir revizyonla yüzde 9,7'ye düştü. Yani alt dönem itibarıyla da baktığımızda bunu çok net görüyoruz.

Bakın, 2003-2007 Türkiye ekonomisinde hızlı büyüme hızlarının sağlandığı bir dönem, geldiğimizde, büyüme hızları arttı, cari açıklar da arttı. Ama sonra, 2008-2012 döneminde, ikinci dönemde -ben iki dönem olarak kavramsallaştırıyorum- o dönemde büyüme hızı düştü ama cari işlemler açığı yeteri kadar düşmedi ve bunun sonucunda da Türkiye daha düşük büyüme hızlarını daha yüksek cari açıklarla vermeye başladı. Yani burada tabii, başka faktörlerin, örneğin, enerji fiyatlarının, birçok faktörün, petrol fiyatlarındaki artışın etkisi var ama enerji fiyat etkisinden de arındırarak baktığımızda cari işlemler açığına, Türkiye ekonomisinin gene cari açık verdiğini görüyoruz Sayın Bakan. Yani enerji hiç artmasaydı, 2003 yılındaki fiyatının aynı kaldığını var sayalım petrolün, ondan arındırarak baktığımızda da söyleyeyim ben size: 2011 yılında 9,7'ymiş cari açığın millî gelirdeki payı, enerji fiyat etkisinden arındırıldığında 5,4'lük gene bir açık var.

Demek ki o zaman, bunun dışında başka faktörlerin de etkisi var. O faktörler de Hükümetinizin uyguladığı ekonomi politikalarında aranmalı. Uygulanan ekonomi politikası sonucunda, ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığı zaman içinde gittikçe artmıştır. Biz bunu geçmişte Sayın Bakanım, dâhilde işleme rejimi rakamlarından çok net görüyorduk ancak iki yıldan beri bunları açıklamıyorsunuz. Daha önce bunlar vardı, sektörel bazda, taahhüt bazında, böyle ayrıntılı bir biçimde. Çünkü Türkiye'nin ihracatının yaklaşık yarısı dâhilde işleme rejimi kapsamında yapılıyor, burada görüyorduk ve ben size rakamı da vereyim, yüzde 65'ti. Bazı sektörlerde, örneğin, elektronik gibi sektörlerde yüzde 80'lere çıkıyordu ama şu anda bunu görmek mümkün değil. Bu konuyu bir soru olarak da iletmek istiyorum. Buna ilişkin rakamların burada neden açıklanmadığını ve açıklayıp açıklamayacağınızı, bundan sonra da düzenli olarak verip vermeyeceğiniz konusundaki düşüncenizi de belirtmenizi istiyorum.

Diğer taraftan, dâhilde işleme rejiminde bir değişiklik yapılması, zaman içinde tedrici bir biçimde, özellikle, kendi kendine yeten sektörler başta olmak üzere, bu rejimin yavaş yavaş ortadan kaldırılması, kapsamının azaltılması, birçok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

programa hem yıllık programlara hem orta vadeli programlara girmişken, bakıyoruz, uygulamada henüz hiçbir sonuç yok. Dâhilde işleme rejimi ciddi anlamda bir değişikliğe, hiçbir revizyona uğramadan dolu dizgin devam ediyor.

Diğer taraftan, cari işlemler açığının, tabii, finansmanına da bakmak gerekiyor. Yani, bir açık veriyorsunuz... Şimdi sık sık söylenen bir şey var Hükûmetinizde, Başbakan da bunu ifade ediyor: "Merkez Bankası rezervlerimiz çok arttı. Eskiden, biz geldiğimizde, şu kadardı, şimdi çıktı 135 milyar dolarlar seviyesine." İyi ama Sayın Bakan, varlıklara yükümlülüklerle beraber bakılır yani tek başına onun artması bir şey değiştirmez, yükümlülüklerinizdeki artışa da bakmak lazım. Bunun da en tipik göstergesi, en sık kullanılan, ekonomi literatüründe, Merkez Bankası rezervlerinin kısa vadeli dış borçlara oranıdır. Kısa vadeli dış borç derken alındığı orijinal vadesinin bir yıldan az olan borçları kastediyoruz. Buna göre, 2002 yılında bu rakam yüzde 171'miş, 2013 yılının ikinci çeyreğinde yani yarısında da 97,5 seviyesine şu anda düşmüştür, yüzde 100'ün altındadır. Bazen, alındığı zaman orijinal vadesi bir yıldan uzun olan ama şu an ödeme itibarıyla vadesine bir yıldan az kalmış olan kısa vadeli dış borçları da bunun içine koyduğumuzda bu rakam yüzde 70, yüzde 80'ler seviyesine çıkıyor Sayın Bakan. Yani, bu Merkez Bankası rezervleri –altın dâhil verdim bu rakamları- bir şey ifade etmiyor. Türkiye'nin bir yılda ödeyeceği dış borçları bile karşılamıyor, cari açık da işin cabası, cari açığı hesabın içine koymadım. Hem cari açığı kapatacaksınız hem bu borçları ödeyeceksiniz.

Diğer taraftan, gene, sermaye finans kalemlerine baktığımızda, bu doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında 2005 yılından itibaren bir artış gözüküyor, doğru ama bunun altına gene baktığımızda, dağılımına, bunun ancak yüzde 10, yüzde 15'ler civarında bir kesiminin yeni yatırımlar olduğunu, yeşil alan yatırımları "green field" yatırımları olduğunu görüyoruz. Bunun büyük bir çoğunluğu, birleşmeler ve satın alma yoluyla Türkiye'ye gelen yabancı sermayenin payından oluşmaktadır. Ve ağırlıklı olarak burada da mali aracılık hizmetleri ve perakendecilik sektörü en gözde sektörlerdir yani -açarsam biraz daha- bankacılık ve finans taşımacılık ve haberleşmeye gelmektedir yabancı sermaye.

Diğer taraftan da, başka bir açıdan da baktığımızda gayrimenkul alımları vardır, yüzde 2,5-3 milyar dolar civarında bir gayrimenkul alımları vardır, neredeyse artık yıllık belli bir baza oturdu. Tabii, elbette gayrimenkul alımı da olacak yani sonuçta, yabancılar gelecek Türkiye'de böyle bir rejim varsa mal da alacaklar. Ama sonuç itibarıyla, gayrimenkul alımlarının Türkiye'de üretime ve ihracata ciddi bir katkıları yok. Aynı zamanda da diğer yatırım türlerine göre elden çıkarılması, tekrar paraya çevrilip yurt dışına çıkılması kolay olduğu için çok da tercih edilen bir yöntem değil. Gene, aynı şekilde, mali aracılık hizmetleri ve perakendecilik sektörleri de istihdam artışına ciddi bir katkı sağlamayan ve teknoloji transferine katkısının en düşük olduğu sektörlerdir. Başka bir açıdan da söyleyeyim, sektörel olarak da değerlendirdiğimizde gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının üçte 2'si hizmet sektörüne gelmektedir. İmalatın payı sadece yüzde 21'dir Sayın Bakan. Yani, gelen yabancı sermaye, Türkiye'deki birçok kamu kurumunun özelleştirme yoluyla, blok veya kısmen satılması yoluyla el değiştirmesinden kaynaklanmaktadır ve dediğim gibi bu sektörler gelmektedir. Bu açıdan da baktığımızda öyle ortada çok da verimli, Türkiye ekonomisine katkıda bulunacak, ekonomiye uzun vadede doğru perspektiflere sürükleyecek bir doğrudan yabancı sermaye yatırım politikası ne yazık ki yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, lütfen toparlar mısınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir iki dakika içinde toparlayacağım Sayın Başkan.

Yani, olmasına ihtiyaç vardır. Türkiye ekonomisinin sanayileşme perspektifleriyle ve kalkınma amaçlarıyla uyumlu bir doğrudan yabancı sermaye politikasına, selektif, seçici bir politikaya ihtiyaç vardır.

Kâr transferleri açısından da biliyorsunuz, bu para gelir Türkiye'ye para ama sonuçta kâr transferi olarak kazancı dışarıya çıkarır. Orada da rakamlar 3 milyar dolara yıllık olarak dayanmıştır Sayın Bakan. 2011 yılında 2,9 milyar dolardı, 2012 yılında 2,6 milyar dolar oldu, 2013 yılının ilk dokuz ayında, ocak-eylül döneminde 3,1 milyar dolar oldu, 3 milyar dolara da çıktı, 3, 5 belki 4 milyar dolarlara doğru gidiyor. Yani, para geliyor bir sefer ama kâr transferi yoluyla kat kat dışarıya doğru çıkıyor. Buna da çok dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Son olarak, Orta Vadeli Program'ın cari açığa ilişkin perspektifi üzerinde durmak istiyorum. "Bu cari işlemler açığı 2013'te yüzde 7,1 millî gelirdeki pay olarak." diyordunuz, "2016'da yüzde 5,5." demişsiniz fakat bunun gerçekleşmesi mümkün gözüküyor. Çünkü reel anlamda ihracatın, ithalatın daha üstünde arttığı bir dönem öngörülmüş. Reel ihracatın 2014-2016 döneminde yüzde 8,1; reel ithalatın ise yüzde 6,2 oranında artması öngörülmüyor. Oysa biliyoruz ki biz ekonominin büyüdüğü yıllarda, ki bu yıllar büyüme yıllarıdır, yüzde 4,7'lik bir büyüme oranı vardır yıllık ortalama, böyle bir şey mümkün değil. Bakın, bir rakam da vereyim isterseniz bunu teyit etmek için. 2003-2012 döneminde yani döneminizde reel ihracatın artışı yüzde 9,4'tür, reel ithalatın 9,6'dır, hemen hemen aynıdır ama burada baktığınızda da 2008 ve 2009 yılları da ciddi kriz yılları olmuştur. Bildiğiniz üzere, kriz yıllarında ithalatı ciddi bir düşüş olduğu için cari açığın düzelmesi vardır. Oysa, öngörülen dönem, böyle bir krizin öngörüldüğü bir dönem değildir, yurt içi talebe dayalı bir büyüme modelinin ortaya konulduğu bir dönemdir. Bu yüzden, bu cari işlemler açığını da gerçekleştirmek mümkün olmuyor.

(Başkanlığa Başkana Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Türel...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – GİTES konusunda da Sayın Başkan, bir iki tane şey söyleyeyim.

Burada sunuşunuzda da vardı 7 tedarik stratejisine ilişkin. Bunun sonuçları henüz şu ana kadar alınmadı, iki üç yıldan beri bir GİTES var ortada, biz de bekliyoruz sonuçları ama bildiğimiz kadarıyla henüz ortada herhangi bir şey yok. Buna ilişkin bir aşama var mıdır? Çünkü zaten bunlar zaman alan şeyler Sayın Bakan, yapısal değişikliği yapmak zaman alır ama şu ana kadar da yapılmış bir şey gözüküyor. Yani, o anlamda ihracatın ara malı ithalatına olan bağımlılığı azalmıyor, gittikçe daha çok artıyor gibi gözüküyor diyorum.

Ben de bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son olarak, Sayın Berber.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederiz.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Ekonomi Bakanlığımızın ve diğer kurumlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; ben de öncelikle Ekonomi Bakanlığımızın 2014 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum ve 2012 kesin hesabının da gerçekten başarılı sonuçlarından dolayı da tebrik ediyorum.

Sayın Bakanım, arkadaşlarımız gerçi, adı Ekonomi Bakanlığı olunca Dış Ticaretten öte bütün ekonomiyle ilgili değerlendirmelerinizle ilgili fikirlerini söylediler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Adını yanlış koymuşlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Pek çok konu, teşvikler de dâhil olmak üzere bugün geldiğiniz noktada...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşvik uygulama...

RECAİ BERBER (Manisa) – ...Ekonomi Bakanlığının teşviklerle beraber ihracata yönelik olarak entegre bir çalışmanın yapılmış olması esasen 2008 krizinden sonra yeni bir dünyada, yeni bir konseptte bu ne kadar önemli olduğu ve hemen 2009 yılından itibaren 2010 yılında böyle köklü bir reform niteliğinde önlem alınmasının sonuçlarını yavaş yavaş görüyoruz. Esasen 2004 yılından bu yana -siz de konuşmanızda da belirttiniz- Hükümetimiz geldiğinden bu yana iki tane hedef koymuştu. Bir tanesi pazar çeşitlendirilmesi yani Avrupa Birliğinde yüzde 56 olan pazar payını yaygınlaştırarak başta bölge ülkeleri ve diğer ülkelere yönelik pazar payını genişletme. İkincisi de ürün çeşitlendirmesi. Ürün çeşitlendirmesinin en önemli sonuçlarından biri de ihracatın artık Anadolu'nun her şehrine yayılıyor olması. Çünkü her şehirde konuşlanmış farklı farklı sektörlerin ürünleri var ve bizim bu ürün çeşitlendirmemizin de ne kadar önemli bir yansıması olduğunu bugün görüyoruz.

Tabii ki arkadaşlarımızın en çok eleştirdiği cari açık üreten bir yapının oluşması esasen devralınan 2002-2003 yılındaki ekonominin en büyük sorununun enflasyon olması. O zaman Merkez Bankası politikalarıyla çoğu zaman, ki siz de hatırlarsınız, çok ters düştüğünüz durumlar olmuştu. Merkez Bankasının faiz politikalarının enflasyonu yani fiyat istikrarını önceleyen politikaları sonucunda tabii ki enflasyonla birlikte istikrarlı ve sürekli bir büyüme sağlanamayacağı için tabiri caizse "birinci canavar" ekonomi için en tehditkâr, en tehlikeli canavarı yok etme pahasına birtakım önlemler uygulandı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İki canavarı yakaladınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bunu canavar olarak görmemek lazım. Şöyle: Türkiye'nin cari açık ve bütçe açığı veren bir yapısı yok. Dolayısıyla, iki açık olması hâlinde bunu canavar olarak görmek lazım. Türkiye baştan itibaren uyguladığı maliye politikasıyla açıkçası bütçe açıklarını krizin en yoğun olduğu dönemde bile kontrol altında tutabilmiş bir yapıya sahip. Dolayısıyla, bizim 2009 yılındaki bütçe açığımız bile yüzde 5'i aşmadı dikkat ederseniz, ki o dönemde bizim önceki yıllardaki büyümemize göre yüzde 6-yüzde 7 bile açık verebilirdik, o dönemde bile vermedik. Hemen ertesi yıldan, 2010 yılından itibaren de yüzde 2'lere, şimdi, yüzde 1'lere düşen bir bütçe açığımız var.

Dolayısıyla, bir de tabii ki cari açık problemi hepimizin gündeminde. Ancak Türkiye'nin cari açığı finanse etmesinde iki tane önemli... Sizin de öneriniz, herkesin de, ekonomiyi bilen herkesin önerisi; bir, tasarruf açığını azaltmak yani tasarrufları artırmak, iç tasarrufları. Bunun için de bir yandan Hükümetimizin aldığı tedbirlerle tasarrufları teşvik eden, dünyanın hiçbir ülkesinde bu kadar destelenmediği ölçüde özellikle bireysel emeklilik fonları desteklendi. Sayın Bakanım, biliyorsunuz ki enflasyonla mücadelede bir günde sonuç alınmadı, beş yıl gibi bir süreç aldı. Dolayısıyla, bu önlemler sonucunda Türkiye cari açığını da mutlaka çözecektir. Bir kere, her şeyden önce, Türkiye'de yatırımların teşvikinde ilk defa, bu son uygulamada, ithalat ve ihracat rakamları ve sektörleri baz alındı. Bu çok önemli. Hem istihdam, istihdamdaki yükler azaltıldı belli bölgelerde, 6'ncı bölgede sıfır hem de mesela stratejik yatırımlar Türkiye'nin neresinde olursa olsun 5'inci bölge desteğinden yararlandı. Bu stratejik yatırımlar için belki şu öngörülebilir: Orada limit gerçekten yüksek, 50 milyon gibi bir rakam söz konusu, ithalatta. Bunu belki biraz daha düşürmek gerekebilir çünkü özellikle teknolojik yatırımlarda Türkiye'nin büyük birkaç firması haricinde bu boyutlarda yatırım yapmak, özellikle ekonomimizin önemli bir kısmının KOBİ'leri eliyle üretim yaptığını düşünürsek onların da önünü açmak için belki bu limiti biraz daha düşürmek gerekebilir diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

Onun ötesinde, madencilik aynı şekilde Türkiye’de ilk defa desteklendi, 5’inci bölge desteklerinden yararlanıyor ve Türkiye’de ilk defa madencilik diye bir sektör oldu açıkçası. Yani, kömürden başka maden bilmezdi Türkiye son elli yıldır, yüz yıldır. İlk defa kömür dışında da Türkiye’de madenlerin olduğu, işletilebileceği, ekonomik olduğu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Allah, Allah!

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kömürden başka maden bilinmiyordu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, maden dediğiniz zaman kömür akla gelirdi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Etibank falan hiçbir şey yapmadı!

RECAİ BERBER (Manisa) – Etibank’ın son beş altı yıldır yaptığı ihracat ve üretim rakamlarına bakarsanız son...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Madencilik bilinmiyordu...

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, Türkiye’de özel sektörün, dikkat ederseniz, bu alandaki çalışmaları son yıllarda bu teşvikle hızlanmıştır. İlk defa Türkiye’de madencilikte, mesela demir çelik sektöründe demir cevherine yapılan yatırımlar demir çelik yatırım olarak kabul ediliyordu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Karıştırdı Sayın Berber.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, Başkanım, böyle olmaz ki!

BAŞKAN - Sayın Günal, sana müdahale edilince kızılıyorsun ama.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Hiç mi okumadın ya?

RECAİ BERBER (Manisa) – Okudum, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bir de madencilikle ilgili bir çalıştın ya. Bu kadar da olmaz!

RECAİ BERBER (Manisa) – 1 milyar dolarlık ihracatın içinde yüzde 50’sinden fazlasının mermer olduğunu siz de biliyorsunuz. Dolayısıyla, Türkiye’nin mermer ihracatında bile şu anda blok olarak değil de daha çok verim olarak satar hâle gelmesinde de bu teşviklerin faydası var. Çünkü siz, bakın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O başka bir şey Sayın Berber. Kimse hiçbir şeyi görmüyor hâlâ... Böyle milat yaptın ya!

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, milat yapmıyorum.

Burada önemli olan şudur: Bu sektörlerle yapılacak yatırımların teşvik edilmediğini söylüyorum daha önce.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz geldiğinizde ondan önceki Hükûmette de vardır, sizden önceki Hükûmette de vardı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşvik edilmedi, ben de diyorum ki teşvik kapsamına alındı hem de 5’inci bölge. Teşvik ediliyor muydu? Edilmiyordu.

Değerli arkadaşlar, ilk defa bu Hükûmet döneminde ve şu anda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sizin teşvik etmediğinizi gelince biz edeceğiz, her dönemin kendine göre bir özelliği var.

RECAİ BERBER (Manisa) – İşte, değerli arkadaşlar, burada biraz önce söylenen husus şudur: Türkiye ihracattaki yapısını, cari açığındaki yapısını telafi etmeye yönelik önlemlerini almıştır ama bunlar bir günde sonuç alınacak hususlar değildir, önümüzdeki birkaç yıl içinde bir yandan ihracatını artırıp ithalatını da kısmakta olduğunu, cari açığın nasıl azaldığını göreceğiz.

Tabii, diğer yandan Türk lirasının nispi olarak değerlenmesinin getirdiği sonuçları da biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir de tabii Türkiye’nin son iki yıldır, özellikle Kuzey Afrika gibi, komşularımızdan Suriye gibi ülkelerdeki gelişmelerin, siyasi gelişmelerin de ihracat üzerindeki etkilerini... Ben onun siyasi gelişmelerini burada irdelemiyorum ama biliyoruz ki Türkiye’nin ihracatı üzerinde etkileri var; lojistik anlamda var diğer Körfez ülkelerine ihracat açısından, doğrudan doğruya bu ülkelere yapılan ihracat açısından da sonuçları ortada var.

Şimdi, Sayın Bakanım, yeri gelmişken ben bir hususu belirtmek istiyorum. Özellikle bizim bölgemizde de Türkiye’nin en önemli üreticisi olan, üretici bölgesi olan... Yani, Türkiye, tavuk eti, beyaz et üretiminin yüzde 25’ini Manisa gerçekleştiriyor ve bunların da en önemli ihracat pazarları Orta Doğu’ydu. Orta Doğu’da gerçekleşen bu sıkıntı nedeniyle dâhilde işleme rejimi kapsamında yaptıkları yem vesaire ürünlerinin bazılarının ithalatında süre dolmasına rağmen, gerçekten bu ihracat taahhütlerini kapatma imkânları olmadı olağanüstü bir durum nedeniyle. Yani, bunun alternatif pazarına gitseydi falan demek zor çünkü sizin bir öngördüğünüz bir pazar var ve oraya siparişlerinizi almışsınız, ona göre de dâhilde işlemeyle ürün almışsınız ama ihracatınız iptal olmuş veya lojistik nedenlerle gönderemiyorsunuz. Bu konuda TİM tarafından sizin Bakanlığınıza da müracaat edildi. Çünkü o yazı da bende var. Burada en azından bir altı aylık süre uzatmak suretiyle dâhilde işleme rejimi kapsamındaki bu ihracatçıların önünü açmak lazım, yoksa ciddi anlamda cezalarla muhatap olacaklar ki bunu bu sektörün kaldırması... Ve yüz binlerce üretici

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

arka planında fason olarak üretim yaptırdıkları için onların da olduğunu düşünürsek Türkiye açısından bunu en azından kolaylaştırmamız gerekir diye düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Dışişleri Bakanlığı geldiğinde aynısını konuşacak mısınız? Şunu söyleyeceksin: “Güney bitti, yaşasın kuzey.”

RECAİ BERBER (Manisa) – Tabii ki konuşacağım.

Değerli arkadaşlar, önce dinleyeceğiz.

Şimdi, Sayın Bakanım, Sayın Müsteşarımız Ahmet Bey'i -hayırlı olsun- önemli bir pazarınızın başına herhâlde temsilci olarak gönderdiniz, Libya Büyükelçisi oldu Müsteşarımız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Libya” dedi, “Libya” dedi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, Libya Büyükelçisi. Ahmet Bey orada herhangi bir sıkıntın olursa hemen arayabilirsiniz.

Şimdi, Sayın Bakanım, üzüm ihracatı, biliyorsunuz, her zaman başınızı ağrıtan bir husus. Özellikle sofralık üzüm ihracatında bölgemiz son derece büyük bir performans sağladı. Çünkü gümrüğü getirdi, Hükümetimiz, en büyük adım olarak bir ilçeye ihtisas gümrüğü koydu Alaşehir'e ve Alaşehir'den geçen yıl yapılan ihracat 160 milyon dolar. Bunun en önemli kısmı sofralık üzüm ama Türkiye'nin her yerinden sebze, meyve de bu gümrüğümüzde gümrüklenmek suretiyle direkt varış ülkesine gidebiliyor artık; Londra'ya gidiyorsa Londra'ya, Moskova'ya gidiyorsa Moskova'ya. En önemli ihracat kapılarımızdan biri oldu Alaşehir özellikle yaş sebzede ve meyvede.

Tabii, bunun alternatifi kuru üzüm. Kuru üzüm pazarımız: Dünyanın yüzde 45'ini, yüzde 50'sini biz ihracatla karşılıyoruz. Ama, bu yıl bir şekilde rekolte düşük oldu. Rekoltenin düşük olduğu dönemlerde tabii ki ihracatçı pazar payını kaybetmemek için bu defa başka ülkelerin ürünlerini göndermek durumunda kalıyor. Buna bir şey diyemeyiz. Yani, o ülkenin, İran'ın ürününü, İran üzümünü ihraç ediyorsa “re-export” olarak bir şey diyemeyiz. Ama, Türkiye'ye getirilip, etiketlerinin değiştirilip Türk üzümü gibi ihraç edildiği için, özellikle de bizde alivire satışları olduğu için TARIŞ'ın, özellikle üreticilerimizin, birliğimizin bu konuda bir sıkıntısı var. Alivire satışlar nedeniyle diyelim 2.000-2.500 dolara mal satılmış ama şu anda üreticinin bu fiyata alması bile mümkün değil, ihracatçının. Ne yapıyor bu defa? İran üzümüyle bizim üzümümüz arasında 500-600 dolar bir fiyat farkı var, kalite farkı çünkü. Şimdi, biz, zaten diyoruz ki “re-export” olarak o üzümü alıp ihraç etmesinde bir sakınca yok, ki onda da var. Niye? Belki o üzüm hiçbir zaman o pazara ulaşamayacaktı, bizim ihracatçılarımız ve bizim ticaretimiz sayesinde ona zaten bir pazar payı veriyoruz. Çünkü, ona alışan bir tüketici şimdi bizim ürün daha pahalı olduğu için tekrar “Ya, bu, zaten benim işimi görüyor, neden daha pahalı olan Türk üzümünü, Manisa üzümünü tercih edeyim?” diyebilir, böyle bir risk var. Ama, bir de bu Türk üzümü etiketiyle giderse o zaman külliye biz Manisa ve Türkiye olarak çok riskli bir durumdayız demektir. Özellikle Mersin Serbest Bölgesi'nde yapılan imalatlar ve oradan yapılan ihracatlar noktasında birtakım şikayetler, sıkıntılar var, ne olur bunlar Türk üzümü olarak en azından paketlenip gitmesin. Böyle olursa çok büyük risk almış oluruz. Çünkü, Türk üzümünün kalitesine yetişecek şu anda ne Amerika'da ne İran'da ne Türkmenistan'da üzüm yetiştirilmiyor. Biz bu kalite farkını kaybetmeyelim. Çünkü bu rekolte her zaman böyle olmuyor, gelecek yıl da fazla ürün olacak, zaten biz 2.000 dolarlara, 1.500 dolarlara düşmek durumunda kalacağız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Coğrafi markanız yok mu?

RECAİ BERBER (Manisa) – Coğrafi markanızın olması önemli değil, karşı taraftaki tüketici zaten onun kalitesini biliyor. Yani, onu gönderdiğiniz zaman da Türk üzümü...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ezine peyniri, niye Ezine peyniri olmuş?

RECAİ BERBER (Manisa) – Ezine peynirini başka yerde de Ezine peyniri olarak yapıyorsunuz. Bakın, en önemli coğrafi tescilimiz Hereke halısıdır, Çin'de bugün Hereke halısı üretiliyor ve dünyanın her yerine gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen, tamamlayalım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Biz aracı olmayalım, biz Türkiye olarak buna önlem alalım. Bakanlığımızın en önemli...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biz de Kürt üzümü ihraç ederiz.

RECAİ BERBER (Manisa) – İhracatımızın her...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İsim değil, coğrafi bölge adı olması lazım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, biz “Türk üzümü” olarak demiyoruz zaten, bunun bir ismi var. “Sultaniye üzümü” olarak gidiyor zaten, markası da var yani onları herkes markasıyla alıyor. Ben burada isim olarak...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Manisa yöresi ya da Ege yöresi...

RECAİ BERBER (Manisa) – O yörenin dünya çapında birkaç çeşit markaları var. “Sultaniye üzümü” dediğiniz zaman bu başka yerde üretilmez zaten.

Sayın Başkanım, ben bir hususu daha belirtip noktalayacağım, o da şu...

(Karşılıklı konuşmalar)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani, kusura bakmayın, bu üzüm dünyanın her yerinde “Türk üzümü” olarak bilinir, bunun adını değiştiremezsiniz. Türkiye coğrafyasından giden herkes, Osmanlı coğrafyasından giden herkes... Gidin, Güney Amerika'daki Devlet Başkanı Carlos'un isminin ne olduğuna bir bakın, El Turco, adı El Turco. Adam Arap, halis muhlis Lübnanlı bir Hristiyan Arap, Müslüman bile değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Türkiye'deki en güzel üzümlerden bir tanesi, sofralık üzümlerden bir tanesi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Adil, bir dakikada işi nereye getirdin, Kürt'e-Türk'e getirdin gene olayı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani, biz ne diyeceğiz? Yani “Türk” ismini kullanmamak için adını mı değiştireceğiz? Allah'ınızı severseniz yapmayın ya!

HASİP KAPLAN (Şirnak) – Coğrafya adı olsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Sultaniye üzümü” tamam, konuyu dağıtmayın ya.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu markalar, bu isimler... Bu coğrafyanın ismi biz Türkiye olarak “Türk” dediğimiz için böyle olmadı, bütün dünya böyle dediği için oldu. Biraz önce... Örnek veriyorum, bundan yüz yıl önce...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz hiç karşılaşmadık.

RECAİ BERBER (Manisa) – E, siz karşılaşmadıysanız bir Meksika Dostluk Grubu Başkanı olarak sizi Meksika'ya davet edeyim. Gelin, Meksika'daki insanların Osmanlı coğrafyasından, bakın, demiyorum Anadolu'dan...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hindiye de “Turkey” diyorlar, sen ona kalkıp sahip mi çıkacaksın?

RECAİ BERBER (Manisa) – E, ne diyeceğim yani “Niye kullanıyorsunuz.” mu diyeceğim?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biliyorsun yani ona...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Adil Bey, bizim üzümün bir sıkıntısı var, sorunumuz var onu dile getiriyoruz ya. Gümbürtüye getirme işi ya, gümbürtüye getirme, bırak.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani, bu üzüm, İran üzümü...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizim sıkıntımızın...

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkiye'deki üzümümüzün adını değiştirip “Kürt üzümü” dediğimiz zaman sorun mu değişecek?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaldırın bu ismi, her yerden kaldırılıyorsunuz üzümünden de kaldırın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yakışmıyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkiye'deki bu işi bu kadar zıvanadan çıkarmanın gereği yok. Sayın Bakanın bizzat kendisi...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İktidar çıkardı bunu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, hiç öyle bir şey yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yakında Türkiye'nin adı da değişsin diye diretecekler ya!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vallahi, zıvanadan çıktı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Öyle bir şey olmaz, hiçbir zaman olmaz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Bir şey olmaz.” değil, var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vallahi...

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, bakın... Çıkarınlar var, ben onu söylüyorum.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Berber, lütfen tamamlayınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Burada, Türkiye'de bütün insanların etnisitelerine vesairesine vurgu yapmadan bunu bir zenginlik olarak kabul etmek başka bir şey, bu şekilde dünyada markalaşmış bir ürünün isminden rahatsız olmak başka bir şey. Dolayısıyla, bunları ayırmamız lazım birbirinden.

Değerli arkadaşlar, bakın, sadece şunu söylemek istiyorum: Bakanlığımızın özellikle ihracat noktasında, markalaşma noktasında yaptığı çalışmaları gerçekten takdirle karşılıyoruz. Çünkü, eğer siz marka ve yüksek teknoloji ürünü vermiyorsanız, satamıyorsanız bunun zaten ekonomik anlamda da cari açık vesaire sorunlarını çözmede de ne kadar etkisiz olacağını biliyoruz. Dolayısıyla, Bakanlık çok köklü bir bakanlık, çok değerli ekibi var ve aşağı yukarı her sorunu çok kısa sürede de çözüme ulaştırabilecek kadar hızlı çalışıyorlar. Ben bu açıdan da kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, belki arkadaşlar dile getirdi ama biz de iktidar milletvekilleri olarak dile getirelim, özellikle ihracat desteklerinde ambalajlı ürünlere yapılan desteğimizin ne olur gecikmesini önleyelim -bir arkadaşımız da dile getirdi- çünkü bu ihracatı gerçekleştiren firma her halükârda o bedeli ödüyor zaten. Bunun bir an önce... Çünkü, biz ambalajlı ürünün ihracatını destekliyoruz.

Sayın Başkan, bir ürünümüz daha var, Türkiye'nin en önemli ihracat ürünlerinden biri oldu. Zeytinyağında... Bakın, şimdi dahilde işlemeyle sizden izin istenecek, verelim çünkü Pazar payını kaybetmememiz lazım ama ne olur sadece ambalajlı ürün ihracatı kadar verelim. Dökme ürün ihraç eden kişiye “Dahilde işlemeyle benim pazar payım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

kayboluyor.” diye izin vermeyelim. “Ne kadar ambalajlı ihraç ettin?”, “1.000 ton”, “1.000 tonluk sana dahilde işleme izni verelim.” ama ambalajsız ürün ihraç edenlere böyle bir yol açarsak biz bir dahaki yıllarda gerçekten sıkıntı çekeriz.

Tekrar teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Bütçemiz hayırlı, uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Berber.

Soru bölümüne geçiyoruz.

Sayın Akçay...

SORULAR VE CEVAPLAR

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türkiye'nin önemli problemlerinden birisi de hayalî ihracattır ve bir dönem hayalî zenginler yaratma sürecinin bir enstrümanı olarak da kullanıldı ve bir dönem adını neredeyse hayalî ihracat dönemi olarak verdi ve maalesef, kamuoyuna yansıyan bilgilerden bu hayalî ihracat gayretlerinin devam ettiğini de biliyoruz ve öğreniyoruz. Şimdi, bu hayalî ihracatla ilgili çalışmalarınız nedir, tespitleriniz nedir? Eğer varsa 2002-2013 yılları arasında Türkiye'de kaç hayalî ihracat operasyonu yapılmıştır? Bu operasyonlarda tespit edilen hayalî ihracat miktarı, rakamları nedir ve ülke olarak uğradığımız zarar nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Kuzey Afrika ülkelerindeki siyasi gelişmeler -az önce Mevlüt Bey de bahsetti- iş dünyasını etkiledi. Orada hak edişini alamayan müteahhitler oldu, mağdur olan iş adamlarımız oldu. Bu konuda elinizde bir çalışma var mı rakamsal olarak, onu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, yurt dışına hizmet ihracı içerisinde film de gönderiyoruz. İşte, Orta Doğu ülkeleri, özellikle kültürleri, tarihsel geçmişleri bizle ortak olan toplumlar da ilgi gösteriyor buna. Bu vesileyle, Türkiye'nin imajı konusunda bir çalışmanız var mı Bakanlığınız, ne bileyim, ihraç ürünlerimizin reklamasyonuna yönelik belirli kaideler, kurallar içerisinde? Örneğin, işte, narenciye, tekstil ürünleri, ev ürünleri vesaire bu tip bir çalışmanız var mı? Ayrıca, narenciye ihracatına ilişkin son gelişmeler nedir ihracatçıların desteklenmesi noktasında, onu öğrenmek istiyorum.

Rusya'da yaş meyve ve sebze ihracatçılarının yoğun olarak alışveriş ettikleri bazı toptancı hallerinde sorun oldu. Bildiğim kadarıyla da bir heyet oraya gönderdiniz, temaslarda bulunuldu. O görüşmelerin son durumu nedir, gelinen nokta nedir, onu öğrenmek istiyorum.

Tabii, dünyayı dolaşan bir Bakansınız göreviniz itibarıyla. Gezi olayları sırasında yabancı yatırımcıların Türkiye'den kaçtığı tartışmaları oldu. Bir Bakan gözüyle yurt dışındaki gezileriniz sırasında nasıl bir algı uyanmış yurt dışında, o görüşlerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, ben konuşmanızda, 19'uncu slaytta bir konuya takıldım. “Dokuz aylık dönemde 237 ülke ve bölgeye ihracat yaptık.” diyorsunuz. Şimdi, baktım, Birleşmiş Milletlere bağlı üye sayısı 192, en çok üye Basketbol Federasyonuna, 213; FIFA 208; Dünya Sağlık Örgütü 193; Ticaret Örgütü 153 ülke diyor ama siz 237 ülke ve bölgenin... “Ülke”yi anladım da bu “bölge” kavramından...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Aynı ülke içinde birkaç merkez...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, o “ülke” bir karışıklığa neden olabiliyor demek ki.

Bir ikincisi de sizin bir hayaliniz vardı gerçekten, bölgesel asgari ücret hayaliniz. O hayalinizi Hükûmetiniz yine bu dönemde gündeme getirdi başka biçimde ama siz geçen bütçe döneminde de söylemiştiniz “Bu teşviklerin bölgelere göre uygulanmasıyla bir bakıma gerçekleştirdik.” diye. Ben Ankara'nın kuzey koridorunda -çok sıcak olduğu için daha geçtiğimiz hafta, iki haftadır uğraşıyorum- mesela, korumaya alınan Ankara tiftik geçişine verilen bir teşvik var. Bölgelere göre verildiği için bu teşvikten Ankara'nın kuzeybatı koridorundaki ilçelerimiz yararlanıyor ama bu teşvikten... O keçi, Çankırı'nın iki ilçesiyle Bolu'nun üç ilçesinde de aynı coğrafya ve endemik yapı olduğu için üretiliyor fakat o ilçeler teşvikten yararlanamıyor. Yani, şehir bir bütün olarak ele alındığında -az evvel başka konularda da örnekler verdik- teşviklerde birtakım haksız uygulamalar meydana geliyor. Bunlara dikkat edecek misiniz demek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, vatandaş iletin demiş, bir şeyi ileticeğim.

Arkadaşlara sordum, onlara da gelmiş, durumu çok vahim. Diyor ki: “İkinizden... Kredinin birini üstleniyorum; aylık 100, 200, 300, 500 gönderebilirim. Açıkça yazmış da ne beklediğini. “Bu ayki taksitlerden birini ödeyebilirim falan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

filan gibi olursa sevinirim.” diyor. Adamın artık takati bitmiş. Bir 150-200 bin liralık borç birikmiş bankalardan, oradan buradan. Siz arada söylüyorsunuz ama bunlarla ilgili de birtakım yeni aflar çıkacak mı yoksa... “Gördüğünüze, duyduğunuza iletin.” demiş. Ben sizlere iletmış olayım. Hepimize yazmış herhâlde böyle faks şeyi gibi elle fotokopilemiş. EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İlgili bakanın bütçesinde gündeme getirdin mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani ilgili bakan sizsiniz, “Ekonomi” yazıyor ya adında.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Kredi kartlarında...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu söyledik; kredi kartında sınır getirmeyle olmaz, vatandaş kredi alabilir durumdan kurtarın diye. Kanununda da söyledik, aynı gün geldi. Hemen yani yine taca atıyorsunuz, illa ki futbola döneceğiz.

BAŞKAN – Canım, doğrusu neyse onu söylüyor yani taca falan atmıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bütün milletvekillerine göndermiş ya, milletvekili olarak size de geldi mi diye merak ettim.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Zenginlere geldi, fakirlere...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşte biz emekçi sınıfıyız ya onun için, şimdi işçi sınıfından...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Günal, sen de emekçi oldun ha!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz emekçi sınıfıyız, yaka mendili olan tarafa doğru...

BAŞKAN - Sayın Çam “Emekçiyim.” diyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan bile proletarya, bizi patron yapıyor!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Konuşmamın içerisinde söylediğim serbest ticaret anlaşmasıyla ilgili, bir: Amerika'daki anlaşmayla ilgili kabul etmezlerse bir tavrımız olacak mı? İki: Gümrük birliği. Çünkü arada konuşmada geçince bazen arkadaşlar -cevap- unutuyor, siz de dalıyorsunuz. Gümrük birliğiyle ilgili, Sayın Aslanoğlu'nun dediği gibi net bir tavır koyacak mısınız? Şimdi ben bir daha soruyorum. Üç: “Onunla beraber demin söylediğim listenin sağ tarafında önümüzdeki sene Kazakistan, Azerbaycan, Türkmenistan gibi isimleri görecektir miyiz serbest ticaret anlaşması yapılan ülkeler yerinde?” diye bir daha soruyorum ki kayda girsin diye.

Teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Güney bitti, yaşasın kuzey!

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bir yıldır bir çözüm süreci yaşıyoruz. Bunun hem içerideki hem dışarıdaki olumlu yansımaları neler oldu ekonomi açısından, getirisi ne oldu?

Ayrıca, özel sektör ve devlet yatırımları konusunda bir tespitiniz var mı?

Bölgesel dengesizlik, geri kalmışlık kavramında... Bu, Güneydoğu, İç Anadolu şeklinde olabilir. Bu konuda teşvik yatırımları var yer yer. Kamu yatırımı konusunda ne düşünülüyor?

Yine, faiz lobisi denildi. Bu faiz lobisi... Gezi olayları bağlantısı çerçevesinde en çok hangi alan etkilendi? Sıcak para alanı mı, likidite mi?

Bir de kamu-özel ortaklığı yatırımları başladı Türkiye’de. Dışarıdan ne kadar ilgi var? Kamu-özel ortaklığı, devlet hastaneleridir, diğerleridir. Bu konudaki ilgi nedir, gözle görülür bir artış var mı?

Bu kadar soracaklarım.

BAŞKAN – Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, birinci sorum -konuşmamda da bahsettim, biraz konuştuk- Türkiye’de üretimin ve ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığına ilişkin yapılmış bir çalışmanız var mıdır? Bu çalışmadaki rakamları bizimle paylaşırsanız sevinirim.

İkinci konu, dâhilde işleme rejimine göre bu ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığı kaçtır? Çünkü dediğim gibi, bu istatistikler yayınlanmıyor. Bu istatistikleri yeniden yayınlamayı düşünür müsünüz?

Üç: Dâhilde işleme rejimini gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz sektörel anlamda?

Son olarak da bir şey sormak istiyorum: Bu uluslararası öğrenci sayısını 100 bine çıkarmayı düşündüğünüzü söylemişsiniz 2023’te. Şu anda bu sayı kaç acaba? Onu da bir almak isterim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, daha önce cari açık ve altın ithalatı bağlantısıyla ilgili birkaç ay önce bir açıklamanız vardı. Son açıklanan rakamlar muvacehesindeki görüşünüz nedir altın ithalatı ve cari açık konusunda?

Bir de bu net hata ve noksanla ilgili olarak ki rekorlar kırdı bu sene. O konudaki görüşünüz nedir? Bu, dış ticaretimizi nasıl etkiliyor? Genel olarak düşünceleriniz nelerdir?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanım, Girdi Tedarik Sistemi (GİTES) ile yurt içinde üretilen ürünlerin yurt dışından ithalatının incelenmesi için bir sistem oluşturulmuş. Bu GİTES sistemine dâhil olan fakat hâlâ yurt dışından ithal edilen ürünler var. Yurt içinde üretilmeyen ama yurt dışından hâlâ ithal edilen ara malı veya mamul malların Türkiye’de üretilmesiyle ilgili yatırım yapabilecek sanayici ve iş adamları için niş alanlar nelerdir? Bunları belirliyor musunuz? Bunların duyurulmasıyla ilgili, niş alanlarının duyurulmasıyla ilgili çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, böylece bütçenin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Yarım saat yeterli değil mi efendim? Yarım saatte bitirebilirsek memnun olurum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sayın Başkanım, çok soru soruldu, belki biraz daha fazla olabilir.

BAŞKAN – Buyurun.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) - Öncelikle zatinalinize, Başkanlık Divanına ve Plan ve Bütçe Komisyonunun tüm değerli üyelerine teşekkürlerimi arz ediyorum.

Dile getirilmiş olan hususlardan en iyi şekilde yararlanacağımızı ifade etmek istiyorum. Bunu söylerken de bir kolaycılık veya kimseye yağ çekme niyetinde olmadığımı, böyle bir şeye de ihtiyacımız olmadığını özellikle belirtmek istiyorum.

Beni altı buçuk yıldır burada tanıyorsunuz. Plan ve Bütçe Komisyonunda dile getirilen hususları, muhalefet-iktidar ayrımı yapmaksızın her milletvekilimizin dile getirmiş olduğu hususları aynı saygı içinde dinlerim ve bu konularda son derece geniş bir insanım. Ancak, ta ki şahsıma yönelik herhangi bir şekilde saldırı olursa da bunun karşısında hiçbir şekilde susmam. Bu anlamda, biraz evvelki tatsız görüşmede, maalesef çok değerli bulmadığım için cevap vermeyeceğim.

Ancak şunu ifade etmek istiyorum ki ben bilhassa bütün sayın genel başkanlara, bütün parti genel başkanlarına, kendi partimin Genel Başkanı, Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’a gösterdiğim saygıyı gösteririm, o kurumsal yapıya bilhassa göstermiş olduğum saygıdan dolayı. Bu konuda benim ifadem çok net bir şekildedir.

Orada ifade etmiş olduğum husus, Türkiye’nin çeşitli zamanlarda önünün kesilmesinin Türkiye’ye getirmiş olduğu ekonomik yapıyla ilgilidir. 1960 ihtilalinin, 1970-1972, 1980, 28 Şubatın, 27 Nisanların bilhassa Türkiye’ye kaybettirdiği ve Türkiye ekonomisinin aslında bugün olması gereken seviyenin çok gerisinde olduğunu ifade etmek üzere söylediğim şeylerdir. Ne söylemişsem dibine kadar da 56 yaşında biri olarak sözümün her zaman arkasında olurum.

Bunu bilhassa ifade ettikten sonra, öncelikle dile getirilen hususlar son derece önemli.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Belediye Başkanım geldi, “Hoş geldin.” demedin.

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hocam, hoş geldin.

BAŞKAN – Aday mısınız efendim?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Evet.

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hayırlı olsun bütçeniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sağ ol, teşekkür ediyorum Hocam. Hocam eksikliğini gördük yani onu derken sizin de mutlaka ilave katkılarınız olurdu bize.

Şimdi şunu çok net ifade etmek istiyorum ki konuşma metnimde, tabii, bana ayrılan süre içinde ki süreyi aşarak birçok konuyu belirtmeye çalıştım ancak hepsine girmem mümkün değil. Böyle bir şeye ne Plan ve Bütçe Komisyonunun üyelerinin tahammülü olur ne de buna zaman müsait olur. Ama birçok şeyi başlıklar hâlinde belirtmeye çalıştım ve sorulan soruların bir kısmının da aslında konuşma metninde olduğunu bilhassa ifade etmek istiyorum.

Ekonomi Bakanlığı, işte dış ticaret bakanlığıdır, şudur veya budur, her neyse. Ekonomi Bakanlığı bugün Türkiye’nin dış ticaretinden, ihracatından, ithalatından, teşvik sisteminden, uluslararası yatırımlardan, serbest bölgelerden ve hizmet ticaretinden yani reel ekonominin bütün unsurlarından sorumlu olan bir bakanlık. Biz de -anlayışımız- bize verilmiş olan yetki, görev çerçevesinde görevimizi layıkıyla yapmaya çalışıyoruz ve bundan dolayı da elde etmiş olduğumuz sonuçtan, her nasıl bakılırsa bakılsın bizim açımızdan son derece... Dünyanın ekonomik krize girdiği, Avrupa’da son dört yılda 4,5 milyondan fazla insanın işini kaybettiği bir ortamda ülkemizde ise 6 milyondan fazla istihdam sağlanarak âdeta krize meydan okuyan bir ekonomiye sahip olmamız, yaptığımız işlerin aslında ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. Elbette ki muhalefet partilerinin yapılan ekonomik politikaların tamamına katılmasının beklentisi içinde olmam. Bu konu zaten demokrasinin kurallarına aykırıdır, herkes kendi fikrini kendi penceresinden gördüğü gibi söyleyecek, ancak bazı yanlışları da düzeltmek ve bunların doğrularını söylemek de tabii ki bizim görevimiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Bilhassa, dile getirilen hususlarda belki bir sıra olmasa dahi, hepsine cevap vermeye çalışacağım. Ama her zaman olduğu gibi, bu benim, bütün yıllardır Plan ve Bütçe Komisyonun da olsun veya Genel Kurul görüşmelerinde olsun cevaplayamadığım soruların tamamını mutlaka yazılı bir şekilde, bütün soru soranlara her zaman göndermişimdir, bu alışkanlığımız aynen devam edecektir.

Bu anlamda, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Ekonomi Bakanlığının bugün yapmış olduğu en büyük çalışmaların başında, evet, Türkiye'nin ihracatını artırmak konusunda önemli çalışmalar yaparken bir yandan da Türkiye'nin gerek üretimde gerek ihracatta ithalata bağımlılığı, geçmiş yılların getirmiş olduğu kronik sorunların çözümü noktasında almış olduğumuz politikalar ortaya koyuyor.

Bu anlamda, Türkiye'nin, bilhassa ihracatındaki ithalat bağımlılığının ne olduğunu, üretimde Türkiye'nin ithalata bağımlılığının ne olduğunu da yine benim Bakanlığım ve Bakanlık yaptığım dönemde tespit etmiş ve bunları tüm kamuoyuyla paylaşmış Bakanlıktır çünkü bunda saklanacak veya gizlenecek şeyler söz konusu değildir. Bu, geçmişten gelen, benim de yirmi yedi yıl sanayicilik yaptığım dönemde, maalesef Türkiye'de yanlış uygulanan ve alınmayan tedbirlerin, hatalı teşvik tedbirlerinin ortaya çıkartmış olduğu bir sonuçtur. Tabiatıyla, böyle bir sonucun da çok kısa süre içerisinde değiştirilmesini, böyle bir sonucun çok kısa süre içinde tersine döndürülmesini beklemek de bana göre gerçekten uzak bir beklenti olur.

Bu anlamda, GİTES çalışması, tarihî bir çalışmadır. Çok iyi hatırlıyorum, Sanayi Odası Başkanı olduğum dönemde, Türkiye'de sanayi envanterinin olmadığını ve yatırım teşvik sistemlerinin bundan dolayı bir tabana oturmadığını ifade ederdim. 2008 yılıydı, Sanayi ve Ticaret Bakanı olduğum dönemde, çok kısıtlı, bir avuç kadar arkadaşla beraber o dönemde Türkiye'nin ilk envanterini, Girişimci Bilgi Sistemi'ni o zaman çıkarttık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Demek ki her şey 2003 yılında başlamamış yani bazıları 2008'de başlamış.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – 2008 yılında, Girişimci Bilgi Sistemi'ni çıkarttığımız zaman, bunu, Sayın Başbakanımızın destekleriyle ve talimatlarıyla -30 Ekim 2008 tarihidir- Resmi Gazete'de, Girişimci Bilgi Sistemi için detay vermesi gereken kurumların mecburen detay vermesini sağlayacak bir yapı oluşturduk. İlk çalışmamız aslında burada başladı.

Daha sonra, dış ticaretten sorumlu Devlet Bakanlığına geldiğim dönemde, yine Türkiye'de bu konuda politika belirlenmesi açısından, ihracatın kilogram fiyatını arkadaşlarımdan tespit edilmesini istedim. Buradaki benim gayem, ihracat yapımızın içindeki yüksek katma değeri ve yüksek teknolojinin nasıl olduğu, rakiplerimizle hangi seviyede olduğumuz ve neler yapmamız gerektiğinde hangi politikaları belirlememiz noktasında kendimize bir altyapı oluşturmaktı. Bu çalışmayı yaparken de bir diğer önemli konumuz da "İhracata Dayalı Üretim Stratejisi Kurulu" diye bir kurul oluşturduk. İhracatla ilgili destekleri, ihracatla ilgili planlamaları, kendi bakanlığımdaki bürokratlarımla yapmak yerine, bu işi birlikte, beraber sahada yaptığımız ve her fırsatta onlara teşekkürü borç bildiğim, içinden gelmekle iftihar ettiğim, Türk özel sektöre birlikte, beraber tespit ettik. Nasıl bir ihracat stratejisi yapmamız lazım, nasıl bir üretim yapısıyla ihracatımızı oluşturmamız lazım, bu çalışmaları kamu ve özel ortaklıkla beraber yaptık.

Hemen arkasından, ifade ettiğim, bilhassa GİTES'te, en fazla dış ticaret açığı vermiş olduğumuz sektörler bazında, bunların hangi sektörlerden oluştuğunu ve bunun neden ortaya böyle bir sonuç çıkarttığını görmeye çalıştık. Bu anlamda, demir çelik sektörünü, motorlu araçlar otomotiv sektörünü, tekstil sektörünü, kimya sektörünü, 6 önemli sektörü tek tek masaya yatırdık ve bunların adeta MR'larını çektik ve bunu gene kamu-özel ortaklığı ve tüm arkadaşlarımız, bilhassa sektörlerde, tesislerde gerekli inceleme yaparak bunları tespit ettik. Elimizde elde etmiş olduğumuz gerek GİTES gerek Girişimci Bilgi Sistemi gerek ihracata dönük üretim stratejisi ve elde etmiş olduğumuz Türkiye'deki gerek üretimin gerek ihracata bağımlılık konusundaki çalışmalarla yeni teşvik sistemimizi bu anlamda oluşturduk. Bugün, bakanlığımızın vermiş olduğu tüm teşvikleri, tüm destekleri, bu bahsetmiş olduğum üç ana politika belirleyen alan üzerine inşa ettik.

İddia ederek söylüyorum, dünyanın her yerinde bunu söylüyorum: Dünyanın şu anda en cömert, yatırımcı açısından en fazla fırsatlar içeren ve cumhuriyet tarihinin en gelişmiş teşvik sistemi, bu teşvik sistemidir. Bununla ilgili, zaman zaman milletvekillerimizle gittiğimiz illerde, zaman zaman tabii tarafımıza şikâyetler geliyor. Ama ancak konuşmamda da söyledim, bu teşvik sisteminin dört ana bileşeni var: Bölgesel, büyük ölçekli, diğer taraftan stratejik yatırımlar ki cari açığın belini kırması açısından önemsedığımız bir gelişmedir ve öncelikli sektörler olarak biz genel teşvikle beraber bir de buna 5'inci bir bacak olarak da öncelikli alanları ekledik. Yani, yatırım yapma miktarı daha az ama bunun yanı sıra teknolojiyi içeren -ilaç üretimi başta olmak üzere- bir çok önemli alanda gemiyle, demir yoluyla yük ve yolcu taşımacılığını ve bunu yapanları dikkate alan, eğitim yatırımlarını dikkate alan, bilhassa Türkiye'deki kendi kaynaklarımızdan enerji üretmeyi planlayan bir çok yatırım sistemini de getirip bunun içine koyduk. Zaman zaman teşvik sisteminin sadece bölgesel bazda teşvik sistemine takılmasından bilhassa rahatsız olduğumu, bu konuda teşvik sistemine bakarken bir bütün içinde bakmanız gerektiğini... Biraz evvel değerli arkadaşlarımdan bir kısmının konuştuğu gibi, Türkiye'nin neresinde yaparsanız yapın, Türkiye açısından hayati önem arz eden, ithalatı dışarıdan ithal edilerek Türkiye'ye sağlanan, aslında Türkiye'de yapılabildiği hâlde geçmişteki hatalı politikalar sonucunda Türkiye'de yapılmamış sektörlerin yapılmasını sağlayan stratejik yatırımları isterseniz gelin Meclisin bahçesinde yapın, ister gidin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

İstanbul'da yapın, ister gidin Tunceli'de, Kahramanmaraş'ta, Adıyaman'da yapın, aynı teşvik sisteminde alacağınız bir sistem oluşturduk yani mesele sadece bölgesel değil.

Bu konuda, bir hususu mutlaka dikkate getirmek isterim, Değerli kardeşim Aslanoğlu şu anda yok, Süreyya kardeşim beni teşvik konusunda muhalefetten daha fazla eleştiren bir milletvekili olma özelliğine sahiptir. Ancak, bu teşvik konusunda hiçbir milletvekilinin bölgelerin belirlenmesi konusunda hiçbir dahli olmamıştır, böyle bir dahlin olmasına da zaten asla müsaade etmezdik. Tamamıyla Kalkınma Bakanlığımızın yapmış olduğu, sosyal ve ekonomik gelişmişlik endeksi bazında, tamamıyla, illerimizin bölgesel teşvik sistemleri belirlenmiştir.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Benim eleştirdiğim 61 parametresiydi.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Evet, yani, 61 parametresi, 71-81 ama bu Kalkınma Bakanlığının bugüne kadar olmayan... Bakın, bu tarihimizde ilk defa yapılmıştır, daha evvelden böyle bir sistem, elimizde veri seti yoktu. Daha evvel olmayanı ergi metoduyla yapıldı bunlar. Dolayısıyla, teşvik sisteminin tamamını herkese beğendirmenin mümkün olmayacağını çok iyi biliyorum ama teşvik sistemi, şu ana kadar, biraz evvel size konuşmamda vermiş olduğum rakamlarla, son on altı aylık veriler olsun, gerek bu dönemde, 2013 yılının dokuz ve on aylık döneminde olsun, bakın, geçmişte çok önemli artılar elde etmiş olduğumuz bir yapıya sahip.

Biraz evvel “Teşvik sistemiyle ilgili yapılan yatırımlar acaba normal yatırımlar mı, yoksa teşvik sisteminin bunun üzerinde bir etkisi olmuş mudur?” şeklinde bir soru sorulmuştu, bu soruya vereceğim cevabı mutlak surette sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakın, teşvik belgelerinde, yeni dönemdeki artışın kesinlikle konjonktürel gelişmelerden olmadığını size sektörler bazında vereceğim. Kimya sektöründeki yatırımlar, planlanan yatırımlar, bir önceki döneme göre yüzde 904 artmıştır. Sebebi? Kimya sektöründe, Türkiye'nin ciddi bir dış ticaret açığı veren bir ülke olması, aslında kimyasal ürünler ihracatında Türkiye'nin önemli bir oyuncu olmasına rağmen, petrol ürünleri ve petrole dayalı bir ham madde olduğu için Türkiye'nin dışarıdan ithal etmesi ve bunun için de stratejik yatırımlar en başta olmak üzere, stratejik yatırımlar teşvik kapsamını çıkarttığımız için ortaya çıkan bir sonuç ve stratejik yatırımlarda da zannediyorum ki 12,5 milyar lira civarında teşvik belgesi bugüne kadar belgeye bağlanmıştır.

Gene, bunun yanı sıra madencilikte yüzde 313'lük bir artış, elektronikte yüzde 312'lik bir artış, otomotiv sektöründe yüzde 228'lik artış, elektrikle makine sektöründe yüzde 161'lik bir artış var. Şimdi, bunları gördüğümüz zaman, bunlar, size saymış olduğum sektörler, bizim bilhassa dış ticaret açığı verdiğimiz sektörlerin başında gelmektedir. Bu anlamda, cari açıkla mücadeleyi, bilhassa ithalatın ihracatı, ihracatın ithalatı karşılama oranı ve ithal etmek zorunda kalmış olduğumuz ürünleri, sizlerin bu anlamda takdirlerine sunuyorum; bu, geçmişten gelen kronik bir yapı.

GİTES çalışmalarını yaptığımız da karşımıza çıkan bir hususu ne yirmi yedi yıllık sanayicilik döneminde gördüm ne iki yıla yakın yapmış olduğum Sanayi ve Ticaret Bakanlığı döneminde gördüm ama ne zaman dış ticaretten sorumlu Devlet Bakanı olup GİTES çalışmalarını yaptım. O gün gördüm ki Türkiye 236,5 milyar dolarlık geçen yıl ithalat yapan bir ülke; bunun karşılığında Amerika Birleşik Devletleri'nin 2 trilyon dolardan fazla, Çin'in- Almanya'nın 1,5 trilyon dolara yakın ithalat yapmış olduğu ülkelere rağmen, Türkiye, demir- çelik hurdasında dünyanın en büyük ithalatçısı, bakın en büyüklerinden biri demiyorum, en büyük ithalatçısı. Sebebi? 10 milyar dolarlık demir çelik hurda ithalatı yapan Türkiye ancak demir çelik üretiminin yüzde 70'ini bu yolla yaptığı için. Bunun sebebi ne? Bunun sebebi, geçmişte demir çelik sektöründe bir stratejinin oluşmaması, demir çelik sektöründe entegre tesisler yerine, indüksiyon ocaklarıyla yapılan bir teknolojiye, sıfır katma değere yakın bir yapıya neredeyse konulmuş olmasıdır. Eğer geçmişte bugünkü gibi tedbir alınmış olsaydı, belki bugün bunları sizlerle konuşmuyor olacaktık.

Bunun için, bilhassa yapmış olduğunuz eleştirilerde “İhracatın ithalata bağımlılığı, üretimin ithalata bağımlılığı...” Arkadaşlar, bu konuda şunu çok iyi bilin ki üretimde olsun, ihracatta olsun, gerek ihracatın gerek üretimin ihracata bağımlılığı yüzde 50'lerin altındadır. Bu ifade edildiği gibi yüzde 70, yüzde 80'ler şeklinde rakamları kim söylüyorsa hiçbir şekilde doğru mesnede dayanmayan rakamlardır bu. Ama, bu konuda ihracatının ithalatı karşılama oranının gelince, şunu çok net ifade etmek isterim ki son on yılda ihracatın ithalatı karşılama oranı, geçtiğimiz on yıldaki ihracatın ithalatı karşılama oranından daha yüksektir. 1993-2003 arasında ihracatın ithalatı yüzde 61'ini karşılarken son on yılda ise bu rakam yüzde 63'tür. Doğru mudur? Rakam yetersizdir. Bu konuda gelinmesi gereken seviye minimum yüzde 80 olmalıdır. Niye bunu söylüyorum? İthalatın tahlilini yaparken, ithalatın ilk tahlilini yapan Bakan olma özelliğiyle de ve bunu her sene, her ithalat dönemi bittikten sonra, ithalatı çıkıp değerlendiren bir Bakan olmam dolayısıyla biraz evvel dile getirilen ithalatla ilgili konulardaki bazı düzeltmeleri de izninizle yapmak istiyorum. Çünkü burada zannediyorum ki bir farklı algılama veya bir bilgi kirliliği var.

Bundan dolayı ara malı ithalatı çok sıkça dile getirildi. Ara malının kompozisyonunu bence iyi bir şekilde görmemiz lazım. Ara malından eğer biz bir yatırım malını kastediyorsak bu bir yanlış algılama. Bakın, bu yılın ilk dokuz ayındaki toplam ara malı ithalatımız yüzde 137,8 milyar dolardır. Toplam ithalatımız ilk dokuz ayda 187,6 milyar dolardır. Ham petrol ve doğal gaz ara malı ithalatı kapsamında getirilmektedir. Eğer bunu göz ardı edersek bu sefer ithalat rakamlarını sağlam bir yere oturtamayız. Dolayısıyla, ilk dokuz ayda yapılan ham petrol ve doğal gaz ithalatı 24,6 milyar dolardır ki kaldı ki şükürler olsun geçen seneye nazaran da düşük bir rakamdır. Bunun yanı sıra, rafine edilmiş petrol

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

ürünleri yani motorin, benzin, fuel-oil, bunlar da gene ara malı ithalatı kapsamında olup ilk dokuz ayda yapılan ithalat için bunlara ödenen bedel 12,9 milyar dolardır -rakamları yuvarlatarak veriyorum- ve yine size, biraz evvel ifade etmiş olduğum gibi, motorlu kara taşıtları ve demir çelik sektöründeki geçmişten gelen hatalardan dolayı ara malı ithalatındaki sıkıntıları da ifade edecek iki rakamı vermek isterim. Bakın, biz atık ve hurdalar için 6,3 milyar dolar ilk dokuz ayda ithalat bedeli ödeyen bir ülkeyiz. Niye? Tekrar söylüyorum, demir çelik sektörümüzdeki üretim planlaması, maalesef, geçmişten gelen hatadan dolayı hurdadan üretim yapan bir yapıya dönüşmüştür.

Motorlu kara taşıtlarına gelince, neden bir yerli otomobil konusunda her zaman ısrarımız var? Yerli otomobilden kastımız şu: Otomotiv sektörü bizim göz bebeğimiz. Şu anda birinci ihracat sektörümüz ve otomotiv sektöründe, ihracatında, üretiminde Avrupa'daki daralmaya rağmen ciddi şekilde ihracat ve üretim artışımız var. Gerçekten sektördeki yerleşmeyi her geçen gün artıracak yeni politikalar ortaya koyuyoruz. Ancak, arkadaşlar ifade etmiştim, geçtiğimiz yıl Türkiye 19 milyar dolar taşıt ana sanayi ve yan sanayi ihracatı yaparken sadece motor, sadece aktarma organları için 6 milyar dolar ithalat bedeli ödemişti. Bakın, bugün ilk dokuz ayda yine motor ve parça ve aksesuarla ilgili yapılan ithalat bedeli 4,2 milyar dolardır. Şimdi, sizlere bahsetmek istediğim konu şu: Ara malı ithalatının yapısı içinde enerji var, ara malı ithalatı içinde petrol ürünleri, fuel oil, benzin gibi ürünler var ve diğer taraftan da geçmişteki yanlış sanayileşme politikalarından ortaya çıkan gerek otomotiv sektöründe gerek demir çelik sektörü başta olmak üzere bu sektörlerde entegre olmak yerine kolaycılığı seçen bir yöntem var. Şimdi, bunlar için ne yaptık? İşte, bunlar için yeni yatırım teşvik sistemi bunların tamamına cevap verecek, yüksek katma değeri, yüksek teknolojiyi öngören bir anlayışla hazırlandı. Otomotiv sektöründe Türkiye'nin neresinde yatırım yapılırsa yapılsın, öncelikli destekler kapsamına alarak -motor yatırımlarını ve aktarma organlarının yatırımlarını ister Kahramanmaraş'ta, ister Bursa'da, ister İstanbul ister Ankara'da, nerede yaparsa yapsın- aynı 5'inci bölge teşviki desteği verecek bir teşvik sistemi çıkarttık.

Enerji, Türkiye için çok önemli. 236,5 milyar dolar geçen yılki ithalatın 61,1 milyar dolarını biz enerji ithalatı için bedel ödeyerek yaptık. Yani, neredeyse toplam ithalatımızın dörtte 1'nin üstünde bir rakamdan bahsediyorum. Maalesef, ne yapalım yine geçmişten gelen hatalardan dolayı... Ben bunu oda başkanırken de sık sık dile getirdim, çünkü enerjiye bedel ödeyenlerin arasındaydım, üretimde rekabetim açısından önemli bir girdi teşkil ederdi ve enerji konusunda doğal gaz bağımlısı olan bir ülkedydik. Bakın, elektrik enerji üretimindeki doğal gazın ağırlığı biz iktidara geldiğimizde yüzde 53'ler mertebesindeydi, bugün doğal gazın elektrik enerjisi üretimindeki payı yüzde 43'e düşmüştür. Biraz sonra, benden sonra Enerji Bakanımız gelecek, rakamları teyit ettirebilirsiniz. Çünkü, şimdi, yeni teşvik sisteminde doğal gaz yatırımlarını teşvik kapsamına almıyoruz dedik. Bu çok radikal bir karardı. İthal kömüre dayalı enerji tesislerini teşvik kapsamına almıyoruz dedik ve almıyoruz şu anda. Doğal gazda sadece geçmişte lisansa bağlanmış olanların da hakkının gasbedilmemesi adına, sürdürülebilir bir ekonomik sistem koymak adına geçmişte lisans alanlara sadece destek veren bir yapıyı uyguladık ve buna mukabil cumhuriyet tarihimizde ilk defa -Sayın Berber'in ifade ettiği gibi- madencilik sektörüne 5'inci bölge desteği verdik. Madencilik sektöründeki yatırımlar geçmiş döneme oranla yüzde 300'lük bir artış göstermektedir ve maden nerede olursa olsun onun olduğu bölgede madencilığa destek veren bir teşvik sistemidir. Kömürümüzü ilk defa teşvik kapsamına aldık. Kömürümüz çeşitli sebeplerle, efendim, Avrupa Birliği baskısı, uluslararası taahhütlerimiz, AKÇT meselesi vesairenden dolayı kömür maalesef teşvik edilmiyordu. Bunun kararlılığını, cesaretini gösterdik. Arkadaşlarımızla Ekonomi Bakanlığının kurulduğu ilk gün Teşvik Uygulama Genel Müdürümüz ve ilgili arkadaşları davet ederek dedim ki: Yapılmayanları yapacak bir teşvik sistemi yapacağız ve bana bir bahaneyle gelmeyin. Uluslararası anlaşmalar, çok uluslu anlaşmalar, bunları ben hiçbir şekilde dinlemek istemiyorum. Ve bundan dolayıdır ki bakın bugün biz kendi yerli kömürümüzü hem madencilik teşviki kapsamında istihracına bir yerde destek veriyoruz, 5'inci bölge desteği ve diğer taraftan da son almış olduğumuz kararla yerli kömürden yapılan enerji yatırımlarını da yine öncelikli sektörler desteği kapsamında 5'inci bölge desteğiyle veren bir yapıya dönüştürdük. Nedir burada derdimiz? Enerjide dışarıya bağımlılığımızı azaltmak. Akaryakıtının yüzde 90'ını dışarıdan ithal eden, doğal gazının yüzde 99'unu dışarıdan ithal eden bir ülkeyiz.

Arkadaşlar, enerji kullanımının artması son derece doğadır. Çünkü insanların refah seviyesinin artışına, insanların yaşam kalitesinin geliştirilmesine ve ekonomik büyümeye paralel gitmesi, atbaşı gitmesi gereken bir olgudur enerji. Enerji, istendiği zaman vatandaşına en iyi şekilde verileceğiniz, kullandıracağınız bir şeydir, alıp depolayabileceğiniz bir araç değildir. Bu konuda, Türkiye, şimdi yenilenebilir enerji kaynakları ve bilhassa yerel kaynaklara dönük önemli çalışmalar yapan bir dönemin içine girmiştir ve bu çalışmalar önümüzdeki dönemde inşallah meyvelerini orta veya uzun vadede çok rahat şekilde alabileceğimiz bir yapı oluşturacaktır. Bu anlamda yabancı sermaye, uluslararası doğrudan yatırımları eleştirmek kolay. "Efendim, gayrimenkul yatırımları geliyor, şirket birleşmeleri oluyor, şu oluyor, bu oluyor." Arkadaşlar, ne olursa olsun, bu ülkeye, siyasi istikrara, ekonomik istikrara ve yatırım ortamının kalitesine bakarak son on buçuk yılda 131 milyar dolarlık uluslararası doğrudan yatırım geliyorsa bu eleştirilmez, ancak alkışlanır. Çünkü, bu, 1923'te cumhuriyet kurulduktan 2002 yılına kadar ülkemize gelen toplam uluslararası doğrudan yatırım ancak toplam, seksen yılda 14,6 milyar dolar olmuştur. Son on buçuk yılda ise ülkemize gelen toplam uluslararası doğrudan yatırım miktarı 131,5 dolar bunun üzerine ilave olmuştur ve bunun dağılımına baktığımız zaman, bilhassa, biraz evvel Rahmi Bey kardeşim ifade ettiler, greenfield (yeni) yatırımlarda dünyadakilerden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

çok farklı bir seviyede değiliz. Bu noktada, 23 Ocak-Eylülünde yüzde 54'tür, greenfield (yeni) yatırımların genel sermaye içindeki oranı ve diğer taraftan geçmiş yıllarda da Avrupa bazında da...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Onun rakamları vardı Sayın Bakan, 10-15'ler civarında.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ama ben size bunu daha detaylı olarak yazılı göndereceğim. Benim elimdeki kaynaklara göre bunlara göndereceğim. Çünkü bazı konulara çok kısa temas etmek zorundayım, süremden dolayı. Gözüm sürekli saatte. Ama bunları mutlak surette sizlere göndereceğim, çünkü gerçekten bunların cevaplarını vermek isterim.

Diğer taraftan, benim çok değerli eskimeyen dostum Bülent Kuşoğlu kardeşim, zannediyorum, orada bir herhâlde dil sürçmesi idi, bütçemizin yüzde 1 arttığı şeklinde bir ifadeydi. Yüzde 1 değil, bütçemizdeki, toplam bütçedeki artış yüzde 6'dır, cari transferlerdeki artış yüzde 5,35'tir. DFİF, mal ihracatıyla ilgili verilen desteklerde de artışımız yüzde 22'dir ama Komisyon zaten bütçemizin artışıyla ilgili gerekli şeyleri söyledi. Ben artık bu konuda herhangi bir şey söylemeyi istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yüzde 6 mıdır Sayın Bakan?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yüzde 6.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman makuldür. Ben yüzde 1 hesapladım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bakın şöyle: Şimdi, 2013 bütçesi 1,371 - rakamın geri kalan kısmını söylemiyorum- milyar idi, 2012 bütçemiz 1,454 milyar lira. Dolayısıyla yüzde 6,04'lük bir artış var.

Bunun yanı sıra, Libya konusuna geleceğim.

DFİF ödemeleri sık sık dile getirildi. DFİF ödemeleri konusunda özellikle şunu bilmenizi istiyorum ki geçen sene benim Bakanlığımın toplam DFİF ödemeleri destekleri 617 milyon lira gibi gayet mütevazı, toplam 300 milyon dolarlık bir rakamdı. 152,5 milyar dolarlık bir ihracat maalesef sadece 300 milyon dolarlık bir destekle yapılmıştır. Tarım ürünleri ihracatımızın toplam ihracatın içindeki payı yüzde 10'dur, yüzde 90'ı sanayi ürünleridir ancak buna karşılık sırf çiftimizin, köylümüzü alın teri ve bilhassa gittiğimiz her yerde üreticilerden gelen taleplerden dolayı, Bakanlık olarak tarım ürünleri ihracatının desteği toplam destek bütçemizin, arkadaşlar, yüzde 58'idir. Bu anlamda bir haksızlık yaptığımızı özellikle sizlerle paylaşmak istiyorum çünkü ihracatımızın sadece yüzde 10'unu yapmış olduğumuz sektöre biz toplam DFİF desteklerimizin yüzde 58'ini veriyoruz ama buna rağmen bazı tatminsizlikler olduğu ifade ediliyor.

DFİF ödemelerine gelince arkadaşlarıma bana vermiş olduğu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu sene ne kadar Sayın Bakanım? O 1,2'nin içinde ne kadar DFİF?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Yeni bütçede mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet. DFİF ne kadar?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – 753 milyon lira. Yani 617 milyondan 753 milyon liraya bir çıkış var ama...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir hiç...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Neyse ben yine bir şey söylemeyeyim bu konuda.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Pamuk kozası da var. Pamuk kozası sanayi ürünü olarak...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Şimdi, bakın, şunu ifade etmek isterim ki DFİF ödemeleri konusunda bizde Ekim 2013 öncesi hiçbir dosya şu anda elimizde yok. Yani, bazı arkadaşlarımızın bu konuda haklı serzenişleri oldu. Doğrudur ama bunlar daha önceki dile getirilmiş olan hususlar. Bunları da "Nasıl olsa bütçede karşınıza geleceğiz, hemen bir çabuk ödeyelim." diye bir gayretimiz olmadı. Çünkü neticede sistem bizim bir kasamız, kasamızda duran paramız yok. İhracatçı Birliklerine yetki vermişiz, onlar inceliyor, onlara da belli bir süre vermişiz. Bakanlığa geliyor, Bakanlıktaki arkadaşlarımız ilgili evrakları inceliyor. Sonra bunlara geliyor, sonra Merkez Bankası tarafından bu paralar ödeniyor. Böyle de bir prosedür olduğu için, bundan dolayı bir problem var. İlave 100 milyon da ödenek aldık ancak buna rağmen şimdi size burada ifade etmek istiyorum ki benim Bakanlık olarak daha 200 milyon lira günü gelmemiş ama günü geldiğinde ödenecek borcum var, bu anlamda borçlu bir Bakanlığım. DFİF ödemeleri konusunda mevcut bana verilen geçen yılki ödenek yetmemiştir ve...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Alışksınız Sayın Bakanım, özel sektörden alışksınız, ödersiniz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bu anlamda şunu ifade etmek isterim ki 717 milyon lira biz şu ana kadar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Duyuyor musunuz arkadaşlar?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bir şey değil ki...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sayın Aslanoğlu, bakın, şu ana kadar 717 milyon lira para ödenmiştir. Bu konuda bekleyen bir ödeme yok ve...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Daha 200 milyon lira borcunuz yok mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – ...incelemede olan 120 milyon lira tutarında da şu anda dediğim gibi destek dosyası bulunuyor. Bu anlamda çalışmalarımız bu şekilde devam ediyor. Tarım ürünleri konusunda rakamları size verdim, rakamları gördünüz.

İlaçla ilgili bir konu gündeme getirilmişti. İlaç sanayisinin desteklerini öncelikli destekler kapsamı içine aldık, 5'inci bölge destekleriyle Türkiye'nin her yerinde destekleniyor.

Enerjiye girmeyeceğim. Bir firmamızla ilgili inceleme yapıldığını bir arkadaşımız dile getirdi. "Büyük şirketlere bunlar yapılır mı?" dedi. Arkadaşlar, ben iş hayatından geliyorum; incelemenin ne olduğunu çok yaşamış, görmüş biriyim. İnceleme, o zaman da söylemişim, tekrar burada da söylüyorum; bakkal Ahmet'e de esnaf sanatkâr Mehmet'e de sanayiye de bütün şirketlere de Maliye ve diğer kuruluşlar bunların rutin incelemesini yaparlar. Zaten tüm mükellefler de bunun böyle olduğunu bilirler ancak eğer böyle bir hasmane tutum olmuş olsaydı... Bakın, biz, TÜPRAŞ'a çok kısa bir süre önce 2,9 milyar lira tutarında stratejik yatırım kapsamındaki teşvik belgesini verdik ve düzenledik. Onun için bu konuda bazı söylenen şeylerin çok fazla haklılığı olmadığını ifade etmek istiyorum.

Cari açık konusuna tekrar dönecek olursam... Cari açık konusu Türkiye için çok önemli bir konu; asla, hiçbir zaman için tereddüt edilmeyecek, üzerinde durulması gereken bir konu, hafife alınmayacak bir konu ve bu konuda ifade etmiş olduğum gibi teşvik sistemimiz, ihracat desteklerimiz, tamamıyla, yapmış olduğumuz GİTES başta olmak üzere tüm çalışmalarımız cari açığı bu anlamda azaltma amacına yöneliktir. Ancak cari açığı veren tek ülke biz değiliz. Bu konuda da arkadaşlarımızın bilhassa bilgisine sunmak istiyorum ki bugün dünyada IMF verilerine göre 2012 yılında 130 ülke cari açık vermektedir, cari fazla veren sadece 57 ülkedir. Ülkemiz de zaman zaman cari fazla vermiştir ancak ben öyle günlerin olmasını asla temenni etmem. O anlamda cari fazla vermiş olduğumuz dönemler 1994'te, 2001'de kriz yaşamış olduğumuz dönemlerde, ekonominin tamamen dibe gittiği, üretimin durduğu ortamlarda olmuştu. Evet, cari açık konusunun belli bir seviyeye getirilmesi ve bunun finansman kalitesi her zaman üzerinde durmamız gereken, konuşmamız gereken konu.

Sayıştay konusuyla ilgili, yine değerli bir arkadaşımız, Sayın Kuşoğlu konuşmasında ifade etti. Zannediyorum, Plan ve Bütçe Komisyonunda zaten bu yeterince, fazlasıyla konuşuldu. Ancak ben özel sektörden gelen bürokrat arkadaşlarıma sordum, dedim ki: Neden siz mali tablola yapmıyorsunuz? Dediler ki: "Sayın Bakanım, biz şirket değiliz ki. Bizim bankamız, kasamız, gelirimiz, giderimiz, kârımız vesairemiz yok." Dolayısıyla bundan dolayı yapılmıyor ve konu Sayıştay ile -bir arkadaşımız söyledi aynen- Maliye Bakanlığı arasında mutlak suretle çözülmesi gereken bir konu. Onun için bu konuda saklanacak hiçbir şeyi hiçbir idarenin olamaz. Millete hesap vermek zaten bizim temel görevimiz, bu makamlara gelirken bunu zaten kabul etmişiz.

Yine, Değerli Mehmet Günel kardeşim, dedi ki: "Avrupa Birliği'nin işte, payı azalıyor. Bundan dolayı yaptınız..." diye. Şunu çok net, çok açık ifade etmek istiyorum: Kendi hayatımda yaşadığım için söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Avrupa Birliği ve 2008 krizi Türkiye ihracatının yeniden yapılanması noktasında önemli bir kilometre taşı olmuştur. Ben birçok krizi çok hayra yormuş bir insanım. İyi ki Türkiye'de 2001 krizi oldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir musibet bin nasihatten iyidir.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bakın, tabii, iyi ki 2001 krizi Türkiye'de yaşandı ve geçmişteki hataları gördük, geçmişteki popülist politikaları, uzun yıllardır devam edegelen -ben son dönemdeki hükümetleri suçlamak adına söylemiyorum bunu- Türkiye'nin geçmişten gelen popülist davranışlarının Türkiye'nin bütçe açıkları ve bilhassa kamu borçlarının yüksek olmasından dolayı, bugün Avrupa'nın içine düştüğü duruma biz de 2001'de düşmüştük. Mesele o zaman Anayasa kitapçığının atılması değildi, ne atarsanız atın, leblebi bile atsanız yine o kriz çıkacaktı çünkü Türkiye sıkışmıştı.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – 2000 Kasımında başlamıştı zaten Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bugün, 2008 krizindeki durum da bakın dünyanın hayrına olmuştur. 2008'deki kriz dünyadaki üretim sistemini, yeni çalışma sistemini çok net şekilde ortaya koymuştur ve 2008'de, biz, bağlı olduğumuz, başımlı hâle gelmiş olduğumuz Avrupa pazarlarından ve elbette ki o pazarlardaki gücümüzden hiçbir şekilde bir milimetre, bir sent geriye gitmeden dünyanın bütün bölgelerine gitme kararı aldık. O tarihte -hatırlayın- bizi tenkit etmek isteyenler "Türkiye'nin ekseni kaydı." dediler. Doğru, Türkiye'nin ekseni kaydı ama asıl kayan dünyanın ekseniydi ve biraz evvel Sayın Çetin'in dediği gibi, 237 gümrük bölgesine ihracat yapan bir ülkemiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Allah feleğimizi şaşırtmasın.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bakın, ihracat yapmadığımız iki pazar kalmıştı -geçen toplantıda da söylemişim- biri Mikronezya, biri Nauro. Bunların ikisi Asya Pasifik'te, bugün bir ilçemizden daha küçük bir yüzey alanına sahip olan adalardan bahsediyorum. Şimdi, Kayserili bir kadın ihracatçımız Mikronezya'ya ihracatını gerçekleştirdi. Türkiye'nin şu anda ihracat yapmadığı dünyadaki tek bir ülke var, o da Nauro'dur. Biz bunlara zaten ihracat pazar çeşitliliği geliştirmek adıyla başlamıştık ve bu Avrupa Birliği 2008 küresel krizi bunun için bir itici güç

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

olmuşsa bundan da mutlu ve memnun olduk, bunda da herhangi bir gocunacak tarafımız olmadığını ifade etmek istiyorum.

Bu teşviklerle ilgili konular gündeme sıklıkla geldi. Hep açıklama yapıyorum. Çözüm süreci 6'ncı bölge teşvikleri açısından son derece önemli bir destek vermiştir.

BAŞKAN – Sayın Şahin de ilk ihracatını yapacakmış efendim Nauro'ya.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Çıkarma yapacağız Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İnşallah, bekliyoruz.

Ve çözüm süreciyle yeni teşvik sistemi çok iyi senkronize olmuştur. Ben de o bölgenin insanıyım, ben de Türkiye'nin en fakir ilinde doğmuş, o ile mensup olan ve o ille hiçbir şekilde bağlantısını kesmeyen bir arkadaşınızım. Bilhassa çözüm süreci öncesinde 6'ncı bölgede yeni teşvik sistemi olmasına rağmen, 20 Haziranda çıkan teşvik sisteminin yıl sonuna kadar gelen teşvik müracaatı ile çözüm süreciyle beraber gelen teşvik sistemine baktığımız zaman, Sayın Kaplan, 2 katından fazla bir başvuru var. Çünkü yatırımcıya isterseniz cebine para koyun, isterseniz her şeyi sana vereceğiz deyin eğer bir yerde huzur, güven, istikrar ve onun çalıştıracağı kalifiyede insan yoksa hiç kimseyi yatırım yapmaya götüremezsiniz. Bu anlamda, çözüm süreci Türkiye'nin bir taraftan sosyal, siyasal anlamda çok önemli bir meselesini çözerken bir taraftan da ekonomik anlamda son derece önemli gelişmeler getirmiş, Şanlıurfa'ya bugün istihdam konusunda yapılan teşvik belgeleriyle öngörülen istihdam geçmiş dönemin tam 6 katı olmuştur. Muş için de böyle geçerlidir, Diyarbakır için de bu geçerlidir ve bu konuda tabii, bizim temennimiz 15 ilimizin de bu anlamda, geçmişteki kanayan yaralarının çözülmesi noktasındadır.

Değerli arkadaşlar, yine Sayın Başkanım, hemen makine ihracatı konusu gündeme gelmişti.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakanım, çözüm süreci diyorsunuz da hep sürecek mi bu, perde ne zaman kapanacak?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Çözüm süreci mi? Çözüm sürecinin sürmesi hepimize bağlı tabii, hepimize, size, bize, hepimize bağlı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çözüm süreci yirmi yıl da sürse, dediklerini yapacak mısınız?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ve kesinlikle, inşallah bakın ama bu konuda çok önemli adımlar atıldı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Terör örgütü diyor ki: “50 bin kişiyle savaşı başlatırım.” Pazarlık yapıyorsunuz.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Erkan Bey, bakın. Ya, kim ne diyorsa desin. Biz kendi dediğimizi biliriz. Kim ne diyorsa, o kendi adına konuşabilir. O, onu bağlar bizi bağlamaz. Ama çözüm süreci konusunda o bölgenin bir insanı olarak, o bölgede insanları yatırım yapma konusunda teşvik eden biri olarak, bir kere yatırımlar konusunda çok büyük destek verdiğini, bu işin maddi boyutu. Ama manevi boyutunda da şükürler olsun, on bir aydır bir şehit haberinin gelmemesinin de elbette hepimiz ayrıcalığını yaşıyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Daha fazla teşvik verilim Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – İnşallah, bunları, hep birlikte, beraber bu çözüm sürecini geliştireceğiz.

Adil Zozani kardeşimin ifade etmiş olduğu gibi İngilizce “Fertile Crescent” dedikleri, verimli hilal konusunda. Biz, zaten çalışmamızı bu eksende yürütüyoruz ve bu eksende yapmış olduğumuz çalışmalarla bilhassa Basra, Bağdat, Musul, Urfa, Harran o bölgeyle ilgili Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgesinde, bakın, rakamlarımız hep artmıştır. Ancak tabii ki Suriye meselesiyle beraber, Mısır meselesiyle beraber ortaya çıkan konularda ister istemez ticaretimizde önemli menfi etkilenmeler söz konusu olmuştur. Ancak yine ifade etmek istiyorum ki, biz bütün radarlarımızı dünyada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Rol model...

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) - Tabii, tabii... Yani, tabii, aynı şekilde dünyanın her tarafıyla ilgili bunları yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Sayın Başkanım, 1-2 dakika da toparlayacağım.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) - Ne olur kusura bakmazsanız çünkü hakikaten bu konuda çok önemli şeyler vardı.

BAŞKAN – Estağfurullah.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Evet, Türkiye artık üretim ve ihracat yapısının değiştirmesi gereken bir döneme girmiş, sanayici de bunun farkında. Âdeta bu konuda -geçmişte çok anmazdım ama şimdi söyleyeyim- bir zihinsel devrime ihtiyacı var Türkiye'nin, bir değişim ve dönüşüme ihtiyacı var ve Türkiye, şimdi, bunu gerçekleştiriyor, bunu gerçekleştirmek için de biz politikalarımızla bunları tespit ettik.

Dâhilde İşleme Rejimi konusuna çok takılmamanızı bilhassa sizlerden istirham ediyorum. Dâhilde işleme konusunda yapmış olduğumuz 23 milyar dolar -gene yuvarlatarak söylüyorum, 24 milyar dolar diyebilirsiniz- ithalat

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

karşılığında 48 milyar dolarlık bir ihracat söz konusu olmuştur. Dâhilde işleme konusunda iç piyasaya zarar verecek olan, haksız rekabet olacak hiçbir şeye asla izin vermeyiz. Bu konuda denetimler elbette ki yapılıyor ancak denetimlerin de üretim ve gümrükleri tıkayacak mahiyette olmaması gerektiği konusunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla beraber çalışıyoruz. Bu konuda Rahmi Bey'in ifade etmiş olduğu bir husus vardı. Neden böyle bir uygulamadan vazgeçtik dâhilde işlemeden? Çünkü bu maalesef basında farklı değerlendirildi ve Dâhilde İşlem Rejimi'nin ne kadar kötü olduğu, Dâhilde İşleme Rejimi'nin sanki bir yanlış ve başka amaçlı kullanıldığı konusunda izlenimler olduğunu ve basından bu şekilde değerlendirme olduğunu gördük.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İstatistiklerde... Siz rakamları verin Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ancak yaparız, problem değil yani saklayacak hiçbir şey yok. Ama şunu ifade etmek istiyorum ki: 24 milyar dolarlık ithalat 48 milyar dolarlık ihracatı sağlıyor. Efendim, Dâhilde işlemleri kaldıralım, baş göz üstüne.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaldıralım, değil ki Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Efendim, ben bir şey söylüyorum, ben görüşümü söylüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de söyledim onun için diyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bunu kaldıralım, bu anlamda herhangi bir şey söz konusu değil ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kimseye vermesin daha açık söylüyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Veremez zaten. Sayın Günal, verirse onun ümüğü sıkılır, kimse veremez.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Veriyor, işte.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Verildiği tespit...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Veriyor işte. Kimsenin ümüğü sıkılmıyor, belli ürünlerde var.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Nasıl sıkılmıyor? Siz varsa bana söyleyin, ben baktırayım hemen. Gümrük Ticaret Bakanlığı... Bilginiz varsa ihbar edin. Verin bana hemen bakalım.

Bakin, tespit edilip de hiçbir şekilde o mal artık millileşmiş sayıldığı için, onunla ilgili bütün gümrük, vergi vesaire ne varsa kaçakçılığa her türlü şey ona ceza, yaptırım uygulanır.

Bu konuda son geleceğim nokta -Başkanım toparlıyorum- bu teşviklerle ilgili ilçe bazlı teşviklerden bahsedildi. Arkadaşlar, geçen sene teşvik sistemini sunarken de söylemiştim. Şu anda Kalkınma Bakanlığımız iller bazında -Sayın Başkanım, bunu siz çok çok iyi bilirsiniz- ancak Sosyal Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'ni (SGE) yaptı. Şimdi, inşallah ilçe bazlı çalışmalar devam ediyor. Ben de -Türkiye'nin o kadar çok ilçesi var ki- Türkiye sanayisini otuz beş yıldan fazladır içinde olan, bilen biri olarak söylüyorum, bazı ilçeler illerin de önüne geçmiştir. Bu konuda, inşallah Kalkınma Bakanlığının bu konudaki çalışmasıyla beraber, bu konuda da çalışma yapılacaktır.

Libya konusunu söylemezsem, Mevlüt Aslanoğlu "Niye söylemedin?" der. Gümrük Birliğini söylemezsem, Günal arkadaşımız niye söylemedin? der. Aslında gümrük birliğiyle ilgili konuyu en sağlam şekilde, benim görüşlerimi sağ olsun, Sayın Erkan Akçay ifade etti. Ben gümrük birliği ilk başladığı zaman oda başkanı ve sanayici olan biriydim. Gümrük birliğini ilk başta Türkiye'nin menfaatine olmuştur, Türk sanayisine rekabetçiliği öğretmiştir. Türkiye'yi bilhassa Avrupa'ya sanayi ürünleri ihracatı yapan bir ülke hâline getirmiştir. Ancak bugünkü noktada, serbest ticaret anlaşmaları noktasında maalesef Avrupa Birliği Türkiye'ye ikiye bölünmüştür, riyakâr davranmaktadır ve Türkiye'ye karşı haksızlık yapmaktadır, gerek vizede, gerek malların serbest dolaşımında, gerek serbest ticaret anlaşmasında. Avrupa Birliği bir ülkeyle serbest ticaret anlaşması yapmadan Türkiye'ye hak doğmamaktadır. Bunun müsebbibi de 1996 yılında Türkiye'nin Gümrük Birliği Anlaşması'nı imzalayanlarıdır. O tarihte kim bunun sorumlusuysa bu hesap, vebal onun boynundadır. Bunu her yerde söylüyorum ve bundan dolayıdır ki... Yine sizin sorunuz diğer kısma geleceğim. Türk cumhuriyetleriyle neden serbest ticaret anlaşması yapmıyorsunuz? Bakın, tekrar söylüyorum. Biz Gümrük Birliği Anlaşması'ndaki o 1996'da yapılan hatadan dolayı Avrupa Birliği serbest ticaret anlaşması yapmadan biz hiçbir ülkeyle serbest ticaret anlaşması müzakerelerine başlayamıyoruz. İki, serbest ticaret anlaşmasında ise ülkenin keyfi olursa ancak bizimle yapıyor. Nitekim bakın, Meksika, Güney Afrika, Cezayir, bu ülkeler 2000'li yıllarda serbest anlaşması yapmış olmalarına rağmen bizimle serbest ticaret anlaşmaları yapmıyorlar. Serbest ticaret anlaşmasına cevap vermiş oldum. Azerbaycan'la şu anda devam ediyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Çıkalım o zaman.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Şimdi, ben de diyorum ki: Bakın benim görüşüm...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gümrük birliğinden çıkalım. Avrupa Birliği de almıyor zaten.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bunu basında çok net söyledim. Yani, bunu herkes gördü. Bu şekliyle Gümrük Birliği Anlaşması -Türkiye'nin Avrupa Birliğine giriş garantisi olarak 1996'da verilmişti, hatırlayın- Türkiye'nin lehine değil. Bana göre artık basit bir kâğıt olma özelliğine sahip olmuştur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya girelim ya çıkalım.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Ben diyorum ki: O zaman biz Avrupa'ya...

RECAİ BERBER (Manisa) – Çok kötü sonuçları var.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Hiçbir sonucu kötü olmaz. Ben diyorum ki Türkiye'ye: Biz o zaman Avrupa Birliğiyle serbest ticaret anlaşması yapalım. Bu konuda bir serbest ticaret anlaşması yaptığınız zaman Gümrük Birliği Anlaşması'ndan farkı ne? Arkadaşlar, biz, bütün menşe kurallarını, bütün mevzuatı Gümrük Birliği Anlaşması'yla yüklenmiş durumdayız. Oysa serbest ticaret anlaşması hangi üründe, kaç yılda, ne indireceksin, bunu getiren mükellefiyet ve şunu söylemek isterim ki, Avrupalı Gümrük Birliği Anlaşması olduğu için bizim gözümüzün, kaşımızın sevdasına bizden mal almıyor. Avrupalının bizden mal almasının yegane sebebi Türk üretiminin kaliteli olması. İki, en kısa zamanda tedarikçinin kendisine mal sağlamasıdır. Avrupalı böyle hissiyata, duygusallığa falan bakmaz, Avrupa'yı bilen, gidenler görür. Avrupalı bakın, bu konuda babasının oğlu olsa affetmez. Onun için bu konuda Türkiye eğer bu bugün Avrupa Birliği konusunda, böyle bu kapıdaki bekletilme ve bu şekilde Gümrük Birliği bizim aleyhimize işleyen bir yapıya dönüşecekse bunun olması lazım ve bununla ilgili biz diyoruz ki: Gümrük Birliğin Anlaşması'na devam edelim ama gelin vizeyi kaldırın, gelin malların serbest dolaşımını engellemeyin, gelen serbest ticaret anlaşması yaptıklarınıza bizi de taraf yapın ama bu konuda hiçbir şekilde yaklaşım göstermiyorlar. Ben de Ekonomi Bakanı olarak bu konuda fikrimi Bakanlar Kurulunda da, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda da, bugün burada da, her yerde de çok net söyleme özelliğine sahip olan bir kardeşiniz olarak ve söylediklerinin dibine kadar da arkasında olan biri olarak diyorum ki: Gümrük birliği süreci şu anda Türkiye'nin aleyhinedir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunların arkasında biz de duruyoruz, merak etmeyin.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Libya konusunu söylüyorum. Libya konusunda değerli dostum, yılların dostu Sayın Aslanoğlu sağ olsun. Tabii, şu anda Libya'da gelmiş olduğumuz süreç bizim kontrol edebileceğimiz bir süreç değil. İçine geldiğimiz durum maalesef hakikaten işin içinden çıkılmaz bir süreçtir. Mütteahhitlerimizin hak edişleri 1 milyar dolar seviyesine inmiştir. Birçok firmamız hak edişlerini aldılar ve yine bunlarla ilgili rakamlar var ama şimdi o rakamlarla sizin zamanınızı almayayım. Birçok firmamız 73 projeye işlerine yeniden başlamıştır. Ancak ödemeler konusunda biliyorsunuz, ben 14'e yakın Libya'ya sefer yapmış biriyim ve 4 tanesi devrimden sonrasındır ve Bakan Yardımcım en son gitmiştir. Önümüzdeki günlerde, bu ay içinde tekrar gidecek. Biz, Libya makamlarıyla mütteahhitlerimize hak edişlerinin ödenmesi noktasında konuşuyoruz ki çünkü dediğiniz gibi bu firmaların büyük bir çoğunluğu maalesef ciddi sıkıntı içine girmiş, bankalardan kredi almış sırf oradaki hak edişlerini karşılamak adına ama bu konudaki çabalarımız devam ediyor. Yine de bizim, Libya'da devam eden, şu andaki işlerimizin toplamı 14 milyar dolar seviyesindedir. Bunun 6,5 milyar dolarlık kısmı şu anda yeniden işe başlamıştır. Tabii ki öyle bir pazar Türkiye açısından kaybedilmeyecek bir pazardır. Bir tarafta elbette ki mütteahhitlerimizin hakları, hukukları son derece önemli.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Peki, ne yapsınlar Sayın Bakan?

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Bu konuda bakın işte biz ancak konuşarak, bir araya gelerek, ikna ederek ancak... Geçenlerde Libya Başbakanının kaçırıldığını sizler de okudunuz. Yani böylesine bir ortamda yapabildiğimiz kadar, alabildiğimiz kadar, sorumlular karşısında çalışmaya gayret ediyoruz. Gerek Sayın Başbakanımız, gerek ben, gerek Bakan Yardımcısı arkadaşımız bu gelişmeleri... Ama geldiğimiz noktada hak edişler 1,8-1,5 milyar dolar seviyesinden 1 milyar dolara kadar düştü. İnşallah zaman içinde bunlar da "Rekabe"de bekleyen, onların Sayıştayında bekleyen yaklaşık 500 milyon, 600 milyon dolarlık, bir onay sürecini bekleyenler de var, bunlarla beraber bu rakamı veriyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onaylanmış olanları söylüyorum.

EKONOMİ BAKANI MEHMET ZAFER ÇAĞLAYAN (Mersin) – Tabii, tabii, onaylanmış olanlarla... Onaylanmamış olanlar toplam 1 milyar dolar şu anda onaylanmış olanlar... Demek ki bekleyen de 500 milyon dolar mertebesinde. İşte, orada karşımızda muhatap buldukça inşallah bunları yapacağız.

Sayın Başkanım, ben gösterilen ilgiye ve verilen katkıların hepsine tekrar tekrar teşekkür ediyorum. Komisyona karşı hiçbir zaman saygısız bir davranış içinde olmadım, olmam; eğer olmuşsam da bu konuda bütün arkadaşlarımdan özür dilerim. Ancak benim kişisel alanıma girildiği zaman bu konuyla ilgili cevap vermek de benim en doğal hakkım ve bu hakkımı da her zaman elimde sonuna kadar saklı tutarım.

Teşekkür ediyorum hepinize.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanımıza kapsamlı açıklamalarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız mutlaka yazılı cevap verebilir sorulara.

BAŞKAN – Evet, kalan, cevaplanamayan sorular varsa yazılı olarak, Sayın Bakan zaten ifade etti bunlar cevaplandırılacaktır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Bakanlık bütçesi üzerindeki görüşmeleri bu şekilde tamamladık.

Şimdi, Ekonomi Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

PROGRAMLAR

(Ekonomi Bakanlığı 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizin birinci bölümünde bulunan Ekonomi Bakanlığı bütçe ve kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir; hayırlı olsun diyorum.

Sayın Bakanımıza, tüm Ekonomi Bakanlığı bürokratlarına, Sayıştay, Maliye ve Kalkınma Bakanlığı bürokratlarına ve Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum.

Saat 17.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.13

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.48

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 11'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, usul hakkında mı Sayın Zozani?

Buyurunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Üç yıldır Sayın Bakanın gündemine taşıdığımız Hakkâri'de elektrik kesintileri sorunu var ama üç yıldır bütün bu serzenişlerimizden sonuç alamadık. Bakanlık, sürekli bizim bu serzenişlerimizi, bizim bu taleplerimizi görmezden geldi, hiçbir şey yapmadı. Şu anda Hakkâri merkez ve ilçelerinde günde ortalama 7-8 saat enerji kesintisi var ve nakil hatları problemlerinden kaynaklı enerji kesintileridir bunlar. Gece yarısı sayısız defa telefonlar geliyor ve halkın serzenişleri var bu konuda. Bu fotoğrafla Sayın Bakanı da protesto ettiğimi ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Sayın Bakan size gerekli açıklamaları da yapacaktır elbette konuşması anında.

Evet, şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Süreniz yirmi dakika Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkanı, Sayın Divan, değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, kamu ve özel sektörün değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Öncelikle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2014 yılı bütçe sunumu için huzurlarınızdayız ve yirmi dakika içerisinde bütün bunları genel manada anlatmaya gayret edeceğim. Tabii ki bu alanı yönetirken öncelikle ithalatımızı azaltmak, enerji talep artışını sorunsuz bir şekilde, arz güvenliğiyle beraber sağlamak ve olabildiğince yerli kaynaklarımızdan, yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan bunu karşılamak üzere bulunuyoruz.

Tabii, Türkiye'nin en önemli enerji kaynaklarından bir tanesi yerli kömür olduğu kadar suyu, rüzgârı, güneşi, jeotermal kaynakları ve diğer bütün biyokütle enerjileriyle beraber şu anda doğal gaz kaynaklarından –ithal ettiği genelde- ve en önemli kaynaklarından bir tanesi de enerji verimliliği ve tasarrufuyla oluşturduğu yapılarıdır. Malumunuz, enerji ister ithal olsun isterse yerli olsun sonuçta bütün bu enerji türlerini bizler enerji verimliliği ve tasarrufuyla beraber birincil kaynak hâline getiriyoruz. O yüzden, Türkiye'nin, coğrafyasından kaynaklanan bütün avantajları, enerji koridoru olmasını ve doğusundaki kaynakları batısındaki tüketim noktalarına ulaştırması açısından da son derece önemli.

Bir ayrı konu da kıymetli metalik madenlere ev sahipliği yapan bir ülkede bulunuyoruz. Maden işleriyle alakalı konularda da tabii ki Türkiye'nin çok fazla yapabileceği konular var, envanterlerini düzenleyip bunlarla alakalı çalışmalarını devam ettiriyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Tabii ki arz güvenliğiyle alakalı risklerin azaldığı bir yıla, hamdolsun, gelmiş olduk. 2013 yılında arzın talepten daha fazla olduğunu görüyoruz. Yaklaşık son üç yılda en az 4'er bin, 5'er bin megavatlar civarındaki yapılan artı kurulu güçler 2013 yılında yaklaşık 5 bin megavatlar civarında arz güvenliğiyle alakalı arzın tüketimden daha fazla olduğu bir yapıyı bize sundu. Bu manada, hem vatandaşlarımızın hem sanayicilerimizin yaşayabileceği herhangi bir sıkıntı, inşallah, söz konusu olmaz. Tabii ki bunun işletiminden kaynaklanan sıkıntıları ayrı tutuyorum.

Türkiye, nükleer güç santralleriyle alakalı kararlılığını sürdürüyor ve enerji çeşitlendirmesi, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesiyle alakalı hususta da nükleer gücü de portföyüne katmış olacak. Bununla alakalı çalışmalar da devam ediyor.

Eğer, müsaade ederseniz, dünyanın bir genel görünümünü sunmakta fayda var. Dünyada nüfus nasıl ilerliyor, Uluslararası Enerji Ajansı ne tür raporlamalar yaptılar, bunlarla alakalı da kısaca bilgi vermek isterim.

2030 yılında dünya nüfusunun 8,3 milyar civarında olması düşünülüyor, tahmin ediliyor ve 1,3 milyar civarındaki artışın şu anda enerji kaynaklarıyla, petrol, doğal gaz ve kömür başta olmak üzere, nasıl karşılanabileceğiyle alakalı da projeksiyonlar yapılıyor. Bildiğiniz gibi hâlâ dünyanın 2050 yılına kadar petrol, kömür ve doğal gaz bütün kaynaklarının yüzde 75'ine karşılık geliyor. Bu 3 enerji kaynağından henüz vazgeçilebilmiş değildir.

2035 yılı birincil enerji talebi projeksiyonlarına baktığımızda, tabii ki burada rakamları çok daha net görme imkanımız var. 2035 yılına kadar kömürün, petrolün, doğal gazın, nükleerin, hidro kaynakların, biyoenerjinin ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının dağılımlarını görüyorsunuz. Size verdiğimiz sunularda da bunlar detaylıca bulunmakta. Ben isterseniz çok fazla rakamlara girmeyeyim ama burada önemli olan konu şudur: En temiz enerji senaryosuna göre, en temiz çevre senaryosuna göre 450 ppm dediğimiz ve yeni enerji politikalarına göre, yeni çevre politikalarına göre ve mevcut durumla karşılaştırılarak 3 tane sütun yapılmıştır. Bunların her birisinde kömürün aldığı, eğer biz hiçbir şeye dokunmazsak birincil enerji talebi yüzde 30'lar civarında kömürle devam edecek ama bunları dünya yeni politikalarla yüzde 25'e, 450 ppm'e göre de yüzde 16'lara kadar da düşürmek istiyor. Bununla alakalı, yalnızca Türkiye'nin üzerinde de değil ki dünyanın yüzde 1,5'u civarında enerji portföyünü düşünürsek birçok enerji kaynaklarında da dünya bu rakamlara gelmek istiyor. Aynı zamanda, bizim 2035 yılına kadar kömürün ve diğer enerji kaynaklarını paylarını da burada belirtmiş olduk.

Tabii ki birincil enerji tüketiminin bölgelere ve kaynaklara göre değişimine baktığımızda tüketim artışının OECD ülkesi ülkelerin dışında gelişeceği öngörülmüyor. Yine slaytlarda da, sunularda da göreceksiniz, şu anda OECD üyesi ülkelerin bundan sonraki dünyanın büyümesindeki, gelişmesindeki paylarını farklı bir şekilde görüyoruz.

Elektrik üretimi açısından sektörel açıdan 2'nci sütunda gördüğümüz gibi, ulaşım sektöründe, sanayide ve diğer sektörlerde nasıldır, bunları hep beraber görüyoruz.

Kaynaklarına göre baktığımızda, yıllara sari olarak 2050 yılına kadar da nasıl bir gelişim izleyecek, bu rakamları da görmek mümkün.

Tabii ki OECD üyesi olmayan Çin, Hindistan ve Rusya'nın bundan sonraki dünya büyümesine çok ciddi bir damga vuracağını da hep beraber görüyoruz.

Tabii ki Türkiye'nin kaynaklarına baktığımızda, normalde... Bazı ülkelerin elektrik üretimindeki kaynaklara göre dağılımına da bakalım, karşılaştırmak açısından bu önemli. Şimdi, Fransa'nın, Almanya'nın, ABD'nin ve Kanada'nın; Çin, Hindistan ve Rusya'yla beraber bir karşılaştırmasını yaptık. Dikkat ederseniz şu anda kömürle alakalı çok fazla sesi sedası çıkmayan bazı ülkelerin kömür oranlarının çok yüksek olduğunu görüyoruz. Yani Almanya'da yüzde 45'ler civarında, Amerika'da yüzde 43'ler civarında, Fransa'da nükleerin dominant bir tesirini görüyoruz, yüzde 79'lar civarında, Kanada'nın haricinde, yenilenebilir enerji kaynaklarını en yüksek kullanan ülke Türkiye'dir ve Türkiye yerli kaynaklarını ve yenilenebilir kaynaklarını bu manada daha fazla kullanmaya gayret edecek. Doğal gazın elektrik üretimindeki payı yüzde 53'lerdeyken şu anda yüzde 43'ler seviyesine indirmiş bulunuyoruz, amacımız, 2023 yılına kadar bunu, inşallah, daha da fazla indirmek olacak.

Bütün bu portföye baktığımızda "Enerji yatırımları nasıl gelişecek?" dersek: 2035 yılına kadar çok ciddi bir, 37,4 trilyon dolarlık bir yatırım ihtiyacı var. Bununla alakalı, gerek elektrik sektörüne 16,9 trilyon dolar, petrol sektörüne 10,2 trilyon dolar, 8,7 trilyonla da doğal gaz sektörü gibi, bunlar da devam ediyor ve şu anda yalnızca petrole alakalı baktığımızda, dünyanın en büyük petrol üreticisi olan ülkelerden bir tanesi Suudi Arabistan'ın, önümüzdeki dört yıl içerisinde dünya bir Suudi Arabistan üretimi kadar daha eklemek zorunda, yani yeni bir Suudi Arabistan oluşturmak durumunda veya bütün bu arama, üretim faaliyetlerinin pratik sonuçlarını görmek durumunda.

Enerji dengesiyle alakalı baktığımızda: Tabii ki bu, son derece hareketli ve güzel bir slayt. Normalde enerji arzımızın 2012 yılı sonu itibarıyla 114 milyon ton eş değer petrol, sayfalarınızda gördüğünüz ise 119,5-120 milyon tonluk rakam ise şu anda bulunduğumuz değerlerdir. O yüzden, Türkiye... Tabii, bu toplam enerji arzı içerisinde odun var, tezek var, kömür var, kok var, petrokok var, bütün enerji kaynaklarını bunun içerisine koyuyoruz. Bu, yalnızca elektrikle alakalı bir husus değildir. Türkiye'de arzın yüzde 35'i elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Bu bilgi, önemli bir bilgidir. Yüzde 26'sı petrol, yüzde 31'i kömür, yüzde 32'si doğal gaz civarındadır. Bunların sanayide kullanımı yüzde 27'ler civarında,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

ulaşımda yüzde 14'ler -ama bütün bu birincil enerji kaynakları açısından baktığımızda- tarımda da yüzde 5'ler civarında kullanıyoruz. Kaynaklardan, jeotermalin, hidronun ve diğer kaynakların da burada dağılımını görmekteyiz.

Tabii ki, arzla talep dengesinde -biraz önce söylediğim gibi- arzın lehine gelişmeler oldu. Bu tür komisyonlarda ben de görev yaptığım zamanlarda çok iyi hatırlıyorum, daha önceki zamanlardaki kayıtları okudum, onlardan çok iyi biliyorum, sürekli enerji arz güvenliğiyle alakalı konu başlıkları olurdu, Şükürler olsun, şu ana kadar şimdi bizim burada gördüğünüz gibi gerek doğal gazın gerekse kömürün gerekse hidrolik kaynakların enerji, elektrik talebindeki karşılığında daha da ağır bastığını hep beraber görüyoruz.

Burada, tabii ki yatırımlarla alakalı konuya geldiğimizde... Türkiye'de kurulu güç itibarıyla da çok ciddi yatırımlar yapıldı. Son on bir yıl içerisinde bizler hemen hemen 2 katına çıkarttık bütün enerjiyle alakalı yatırımları ve diğer bir slaytta da göreceğimiz gibi doğal gazla alakalı kaynakların, hidrolik kaynakların ve diğer enerji kaynaklarının yatırımlarını da burada görüyoruz. 2013 Ekim sonu itibarıyla -en güncel rakamlarla karşılaştırarak da söylüyorum- 215 tane doğal gaz santrali varken şu anda 235 tane doğal gaz santralimiz var. Bunların içerisinde irili ufaklı kojenerasyonu da dâhil ederek söylüyorum. 20.440 megavatla ulaştı, kurulu güçteki payı yüzde 36'lar civarında.

Hemen bundan sonra kömür santrallerini görüyoruz. 26 adet, 12.391 megavat civarında, kurulu güçteki payı da yüzde 22'ler civarında oluyor.

Bundan sonra hidrolik kaynaklara baktığımızda da yine aynı şekilde yüzde 35'ler mertebesinde, 34-35'ler civarında kurulu güç payına sahip olan 381 tane normal hidrolik santraller var, nehir tiplerini de kattığımızda şu anda bunun 446'lar civarına ulaştığını görüyoruz, 21.724. Slaytta şu anda 2012 yılı sonu itibarıyla rakamları görüyorsunuz. Rüzgâr santrallerinin de yine hakeza 61 tane olan -70 adede çıktı- ve 2.261 megavat olan da 2.689 megavatlara çıkmış bulunuyor. Şu anda yalnızca buradaki rüzgâr santrallerinden şunları gördük: 600 milyon dolarlık daha az doğal gaz ithalatı yapmış oluyoruz. Bu da ülkemiz adına, yerli kaynaklar adına, yenilenebilir enerji kaynakları adına da sevindirici bir durumdur diye düşünüyoruz.

Tabii ki bunların, üretim dağılımlarına baktığımızda -süremi daha iyi kullanmak açısından daha kısa söyleyeceğim- doğal gaz, kömür, hidro ve rüzgâr kaynaklarının dağılımlarını da burada görüyoruz. Enerji tüketimi ve yatırım ihtiyacını dikkate aldığımızda, tabii ki iletim hatlarını burada bahsetmeden geçemeyeceğiz, 1 milyon 100 bin kilometreye ulaştı iletim ve dağıtım hattı Türkiye'de, elektrik dağıtım hattı. Bu, Avrupa'nın 2'nci, dünyanın 5'inci büyük iletim ve dağıtım hattıdır arkadaşlar, dünyanın etrafını da yaklaşık 25 defa da dolaşmakta, o açıdan bunun son derece önemli olduğunu düşünüyoruz.

Tabii ki kamu ve özel sektöre göre dağılımlar Türkiye'de değişti, hemen yer değiştirdi bunlar. Toplam kurulu gücün yüzde 34'ü özel sektöre aitken şimdi neredeyse kamunun kurulu güçteki payı yüzde 34'lerde kaldı yani gittikçe özel sektörün dağıtımını yaptığı ve kamunun gittikçe küçüldüğünü görüyoruz. Bu, bizim liberalleşmesiyle, serbestleşmeyle ve piyasanın özelleşmesiyle alakalı istediğimiz bir sonuçtur. Şu ana kadar özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu, bunu en iyi bilen Komisyon olarak da kamudan almadığımız her bir payı özel sektör marifetiyle diğer kaynaklara, adalet gibi diğer sektörler, sağlık gibi, emniyet gibi sektörler aktardığımızı biz düşünüyoruz. 8 milyar dolarlık yatırımı şu anda özel sektör yapıyor yani bunun kamu bütçesinden karşılandığını düşünürseniz özellikle son on yıl içerisinde, on bir yıl içerisinde bizim hemen hemen her yıl 7,5-8 milyar dolar civarındaki yaptığımız yatırımların şu anda geldiğimiz noktayı yakaladığını hep beraber görüyoruz. Yıllık 3.500 megavatlar civarında, 4 bin megavatlar civarında da kurulu güç elde ediyoruz. İnşallah 2023 yılı hedeflerimizde de 122 milyar dolar daha özel sektörümüzle beraber harcayarak 50 bin megavatlık bir kapasitenin eklenmesi için de gereken bütün lisanslamalar, müracaatlar ve yerli kaynaklarımızla alakalı da işlemler yapılmış durumda.

Tabii ki nükleer santrallerin payını burada bir kez daha söylemek isterim. Bizler, nükleer santralin kurulu güçteki payının belli bir oranda yüksek olması gerektiği kanaatindeyiz. Temiz enerji kaynaklarına baktığınızda, dünyanın, temiz enerjiye doğru gittikçe nükleerle alakalı gücünün daha da arttığını görürüz. Türkiye ekonomik büyümesinden daha hızlı büyümeyi enerji sektöründe yapmak durumundadır çünkü halkımızın refah seviyesi arttıkça bunlarla alakalı kullanımın daha da çok olduğunu, daha da fazla olduğunu görüyoruz.

Dünyada, özellikle nükleerle alakalı çalışmaları çok fazla detaylandırmayayım ama hem Japonya'yla hem de Rusya'yla beraber yaptığımız çalışmalarda belli bir aşamaya gelindi. Tabii ki bu uzun soluklu bir çalışmadır, on yıllık bir portföydür, sabırlı da olmamız lazım, bununla alakalı büyük işlerin, zaman zaman büyük tehditleri de oluyor büyük fırsatların. Her birisini hukuk kuralları içerisinde, normal mevzuat içerisinde aşmaya çalışıyoruz ki ülkemize böyle bir yatırımı kazandırabilirdi diye.

Bundan sonra ben, doğal gazla alakalı kontratlarımızın 52 milyar metreküp civarında olduğunu ve -giriş kapasitelerimizi görüyorsunuz- İran'dan, Azerbaycan'dan, Rusya'dan, Silivri'den LNG olarak da Nijerya ve Cezayir'den bunların girdiğini görüyorsunuz. Miktarları da günlük ve yıllık olmak üzere orada belirtilmiştir. Yeni geliştirdiğimiz boru hatlarının ve Türkiye'deki dağıtım şirketleriyle beraber yaklaşık 70 bin kilometrelik dağıtım hattı, 12.700 kilometrelik de iletim hattı yapıldı arkadaşlar. Amacımız, kısa süre içerisinde 100 bin kilometrelik bir hattı yakalamaktır çünkü her bir ilimize götürdüğümüz iletim hattının dağıtım şebekeleriyle beraber halkımıza daha iyi bir hizmeti olacağı kanaatindeyiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

Tabii ki, tabii kaynaklarla alakalı ticareti yapılan 90 çeşit madenin 77'sinin varlığı ülkemizde saptandı. 132 ülke arasında da 10'uncu sırada yer alıyoruz ve yaklaşık yılda 100 bin metreler civarındaki olan sondajın, şu anda 1,5 milyon metreleri bulunduğunu söylemem lazım. Maden ihracatı, tabii ki bizim için önemli -milyar dolar cinsinden burada da görürüz- 4,2 milyar dolar civarında bir maden ihracatımız var. Bununla alakalı gayrisafi yurtiçi hasıla içerisindeki paylarına baktığımızda, yine son altı aylık dilime de baktığımızda yaklaşık 5 milyar dolarlar civarında olduğunu görüyoruz. Gayrisafi yurtiçi hasıla 2012'de 12 milyar dolarlar civarında olmuştu. Bor ihracatımız da -hamdolsun- gittikçe artıyor. Özellikle borda konsantrede yüzde 35'ten yüzde 5'lere düştük bu on yıl içerisinde ama bor kimyasallarında da yüzde 65'ten yüzde 95'lere çıktık. Bu da bizim daha uç ürünlere gittiğimize dair bir konudur, 822 milyon dolarlık da en son yaptığımız bir hasıla var.

Enerji verimliliğiyle alakalı çok iyi çalışmalar var, isterseniz süremizin darlığından dolayı bunu ilerleyen vakitlerde, soru cevap kısmında halledelim. 2013 yılı, içinde bulunduğumuz yıl ve 2023 yılına baktığımızda Türkiye'nin hemen hemen 3 katına çıkan gayrisafi yurtiçi hasılasının ve kişi başına düşecek gelirleri karşılayabilecek bir enerji yapılması için enerji sektörünün hazır olduğunu söylemem lazım. Bizim, bağlı, ilgili ve ilişkili bütün kuruluşlarımızla beraber bütçedeki aldığımız yatırım artı cariler Enerji Bakanlığı bünyesinde 1,8 milyar TL civarında ama yalnızca yatırımlar açısından baktığımızda, diğer bağlı kuruluşlarla beraber de 4,5 milyar TL civarında olduğunu söylemem lazım, cari harcamalar hariç olmak üzere.

Dediğim gibi, detaylarını, süremi daha iyi kullanmak açısından ileriki bir sürece bırakıyorum. Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza sunuşları için çok teşekkür ediyoruz.

Bürokrat arkadaşlar kendilerini tanıtırlarsa, lütfen...

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlara.

Değerli arkadaşlar, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Çam, buyurun lütfen, süreniz on dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurumlarının çok değerli yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2014 yılının bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor, diliyorum. 2014 yılında doğal gaz ve elektrik kesintilerinin olmadığı ve yeni zamların da gelmediği bir yıl olması dileğiyle...

Değerli milletvekilleri, Türkiye, 2013 yılı sonlarına gelindiğinde on bir yıllık AKP iktidarının enerji sektörünü sadece ticari çıkarların odağında gören, özelleştirme endeksli politikaları sonucunda birincil enerji tüketiminde yüzde 72 oranında dışa bağımlı bir ülke konumuna gelmiştir. Enerji tüketiminde ağırlıklı olarak fosil kaynaklara ve özellikle petrol, doğal gaz ve ithal kömüre dayalı olan yanlış tercihler, 2012 yılında 60,14 milyar dolara ulaşan enerji ithalat faturasıyla bütçe açığının en önemli nedeni hâline gelmiştir. Bu sakıncalı tercihler sadece bütçe açığını artırmakla kalmamış, dışa bağımlılık boyutuyla da dış politikada ülkemizin güvenliğini sürekli tehdit eden bir büyük risk kaynağı olmuştur. Yüzde 98'i ithalatla karşılanan doğal gazın enerji tüketimindeki payı yüzde 35, elektrik tüketimindeki payı ise yüzde 44'tür. Neredeyse tamamı ithal edilen bir kaynak konumundaki doğal gazın hem enerjide hem de elektrik tüketiminde bu denli yüksek oranda kullanılıyor olması bir başka büyük yanlış tercih ve sorun kaynağıdır.

AKP iktidarı döneminde enerji sektöründe kamunun payı hızla azalmış, özelleştirmeler âdeti Bakanlığın tek hedefi olarak öne çıkmıştır. Elektrik kurulu gücünde olduğu gibi, üretiminde de kamu payı AKP döneminde hızla erimiş ve yüzde 40'ın altına düşmüştür. Stratejik sektörler olan enerji ve elektrik sektörlerinde bu sakıncalı tercih, yatırımları ve piyasayı tamamen özel şirketlerin kâr dürtüsüne bırakmak anlamını taşımaktadır. Yerli ya da yabancı özel şirketler yüksek kâr görmediği ortamlarda yatırım yapmamakta, mevcut mevzuat kamunun yatırım olanağını kısıtladığından arz güvenliği zaman zaman risk altına girmektedir. Aynı nedenle, enerji fiyatları sürekli yükselmekte, vatandaş zamlar altında ezilmekte, sanayici ise uluslararası planda rakipleriyle rekabet edememektedir.

Özelleştirme ve taşeronlaşmanın bir diğer tehlikeli yönü iş güvenliğini riske sokan yapısıdır. Kâr hırsıyla esirgenen iş güvenliği yatırımları ve denetimsizlik "iş kazası" diye adlandırılan iş cinayetlerinin de başlıca nedenidir. Gerek HES ve gerekse termik santral yatırımlarında, ekosistem âdeti yok sayılmakta, yandaş şirketlerin kâr hırsları uğruna çevre geri dönülmez biçimde tahrip edilmektedir. Ülkenin yerli ve yenilenebilir kaynakları atıl bekletilirken, Akkuyu'da inşaatından işletmesine, yakıt tedarikinden atık yakıt yönetimine tamamı Ruslara ait bir santral serüveniyle ülkemiz enerjide hem genelde dışa hem de özelde Rusya'ya daha bağımlı hâle getirilmektedir. Teknoloji transferi olmadığı gibi, Sayın Bakan "Nükleer atık bizim değil, Rusların sorunu." diyebilecek kadar da sorumsuz davranmaktadır.

Fukuşima felaketi sonrasında kendi ülkesinde tüm nükleer reaktörleri kapatan ve nükleersiz yeni bir enerji politikasına yönelen Japonya'ya, bu kez de Sinop'ta bir nükleer santral inşa ettirebilmek ise hem yeni bir sorumsuzluk hem de -deyim yerindeyse- büyük bir cürettir. Japonların bu işteki ortağı ise düne kadar Parlamentosunda Ermeni soykırımı konusunda aldığı karar nedeniyle Nabucco Projesi'nden dışlamakla övündüğümüz Fransa'dır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

Yeri gelmişken, 2009 yılı Temmuz ayında davul zurna ile kırk gün kırk gece "asrın anlaşması" diye kutladığınız Nabucco'nun çoktan çöpe atıldığını, tabutunun çivisinin çakıldığını, web sayfasının bile kaldırıldığını Komisyonun huzurunda anımsatalım ve tutanaklara geçirelim. AKP iktidarı, Ağustos 2009'da bu defa da Ruslarla 20 adet enerji protokolü imzalamış, onu da "yüzyılın anlaşması" olarak lanse etmiştir. Üç haftaya iki asır sığdırmak da ancak AKP'ye nasip olabilecek bir başarı olsa gerekir.

AKP'nin enerji politikasındaki bir diğer sakıncalı boyut, dış politikayla ve dolayısıyla ülkemizin hem enerji güvenliği hem de genel güvenliğiyle ilgili olanıdır. Petrol ve doğal gaz ithalatında çok yüksek oranda bağımlı olduğumuz Rusya, İran ve Irak ile dış politikada giderek artan boyutta yaşanan çatışmalar ülkemiz açısından büyük risk kaynağıdır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, bir yandan ülke bütçesindeki en büyük deliğin temel nedenini oluşturan dışa bağımlı enerji politikası, diğer yandan enerjiyle ilgili kamu harcamalarındaki savurganlık ve denetimsizlik nedenleriyle Komisyonumuza arz edilen bu bütçeyi olumlu değerlendirmemiz mümkün değildir.

11 Haziran 2013'te Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Petrol Kanunu ile ulusal şirketimiz TPAO'nun, devlet adına arama ve işletme ruhsatı alma hakkı ortadan kaldırılmıştır. Böylelikle, petrol ve gaz tüketimindeki dışa bağımlılığımızı azaltmak yönündeki büyük umudumuz, Hükümetin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki "el kaldır, indir" uygulamasıyla ortadan kaldırılmıştır. TPAO'nun özellikle denizel alanlardaki büyük umudu beklentiden somut keşiflere dönüşse bile, bu kuruluşumuz artık devlet adına faaliyet göstermekten çıktığına göre, hangi özel şirket ya da şirketlerin değirmenine petrol akıtacaktır? TPAO'nun yurt dışındaki sahaları kime devredilecektir? Bu da merak konusudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti'yle yaşıt millî petrol ve doğal gaz politikası Hükümetin elinde on bir yıl içinde millî niteliğini kaybetmiştir. Bu süreçte, petrol ve doğal gazda dışa bağımlılığımızın da, buna bağlı olarak ithalat faturamızın da hızla artması kaçınılmazdır.

Hükümet, enerjideki dışa bağımlılığın azaltıldığını ve yaptıklarının yapacaklarının teminatı olduğunu her fırsatta açıklamaktadır. Bu kesinlikle doğru değildir. Enerji Bakanlığı verilerine göre, 2000 yılında yüzde 67 olan enerjide dışa bağımlılık oranı, 2012 yılında yüzde 73'tür. Görüldüğü gibi, dışa bağımlılık önemli oranda artmıştır. İddia ettikleri gibi, yaptıkları yapacaklarının teminatı ise bu bağımlılığın önümüzdeki yıllarda daha da artacağı anlaşılmaktadır.

2002 yılında 9,2 milyar dolar olan enerji ithalat faturamız, 2012 yılında 6,5 kat artarak 60,14 milyar dolara fırlamıştır. 2002 yılında toplam ithalatın yüzde 17,8'i olan enerji ithalat faturası, 2012'de toplamın yüzde 25,4'üne yükselmiştir. Bu, sürdürülebilir bir tablo değildir. Enerji Bakanlığı'nın bu tepeden tırnağa yanlış politikası, ülkemizin sırtındaki borç sarmalının en büyük tetikleyicilerinden biridir.

Özelleştirmeye enerji fiyatlarının ucuzlayacağı iddiası tam bir aldatmacadır, özelleştirme politikalarıyla fiyatlar hızla artmıştır. Elektrik Mühendisleri Odasının TÜİK verilerine dayanarak yaptığı çalışmaya göre, elektrik fiyatları Aralık 2007 ile Ekim 2012 arasında yüzde 128,8 artmıştır. Doğal gazın fiyatı Ocak 2002 ile Nisan 2012 arasında yüzde 208 artmıştır. Doğal gaz fiyatlarında uygulanan çapraz sübvansiyon doğal gazla elektrik üretiminde de maliyetlerin artmasına neden olmaktadır.

Türkiye, OECD ülkeleri içinde en pahalı kurşunsuz benzin ve mazot satan ülke konumunu yıllardır kimseye bırakmamaktadır, bunu da hatırlatmakta fayda görüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; talep tahminleri bilimsel olarak yapılmadığında ya da kasıtlı olarak abartıldığında, özellikle, "al ya da öde" koşullu anlaşmaların söz konusu olduğu koşullarda ülkenin sırtına milyarlarca dolarlık ek bir kambur yaratmaktadır. Enerji Bakanımız sık sık "Elektrik tüketimimiz yüzde 11 arttı." ya da "Elektrik talebimiz Çin'den bile hızlı artıyor" türünden açıklamalarla âdeta övünmektedir. Oysa çağdaş ülkelerde ustalık, enerji tüketimini sürekli ve hızla artırmakla değil, enerjiyi verimli kullanmakla, talep tarafını yönetmekle, tüketimi azaltmakla ve yenilenebilir kaynaklara yönelmekle ölçülebilir. Örneğin, Münih kenti 2025 yılında elektriğinin yüzde 100'ünü, ABD'nin Austin kenti de 2020 için yüzde 35'ini yenilenebilir kaynaklardan elde etmeyi hedef olarak belirledi bile.

Sayın Enerji Bakanı Taner Yıldız, 9 yılda 2 milyar TL'lik kaçak elektrik kullanıldığını açıklamıştır. Önceki Sayın Bakan Güler ise kaçak elektrik kullananlar arasında sanatçılar, büyük sanayiciler, büyük otel sahiplerinin olduğunu; bunun kaçak değil, hırsızlık olduğunu, örgütlü suç kapsamına giren uygulamaları ortaya çıkardıklarını açıklamıştı. Sayın Bakan'a göre, örgütlü suç işleyen bu büyük sanayiciler, büyük otel sahipleri kimlerdir? Bunlardan hangileri Silivri'de cezalarını çekmektedirler, bunları da bilmek ve duymak isteriz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Bakanlığınızın hazırladığı strateji belgesinde ve hemen tüm açıklamalarında, elektrik üretiminde hâlen yüzde 45 civarında olan doğal gazın payının 2023 yılında yüzde 30'un altına indirileceği vurgulanmaktadır. Buna paralel olarak yerli kaynakların payının artırılacağı, ithal kaynakların ise azaltılacağı da öne sürülmektedir. Bu da birçok söyleminiz gibi gerçeği yansıtmamaktadır, söylemle eylem çok farklıdır.

Türkiye, tükettiği enerjinin yüzde 35'ini doğal gazla, yüzde 26,4'ünü petrole karşılamaktadır. Doğal gazın yüzde 98'i, petrolün yüzde 93'ü ithalatla temin edilebilmektedir. İthalatın yapıldığı ülkeler açısından bakıldığında ise bu bağımlılığın daha da tehlikeli bir boyut aldığı görülmektedir. Şöyle ki: 2012 yılındaki doğal gaz ithalatımızın yüzde 58'i Rusya'dan, yüzde 18'i İran'dan yapılmıştır. Doğal gazımızın yüzde 76'sı bu 2 ülkeden yapılmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen, tamamlayınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Petrolde ise 2012 yılında ithalatın yüzde 41'i İran'dan, yüzde 16'sı Irak'tan, yüzde 12'si de Rusya'dan yapılmıştır. Petrol ithalatındaki bu üç ülkenin toplam payı yüzde 69'dur. Hükümetin ülkemize Patriot'ları, füze kalkanını yerleştirmesi ve Suriye'ye karşı saldırgan politikası bir arada düşünüldüğünde, söz konusu üç ülke açısından da tehdit olarak algılandığı görülmektedir. Her üç ülke yetkilileri de bu politikaları, zaman zaman diplomatik dili de terk eden bir üslupla eleştirmekte ve Türkiye'yi sürekli uyarmaktadır. Bu ülkelerden biri ya da birden fazlasının herhangi bir nedenle petrol ya da gaz akışında kısıntı yapması ülkemizin enerji güvenliğini büyük riske sokacaktır. Doğal gazda yaşanabilecek bu türden bir kesinti, kısa bir sürede, büyük oranda gazla sağlanan elektrik üretimimizi de kesintiye uğratacaktır. İktidarın bu saldırgan ve hatalı politikasından bir an önce vazgeçmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, birkaç dakika var mı? Madencilikle ilgili...

BAŞKAN – Hayır efendim, maalesef.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biraz toparlasın efendim.

BAŞKAN – Zaten on bir buçuk, on iki dakika oldu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, birkaç kelime...

BAŞKAN – Bir dakika daha süre veriyorum efendim.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Maden kaynaklarını verimli olarak değerlendiremeyen bir ülkenin kalkınması oldukça zordur. Ülkelerin kalkınmışlık ve yaşam seviyelerinin belirleyicisi olarak kabul edilen sanayi, enerji ve tarım sektörlerinde madencilik çok önemlidir. Bilindiği üzere, madenler milyonlarca yılda oluşan, tüketildiğinde yenilenemeyen kaynaklardır. Bu nedenle, etkin bir planlama yapılarak üretilmelidir. Üretim yapılırken ülkenin ihtiyaçları göz önüne alınmalı, çevreye duyarlı bir şekilde ve kamu yararı öncelikli olarak değerlendirilmelidir. Madencilik faaliyetleri kaynak israfına yol açmadan, teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çevreyle uyumlu, akılcı, ekonomik kurallara göre ve iş güvenliği, işçi sağlığı esasları çerçevesinde yürütülmelidir. Bu amaçla, uluslararası tekellerin yönlendirme ve menfaatleri doğrultusunda madenlerimizin talan edilmesine ve sömürülmesine engel olacak plan ve projelendirmelere uygun bir maden kanunu hazırlanmalıdır.

İkinci önemli adım: Ülkemizde üretilen ham maddenin kendi sanayimizde kullanılmasına olanak sağlayacak yasal bir düzenleme yapılmalıdır. Bu düzenlemede, madenlerimizin ülkemiz içinde kullanılması ve katma değer in ülke içinde kalması teşvik edilmeli, yabancı firmaların Osmanlı İmparatorluğu döneminde olduğu gibi, ülkemizi bir ham madde deposu olarak görmeleri engellenmelidir. Devlet, başta maden arama faaliyeti olmak üzere, sektöre gerekli önemi vererek teşvik etmelidir. Sanayi toplumu olmanın olmazsa olmazı, doğal kaynaklar yani madenler olduğu gerçeğini unutmadan, yer altı zenginliklerimize yeni bir anlayış ve değerlendirme ile yaklaşılması öncelikli politika olmalıdır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının değerli mensupları, değerli milletvekili arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu on dakikalık süre içerisinde çok önemli gördüğüm ve sayın Bakanın ve Bakanlığın da bilgisi dâhilinde olduğunu düşündüğüm, Soma'da meydana gelen bir maden kazasıyla ilgili...

Sayın Bakan, bildiğiniz üzere, 20 Ekim Pazar günü Manisa'nın Soma ilçesinde bir maden ocağında bir yangın çıktı, bir yangın oluştu ve 27 işçi mahsur kaldı. Yapılan müdahale sonunda, 26 işçi kurtarılabildi ve 1 işçimiz de -Yunus Güçlü, 49 yaşında ve 6 çocuk babası Yunus Güçlü- hayatını kaybetti. Öncelikle, hayatını kaybeden Yunus Güçlü'ye rahmet diliyorum, kurtarılan işçilere de geçmiş olsun dileklerimi bu vesileyle iletiyorum.

Sayın Bakanım, gerek Bölge Müdürü gerekse Türkiye Kömür İşletmelerinin Sayın Genel Müdürünün, maden şirketiyle ilgili ve bu maden şirketini suçlayıcı, onları itham eden açıklamaları olduğunu biliyoruz ve Sayın Genel Müdür de yıl sonunda bu şirketin mukavelesinin biteceğini ve gerçekten de bu şirketin iş kazalarıyla ilgili ve iş ve işçi güvenliğine ilişkin tedbirleri almadığını ifade etti. Yetkililer bu kazaların Soma'da çalışan Uyar Maden Şirketinin gerekli iş güvenliği tedbirlerini almadığından kaynaklandığında bütün Manisa Soma kamuoyu da hemfikir, yetkililer de bunu bu şekilde ifade ettiler.

Şimdi, tabii, 2011 yılından bu yana Soma'da 8 maden kazası meydana geliyor, 7'si bu Uyar Madencilik Şirketinin maden ocağında yaşanıyor. Bu kazalarda hayatını kaybeden vatandaşlarımız var ve bu kazadan sonra -kaldı ki bu şirkette 800 civarında işçi çalışıyor- maden ocağını şirket kapatıyor ve işçilerin de bir kısmını senelik izne ayırmışlar, bir kısmını da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ücretsiz izinle beklemeye almışlar ve akabinde... Tabii, bu maden ocağının kapatılması sonunda da işçiler bir işsizlik tehdidiyle karşı karşıyalar.

Şimdi, çok vahim gördüğümüz bir durum da bu Uyar Madencilik Şirketi işten çıkarılacak işçiye ihbar tazminatını ödemeyeceğini, kıdem tazminatlarını da yüzde 30 kesintiyle 2015 yılı içerisinde başlayacak taksitlere bölünerek senetle ödeneceğini söylüyor. Şimdi, tabii, bunları duyunca sadece bir duyumla hareket edecek değiliz. Bunun gerçekten de böyle söylenip söylenilmediğini teyit etme ihtiyacı da duyduğum için başka, kendi kaynaklarımla, Soma'dan da, sadece söylenilene itibar etmemek üzere bir araştırma yaptım ve maalesef bu madencilik şirketinin bunları söylediğini, söylentiden ibaret olmadığını tespit etmiş bulunuyorum.

Yerin metrelerce altında, ekmeğinin derdinde, ailesinin nafakası için uzun yıllar çalışan madencilere reva görülen bu yaklaşımı tabii, hiçbir kimsenin kabul etmesi mümkün değildir. Bu yaşanan kazalar sonunda hem iş arkadaşlarını kaybetmenin hem bir kazaya maruz kalmanın yarattığı psikoloji nedeniyle psikolojileri de fevkalade bozuk durumdadırlar. Ve yine, daha vahimi de şudur: Bu şirket devlet tarafından kendilerine yeni bir saha verilmesi için işçileri de eyleme zorluyor. "Siz çıkın sokaklara eylem yapın, verilerse bana yeni bir saha daha ben sizi çıkarmam." diyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Süresi bittiği için diyor, değil mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet.

"Saha verilirse ben sizin tazminatınızı da öderim. Maaşlarınızı, haklarınızı öderiz, aksi takdirde hiçbir hak kazanamazsınız. Senede bağlarız, 2015'te bilmem ne yaparız." gibi türlü türlü ifadeler.

Şimdi, burada maden şirketi işletme sahasında gerekli tedbirleri almazken acaba Bakanlığımız ne yapıyordu, bunu sorma ihtiyacı duyuyorum. Ayrıca, bir Manisa Milletvekili arkadaşımız bu konuyu Genel Kurulda bir gündem dışı konuşmayla gündeme getirdiğinde bu maden şirketiyle ilgili Bakanlığınıza ve ilgili birimlere defalarca şikâyetle bulunulduğunu ifade etti. Tabii, şikâyetle bulunuldu mu, bulunulmadı mı, bunu sizler bileceksiniz ve söyleyeceksiniz. Eğer bu, doğruysa herhangi bir işlem yapıldı mı? İşçilerin ihbar tazminatını ödemeyeceğini, kıdem tazminatlarının da yüzde 30 kesintiyle 2015 yılı içerisinde taksitlerle ödeyeceğini, devlet tarafından yeni bir saha verilmesi konusunda işçileri eylem yapmaya zorlayan bu maden şirketinin tehditleri karşısında Bakanlığınız ne yapacak? Ve bu şirket bu cesareti ve bu cüreti nereden almaktadır?

Bizzat tanık olduğumuz ve bildiğimiz bir husus da vardır ki Sayın Bakanım -bunları buradan ifade etmek istemem ama- bu maden şirketinin işçileri, bu maden şirketi ne zaman Adalet ve Kalkınma Partisinin, AKP'nin bir mitingi olsa baretleri başlarında, bunlar 90 kilometre, 100 kilometre öteden Manisa merkeze miting alanına taşınırlar, yevmiyeleri çalışır, kumanyaları verilir, miting bittikten sonra tekrar götürülür. Bu şirket, o şirket.

Ve diğer spekülâtif şeyleri de burada ifade etmek istemiyorum, bunlar dolaşan iddialar. Bir iktidar partisi milletvekilinin ilgilendiği vesaire söyleniyor. Elimizde ispat, belge olmadığı için... Fakat bu da Soma'da ve Manisa'da herkesin bildiği bir sır, burada ifade etmek istemiyorum, çok şükür ki bu Komisyonunda bulunan değerli arkadaşlarımızın hepsi de bunun dışındadır ve tenzih ederim ama bu, bilinen bir sırdır.

Şimdi, tekrar ifade ediyorum biraz şeddeli olması bakımından. Uyar Madencilik Soma'da maden arama izni, bu izin ne zaman verildi? Bu madencilik şirketi bu zamana kadar Bakanlığınız veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kaç defa denetlenmiştir. Bu denetimlerin sonucu nedir? Bunların cevabını bekliyoruz.

Bir de Sayın Bakanım, Soma'ya 7-8 kilometre mesafede kendi çektiğim bir fotoğrafı biraz sonra size de takdim edeceğim. Bu, Soma Termik Santrali'nin yarattığı, oluşturduğu hava kirliliğinin, hava tabakasının uzaktan görünüşü. Şimdi, Soma'nın veya civarın en önemli sorunlarından birisi de bu santralde yakılan kömür sonucu atılan gazların havayı kirlilemesidir. Buna ilişkin zaman zaman soru önergeleri de verdim ve Soma'da bu hava kirliliği nedeniyle kanser hastası sayısı dünya standartlarından 4 kat daha fazladır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 17 Mayıs 2013 tarihinde açıkladığı kış sezonu hava kalitesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Hava kalitesi bültenine göre Manisa merkezdeki kükürtdioksit ortalaması 17 iken, Soma'daki kükürtdioksit ortalaması 63 birimdir ve bu ortalama ile Türkiye'de kükürtdioksit ortalaması en yüksek 7'nci yerdir Soma. Buna ilişkin verdiğimiz önergeye sizler Soma Termik Santrali baca gazı filtresi projesinde yatırıma başlanmadığını, projenin henüz ihale edilmemiş olduğunu, ihale sürecinin devam ettiğini, projeye başlanırsa 2014 yılında bitirilmesinin düşünüldüğünü ama bu sürenin uzayabileceğini ifade etmiştiniz.

Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi tarafından Soma Termik Santrali 2010 Yılı Özelleştirme Programı'na alındı. Şimdi, tabii, burada bu özelleştirme kapsamına alınması gerekçesiyle baca gazı filtresinin takımının sürekli savsaklandığı kanaatindeyiz ama vatandaşlarımızın da sağlığı çok ciddi bir şekilde zarar görmektedir. Bu, tehditlenmeye geçmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Son olarak ifade etmek istediğim konu tarımsal sulamadan dolayı kullanılan elektrik borçlarıyla ilgili. Tarımsal sulamada kullanılan elektrik maliyet içinde çok önemli girdi kalemlerinden birisidir ve bu fiyatlardaki artışlar da üreticilerimizi hakikaten zorlamaktadır. Bu özelleştirme öncesi tarımsal sulama elektrik faturaları nisan, mayıs ve aralık dönemi olmak üzere yılda 2 defa tahsil ediliyordu. Nisan, mayıs öncesi genellikle tarımsal sulama yapılmadığı için elektrik faturalarının yüzde 90'ı aralık döneminde tahsil ediliyordu. Özelleştirme sonrasında şirketler üreticilerimizden elektrik faturalarını aylık olarak tahsil etmeye başlamıştır ve hasat döneminde üreticilerin elektriklerini keserek üreticilerimizi mağdur etmeye başlamıştır. Haziran başından itibaren eylül sonuna kadar çok yoğun bir şekilde bu şikâyetleri, bu feryatları vatandaşlarımız ilettiler. En vahimi de hasat zamanı, sanki kör gözüm parmağına dercesine... Hasat zamanı çiftçinin parasının en olmadığı zamandır ve maalesef insafsızca bu çiftçinin üzerine gidilmiştir. "Efendim, özelleştirme oldu, ne yapalım?" anlayışıyla çiftçi, tarımsal sulama yapan çiftçi kaderiyle baş başa bırakılmıştır. Manisa Gediz AŞ, 31 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla özelleştirildi ve Manisa'da 35.395 tarımsal sulama aboneliği bulunmaktadır. 2013 yılı Nisan ayı itibarıyla 12.435 abonenin 49 milyon liralık vadesi geçmiş tarımsal sulama elektrik borcu bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bu borçların 36,5 milyon lirası anapara, 12,7 milyon lirası da faizden oluşmaktadır. Tabii, bu 6111 sayılı Yasa kapsamında da değerlendirilmediği için yapılanma da yapılamamıştır, ihtiyarı bırakılmıştır. Bu çok ciddi bir sorundur, mutlaka Hükümet olarak, Tarım Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı olarak ele alınıp değerlendirilmesi ve daha makul bir ödeme planı ve çözüme kavuşturulması gerekir. Yani, bu paraları tahsil etmek kolay bir iş değil. En az yirmi yılımız para tahsil etmekle geçti Sayın Bakanım. Her şeyin bir makulü vardır, bir de kamu idaresi daha makul davranır ama özelleştirilince, tabii, kimsenin gözünün yaşına bakmıyor. O nedenle, sizin yapacağınız bu özelleştirmelerle, bu şirketlerle ve onları zorlayıcı tedbirlerle ödeme konusunda zaman, miktar ve vadede ve borçların ötelenmesinde daha toleranslı davranılması gerekir.

Bu düşüncelerle hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, bugün Ardahan ili Hanak ilçesine bağlı Yünbükten köyü Suluçayır mevkinde BOTAŞ çalışmaları esnasında, altyapı çalışmaları esnasında göçük altında kalan ve yaşamını yitiren 2 işçi kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. İbrahim Uzun ve Hakan Kuruçayırılı isimli, biri 33, biri 34 yaşında 2 işçimiz yaşamını yitirmiştir, kendilerine Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Şimdi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesini değerlendiriyoruz elbetti ki. Şimdi, enerji arz-talep tahminlerinde büyük sapmalarla karşı karşıya olduğumuzu ve enerji barışını olumsuz yönde etkilediğini öncelikle ifade etmek istiyorum. Kullanılan kömür santralleri, teknolojinin yerli linyite uygun olmayışı sorun yaratmaktadır; sorun başlıklarından bir tanesi de bu.

Elektrik üretim birimlerinin çoğunlukla güney ve doğuda, tüketim merkezlerinin ise kuzey ve batıda olması ve uzun iletim hatları nedeniyle yüksek enerji kayıplarına neden olduğunu bir başlıkla tekrar ifade etmek isterim.

Deniz kenarına kurulması planlanan, ithal kömürle çalışan santrallerin yaratacağı deniz trafiği yoğunluğu ve deniz kirliliğinin turizm sektörünün gelişimini baltalayacağını altını çizmek isterim.

Türkiye'nin Avrupa Birliği ortak enerji politikasına uyum sürecinde verimlilik, çevre standartları, tam rekabet şartlarının oluşturulmasını, serbestleşmenin tamamlanmasını ve toplumsal önceliklerin muhafazasını içeren AB mevzuatına uyum sorunuyla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim.

Tabii, daha başka sorun başlıkları var. Özelleştirme faaliyetleri sorunu, bütçe açıklarının finansı için uygulamaya devam edilen ağır dolaylı vergiler, enerji fiyatlarındaki düşüş beklentisi boşa çıkmış, fiyatları giderek yükseltmiştir bir başka sorun başlığı olarak.

OECD ülkeleri ortalamasında 2011 yılı verileri karşılaştırıldığında, elektrik fiyatları karşılaştırmasında en pahalı enerjiyi Türkiye'nin ödediğini ifade etmek isterim. Meskeninde yüzde 19, endüstride yüzde 15,5; OECD ortalaması mesken yüzde 15, endüstri yüzde 10,7.

Vergilendirme noktasında da fiyat ve diğer vergi ve diğer marjların payıyla ifade edeyim. Türkiye burada da en kötü veriye sahip. Örneğin, İngiltere'de yüzde 4,8; Hollanda'da 19,4; İsviçre'de 9,7; Türkiye'de 21,5; Macaristan'da 11,9, Meksika'da 13,1.

Şimdi, artan enerji tüketiminin yerli enerji üretimiyle karşılanması durumunda ülkeler enerji dar boğazına girebilme, bu dar boğazı enerji kaynakları bakımından zengin ülkeler yapacakları ithalatla aşmaya çalışacaklar. Türkiye de böyle bir potansiyeli devreye sokuyor.

Burada, tabii, farklı istatistik verileri var, onlara zaman elvermeyeceği için girmeyeceğim. Ama, özellikle "enerji yoksulluğu" kavramına ilişkin olarak değinmek istediğim bazı hususlar var. Enerji hizmetlerine erişimle enerji yoksulluğu sona ermez. Enerjinin kaliteli olması hanehalkı gelirinin yüzde 25'ini aşmayacak bir bedelle sunulması ve verimli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

kullanılması temel bir politika olarak belirleniyor. Ancak şuradaki veride, buradaki grafikte görülen şu ki: Türkiye'nin özellikle enerji tüketimi konusunda, kişi başına enerji tüketimi konusunda çok verimli bir tabloyla karşı karşıya olmadığını gösteriyor bu. Meksika ve Polonya'dan sonra en kötü veri Türkiye'ye ait. Gelişmiş dünya ülkeleri ve gelişmekte olan dünya ülkeleri hemen hemen 1 dolar bazından hesaplandığında 1 ile 2,5 aralığında yer alıyor, Türkiye, neredeyse 4 aralığına yakın. Dolayısıyla, verimli enerji tüketimi söz konusu değil. Bunun bir tek sebebi var, Türkiye'deki enerji tüketiminin sanayi ağırlıklı oluşuyor olması. Bir hedef olarak yüzde 2,5 doğrultusuna inme hedefi olarak olmuş ama bu hedeften çok çok uzak bir noktadayız.

Şimdi, biraz önce, özellikle doğal gaz nakliyle ilgili bir grafik vardı, bir harita vardı. Buradaki kitapçık sunumuna baktım bulamadım ama bu çok çarpıcıydı. Alıyorsunuz doğudan güneyde kullanıyorsunuz, kuzeyde kullanıyorsunuz, batıda kullanıyorsunuz, doğuda sadece tek bir eğri var, o da nakil geçişi, onun dışında bir kullanım yok. Sonradan karşımıza çıkıyor enerji tüketimi, kaçak elektrik verisini karşımıza koyuyorsunuz. Isınma sorunu yaşayan bir bölgede siz bir yıl içerisinde ihalesini yaparsanız bütün bu sorunu çözebilecek pozisyondayken hiç orayla ilgili olmuyorsunuz, direkt batıya aktarıyorsunuz. Sadece doğal gazda mıdır? Hayır.

Elektrik enerjisi açısından da durum böyledir. Bakın, Karakaya, Atatürk, Kralkızı, Dicle, Batman, Birecik, Karkamış, Şanlıurfa, Çağdaş ve Erkenek hidroelektrik santralleri 2012 yılı sonuna kadar 275,2 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretmiş, toplamını ifade ediyorum. Bunun, üretilen enerjinin parasal değeri 22,5 milyar ABD dolarıdır. Şimdi, bunun böyle kullanımına, bölgelerin yararlanmasına bakalım, 2012 yılında ülke genelinde üretilen 40,8 milyar kilovatsaat hidroelektrik enerji içerisinde GAP bölgesinin payı yani GAP bölgesindeki barajların payı 19,2 milyar kilovatsaat yani, yüzde 47,1. Yine, 2012 yılında Türkiye'nin 239,1 milyar kilovatsaatlik toplam enerji üretimi, termik, hidrolik, rüzgâr ve diğerleri içerisinde, GAP'ın payı, tüketim payı yüzde 7,9. Şimdi, bundan yararlanma payına baktığımız zaman çok ters bir orantı olduğu açık. Üretiyorsunuz oradaki enerjiyi, batıya götürüyorsunuz, sonra karşımıza başka veriler çıkıyor, görünüyor ki batı doğuyu besliyor. Hayır efendim, doğunun enerjisini doğuda değerlendirirseniz batı doğuyu beslemiyor. Dün farklı verilerle bu tablonun böyle olmadığını da ifade ettim ama böyle yaklaştığınız için size bu resmi göstermek durumundayım.

21'inci yüzyılda bugün insanlar fanusla aydınlanıyor. Sizin çocuğunuz okulda hiç "Öğretmenim, ben elektrikler kesik olduğu için ders çalışmadım." diyor mu? Ama, diyen var. Üç yıldır bu sorunu önünüze getiriyorum Sayın Bakan, üç yıldır. Müdürlüğümüzün taleplerini getirdim önünüze koydum, yapılması gerekeni önerileriyle birlikte önünüze koydum, soru önergesiyle size sordum, defaten geldik söyledik ama bakın bir yıl içerisinde... Hep şu akla gelebilir, kaçak elektrik tüketimi faktörü aklınıza gelebilir. Kesinlikle alakası yok, bakın, kesinlikle alakası yok. Yüksekova-Şemdinli hattını besleyen ana nakil hattındaki problem enerji probleminin ana kaynağıdır bu bölgede. Önünüze koyduk bunu. Bu sorundan kaynaklı olarak sadece bir yıl içerisinde -oradaki görevli arkadaşlarımızın hiçbirini töhmet altında bırakmak istemem- sadece Yüksekova'da bir kişi boyunca 128 trafo yandı. Sebebi aşırı kullanım değildi, nakil hatlarındaki enerji düşüklüğünden dolayı yandı. Şimdi, o trafolarla harcanan para toplamda enerji hattının güçlenmesine sarf edilmiş olsaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız Sayın Zozani, lütfen.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Soru önergesiyle size soruyoruz Sayın Bakan, diyorsunuz: "Hepsini gündemimize aldık, üzerinde çalışılıyor." İnsanlar bugün karanlıkta Sayın Bakan. Telefon geliyor, her saat bize telefon geliyor, serzenişte bulunuluyor. TEDAŞ'daki, VEDAŞ'taki görevli, şirketteki görevli artık telefonlarını kapatıyor, insanlara cevap veremiyor. Mahalleye gittiği zaman nahoş şeylerle karşılaşılıyor, çünkü insanlar karanlıkta. Muhtarını arıyor, mahallelisi arıyor, öğrencisi arıyor, herkes arıyor. Bu nedenle, bunu göstermeye mecbur kalıyoruz. Eğer ki bu serzenişimize, bu taleplerimize bugüne kadar Bakanlık cevap vermiş olsaydı biz burada teşekkür ederdik ama cevap vermediği için, ilgilenmediği için ve özellikle ve özellikle -artık aklıma bu geliyor- yapmak istemiyor. Bakanlık orada ayrımcılık uyguluyor, açık ifade ediyorum, kendinden saymıyor. Kendinden saymış olsaydı üç yıldır bu sorunu çözerdi. Yıldızlı rakamlarla yapılanları bize gösterebilirsiniz ancak biz şuna bakıyoruz: Düğmeye bastığımızda elektrik yanıyor mu yanmıyor mu, ev aydınlanıyor mu aydınlanmıyor mu? Aydınlanmıyorsa biz hiçbir şey yapmamış sayarız sizi.

Bütçeniz hayırlı olsun ama bizim de payımız içinde olsun diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Zozani.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bu sene bu Sayıştay mevzuu çok önemli bir sorun oldu çünkü bu mevzuat değişikliğinden beri bu üçüncü senedir Sayıştay raporları Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiyor. Bu sene geldi, 150'ye yakın rapor geldi ama bunların çok büyük bölümü inceleme yapılamadan, gerekli bilgi, belge edinilemeden gönderilen raporlar, dolayısıyla pek anlamı olmayan raporlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Sizin Bakanlığınızla ilgili olarak da maalesef, “İstenilenler ve mali tablolar sunulamadığı için görüş bildirilememektedir.” deniliyor Sayıştay Başkanlığı tarafından bize. Şimdi, bu şöyle bir konu: Maliye Bakanlığının bu mevzuat değiştiği zaman hazırlık yapması lazım, daha önce global olarak sağladığı bilgilerin, tüm Türkiye harcamalarıyla, gelirleriyle ilgili olarak saymanlıklardan sağlanan bilgilerin bakanlıklar bazında ya da kurumlar bazında alınabilmesi lazım. Bu hazırlık yapılamamış, sizde de bu hazırlık yapılamamış, dolayısıyla sizde de inceleme yapılamamış, görüş bildirilemiyor ama bu hazırlığın bir an önce yapılması lazım Bakanlığınızda.

Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığında uygun bir şey var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayıştayın hangi sektöründe? Mesela BOTAŞ’la mı ilgili, yoksa...

BAŞKAN – Efendim, genel bütçe kapsamındaki idarelerden bahsediyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, Bakanlığınızla ilgili, Atom Enerjisi Kurumuyla ilgili olarak yapılmış bir inceleme. Uygun raporu verilmiş, mali rapor.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle ilgili olarak da uygun raporu verilmiş, inceleme yapılabilmış ama oradaki raporlara baktım, tabii, bu kurumun kendi gelirleri de var. Ne kadardır bilmiyorum ama bu 2012 için 6 milyon 250 bin liralık bir yatırım ödeneği var. Bunun çok düşük olduğunu düşünüyorum, bu sene için de aynı şekilde düşük olduğunu düşünüyorum. Yani, burası, bu Bor Enstitüsü bir ara Türkiye’nin umutlarıydı, çok daha fazla yatırım ödeneği alması lazım, daha fazla yatırım yapması lazım, Türkiye için bir şeyler ortaya çıkarabilmış olması lazım diye düşünüyorum.

MTA da aynı şekilde uygun raporu almış Sayıştaydan.

EPDK’yla ilgili olarak da uygun diyor ama bazı eleştiriler de var, biliyorsunuzdur Sayın Köktaş bunları. Ama, bunların da düzelmesi lazım.

Bir anlayamadığım konu da geçen yıl 2013 bütçesi 600 milyon iken şimdi 1 milyar 400 milyona çıkmış, çok önemli bir artış var. O nereden kaynaklandı, onu bilemedim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Aydınlatma bütçesi Hazine’den Bakanlığa aktarıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle mi? Aydınlatma bütçesi Hazine’den Bakanlığa aktarıldı, oradan kaynaklanıyor, evet. Onunla ilgili bir not olmadığı için onu da net olarak göremedik.

Sayın Bakan, ben çok detaya girmeyeceğim. Türkiye’nin enerji talebi gelişen ekonomiye paralel olarak hızla artıyor. Yıllık ortalama talep artışımız 2000’den beri yüzde 5,4 olarak gerçekleşiyor. Aşağı yukarı yıllık 60 milyar dolarlık bir enerji ithalatımız var, faturamız var. Çok önemli tabii. Türkiye’nin -bu 60 milyar lira aşağı yukarı cari açığına da denk geliyor- ne yapıp edip muhakkak ki kapatması gereken bir maliyet. Dolayısıyla, bütün politikalarını, dış politika da dâhil olmaz üzere, buna göre düzenlemesi gerekir ama burada önemli ölçüde sıkıntılar olduğunu düşünüyorum.

Çok detaya girmeden, siz şöyle diyorsunuz sunumunda: “Enerji koridoru ve terminali konseptimizi sağlamlaştıran yurt dışı temaslarımızla önceki yıllardaki Türkiye algılamalarıyla şimdiki Türkiye algılamaları arasında büyük ölçüde farklılıklar bulunduğu görülmektedir.” Bu belki yurt dışında öyledir ama sonuç olarak baktığımızda, hakikaten, bu kadar önemli bir sorun, maddi bir sorun yıllardan beri çözülmemiş vaziyette. Hâlbuki önemli fırsatlar vardı. Mesela, Nabucco Projesi’ni siz asrın projesi olarak karşılamıştınız, birkaç yıl içerisinde sona erdi, bitti, bütün umutlarımızla bitti. Belki başlangıçta çok büyük beklentiler doğurttunuz, belki başka nedenler vardı. Ama bizim bölgeyle ilgili olarak ki bu bölge hem doğal gaz hem de petrole ilgili olarak en fazla üretimin yapıldığı, dolayısıyla çok stratejik bir bölge. Bizim dış politikamızın da dolayısıyla bunun üzerine inşa edilmesi gerekirken, somut adımlar atılması gerekirken maalesef bunu bir türlü gerçekleştiremedik. Bakın, hem yukarıda Hazar bölgesiyle ilgili olarak çok net adımlar atamadık birkaç tane hariç. Irak’la ilgili olarak, bugün Irak gazıyla ilgili olarak yapılanlar doğrudur, o görüşmeler doğrudur; oraya gidilmesi, Irak’la tekrar ilişkilerimizin başlaması doğrudur. Ama şimdiye kadar dış politikamızın, maalesef Irak’la iyi olmaması, ilişkilerimizin iyi olmaması nedeniyle de oradan somut bir şeyler elde edemememiz de büyük bir yanlışlıktır. Aynı şeyi Doğu Akdeniz için de, Kıbrıs için de söylemek mümkün. Yıllardan beri... Orada da çok büyük, herhâlde dünyanın en büyük ikinci doğal gaz kaynağı bulundu ama bir türlü oradan da istifade edemiyoruz. Yani onları taşıyabilmek, hem Irak gazını hem Doğu Akdeniz gazını taşıyabilmek elimizde ama bir türlü o konularla ilgili olarak adım atamıyoruz. Ben her sene bu konuyla ilgili size soruyorum, özellikle Doğu Akdeniz gazıyla ilgili olarak. Siz de net cevap veremiyorsunuz, verememenizi anlayışla karşılıyorum çünkü Türkiye’nin böyle bir dış politikası yok, buna uygun bir dış politikası yok. Yani bir şeyler üzerine inşa edilmiş bir politikamız var, belki hayaller üzerine ama somut gerçekler üzerine inşa edilmiş bir dış politikamız yok maalesef. Hâlbuki bizim dış politikamızın enerji tabanlı olması lazım. Sizinle geçen yıl da konuştuk, sizinle paralel yürümesi lazım. Siz “Bu kadar bizim şu şuradan menfaatimiz vardır, çıkarlarımızı şu gerektiriyor.” dediğinizde dış politikamızın ona uygun hâle getirilmesi gerekir ama maalesef bunu bir türlü yakalayamadık, bu yönle ilgili olarak eleştirilerim var.

Yine, Kuzey Afrika’daki yatırımlarımızı da, orayla ilgili olarak da çok şey yaptık ama somut şeyler elde edemedik; unutmamak lazım, tutanaklara geçmesi gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

Onun haricinde, bu sene Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı kabul edildi Mecliste bir kanun olarak, kamu için emredici. Sizin Bakanlığınızın da sorumluluğunda olan iki tane proje var: Bir tanesi Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretim Projesi, diğeri de Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi Projesi. Ben bu Kalkınma Planı'nı çok önemsiyorum çünkü Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı kamu tarafından dikkate alınmadığı için uygulanamadı, başarılı olmadı maalesef. Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın başarılı olması lazım. Onun için de sizin 2014 bütçesinde bunlara değinmeniz gerekirdi. Diğer bakanlıklara da aynı şekilde uyarılarda bulunuyorum. Bunu dikkate alarak harcamalarınızı, çalışmalarınızı bu doğrultuda düzenlemeniz gerekir diye düşünüyorum, böyle bir eksiklik var.

Bakanlığınızla ilgili olarak yine Avrupa İlerleme Raporu'nun sonuç bölümünde çok net bir ifade kullanıyor: "Enerji konusunda iyi düzeyde ilerleme kaydedilmiştir. Elektrik sektörünün serbestleştirilmesi ve elektrik direktifi ile uyum seviyesi ileri düzeydedir. Ancak, işleyen bir rekabetçi piyasa ve doğal gaz sektöründe mevzuat uyumunda ilerleme konusunda hâlâ eksikler bulunmaktadır. Kolaylaştırılmış idari prosedürler aracılığıyla, yenilenebilir enerji sektöründeki ilerlemenin hızlandırılması gerekmektedir. Enerji verimliliği ve nükleer enerji konularında, özellikle ilgili AB direktifleriyle uyum bakımından ilave çabalara ihtiyaç bulunmaktadır. Genel olarak Türkiye enerji alanında oldukça ileri bir uyum düzeyindedir." deniyor.

Bu değerlendirme hakikaten doğru, ben de katılıyorum ama enerji alanında bu bağımlılığımızı, o yıllık 60 milyar dolarlık faturamızı giderecek politikalara ihtiyaç var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, ilave süre veriyorum, lütfen toparlarsanız...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dışişleri Bakanlığının sizinle birlikte çalıştığını, uyumlu çalıştığınızı iddia ediyorsunuz ama sonuçlar öyle değil. Dışişleri Bakanlığı Türkiye'nin enerji menfaatlerine göre bir çalışma yürütmüyor maalesef.

Dikkatimi çeken bir açıklamanız var birkaç gün önce. Diyorsunuz ki bu kurla ilgili olarak: "Kur bir an önce 1,92'ye inmeli." Bugün 2,04 kur. "1,88 ile 1,92 arasında olmalıdır, maliyetlerimiz de genellikle bu düzeydedir. Bunun üzerini gördüğümüz her rakam bizim maliyetlerle alakalı yüklendiğimiz, omuzlandığımız bir rakamdır diye düşünmek lazım."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir dakika daha...

"Ham petrolün varil fiyatında beklediğimiz düşüş de henüz gerçekleşmiş değil." Bunları dikkate alınca ne kadar sıkıntılı olduğumuz da görülüyor. Yani, ileriye dönük olarak da daha büyük sıkıntılar söz konusu olacak. Kur 2,04 ve sizin talebiniz 1,88-1,92 aralığında kurun olması. Bunu şu koşullarda bile düşüremiyoruz. Parasal genişlemenin beklendiği önümüzdeki yıl başında, ilk çeyreğinden itibaren kurun çok daha yükseklerle çıkacağı bekleniyor. Dolayısıyla çok büyük sıkıntılar içerisinde olacağız maalesef.

Diğer konulara girmeyeyim, sorular bölümünde girerim.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın...

Süreniz beş dakikadır.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, özellikle Bakanlığınızı ilgilendiren birkaç alandaki problemlerle ilgili neler yaptığınızı öğrenmek istiyorum.

Özellikle bu ormanlık alanlar içinde üretim faaliyeti göstermekte olan maden ve mermer işletmelerinin izin sıkıntılarını yıllardan beri, birkaç yıldır had safhaya ulaşmış durumda. Birçok işletmenin artık bu sorun nedeniyle tamamen işleri durma noktasına gelmiş durumda ve ihracat yapan birçok firmamız da ihracat taahhütleriyle ilgili büyük sıkıntılar içine girmekte. Bu konuyla ilgili birçok enerji yatırımı da bu orman izinlerinden dolayı yatırım yapılamama riskleriyle karşı karşıya bulunmakta. EPDK'dan geçici olarak çözümler üretilse de, zaman uzatımıyla ilgili geçici çözümler üretilse de maalesef enerji yatırımları da bu maden izinleriyle ilgili probleminden çok büyük etkilenme içinde bulunmakta.

İkinci önemli sorun, özellikle yenilenebilir enerji konusundaki birçok yatırım maalesef büyük sıkıntılar içine sürüklenmekte. Nükleer enerjiden üretilen elektriğe kilovatı 12,35 dolar sent taban destek fiyatı verilirken niçin rüzgâr enerjisine 7,3 dolar sent destekle bulunulmakta? 7,3 dolar sentten desteklenen fiyatlarla rüzgâr enerjisinden yüzde 30- yüzde 35 arasında bir kapasiteyle üretim yapıldığı göz önüne alınırsa ve kilovatı 1 milyon 200 bin- 1 milyon 500 bin euro arasında yatırım realize olduğu göz önüne alındığı takdirde, bugün rüzgâr enerjisiyle ilgili yatırım yapan firmaların on beş yirmi sene arasında yatırımlarının geri dönüşü sağlanabilmekte ki bu tercih edilecek bir yatırım alanı olmaktan çıkmakta. Bu nedenle, yenilenebilir enerjiden üretilen elektriğin destek fiyatının mutlaka ve mutlaka yatırım imkânlarını reel hâle getirebilecek düzeylere ulaştırılması zorunludur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

Enerjideki dış açığımızın, özellikle 2012 yılında 60 milyar dolar, 2013 yılında 65 milyar dolar gibi bir rakamlara doğru tırmanması, her geçen gün ekonomimizin enerji konusunda ne kadar sürdürülemez hâle geldiğini bizzat göstermekte. O nedenle, önümüzdeki yıllarda, özellikle önümüzdeki yıllarda, yerel imkânların daha çok devreye sokulması için ve dünyanın en büyük bor rezervlerine hâkim olduğumuzu övüne övüne belirtmemize rağmen, dünya ülkelerinin bordan enerji üretimi konusunda AR-GE çalışmalarına milyonlarca dolar kaynak aktarmalarına rağmen, enerji alanında bordan yararlanma konusunda yeterli miktarda AR-GE çalışmalarına kaynak ayırdığınız kanısında değilim. Şöyle bir örnek vermek istiyorum: Bir firma, özel bir firma, 36 milyar dolar yıllık cirosu olan bir firma, 4 milyar dolara yakın, yani yıllık cirosunun yüzde 10'undan fazlasını AR-GE'ye kaynak ayırırken, ülkemizin en büyük kaynağı olan, hakikaten dünyada bizim sadece ve sadece bordan elektrik üretme konusunda, bordan yakıt üretme konusunda en büyük rezervlere, kaynaklara sahip olan ülkemizin, bu konuda AR-GE'ye yeteri bir destek, yeteri bir finansman, yeteri bir kaynak ayırmaması nedeniyle, bugün de o konuda çok geride kaldığımız ve hakikaten bu konuyla ilgili açığımızın en iyi enerjilerinden birisi olan bordan üretilecek olan enerji konusunda da önümüzdeki süreç içinde yararlanmamızın mümkün olmadığı görülmekte. Bu nedenle bugünden bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, sözlerinizi toparlar mısınız lütfen.

OSMAN AYDIN (Aydın) – ...tekrar tedbirlerin yoğunlaştırılması, kaynak aktarılması hususunda, hakikaten önemli kaynakların ayrılması çok büyük önem arz etmekte. Çünkü, enerji konusundaki neticeler maalesef kısa vadede değil, orta ve uzun vadede alınabilmekte. O nedenle, bugünden itibaren, önemle üzerinde durulması, borun önümüzdeki yıllarda enerji açığımız konusunda çare olabilecek bir enerjiye dönüşmesi için, bu konunun önemle üzerinde durulması kanaatindeyim.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; yine, çok sorunlu bir konuda konuşmak zorundayım.

Değerli arkadaşlar, ekonomimizin temel girdisi olan petrol, doğal gaz gibi doğal kaynakların yönetiminden sorumlu Enerji Bakanlığı, kötü yönetim ve yolsuzluklar dolayısıyla işadamlarımızın, halkımızın, yoksulumuzun ödediği doğal gaz ve petrol faturaları başta olmak üzere, en az 2 katına çıkmaktadır, bunu birkaç örneği ile beş dakikalık konuşmaya sığdırabileceğim kadar anlatmaya çalışayım.

Doğal gaz alırken bizim yaptığımız anlaşmalarda “al ya da öde” şartı vardır. Al ya da öde şu anlama gelmektedir: Ya o doğal gazı alacaksınız, almazsanız ödeyeceksiniz, bunun için çok iyi planlama ve gelecekte de çok iyi yatırımlar yapmanız gerekiyor. Yüzde 7 büyüyeceğimiz koşuluyla bir planlama yapılmış, ne yazık ki AKP iktidarında biz ortalama yüzde 5 büyüdük. Bizim bir çok ile doğal gaz götüreceğimiz planlanmış, bir çok ile doğal gaz götüremedik. Peki, niye bir çok ile doğal gaz götüremedik? Sayın Bakan ve değerli bürokratlar bileceklerdir, 2005 yılında Enerji Bakanlığında bir çete ortaya çıktı, çünkü doğal gazın götürüleceği illere ihalelerin tamamına fesat karıştırılmış. Hatta, bir şirket var ki yaptığı hiçbir iş teslim alınmıyor, Sayıştay raporu böyle diyor, hâlâ yaptığı hiçbir iş teslim alınmamış. Aynı zamanda, bu şirketin ortaklarına -ki ihaleye fesat karıştırıldığı anlaşıldıktan sonra ortaklıktan hemen ayrılıyorlar- ve bu şirkete çok büyük, aynı bakanlıkta ihaleler verilmiş. Peki bu ihaleler nasıl verilmiş? Kamu İhale Kanunu'nun 58 ve 59'uncu maddelerine hilafeten verilmiş. 58 ve 59'uncu maddeler bu ihalelerin verilmemesi gerektiğini söylüyor, çünkü ihaleye fesat karıştırmış şahıslar hakkında yasaklama kararı alınması gerekiyor.

Bu konuda gensoru verdik, Sayın Bakan önce çıktı, “Burada yasaklama kararına gerek yok.” anlamında bir şeyler söyledi, sonra “Yasaklama kararına gerek var.” dedi, sonra “Yasaklama kararı otomatik.” dedi ama şuna hiç cevap vermedi: Yasaklama kararı var mı, yok mu? Yasaklama kararı yok, Sayın Bakan bunun otomatik olacağını söylüyor, hiçbir zaman bu işler otomatik olmuyor çünkü yasaklılar listesi sorgulanıyor. Bu yasaklama kararı alınmadığı için de, bu şirketler, mega projelerden tutun büyük enerji ihalelerine kadar almaya devam ettiler. Peki, ne olması gerekiyordu? İhaleden yasaklanması, yeni girdiği ihalelere de fesat karıştırmadan tekrar dava açılması ve teminatların irat kaydedilmesi gerekiyordu. Peki, ne yapıldı? 2011 yılında bir kanun çıkarıldı, teminatların irat geçilmesinin önüne - yani yolsuzluğa bulaşmış, ihaleye fesat karıştırmış, rüşvet verdiği mahkeme kararıyla tescilli veya bir kısmı yargılanan ama hükümlüleri de var aynı şekilde- bunların teminatlarının devletin hazinesine gelir kaydedilmesinin önüne bir kanun teklifiyle geçildi, az evvel Genel Kurulda konuştuğum için burada Enerji Bakanı ve Enerji bürokratları duysun diye geldim, “Orada arkamızdan konuşuyor, gıyabımızda olmuş.” gibi bir şeyi duymasın diye.

Şimdi, bu, iletim hatları yapılamadığı için mi oluyor, geç yapıldığı için... Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı diyor ki “Şu kadar ilde yaptık.” Daha fazlasını da yapmalıydınız çünkü planlar ona göre yapılmıştı. Daha fazlasının yapılmamasının en önemli sebebi de bu ihale yolsuzluklarıydı.

Bir diğer sorun ne? Depolama tesisleri yapmalıydınız. Tuz Gölü'nün altına depolama tesisleri yapacaktınız. On iki yıldır bu plan var mı? Var. Niye yapılmadı? Çünkü, Bakanlığınızda bir “Tuz Gölü çetesi” var mı? Ben

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

söylemiyorum, tırnak içerisinde söylüyorum, iddianameye göre Bakanlığınızda bir Tuz Gölü çetesi varmış, değil mi? Evet, var, iddianamede kendilerini Tuz Gölü çetesi olarak... Doğal gaz depolama tesisleri bu yüzden yıllarca yapılamadı, hâlâ daha yapılamadı. Biz, doğal gazı depolayamadık, depolayamadığımız için yazın ucuzdan alınacak gazı veya yazın kullanılmayan gazı kışın kullanamadık. Zaten, hatları yapamıyorsunuz. Üstüne bir de LNG ithalatına izin verdiniz, LNG ithalatında 2 şirkete izin verdiniz. Bu 2 şirket yazın çok ucuza alıp kışın size yüksek fiyattan satıyor. Hatta, Kamu İhale Kanunu'nu değiştirdiniz, bu LNG ithalatı alımını kolaylaştırabilmek için. Sadece bununla sınırlı kalmadınız, gittiniz Azerbaycan'la bir anlaşmada formül değiştirdiniz. Eski Enerji Bakanımız diyor ki: "Türkiye çok kazıklanmış." Kendi bir formül yaptı, bir yıldaki zarar 576 milyon dolar, Sayıştay raporunda yazıyor, çünkü ben belgelerden konuşmak zorundayım. Bununla kaldınız mı? 2010 yılında Sayın Bakan gitti bir anlaşma değiştirdi Azerbaycan'la, iki yıllık geçmişe yönelik fatura 1,4 milyar dolar. Niye? Çünkü, 70 ile 120 milyar dolara fiyat bazında doğan doğal gazın, üst fiyatını kaldırdınız, doğal gazın fiyatı geldi 350 dolara.

Peki, bunu niye yaptınız, Bakana soruyoruz? Açıklamıyor. Gizliyse, gizli bilgi verin. Hayır, verilmiyor. Sözleşmeleri verin. Onlar da verilmiyor. Ama bir gün bunların hesabı yüce divanda sorulacak, çünkü siz geldiğinizde sordunuz bunları değerli arkadaşlar. Siz geldiğinizde sorduğunuzda Anayasa Mahkemesi zarar gerçekleşmemiş düşüncesiyle beraat kararları verdi ama sizler için beraat kararları verilmeyebilir, kesin hükümlü konuşmuyorum, verilmeyebilir çünkü zararlar gerçekleşti. Doğal gazda alamadığınız gazı kurtarmak için ne yapıyorsunuz? Termik santrallerimizde, kömürde, yerli üretimli termik santrallerimizde şalteri kapatıyorsunuz, gidip doğal gaz santrallerine yükleniyorsunuz. Niye? Çünkü alamadığınız gazın parasını ödemek zorundasınız. Niye yapmadınız bu yatırımları, niye o illere doğal gaz gitmedi, niye Tuz Gölü depolama tesisleri yapılmadı da benim halkım minimum 6-7 milyar dolar niye zarara girdi değerli arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, toparlar mısınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunun hesabı bir gün sorulur.

Ben şunu özetle söylüyorum: Enerji Bakanlığının ne yazık ki yönetimi birkaç şirketin eline geçmiştir, bunlar belgelerle sabit, bunlar okuduğum iddianame tutanaklarında bu şekilde oluyor. Nasıl şartnameleri değiştirdiği, nasıl bürokratları etkilediği, Sayın Bakan veya diğer bakanların tutumlarından bu net olarak belli. Sizin kötü yönetimlerin ve çok üzülerek söylüyorum ki belgelere dayalı yolsuzluk iddiaları dolayısıyla, halkımızın ödediği enerji faturaları 2 katına çıkmaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Bakanlık çalışanları; enerji konusunda sıkıntılar ortada. Bütçemizin en büyük kara deliği, ithalattan gelen enerji 60, bu sene 70 milyar dolar olması bekleniyor. Peki, neden bu böyle? On bir yıl Meclis çoğunluğunu elinde bulunduracak olan bir iktidarın enerji politikasını bir parti politikası olarak görmesinden kaynaklanıyor, partiler üstü bir politikayı... Gerçekten, özellikle 2008 kriz sonrası önemli politika belirlemek için bütün partilerle ortaklaşma yerine, Hükümet kendisi ve kendi çevresindeki şirketlerle, özel ilişkilerle olayı götürme gibi bir durumda ve maalesef yine bütçenin bu yılki en büyük açığı burada. Bu açığa baktığımız zaman çok yönlü eleştiriler var. Bunları geçmiş dönemlerde açıkladım, tekrar girmeyeceğim. HES'lerin kontrolsüz, denetimsiz çabalarından tutun da işte 2014'te Ilısu Barajı su tutacak ve Hasankeyf sular altında kalacak. Bu da bir eseriniz olacak. Tabii yani Ilısu barajının sizler bakıp gövdesine iftihar edebilirsiniz ama biz de Hasankeyf'in sular altında kalışına bakıp AK PARTİ iktidarı tarihî Hasankeyf'i sular altında bıraktı, bu kadar uğraştık ama yine de yaptılar diyeceğiz.

Bütçe sunuşlarınıza baktığımız zaman, yenilenebilir enerji konusunda bir çaba kıpırtısı var. Gerçekten bu konu kamuoyunda demek ki iyi tartışıldı ama hâlâ Türkiye geçiş, enerji köprüsü gibi, boru hatlarının geçtiği bir durumda yani şu anki konumu hâlâ geçiş, hani üretime geçebilen bir konumda değil. o üretime geçişler de son derece tartışmalı oluyor. Mersin Akkuyu, Sinop, işte yeni bazı yerler bahsediliyor, İğneada'da önce nükleer dediler, sonra termik dediler. Bakıyoruz, işte benim ilim Şırnak'ta Sayın Başbakanın da katıldığı açılışlar oldu. Ciner Grubunun 2'nci, 3'üncü ünitesi, arkasından 4'üncüsü yapılacak. Bu arada, Şırnak'taki asfaltitlerle ilgili iki tane de santral ruhsatı verildiğini, işleme başlandığını biliyoruz. Yanında, başvuru sayının da yedi olduğunu biliyoruz.

Şimdi, Şırnak'ta bu kadar santral bir noktada, bir bölgede. Çevre, doğa, tarih, vesaire hepsinden alın bir kere o kömür bu kadar santrale yetmez, bu bir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – "Kömür" mü dediniz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet, kömür yetmez.

İddia ediyorsanız... TKİ'yi kapattığınız zaman, TKİ kapatılırken burada fazla kömür yok diye kapatıldı ve ondan sonra özel sektöre, özel kişilere ANAP döneminde verilen kömür ocakları, döneminizde de bir şekilde bugüne kadar devam etti. Rödovals sistemindeki haksızlıklar ayrı bir konu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

Şimdi, Şırnak'ta 6-7 tane kömür santrali... Bir şehre insan bu kadar acımasız davranmaz. Kapasite bellidir. Sıkıntılar yaşıyor, yaşanacak. Hemen onun yanında 12 tane de "Güvenlik amaçlı baraj" diye söylüyorlar, bunun güvenlikle müvenlikle alakası yok. HES'ler var, bunların yükseldiğini görüyoruz. O cılız Hezil Çayının bunları taşıması mümkün değil yani gözle görüldüğü zaman dahi bu ortada.

Şimdi, burada bunların sıkıntısı yaşanırken Kıbrıs'ta bir petrol-doğal gaz araması var, Karadeniz Bölgesinde var, derinlikli olarak oralarda yapılan bir çalışma var. Şimdi bu çalışmalarınızın bütün fotoğrafını Sayın Bakan göremiyoruz. Açık söylüyorum, göremiyoruz. Özelleştirdiniz elektrik piyasasını verdiniz şirketlere, şirketler ne hatları tamir ediyor, ne doğru dürüst... Sürekli, inanın bu hafta içinde -demin, Sayın Adil Zozani açıkladı ama- bana Uludere'den, Beytüşşebap'tan yani o kesimlerden, köylerden sürekli telefon geliyor, "Elektriklerimiz kesik." diye. Tabii ki özel sektörün amacı kâr etmektir yani burada özel sektörün kamu amacıyla kalkıp çok da güzel bir şey sunacağını sanmıyorum. Burada şunu söylemek istiyorum: Ne zaman göreceğiz Sayın Bakan? Bu, Rusya'yla, İran'la, Azerbaycan'la yapılan doğal gaz anlaşmaları var ve Kürt gazı ile İsrail gazı üzerinde çalışmalar var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kürt gazı hangisi ağabey?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Demin, "Türk özümü"nü sevmiyordun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – "Kuzey Irak" diyorsunuz ya, orası işte Kürdistan Bölgesel Yönetimiyle yapılan... Yani hâlâ siz "orası" diyorsunuz, adını ben söylüyorum.

BAŞKAN – Yok, canım, "Kuzey Irak" diyor arkadaşlar, farklı bir şey demiyorlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Türk özümü" deyince gündüz, beğenmemiştiniz diyorum, sen de "Kürt gazı" diyorsun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu enerji ihalelerinde böyle geçiyor, İsrail gazı, Kürt gazı diye, çünkü Kürt bölgesinden çıkan gaz ve doğal gazla ilgili bir konu.

Şimdi, burada, şöyle bir durum var Sayın Bakan: 36 parsellik bir olay var; Musul, Süleymaniye, Erbil civarında. Bunun yüzde 33'ü TPAO ile TPAO'nun ortağı olduğu bir şirkete ait. TPAO'yu konuşuyoruz ama nerede, kiminle, ne sözleşme yapmış, ne yükümlülükler, ne iş yaptığını bilmiyoruz. Yüzde 17'si de AJ Petroleum'a ait, özel sektör orada, yüzde 50 de Exxon Mobil'e ait, ABD'nin. 6 kuyu Musul sınırında ayrıca var, yine ayrı bir yerde üç kuyu, orada Total ile Exxon'un çalışması var. Şimdi, Türkiye'den bazı şirketler var bu olayın içinde yani Petoil var, Genel Energy var, yüzde 50-60 arası oranda ortaklar var. Şimdi, bu enerjilerden Musul sorunu aşılabildi mi bilmiyoruz ama Exxon'un da olduğu bir bölgede kuyular var, parseller var. Süleymaniye-Erbil arasındaki bu Tag Tag bölgesi diye geçen 4 parsel olayı var. TPAO'ya verilmesi görüşülüyor yani TPAO bu alanda belki Exxon'la iş yapar.

Benim aslında söylemek istediğim şu: Doğal gaz boru hattı önce düşünüldü, sonra petrol boru hattı olarak Zaho'ya kadar ulaştı ve oradan Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı'na bağlandı. Buradan ne akıyor, nedir verisi? Sunumlarda yok, bütçede denetleyemiyoruz. Şöyle denetleyemiyoruz: Çünkü merkezî Hükûmetle -Sayın Davutoğlu Bağdat'a gitti bu arada, Sayın Barzani de buraya geliyor- bazı sorunlar var. Bu Irak SOMO şirketiyle olan sorunları çözdünüz mü? Günde 2 milyon varil Kerkük Petrol Hattından akacaktı, kaç senedir 400-500 bin varil civarında akıyor yani eksik akıyor, onu demek istiyorum. Bunun size hükûmet olarak getirisi götürüsü nedir yani ciddi bir sıkıntı yaratmıyor mu? Şimdi, burada yeni bir hat çalışması var, sanıyorum asıl bir hat bunun üzerinde olacak, cumartesi, pazar günü oturacaksınız Diyarbakır'da, konuşacaksınız bu işleri. Burada, tabii, merak ettiğimiz, bu doğal gazı Rus millî petrol şirketi çıkaracak Irak Kürdistan bölgesinde. Şimdi, burada bir imzalama oldu geçen hafta, Sayın Barzani de Rusya'ya gitti geldi. Sizler de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan, lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Toparlıyorum.

Şimdi, bu gazı Rus şirketi çıkaracak ama Türkler ve Kürtler geçişi yapacak yani bu projenin geçişinde Türkler ile Kürtler var. İşte, burada ortaya yine Siyahkalem şirketi çıkıyor. Ortaklarını sizler bilirsiniz. Bir de Brent Petrol Borsası var. Eksi 5 ile boru hatlarından akar, eksi 12'yle güzel bir anlaşma, fena değil yani Türkiye'nin böyle bir anlaşma yapması, eksi 12 rekor bir anlaşmadır. İmzalama var, ne kadar doğru? Peki, merkezî Hükûmet bu konuyu... Sıkıntılı biliyoruz ama geçen hafta petrol bağlandı Yumurtalık'a Zaho'dan. Hadi, sınırın öbür tarafından bağlandı. Şimdi, burada dünya pazarına gidince ABD Federal Bankası parayı yatırıyor Sayın Bakan. Türkiye de bu petrol Zaho'dan geliyor, biz parasını paylaşacağız diyecek. OPEC ise bundan rahatsız. Yani, yeni hat konusunda böyle böyle bir durum var. Ben tabii şunu açık söylüyorum: Yani, ben bu ilişkilerin, bu ticaretin gelişmesinden, bu değerlendirmeden, birlikte bunun yapılmasından... Son derece tarafım, olması gerekiyor; Türkiye de kazansın, Kürtler de kazansın, bölgesel yönetim de kazansın ama ciddi sıkıntılar var. Benim ifade etmek istediğim, bu güzel çalışmanın içinde çözüm süreciyle beraber asıl düet de biraz burada olacak gibi geliyor bana. İki tane şirket ismi söyledim, birisi, evet, Siyahkalem, diğeri de malum bir medya grubunun çabaları var. Durum bu. İnşallah hayırlı olur sonuçları.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

Sayın Kurt, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

Süreniz on dakika.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; öncelikle Sayıştay raporlarıyla ilgili Sayın Kuşoğlu'nun anlattıklarını dikkate almanızı diliyorum çünkü Bakanlığınız bağlı kuruluşlarının tamamı iyi bir denetimden geçmiş, evrakların tamamını vermiş, sadece Bakanlık vermemiş. Burada bir yanlışlık ya da bir terslik mi var, yoksa bakanların tamamı Sayıştayı protesto ederek böyle bir talimat mı verdi, onu öğrenmek isterim.

Değerli arkadaşlar, tabii, enerji deyince çok tartışılan, çok güncel olan konuları değerlendiriyoruz ama ana kaynak olarak petrol, doğal gaz, su ve kömürle enerji üretiyoruz ve petrole doğal gaz bizde yok ama enerji üretimimizin yüzde 70'i petrole doğal gazdan oluşuyor. O nedenle Türkiye dünyanın en pahalı petrolünü, en pahalı elektriğini, en pahalı doğal gazıyla birlikte üretmek için kullanıyor. Dolayısıyla da üretilen elektrik, satın alma paritesi dikkate alındığı zaman gerçekten pahalı ve gerçekten insanlarımızın ulaşımını zorlaştırıyor.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, biraz önce bir dergide de gördüm, ciddi anlamda bir genç nüfusun işsizlik ve istihdam sorunu var. Sayın Bakanım, 1.500 civarında Bakanlık personeli var, bunun 194 kişisi sadece 30 yaşın altında, gerisi üstünde. Dolayısıyla, bu gençlerimizin daha kolay iş bulabileceği iş alanlarını açmak ve onların tercihini sağlamak gibi bir işimiz, bir görevimiz var diye de düşünüyorum.

Bizim elektrik üretiminde net bir politika oluşturmamız lazım. Yani, dışarıya bağımlıyız, dışarıya bağımlıyken çoğunlukla da Rusya'ya bağımlıyız ve bu konuda biz üretime geçme çalışmalarına başlamışız ama nükleer enerjiyle ilgili attığınız adımlarda da hem kamuoyunu tatmin edecek bilgileri ulaştırmak hem de o nükleer enerji santrallerinin yapımı ve dağıtımıyla ilgili ihalelerdeki şeffaflığı da ortaya koymak gibi bir zorunluluğumuz var sanıyorum.

Size daha önce bir soru sormuştum. Bu Mersin Akkuyu'daki nükleer enerji santralinde ilk iki üniteye üretilen elektriğin yüzde 70'ini, üçüncü ve dördüncü ünitelerde üretilen elektriğin yüzde 30'unu 15 yıl boyunca yakıt dâhil 12,35 centten almayı taahhüt etmişiz, sözleşmişiz. "Bunu 1 cent aşağı çekersek ne kazanırız?" diye sordum. Sizin cevabınıza göre 2,8 milyar dolar. Dolayısıyla, bu sözleşmeleri yaparken, sözleşmeleri yeniden değerlendirirken -biraz önce Sayın Erdoğan'ın söylediği gibi- "Ya al, ya öde." gibi bir mantıkla hareket etmeden daha güçlü şartları oluşturan bir pozisyonda olursak avantajlarımızı artırabiliriz, hatta mevcut sözleşmeleri yeniden gözden geçirmek suretiyle, bu konularda eğer bir iyileştirme sağlayabiliyorsak ciddi anlamda ekonomik katkı elde edebiliriz diye düşünüyorum.

Elektrikle devam etmek gerekirse, bu, bizim üretimde kullandığımız elektriğin maliyeti de yüksek, hem vergileriyle hem kendi bedeliyle. Bunun yanında, tarımsal amaçlı kullanılan elektriklerde son yıllarda çok ciddi bir sıkıntı var, çık ciddi bir tepki var; köylünün ekonomik durumu iyi olmadığı için ödeyemiyor, ödeyemediği için elektrikler kesiliyor, kesildikten sonra yeniden açtırabilmek için yeni bir güvence bedeli isteniyor ve de miktarlar çok yüksek. Köylü ya da kooperatiflerimiz bunu sağlamak zorlanıyor ve üretimde bu işi kullanma şansı kalmıyor.

Elektriklerin hem üretimini hem dağıtımını da özelleştirmek suretiyle bir serbest piyasaya geçme sağlandı. Serbest piyasada bu işin adil ve demokratik bir biçimde yarışmayla düzenlenmesinde yarar var ama dağıtım şirketleri tekel. Tekel olduğu için kuralları onlar koyuyor ve daha kaliteli ve daha çok elektrik dağıtmak yerine daha çok para kazanmayı hedefleyerek bir politika izliyorlar. Burada da yeni açılan yerleşim yerlerine yatırım yapmakta çekinceli duruyorlar ya da eski yerleşim yerleri küçüldükçe, dağıldıkça oralara yatırım yapmakta çekingen duruyorlar.

Size geçen hafta gittiğim bir köydeki bir durumu anlatayım. Sivrihisar'ın Koçaş köyünün Alanyuva Mahallesi var. Bu mahalleden köylü yavaş yavaş çekilmiş, iki hane kalmış; iki hane ve bir camisi var ama OEDAŞ elektriğini kesmiş, kurtarmıyor herhâlde diye. Şimdi, böyle bir mantık olur mu? Sosyal devlette devletin birinci görevlerinden birisi ucuz, pahalı, her neyse ama o hizmeti bir kişinin bile yaşadığı ortama götürmek gibi bir görevle yükümlü.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yeri bir tekrar eder misiniz, o beldenin ismini tekrar eder misiniz?

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sivrihisar'ın Koçaş köyü, Alanyuva Mahallesi.

Dolayısıyla, şimdi burada yaşayan 5 kişi elektriksiz. O zaman EPDK neyi denetleyecek? Yani, bu dağıtım şirketlerinin hangi işi hangi ölçüde adil ve hakkaniyetli yaptığını kim denetleyecek? Bu denetim konusunda bir ciddi adım atılmasında yarar olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, yine, doğal gazımız da dışarıdan geliyor, dışarıya bağımlıyız ama elektrik üretirken doğal gaz kullanıyoruz. Organize sanayide, sanayi üretimlerinde doğal gaz kullanıyoruz ve bu kullanılan doğal gazdan, sanayiciden ya da üreticiden ciddi anlamda vergi alıyoruz; KDV de alıyoruz, ÖTV de alıyoruz. Bu maliyetleri artırıyoruz, insanların sıkıntılı bir biçimde yaşamasına sebep oluyoruz.

Sayın Bakanım, bu, size bağlı ya da sizinle ilgili olduğu için yine boraksla ilgili, borla ilgili bir iki noktayı da hatırlatmakta yarar görüyorum: Ciddi bir çalışma olduğunu hissediyorum Eti Bor İşletmelerinde ancak Eti Bor İşletmelerinin bir ticari işletme mantığıyla değil de bir devlet kurumu mantığıyla hareket etmek suretiyle o bulundukları çevreye biraz katkı sunmasında yarar olduğunu düşünüyorum. Bizim Seyitgazi Kırka beldemizde ciddi bir üretim yeri var, ciddi bir fabrika var ama fabrikanın o beldeye toplumsal ve sosyal anlamda çok büyük bir katkısı yok, işçileri dahi Eskişehir'de oturuyor ve dolayısıyla, 70-80 kilometre günde gelip gidiyor, geliş gidiş 150 kilometre yapar, onu göze alabiliyor insanlar o

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

beldede oturmaktansa çünkü beldenin hastanesi yok, doktoru yok, okulu yok, böyle bir şey olunca, bence sizin işletmeleriniz o bölgede ağabeylik yapmalı, hamilik yapmalı, gerekli kültür çalışmaları, sosyal çalışmaları sergileyebilecek ve insanların rahatlıkla orada kent gibi oturabileceği bir yaşam ortamını sağlamaya katkı sunması gerekir ama maalesef, bu olmadığı için Kırka da küçülüyor ve işçiler de orada oturmuyor. Bu konuda yine Kırka'da üretilen, Kırka'da elde edilen madenin Kırka'da işletilmesini, işlenmesini sağlayacak formülleri geliştirmek gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, deterjan üretilmesiyle ilgili bir çalışma olduğunu biliyorum. Sayın genel müdür de burada, o anlatır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Bu çalışmanın Bandırma'ya ya da Balıkesir'e nakledilmesiyle ilgili duyumlar da var, belde halkı bu konuda rahatsız. Gerçekten bu işlemekte olan 3-4 dört fabrikadan birisinin küçük bir dönüştürmeyle bu işi gerçekleştirebilecek bir hâle gelmesi mümkün diye düşünüyor vatandaş ve bunu sizden bekliyor.

Ayrıca, yine daha önce de sordum ama "Maliye Bakanlığının sorunu." dediniz. Tarımsal amaçlı kullanılan mazottan ÖTV ve KDV'nin kaldırılmasıyla ilgili çalışma yapılmasını, bu konuda sizin motor hâline gelmenizi diliyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın kurt.

Sayın Demiröz, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, çok değerli bürokrat arkadaşlarımız ve basınımızın değerli emekçileri; başka konuları da konuşmak isterdim ama her bütçe döneminde maalesef, Bursa'yla ilgili, Keles Kozağacı Vadisi'ndeki termik santralin dışında konuşma yapma şansına sahip olamadık. "Neden?" dersiniz: Sayın Enerji Bakanı ve AKP Bursa milletvekillerini ikna edemediğimizden dolayı Bursa Kozağacı Vadisi'ndeki bu termik santrali gündeme getiriyoruz.

Sayın Bakanım, özellikle öğrenmek istediğim iki husus var: 2006 yılında iptal edilen ve rafa kaldırılan bu projenin yeniden gündeme alınmasında etken olan faktörlerin ne olduğunu biz bilmiyoruz ancak 2006 yılında ÇED raporu olumsuz olduğu için ifade edildi, firmaya teminatı geri verildi. O zaman olumsuz olan bir rapordan sonra bu proje nasıl gündeme alındı veya nasıl ÇED raporu olumlu olacak? Eğer ÇED raporu olumsuz değil de olumlu ise o zaman o firmaya teminatını nasıl geriye iade ettiniz?

Keles'te 23 köy ve 3 mahallenin ruhsat alanında olduğunu, 15 köyün haritadan silineceğini, arazi varlığının yüzde 20'sinin zarar göreceğini, kırsal kesimin yüzde 75'ini oluşturduğunu ve ekonomik gelirin yüzde 42-45'ini her defasında söyledim, şimdi bunları bir kez daha ifade etmek istemiyorum ama ifade etmek istediğim husus şu: Burada, Keles'te ÇED raporu ön toplantısı yapıldı, köylüler müsaade etmedi. Şimdi, Bakanlıkta ÇED raporlarıyla ilgili çalışmalar var. Bunlar hangi safhada? Bunu da net öğrenmek istiyorum.

Bir başka konu: Sayın Bakanım, burada firma bir yıl ertelemiş çalışmalarını. Neye göre erteledi? Yani firma mı bu işleri yönlendiriyor yoksa önümüzde mahallî seçim var, buradaki insanlara karşı herhangi bir durumla karşılaşmamak için şu anda aldığımız net bilgilere göre, buradaki firma inşaat yapımını veya Harmandemirci'deki termik santral yapımını bir yıl ertelemiş. Ayrıca, burada, TKİ buradaki binalarını da o firmaya zannediyorum sözleşme gereği- iade etmiş. O konuda herhangi bir açıklayıcı bilgi verirsiniz bundan da oldukça memnun olacağımızı ifade etmek isterim.

Sayın Bakanım, Balıkesir Bandırma Şirinçavuş'ta yapılacak termik santrali AKP Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan'ın itirazıyla ve dik duruşuyla iptal edildiğini Bursa basınından öğrendik. Evet, biz de mutluyuz. Şirinçavuş'taki vatandaşlarımızı düşünerek yapılan bu iptal acaba Kozağacı Vadisi için uygulanamaz mı? Neden uygulanmıyor? Acaba, Bursa'da AKP'nin kaç milletvekili var ve bu arkadaşlarımızı biz nasıl ikna edeceğiz? Size üzülerek bir örnek anlatmak istiyorum: Gübreye ilgili, Kozağacı Vadisi'ne iki gün önce numune almak üzere ilgili üniversiteden arkadaşlar geliyor, arkasında jandarma bölük komutanı ve –kaç kişiye- bir takım jandarmayla köye gidiyor. Yani insanları bu kadar germenin, oradaki vatandaş bu noktaya getirmenin hiçbir anlamı yok. Yerin altıyla yerin üstündeki fizibilite raporlarını her defasında söyledik ama sizi ikna edemiyoruz. İnanın, istiyorum ki, diliyorum ki bizim bu bütçede konuşmamız bu tesisle ilgili son olur ve bundan sonraki bölümlerde... Çünkü Bursa'da başka, Enerji Bakanlığıyla ilgili konuşacak o kadar şeyimiz var ama Kozağacı Vadisi'ni bizim her dönemde gündemimize aldığımızı ifade etmek istiyorum. Tekrar istirham ediyorum, lütfen burasını bir incelettirin. Burasını ilgili arkadaşlarımız lütfen görsün. Burası bir vadi, burası kirazların olduğu, ihraç edildiği bir bölge. Oradaki bir Kocasu'ya santralden sonra neler olacağını hep beraber biliyoruz.

Bu bakımdan, ayrıca, Keles'te bugün Büyükşehir Belediyesi tarafından Keles'le ilgili bir süt fabrikası açıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

Şimdi yani Keles'te bir taraftan bu şekilde bir çalışma yapıyorsunuz, öteki taraftan da 15 köyü tarihten silecek şekilde bir uygulama yapıyorsunuz. Bu konuda sizlerden özellikle istirham ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hüseyin'i de dik durmaya davet ediyor musun?

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sadece Hüseyin değil, Bursa milletvekillerini Mehmet Cemal Öztaylan'ın yaptığı dik duruşla aynı şekilde bekliyorum. Yani 11 AKP milletvekili var, bir tanesi de Başbakan Yardımcısı. Hâla biz sorunumuzu çözemiyoruz ama Balıkesir'de Şirinçavuş'taki bu sorunu bir milletvekili çözüyor, bu arkadaşlara da zannediyorum örnek teşkil eder diyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum ve bu bütçeyle de inşallah, Kozağacı'ndaki bu termik santralden vazgeçersiniz diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Başkan size de çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demiröz.

Sayın Bayraktutan, buyurunuz.

Süreniz beş dakika.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Resim gösterecektim.

Sayın Başkan, bunu da göstereyim de.

BAŞKAN – Buyurunuz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – “Ankara duy bizi.” diyor. Yani artık duyun bizi Sayın Bakanım, lütfen ama.

BAŞKAN – Buyurunuz.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, çok değerli Komisyon üyeleri; ben de Enerji Bakanlığına ilişkin görüşmelerde -Sayın Bakan bizi ezberledi ama- ben de Artvin Cerattepe'yi konuşmak istiyorum. Özellikle basın mensuplarının çok dikkatli dinlemesini rica ediyorum.

Artvin Cerattepe'de 2012 yılında bir ihale yapıldı. İhale yapıldığı zaman burası daha önce mahkeme kararlarıyla iptal edilen, mahkeme kararlarının burada maden çıkarma faaliyetini engellediği, Danıştay aşamasından geçen, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eden “kaziyye muhkeme” diye nitelendirdiğimiz kararlar olmasına rağmen, Maden İşleri Genel Müdürlüğü bir ihaleye çıkarttı. 27 Şubat 2012 tarihinde yapılan ihalede, buranın, ihale şartnamesinin ilgili maddelerinde aynen şöyle diyor: “İşletme izni alındıktan sonra üç yıl içerisinde üretime başlanarak, üretime başlanmasından sonra on yıl içerisinde yıllık asgari 500 bin ton tüvenan, 10 bin ton da metal bakır üretiminin yapılması zorunludur.” yani bu ihaleye girecek olan firmanın bu koşulu yerine getirmesi gerekir diyor. İhale şartnamesinin hemen altında, “İhaleyi kazanan tarafından yukarıda belirtilen miktarlardaki metal bakırın yurt içinde bir tesiste üretilmesi zorunludur.” diyor. Bu ihale şartnamesindeki koşullardan bir tanesi. Sayın Bakan, bunu size birkaç kere söyledim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tarif mi ediyor?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Evet, tarif ediyor.

Ben Sayın Bakana bir soru sordum değerli arkadaşlar -özellikle AKP'li milletvekili arkadaşlarım dikkatle dinlerlerse- dedim ki: Bu ihale şartnamesindeki koşulları tarif eden Türkiye'de kaç tane firma vardır diye. Bakın, hani diyorsunuz ki “Bu ihale nasıl yapılıyor?” filan diye ve Sayın Bakanın bana vermiş olduğu cevap şu: “16/02/2012 tarihi itibarıyla aktif olarak blister bakır üretimi yapan bir adet tesis bulunmaktadır Türkiye'de. Bu tesis de Eti Bakır A.Ş.'ye ait olup Samsun ili sınırları içerisinde.” Ben Sayın Bakana dedim ki: Bu ihale, bu şartnameye göre bir tek firmayı tarif ediyor, adı koyulmamış yani isminin, soy isminin üçüncü harfi şudur, budur diye demiyor, bir tek firmayı tarif ediyor. Bakın, arkadaşlar, Sayın Bakanım, bunu size ısrarla söyledim, Artvin heyeti olarak geldik, AKP il başkanı da var, bütün demokratik kitle örgütleri, siyasi kuruluşların temsilcileriyle beraber Sayın Bakanı ziyaret ettiğimde dedim ki: Bakın, ben bunu Noterlik Kanunu'na göre -eşim noterdir, noterden tespit yaptıracağım- hangi firmanın aldığını biliyorum, dedim ben. Ama bir şeyi unuttular, Noterlik Kanunu'na göre bu tespiti yaptırmanız mümkün değil ama dedik ki: “Bunu acaba hangi firma alıyordur?” diye... Çünkü açık açık diyor “Bu firma, bu alabilir.” diye. Aradan ihalenin olduğu gün de biz de gittik. Arkadaşlar, ben yanıldığımı zannettim “İhaleyi bir başka firma aldı.” denildi. Sayın Bakan da Meclis kürsüsünden “Artvin Milletvekili hata yaptı, yanıldı, bakın ihaleyi başka firma aldı.” dedi. Sayın Bakanım, aradan epey bir zaman geçtikten sonra, dört beş ay sonra bir baktık ki Artvin'de, o bizim aldığını tahmin ettiğimiz firmanın -benim tahmin etmiş olduğum firma- Artvin'de gazetelere ilanlar vermeye başladı bakın, değerli arkadaşım. Hiçbir çekinceye gerek duymadan dediler ki: “İşçi almaya başladık.” Diye. İhaleyi öbürü almıştı, ben diyorum şu firma aldı diye, bu firma öbürü almış olmasına rağmen gazetelere ilan verdi, dedi ki “İşçi alımı yapacağız.” diye. Düşünebiliyor musunuz, böyle bir şey olabilir mi? O firma, arkasından bunun niye böyle olduğunu araştırmaya başladı. Biz bu kıyameti kopartınca da, bir rödovans sözleşmesi çıkarttılar. Efendim, o firma almış aslında ama diğer alt firmaya vermiş diye böyle bir olay çıkarttılar.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, ben hukukçuyum, maden mühendisi değilim. Bu ihale şartnamesine ilişkin tepkim de şudur: Bu şartname önüme geldiği zaman, Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün eski bürokratları yanıma geldiler, dediler ki “Burada ihaleye ilişkin ciddi bir problem var, bu ihale bir tek firmayı tarif ediyor.” Eğer tek bir firmanın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

yapabileceği iş varsa, bu da Samsun'daysa bu işin içinde olmadan başka firma bu işi yapamaz. Sayın Bakan, bu madeni evimizde işleyemeyiz. Türkiye'de bu koşullarda tek bir yer var, Samsun. Şimdi, bu iki firmanın arasında da, bakın, birçok yerde ortaklıklar var, elimde belgeler de var. Adana'da Menge Barajı var, ortaklar bunlar. Yani bu işi bize hukuk fakültelerinde şöyle öğrettiler: "Hukuka karşı hiledir. Hukuka karşı hileyi nasıl yaparsınız?" "Bu şekildedir." diye.

Ben buradaki kıyameti şundan dolayı kaldırıyorum: Bakın, Artvin'i Sayın Bakan, bilmiyorum geldi gördü mü, yüzde 60, yüzde 70 eğimli coğrafyada olan bir yer. Madene ilişkin problemleri kenara koyuyorum, çevreye ilişkin problemleri kenara koyuyorum, ben sadece ihale boyutuna ilişkin, eğer bir ihaleye fesat karıştırmanın, ihale yolsuzluğuna ilişkin bir problem varsa bütün koşulları vardır. Buna ilişkin Ankara Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulundum. Sayın Savcı, beni çağırma nezaketinde bile bulunmadan takipsizlik kararı verdi. Ona itiraz ettim, Sincan'da, bakalım nasıl gelecek? Ne olduğunu da biliyorum, nasıl gelebileceğini de biliyorum.

Şimdi, bir şeye, bütün bu olumsuz koşullara rağmen bir olumlu şeyi de sizinle paylaşmak istiyorum. Şu anda kabinede görev yapan Sayın Bakan Faruk Çelik'in yapmış olduğu bir konuşma var yani bu da, bütün bu olumsuz koşullara rağmen, o da Artvinli olduğu için -Hüseyin de beni dikkatle dinliyor- çok güzel bir konuşma var, bana bir dakika verirseniz Sayın Başkanım. Mecliste yapmış olduğu konuşmada diyor ki: "Artvin'in geleceğiyle ilgili olarak tüm belediye başkanları, sivil toplum örgütleriyle ilgili..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – "...bakanlık bir araya gelip Artvin'in geleceğinin değerlendirmesini yapmalarını, çağdaş yönetim anlayışının bir gereği olarak görüyorum." diyor Sayın Bakan. "Bunun dışındaki herhangi bir yöntem çağ dışı bir yönetim anlayışının tezahürüdür." diyor. Ama Sayın Bakan bu konuşmayı ne zaman yapıyor biliyor musunuz? 2002 yılında yapıyor. Geçen Mecliste kendisine sordum: Sayın Bakan, bu konuşmanızın arkasında mısınız? Teşekkür ediyorum -bütün Komisyon üyelerinin huzurunda- o bir Artvinli olduğunu kanıtladı bana göre, Faruk Çelik dedi ki: "Bu konuşmamın arkasındayım." dedi. Kendisine teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Faruk Çelik'in göstermiş olduğu duyarlılığın yüzde 1'ini istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz. Bakın, çevreye ilişkin duyarlılıkları kenara koydum, yüzde 60 eğimi, Artvin'in heyelanlarını, sularını bir kenara koydum. Maden İşleri Genel Müdürlüğünde yapılan bu ihaleyi eğer siz etik olarak kabul ediyorsanız yani her şeyi tarif eden bir ihaleyi etik olarak "Tamamdır, hiçbir problem yoktur." diyorsanız ben Artvin milletvekili olarak size hiçbir şey demiyorum. Ama bu ihalenin kimin tarafından alınacağını bile bile eğer bu ihaleyi yaptıysanız -ki hiçbir tereddüdüm yoktur o konuda istediğiniz yerde, istediğiniz televizyon kanalında çağırın, saatlerce tartışalım. Sayın Bakan, eğer böyle bir durum varsa da sizi vicdanınızla baş başa bırakıyorum.

Bütün Artvinlilerin temennisi şudur: Lütfen, bu işe el koyun. Sayın Cumhurbaşkanına da söyledim bunu, Artvin'e geldiğinde. Sayın Cumhurbaşkanım, bir cinayet var dedim. Eğer bir hukuk cinayeti varsa, ihaleye fesat karıştırmanın koşulları varsa, hukuka karşı hile varsa bundan daha büyük bir ihale olmaz. Meclise gelmeden, bunları gazetelerde okurdum inanmazdım, geldim onu gördüm, yaşadım, demek ki herhâlde böyle oluyor bu işler.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Şahin, buyurun lütfen.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Enerji, hayatımızı idame ettirmek için gerekli, önemli olan unsurlardan biridir. Dünyada ekonomilerin gelişmesiyle, büyümesiyle beraber enerji ihtiyacı günbegün artmakta olup ülkeler kendi ekonomilerini giderek daha da büyütmek için mutlaka enerjiye yatırım yapmak zorundadırlar. Bölgesinde lider, dünyada söz sahibi bir Türkiye için aktif bir enerji diplomasi politikasıyla çalışmalarını yürüten Enerji Bakanlığımızın dünyada her geçen gün artan enerjiyle ilgili ihtiyacın, ülkemizde alternatif enerji tercihleriyle karşılanması konusundaki gayretlerinizi takdirle izlemekteyiz.

Hükûmet olarak, enerji politika ve stratejilerinizin, giderlerle ithalatı azaltmaya yönelik çalışmalar olup aynı zamanda gelirlerini de artırıcı bir politika uygulamasını görmekteyiz. Bunun üzerine inşa edildiğini görmekteyiz. 2023 yılına kadar Türkiye bütün yerli kaynaklarını kullanmış, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemli kısmını harekete geçirmiş ve mutlaka serbest piyasa koşullarını sağlamış bir ülke olmak için ciddi gayretlerinizin olduğunu görmekteyiz.

2023 yılına kadar doğal gaz payının elektrik üretimindeki oranının düşürülmesiyle beraber hidrolik kaynakların en az yüzde 30'lar civarında olduğu, nükleerin her geçen gün önemli bir paya sahip olacağını, yine yerli kömürlerimizin de ciddi bir üretim payına ulaşacağını ümit etmekteyiz. Jeotermal, rüzgâr, güneş ve su kaynaklarımız gibi yenilenebilir kaynakları, kömür gibi yerli kaynaklarımızı da mutlaka ön plana almamız gerekmektedir. 2002 yılında 129 milyar kilovatsaat civarındaki elektrik üretim ve tüketim miktarlarını 230 milyar kilovatsaatlere çıkarmış durumdayız. Türkiye'nin yüksek talep senaryosu ve düşük talep senaryosuna göre de maksimum yüzde 7,5'ler civarında ortalaması ve minimum da yüzde 6,5'ler seviyesinde büyümesini öngören bir yapıyı kurgulayarak bu çalışmaları yürütmektesiniz. 2002 yılında 4.500 kilometre olan doğal gaz iletim hattımızı 12.290 kilometreye ulaştırdınız. Bizden önceki hükûmetler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

döneminde ancak 5 şehrimizde doğal gaz var iken şu anda 71 şehrimize BOTAŞ'la bu iletim hatlarını götürmüş durumdayız. EPDK'nın yaptığı ihalelerle beraber şehir şebekesinin dağıtımları, hakeza gün geçtikçe daha da artmaktadır. 81 ilimize de bunu götürmeyi hedefleyip bunun için de artık zaman zaman fizibil olamayabilecek olan ama sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde bu yerleri de doğal gazla ile buluşturacağınızdan kuşumuz yoktur. Özellikle, tıpkı varoşlara gittiğiniz zaman, varoşlarda bile şu anda doğal gazla vatandaşımızın ihtiyaçlarının karşılanması da ayrıca bir güzellik. Özellikle illerimizde daha önce çekilen sıkıntıları biliyoruz, hava kirliliği noktasında nereden nereye geldiğimizi de herhâlde ifade etmeye gerek yok.

Hidrolik gücümüze de çok önem veriyoruz. 12.241 megavat civarındaki gücümüzün şu anda 18 ve 19 bin megavatlara ulaştığını da görmekteyiz. 51-52 milyar kilovatsaat civarında suların elde ettiğimiz enerjinin Türkiye'nin toplam tüketiminin yüzde 25'lerine yaklaştığını görmek tabii ki bizler açısından sevindirici bir gelişme. Jeotermal kaynaklar açısından zengin bir kapasiteye sahibiz ve şu anda 114 megavat civarında jeotermal kaynaklarımızın hareketi geçirildiğini görmekteyiz. İnşallah, bu daha da artacaktır mutlaka. Jeotermal yalnızca elektrik üretimi açısından değil, aynı zamanda onların ısınma amaçlı, sera amaçlı ve turizm amaçlı kullanılmasının önünü açacak düzenlemeler yapıldığını da görmekteyiz.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elde ettiğimiz üretimin 34 milyar kilovatsaatlerden hemen hemen 60 milyar kilovatsaatlere çıkarılmış olması, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ortalamasından daha yüksek bir ortalamadır. Bu da sevindirici bir durumdur tabii ki.

2012 yılında toplam kurulu gücü 2.014 megavat civarında olan bu kaynakların; 378 megavatının rüzgâr, 1.610 megavatının hidrolik ve 26 megavatının da çöp gazı santrallerinden elde edildiğini de görmekteyiz. Bu oranların 2013 yılı sonu ve 2014 yılı için daha da artacağını tahmin etmekteyiz.

Özellikle yerli kaynaklarımıza önem vermemiz lazım. Bunun için de gerek linyit, taş kömürü, petrol ve doğal gaz potansiyelimizle alakalı çalışmaları da tabii ki devam ettirmekteyiz. Enerji sektörüyle alakalı her konunun bir parasal değeri var ve bu parasal değer de yurt içi ekonomideki büyümelere katkı koyacak şekilde yerli kaynaklardan yapılmasına gayret gösteriliyor. Bunun için, TÜBİTAK ile beraber gerçekleştirdiğimiz "MİLRÉS" gibi rüzgâr projelerinin, "Millî Kazan Projesi" gibi yine kömür teknolojilerini uygulayacak projelerin önemli olduğu kanaatindeyiz. TPAO'nun yapmış olduğu çalışmalarla beraber, petrole ulaşma ve doğal gazla ulaşmayla alakalı çalışmalarına ayırdığı payı en az 13,5 kat kadar çıkarttı ve bu on yıl içerisinde yapmış olduğunuz yerel çalışmaların yanında, Azerbaycan, Irak, Libya gibi, Kazakistan, Afganistan ve Kolombiya gibi ülkeleri de bu çalışmaya dâhil ettiğinizi görmekteyiz. Sürekli siyasi bir malzeme olarak önümüze konulmaya çalışılan bor madeni, AK PARTİ hükûmetleriyle beraber özelleştirme programına alınmayan önemli stratejik madenlerden de bir tanesidir. Biz önümüzdeki süreçte de borun özelleştirilmesiyle alakalı ne programınızda ne de söyleminizde ne de zihninizde herhangi bir şeyin olmadığını bilmekteyiz. "Borlar niye işlenmeden satılıyor?" diye zaman zaman haberler okuyoruz. Borlar işlenerek satılır. Hiçbir yerde, Eme'te, Kırka'da, diğer taraflarda da kalkıp da bor, tarladan, dağdan alındığı gibi Bandırma'dan yüklenip gönderilmiyor. Birkaç tane isim vermek gerekirse, yine de çok detaya girmeden: 2002'de ihracatın yüzde 35'i konsantreyken şimdi yüzde 65'i bor kimyasalları olarak 2011'de de böyle satıldı. Satışlar 4 kat artmasına rağmen yüzde 95 bor kimyasalları, yüzde 5'i de konsantre olarak ihracat yapılır yani komple mamul şeklini değiştirmiş oldu.

Nükleer santralleri mutlaka inşa edip kaynaklarımız arasına koymamız gerekirken. Bununla alakalı, Hükûmetimizin kararlılığı Fukuşima kazasına rağmen devam etmektedir. Güvenlik sistemleriyle alakalı alınan önlemleri daha da artırarak mutlaka kaynakları itibarıyla belli bir noktaya gelmesi gerekirken. Bizim ülke olarak iki tane nükleer santrali 2023 yılında işletmeye aldığınız, üçüncü santralin de inşa hâlinde olduğu bir Türkiye'yi görmek istememiz herhâlde en doğal hakkımızdır. Yerli üretim yaparken de ancak kömür çıktığı yerde, rüzgâr estiği yerde, güneş de olduğu yerde, su aktığı yerde enerji elde ediliyor. Bunu deplase edelim, ondan sonra yani 15-20 kilometre ileride şöyle çöl gibi bir yer bulalım ve orada bunu yapalım. Köye dokunmayın, şehre dokunmayın diye bir konu olamaz. Dünyanın yalnız her tarafında böyle. Şimdi çok enteresan bir örnek vereceğim: Türkiye'nin kıyı şeridi 8.484 kilometre, 46 tane farklı projelerin müracaatı var. Enteresanelik şurada: 46 tane itiraz var. Eğer Bakanlığımız enerji üretmeyecekse bu ekibin en kolay işi telefonda doğal gaz siparişi vermektir. Riski yok, paranızı veriyorsunuz ve doğal gazı da alıyorsunuz. Elbette ki herhâlde istenilen şey de bu. AK PARTİ olarak çevreye rağmen, olabildiğince çevreyle iç içe bu çalışmayı yapalım ama unutmayalım ki her coğrafya ile oynadığınız alan bir risk oluşturur. Doğal gazı getiriyoruz, boru hattı geçerken problem çıkıyor. Nükleer zaten patlar, onu hiç yapmamak lazım; kömür kirlidir. O zaman Enerji Bakanlığımızın işlevsel hiçbir özelliği de kalmamalı.

Türkiye'deki enerji politikaları konusunda bilgi eksikliklerinin olmadığına, hatta devlet politikası hâline gelebilecek yapının kurulduğuna ve uygulamayla alakalı konularda dikkat edildiğine inanmaktayız. Maden kaynaklarımızın 132 ülke arasında ilk 10'uncu sırada yer alması... Ama "Yeterli midir?" dersiniz... Bu çalışma yeterli olana kadar da devam edecektir. Çünkü 90 çeşit madenin 77'si Türkiye'de yer almış bulunuyor ve 60 civarındaki maden türünden de üretim yapılmakta. Bizim, 2012 Ekim ayı sonu itibarıyla 4.309 adet maden ruhsatı yapıldığını ve bunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

2.059 tanesinin de arama, 1.256 tanesinin de işletme ruhsatı olmak üzere, 3.315 adet ruhsatla beraber çalıştığını görmekteyiz.

Özellikle sondaj çalışmalarıyla birlikte gökyüzünde kameralar vasıtasıyla arazi taramasının yapılması bu alanda daha da hızlı bir mesafe alacağımızı göstermekte. Bunların arasında çıkarılan sondajla beraber bulunan madenlerin bakır, altın, dromit , kalsit, seramik maddesi gibi, feldspat, kuvars kumu gibi, mermer, doğal taşları gibi, kaya tuzları, sodyum sülfat gibi birçok rezervleri tespit edilmiş durumda ve bunların işletmeye geçilmiş olması da üretim tesislerinin yapılıyor olmasıyla birlikte devlet haklarının yarı yarıya sübvansede edilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) - ...özel sektörümüzün de madenlere bakış açısını olumlu bir şekilde etkilemektedir.

Sayın Başkanım, süremizi biraz daha kullanmak zorundayız.

Özellikle dışarıdan alınan cevher, hurda demir de hesaba katıldığında, Malatya ilimizde yapılabilecek ve ilin kalkınmasında lokomotif görevi görecektir olan yer altı kaynaklarımızın bulunduğunu bilmekteyiz. Türkiye'nin büyük demir rezervleri Malatya'nın Hekimhan ve Kuluncak ilçelerinde bulunmakta, bunun yanı sıra aynı bölgede MTA Orta Anadolu Bölge Müdürlüğümüz sondaj çalışmalarını devam ettirmektedir. Sondaj çalışmalarıyla bu rezervlerin 3,5 milyar tona çıkabileceği düşünülmektedir. Özellikle burada Kolin ve ERDEMİR, OYAK firmalarımızın yatırım yaptıklarını biliyoruz. Bu konuda ben desteklerinizi biraz daha farklı bir şekilde şahsen bekliyorum. Özellikle Malatya ilimizde mermer Akçadağ bölgemizde üretilmekte olup yer altı kaynaklarımızın madenlerimizin uç ürüne dönüştürülmeden ham madde olarak direkt ihraç edilmesi ve bu kapsamda Akçadağ ilçesinde mermer ihtisas organize sanayi bölgesinin faaliyete geçirilmesi noktasında beklentilerimiz var.

Ayrıca, arkadaşlarımız yer yer TEDAŞ'la ilgili sorunlarını, sıkıntılarını söylüyorlar. Bu konuda biz de sizlerle birkaç kez konuştuk. Gerçekten belki ilk başlangıç 2011 tarihi itibarıyla ciddi birtakım değişim ve dönüşümler olmakla beraber yeterli değil ama mutlaka şu andaki Aksa holdingimizin özellikle enerji noktasında, elektrik noktasında biraz daha yatırıma yönelik kafa yormalarını şahsen bekliyoruz. Çünkü, gerçekten bugüne kadar hatlar noktasında olsun, trafolar noktasında olsun, biraz daha bakıma ihtiyaç var. Ayrıca, Malatya MTA Bölge Müdürlüğüyle -biliyorsunuz Sayın Bakanım- onunla ilgili bir bina talebimiz vardı, yeri hazır. O konuda da inşallah bu desteklerinizi bekliyoruz. Ayrıca, tarımsal sulamayla alakalı, çiftçilerimizin biraz enerji destekleri noktasında da ciddi beklentileri var. Bu konuda gerçekten şu anda cazibesiz suyun olmadığı yerlerde enerjiyle barajlardan veya artezyenlerden suyu çekmekte. Vatandaşlarımız da bu konuda eğer biraz daha sübvansede edilebilirse ciddi birtakım inşallah katkı sağlanmış olur.

Ben tekrar bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Sayın Günal, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, en sona bırakmıştım ama Sayın Şahin söyleyince “Doğal gaz alıyorsunuz.” diye, en önce söylemeyi doğru buluyorum.

Vallahi, gittim arada... Elimizde para fazla olunca biraz gaz alalım diye gönderiyoruz. Millet söylüyordu, ben şaşırdım. Çocuklar geldi, paranın üstünü getirdiler, dediler: “Efendim, o kadar vermiyorlarmış.” Ne kadar veriyorlar? “110 liralık.” Geçen ay kaçmış? “70 küsur.” Sonra kaç oldu? İlk defa yani on beş seneye yakındır herhâlde Ankara’da gaz aldığımız tam...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Arttı o.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir saniye arkadaşlar... Elimdeki duruyor Sayın Baştopçu... Bir dur yani...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Öyleydi ama arttı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bismillah yani... Birinci cümleden başladın, maşallah.

Şimdi, daha önce, özelleşmeden önce ben hiç taksitli şey aldığımı... Zaman zaman dışarıdan gaz ithalatında sıkıntı olduğu zaman belki kota uygulandı ama dendi ki: “500 liradan fazla almayın.” Yani, ayda 75, 100, 110, 120... Herkesin kendine göre bir gelir akımı var Sayın Bakanım. Burada, özelleştirme sözleşmesinde böyle bir opsiyon var mı? Altını çizdiğim yerde bakın, ne diyor: “PTT hizmet bedeli” veya “banka hizmet bedeli” her birinden 1 lira alıyor. Ben zatiinize ayrıntısını soru önergesi olarak gönderdiğim için üzerinde durmayacağım. Ama her birinden 1 lira almak hem de her ay beni yeniden yeniden bunu almak zorunda bırakmak... Banka, her işlemde ayrı para aldığı gibi, 50 lira da havale yapsan, 100 lira da havale yapsan o havale parasını alıyor, İnternet’ten de yapsanız. Şimdi, 2 milyon aboneden 1’er lira aldığınız zaman 2 milyon TL yapıyor, kabaca söylüyorum. Dolayısıyla, şimdi burada bunun hukuki bir şeyi var mı? Ben kendi başıma gelince ancak gördüm, sonra bir daha aldım. Sonra, bir de şöyle bir şey var: Ayın içerisinde eylül-ekim yapmıyor, aldığı tarihten itibaren bir de otuz gün sayıyor. Ay başında para alınca “Yeniden alın.” diye gönderdim, yine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

kıstelyevm yapıyorlar, aynen bizim bu maaşlardaki gibi, “Sen ayın şu zamanında almışsın, şu kadar günlük kullanmışsın, şu kadar veriyor.” diyor, aynen söylüyorum kendi başıma geleni.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aylık mı 2 milyon?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, toplamda. Tabii, abone sayısı... Eğer herkes birer defa alırsa, herkesi aylık aylık almaya zorlarsanız 75’lik, 100’lük, mecburen bitince yine gidip alacağım, her aldığımda da 1 lira kesiliyor. Kırmızıyla... Arkadaşlar bakabilir, elimde iki nüsha var, fazlasını verebilirim. Fazla durmadan geçiyorum.

Peki, şimdi, o neden oluyormuş? Cevap veriyor ilgili şirketin şeyi, “Efendim, zam geldiği zaman biz zarar ediyoruz, düştüğü zaman vatandaş zarar ediyor.” diyor. İyi de o zaman, önce zarar edilmiyor muydu? Şimdi zararlar ne olacak? Veya şimdi, siz zam gelmesin, “Bu ay da yok.” diyorsunuz veya işte şu zamana kadar, muğlak söylüyorsunuz ama. Şimdi, bir de hakikaten maliyet var da mı zam yok, gerçekten maliyet artışı yok da mı zam yok? Seçim öncesi bir sosyal maliyete mi katlanıyoruz, onu da açıkçası bilmek istiyorum.

Bir de dün haber okudum. DEDAŞ 500 bin abonenin borcunu siliyormuş, bu ticari bir şey midir, yoksa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Kotanın yükseldiğini de söylediniz değil mi Başkent Doğalgazda?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tabii yükseltiyor her ay. Şöyle yükseltiyor... Bakın, diyorum ki: 75’miş, 110 olmuş.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, hepsi, 500 lira normal alabiliyorsunuz. Kullandığınızı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, bakın, ben aldığımı yanımda getirdim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bildiğim için söylüyorum ben.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama ben de aldığımı getirdim, adım yazıyor, bakın burada.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ne zaman aldınız?

BAŞKAN – Değişmiş olabilir Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu ayınkini söylemiyorum size.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Müsaadenle, onu da söyle o zaman.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylüyorum zaten, dedim ya, 500 lira gönderdim, 100 küsurunu düşmüşler, 400 küsurunu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hangi ay o?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yahu, Sayın Bakanım, burada söylediğimde yalan mı söylüyorum size? Üzerinde kesilmiş...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hangi ay o?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ekim ayında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Tamam, şu anda değiştirildi diyorum hepsi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İyi de ben de size onu soruyorum zaten. Şu anda değiştirildi, niye dört ay boyunca ben 1’er lira 1’er lira veriyorum her faturada? Neden bana kota uygulanıyor bu şirket diyorum. O 1 liralara almaya kanuni hakkı var mı? 2 milyon aboneden toplanınca 2 milyon TL yapıyor, örnek. Özelleştirme sözleşmenizde böyle bir şey var mı diyorum, çok basit. Bugünküne bir şey demiyorum, 500 olmuş ama bakın, 500’ü vermediler, ay denk gelmiyor diye. Kaç almışım? 400 liralık alabilmişim, 500 ‘ü vermemişler, “Sen önce 110 lira almışsın.” demişler, kıstelyevm yapmışlar. Onu da tam vermiyorlar çünkü bir ay dolmadı henüz diye kesmişler.

Ben şimdi onu tartışmak istemiyorum. Siz teknik boyutunu söylersiniz sonra da. Benim bildiğim böyle bir garabet var. Bu şirketin bunu yapmaya hakkı var mı? Her işlemde 1 lira almaya hakkı... Sözleşmeden doğan bir şeyse bir şey diyemiyoruz yaptığınız.

İkincisi: Yine burada, DEDAŞ kampanya başlatmış, ikinci defa oluyormuş özelleştirmeden sonra. Bununla ilgili sizin bir yükümlülüğünüz var mı? Silinen borçlardan dolayı devlete bir yükümlülük geliyor mu? Yoksa, şirket, kendisi aboneleri kayıt altına almak için olabilir, sonraki taksitlerini ödesinler diye mi, ona biz karışmayız. Özel sektör olarak, eğer devlete veya vatandaşlara bir yük gelmiyorsa herkesinkini silebilir, bizimkini de almasa seviniriz, ondan yana bir sıkıntımız yok. Ama burada bir sözleşme yükümlülüğü var mı? Bize düşen bir sorumluluk var mı devlet olarak ve vatandaş olarak?

Şimdi, tartışma uzamadan hemen geçeyim, onları zaten yazılı olarak da siz bize sonra ayrıntısını verirsiniz de Sayın Şahin söyleyince aklıma geldi.

Türkiye’deki temel sorun: Biz kaç gündür bütçeyi tartışıyoruz ve cari açık sorunu üzerinde duruyoruz, dış ticaret açığı, bunları nasıl yaparız... Sabahleyin de Ekonomi Bakanımız buradaydı. En önemli şeylerden birisi de bu cari açığa, sürekli de enerji dâhil, enerji hariç diye arkadaşlarımız veriyorlar. O nedenle, kısaca cari açığa enerjinin payı ve enerjideki birtakım aksamalarla ilgili tespitlerimi söyleyeyim, çözümlerle ilgili de birkaç öneride bulunacağım onun için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

Tabii, elimizdeki rezervlerin sınırlı olmasını diğer arkadaşlarımız konuştular. Burada genel olarak bir sıkıntımız var. Doğal gaz tüketim profiline baktığımız zaman, birincil enerji kaynağı olarak elektrik üretiminde yüksek bir payımız var, daha önce de konuşmuştuk, arz ve talep planlaması yapalım diye, siz de bir şeyler yapmaya çalıştığınızı söylediniz. Yaklaşık olarak baktığımız zaman, yüzde 45-50'ler mertebesinde duruyor doğal gazdan elektrik üretimimizin payı. 2012'de kısmen düşmüş gibi ama o da toplam elektrik üretimindeki artıştan kaynaklanıyor. 2011 ve 2012'deki doğal gazdan elektrik üretimimiz, yaklaşık 104-105 civarında duruyor, ikisi de değişmemiş. Yani ciddi anlamda bir doğal gazdan üretim sorununuz var. Hele bir de şu anda devam eden, tamamlanması gereken, lisans verdiğimiz ama tamamlanmamış yatırımlar var, bunlar da girdiği zaman -yaklaşık bu proje stoku herhâlde 45-50 civarında var, megavat olarak baktığımız zaman- önemli ölçüde, yıllık yaklaşık 40-45 milyar metreküp'lük bir şey tükettiğimiz varsayarsak, ihtiyacın biraz daha artacağını görürüz çünkü mevcutlarla beraber 60 milyar metreküp'lük falan bir talep oluyor. Dolayısıyla, burada önümüzdeki süreçte doğal gazdan üretimle ilgili bir sorununuz olduğu ortada.

Peki, bunu niye söylüyorum? Cari açıkla ilgili sorunda, biz baktığımız zaman, ciddi anlamda bir sorunla karşı karşıyayız. Arkadaşlarımız sürekli 2002-20012'yi karşılaştırıyor değerli bakanlarımızla. Enerji ithalatımız 9,2 milyardan şu anda 60'a çıktı galiba, geçen yıl 55 civarındaydı, 54'tü herhâlde. Geçen yıl derken, 2011'i kastediyorum, 2013 rakamları kesinleşmedi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – 8'de ihracat var, düşersek...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani netini düştüğümüz zaman... 7,7-8 civarlarında, bu sene daha da yüksek olabilir.

Kabaca, portreyi çizmek için söylüyorum. Burada bazı önlemlerin alınması gerekiyor. Yani tabii ki birtakım şeylere baktığımız zaman, geçen sene, daha doğrusu bu senenin başlarında çıkarmış olduğumuz kömürden üretime verilen teşvik önemli bir gelişme, onu sizinle de tartışmıştık, hakikaten bunu önemsiyoruz. Ama buradan kısa sürede sonuç almamız... Bu santrallerin devreye girmesi herhâlde bir dört beş seneyi alacak gibi, normalde bir santralin tamamlanmasını dikkate alırsak. Tabii, bir de bunların ulaşımıyla ilgili şeyler var, birtakım lisansların tamamlanması var.

Beri taraftan, bütün bu gelişmelere baktığımız zaman, hem arz yönlü hem talep yönlü galiba biraz daha -kısa vadede değiştiremezsek de- orta-uzun vadede önlemleri almaya devam etmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Ne yapmamız lazım? Biraz daha, yerli kaynaklardan payı yavaş yavaş hem alternatif enerji kaynaklarından hem de nükleerle ilgili şeyi de orta-uzun vade için biraz daha hızlandırmak gerekir diye düşünüyorum.

Ayrıca, yurt içi ve yurt dışındaki aramaları da, fosil yakıt aramalarını da artırmamız lazım ama merak ettiğim bir husus var, burada bir iki tane rapor okudum, enteresan geldi, takip ettiğim için. Konvansiyonel olmayan, bitümlü şeyler de, kaya gazında, tuzunda, buna benzer konvansiyonel olmayan yakıtlarda acaba şu andaki araştırmalarımız, AR-GE çalışmalarımız nasıl gidiyor? Buralarla ilgili yeni aramalara girebiliyor muyuz? Çünkü her ne kadar kısa vadede olmasa da orta, uzun vadede, özellikle Amerika Kıtası'nda, yine Orta Doğu'da belli ölçüde rezervler şu andaki teknolojiyle tespit edilenler ama bu konuda da hem arama hem çıkarma faaliyetleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım, müsaade edersen... Bitiriyorum zaten, merak etme.

...ile ilgili de teknolojik gelişmeler olduğunu görüyoruz. İnşallah, biz de alternatif arayışları içerisinde bunlara da biraz öncelik verebilirsek hep konuştuğumuz, zaman içerisinde hem yerli kaynaklara hem de doğal gaza, dışarıya bağımlılığımız, hem arz yönünden hem talep yönünden, çeşitlendirmeye kurtulabilir diye düşünüyorum.

Kafamı karıştıran bir başka şey de: Yine birkaç tane çalışma okudum. Motorindeki verginin -tabii, bu sizi doğrudan ilgilendirmiyor ama enerji politikaları açısından önemli buluyorum, üretim açısından- artışıyla benzindeki verginin artışında ciddi bir fark var. Yani neden bu vergilerle eşitleme, birbirine yaklaştırma yapmıyoruz? Tabii, çıkan benzinin satışı, uluslararası taahhütlerimiz, birtakım şeyleri biliyorum ama yine de bu üretim çeşitliliğinde, burada da bir önlem alınabilir mi? Maliye Bakanımız "Ben taraftar değilim." diye açıklama yapmış, o tabii, oran üzerinden bakıyor ama 1 litre üzerinden baktığımız zaman 2005'ten bu tarafa -arkadaşlar çıkarmışlar- benzinde yüzde 70, motorinde yaklaşık yüzde 105 civarında bir -1 litreden alınan verginin artışını söylüyorum- artış var. Sayın Bakan toplam fiyat üzerinden yüzde alıyor, o biraz daha düşük çıkarmış ama netice itibarıyla motorinin aleyhine vergide bir artış var gibi. Sürekli olarak, hem teknoloji olarak hem çevre duyarlılığı açısından biz de motorin yani dizel motorlara da hem sanayide hem ulaştırmada daha fazla ağırlık veriyoruz. Bu konuyu da bir gözden geçirip uzun vadede, orta vadede yapılabilecekler neler olabilir? Bize bilgi verebilerseniz sevinirim.

Bakanlığımız bütçesinin hayırlı olmasını, her geçen sene enerjide dışa bağımlılığımızın azalmasını temenni ediyor, teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Motorini çiftçiler kullandığı için böyle oluyor Mehmet Bey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Değerli arkadaşlar, birleşime saat 21.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.17

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 11'inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize devam ediyoruz.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, değerli kamu yöneticisi arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben bugün konuşma yapmayacaktım, öyle tasarlamıştım ama konuşmalar ilerledikçe baktım ki bu iş biraz konuşmamı zorunlu kılıyor.

Öncelikle, güncel yaşamda yurttaşın çektiği sıkıntılar var, onlara değinmek istiyorum. Arkasından, tabii, bu özelleştirme ihalelerinde -geçmiş dönemlerde- enerji alanında, fakire dağıtılan kömürlere ilişkin birtakım yolsuzluklar yapıldığı iddiaları geçtiğimiz yıl olmuştu, yıl içinde de bu tartışmalar sürdü ve daha sonra hiçbir şey olmamış gibi, yargıya başvurulmadan, hatta müfettiş raporları hiçe sayılarak, bir nevi af niteliğinde, fakir ailelere dağıtılan kömürlerde yapılan yolsuzluk kapatılınca ister istemez pek çok konu akla gelir oldu.

Şimdi, ben, geçtiğimiz günlerde özellikle... Enerji alanı, tabii, Türkiye'de en pahalı alan, Türkiye'de dışa bağımlılıkta en yüksek oran bu enerji alanında. Enerjimizi büyük oranda dışa bağılı olarak hem doğal gazda hem petrolde hem madenlerde sürdürüyoruz. Zaman zaman Türkiye'nin karanlıkta kalacağı yazılıyor, söyleniyor ama bütün bunlara rağmen de enerji alanındaki çalkantılar hep devam edip gidiyor.

Şimdi, öncelikle bu TÜPRAŞ ve bazı firmalara... Gezi eylemleri sırasında Divan Otel'e Gezi eylemcileri sığındı diye Divan Otel'in sahipleri, Koç Holdingin sahip olduğu TÜPRAŞ -ki Koç-Shell Grubu almıştı- birdenbire vergi kontrolörlerinin baskınına uğratıldı. Tabii, öyle olunca ister istemez -Sayın Kilci de burada olunca- TÜPRAŞ'taki satış aklıma geldi. Tabii, ben o yıllarda hem milletvekiliydim hem de özelleştirme konusunda çalışmalar yapan birisiydim. TÜPRAŞ'ın 13/1/2004'te yüzde 65'i 1,3 milyar dolara satılmıştı tarafınızdan Sayın Kilci. Daha sonra PETROL-İŞ Sendikamız bunu yargıya taşıdı, Danıştay iptal etti. O sırada yüzde 14'lük bölümü halka arz yöntemiyle satıldıktan sonra kalan yüzde 51'i yani yüzde 65'i 1,3 milyar dolara satılan TÜPRAŞ, daha sonra 4 milyar 140 milyon dolara satıldı ikinci ihalede. İkinci ihale de zannediyorum 12 Eylül 2005 tarihinde gerçekleşti.

Şimdi, bir yandan Gezi eylemlerinde yurttaşın oraya sığınması, arkasından Divan Otel'e yapılan söylemler yani ona yönelik o Koç Grubuna yapılan belki haksız saldırı, arkasından TÜPRAŞ'a, Aygaz'a bir günde yapılan saldırılar, hepsi bana şunu hatırlatıyor: Acaba 1,3 milyar dolardan sonra alan firma olduğu için mi bunun üzerine gidildi?

Şimdi, TÜPRAŞ'ta yapılan denetime ilişkin olarak Sayın Bakan "Kaçak elektrik kullanmak hem kul hakkına girer hem de devlet hakkına." demiş idi, hatırladınız belki Sayın Bakan. Şimdi, ben fakire dağıtılan kömürde yapılan yolsuzluklar, alanınız değil ama Deniz Fenerindeki durum, pek çok özelleştirilen kuruluşlarda... Örneğin, hâlâ 9 işçinin cesedi Çöllolar'da toprağın altında. Nisan ayında o firma dekopaj çalışmalarına başladı yeniden, basında yazıldı. Koskoca devlet, enerji alanında bu kadar para var, 55 milyon metreküp hafriyatın altında 9 işçinin cesedi hâlen orada ki o Çöllolar'a o santralin nasıl verildiği de şaibeli. Yani, Sabah gazetesi, ATV'nin satışından sonra bir nevi ona ödül olarak orasının çok ucuz fiyata verildiği belleklerde. Şimdi, bütün bunlar yan yana geldiği zaman gerçekten insanın içi kararıyor.

Biraz evvel Sayın Akçay söyledi, Soma'da 1 işçi öldü, 27 işçi yaralandı. O işçilere yönelik olarak firma - arkadaşım anlattığı için tekrar o bölüme girmek istemiyorum ama eksik bıraktığı bir noktayı tamamlamak istiyorum- ne yapıyor? Hepsinin iş akdini feshediyor. Diyor ki: "İhbar tazminatı veremeyeceğim, kıdem tazminatlarınızın çekleri bunlar, 2015'ten evvel paraya çevirmeyeceksiniz." Ya, bu ülkede kanunlar var. Yani, bu kadar başıbozuk bir alan, bu kadar korumasız bir alan hâline buralar nasıl geldi, ben onu bir türlü anlayabilmiş değilim.

Şimdi, Sayın Bakan, ben önceki gün gelirken, daha üç gün evvel bu toplantıya gelirken, Plan Bütçe Komisyonu toplantısına, sabah radyoda -sayaç okuma bedeline arkadaşım değindi- sayaç okuma bedellerinden yargıya başvuran bir yurttaşın bunu geri aldığı ve dilekçe verilmesi hâlinde sayaç okuma bedellerinin yurttaşlar tarafından da geri alınabileceğine ilişkin bir haber geçti. Şimdi, buraya gelince baktım, hakikaten bir şeyde, eğer bir haksızlık varsa orta yerde, eğer yapmış olduğunuz sözleşmede bulunmayan bir hüküm var da vatandaşın hakkını bu firmalar göre göre yiyorlarsa siz gördüğünüz bir konuya kul hakkının yenmesine göz yumuyorsunuz. Yani, bu konuya doğrudan müdahale etmeniz gerekir. Şimdi, bakıldığı zaman elektrik faturalarına, gerçekten sayaç okuma bedeli alınıyor, dağıtım bedeli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

alınıyor, iletişim bedeli alınıyor, TRT payı var, elektrik enerji fonu var, belediye tüketim vergisi var, güvence bedeli var, kesme bağlama bedeli var, sayaç sökme takma bedeli var, OSB dağıtım bedeli var şeyler için, bir de dağıtım sistemi kullanım tarifesini kapsamında uygulamada da 7 ayrı kategoride kesintiler var. Yani, bu vatandaşta kayıp kaçak oranının en yüksek olduğu alan bu alan. Sizin kitapçığınızda da var, başka yerlerde de var. Güneydoğu illerimizde, Doğu illerimizde kayıp kaçak oranının yüzde 80'i aştığı iller var; 71, 74, 76. Yani, o kaçakların bedelini de... Yani, şimdi ben soruyorum, acaba kayıp kaçak bedellerinden -Ankara Milletvekili olduğum için söyleyeyim- Ankaralı yurttaşlara yansıma oranı ne? Yani, Doğu ve Güneydoğu'daki kayıp kaçığın ne kadarını Ankaralı vatandaş ödüyor? Hadi, Türkiye'nin her ilini katmayayım. Bunu gerçekten öğrenmek istiyorum. Yani, kayıp kaçak oranı, özelleşti, artık firmalar yapacak bunu deyip seyirci mi kalacaksınız, yoksa sözleşmelerde bunu bir hüküm altına alıp vatandaş koruyacak mısınız? Bunu bir öğrenmek istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yanlış bildiğiniz bir şey var, her kent kendi kayıp kaçığını ödüyor yani güneyse Güneydoğu'daki kayıp kaçakları ödüyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yok, öyle bir şey yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Neyse, tamam.

Şimdi, bir de Başkent Doğalgaz. Gerçekten, bu ülkede -hâlâ Hükümet olarak da istismar ettiğiniz bir alan- İkinci Dünya Savaşı sırasında ülkeyi savaşa sokmadı merhum İnönü, o zaman "Çocukları babasız, karıları kocasız bırakmadık, aç kaldık açık kaldık ama." dedi. Bu hep istismar konusu edilir; ekmeğin karneye bağlandığı, işte, asker -eğer savaşa girersek- aç kalmasın diye buğdayların toplandığı hep istismar edilir. O dönemden bu yana Türkiye'de daha hiç karne işi olmamıştı ama Ankara'da Başkent gaz işini karneye bağladı. Yurttaş -kış da gelmedi, bereket, hava koşulları iyi gitti bu sene- aldığı kısmi gazla idare etti. Eğer geçtiğimiz dönemlerdeki gibi ekim, kasım aylarında kar yağmış olsaydı, hava kötüleşmiş olsaydı Ankaralıyı ayaz alacaktı. Yani, bu konu gerçekten önemli bir konu.

Bir de Sayın Bakan, tabii, özelleştirmelerden bu ülkenin yurttaşları çok çekiyor. Tuzu kurular, oralarından nemalananlar, oralarından komisyon alanlar, işini bilenler tabii ki özelleştirmeyi savunuyor. Özelleştirme, bütün dünyada halkı yoksullaştırırken, bir kısım şahısları da zenginleştirmenin aracı olarak çok kötüye kullanılan bir durum. Bunu hepimiz biliyoruz. Şimdi, geçtiğimiz günlerde enerji dağıtım firmalarının ihaleleri yapıldı. Enerji ihalelerinde, dağıtım şirketlerinin ihalelerinde toplam 15-16 milyar dolarlık ihaleler iptal edildi, daha sonra ihaleyi alan şirketler parayı tahsil etme yerine, 10-15 milyar değil, bunun daha düşük, 9-10 milyarlık ihalelerle devletin 5-6 milyar dolar zarara uğratıldığı yansımaları oldu. Tam olarak ayrıntısını Özelleştirme İdaresiyle sizler bilebilirsiniz. Yani, bu konuda devlete, özel şirketlerden 150 milyon dolar teminat geliri elde edilecek diye devletin 5-6 milyar dolar kaybına neden oldu yani iptalden dolayı. Şimdi, bu konu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, tamamlayalım Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir de yine Seydişehir özelleştirmesi -belki zamanınızda yapılmadı ama- sırasında Oymapınar Hidroelektrik Santrali de yanına bonus olarak verilmişti ve sadece o, Seydişehir'e elektrik verecekti. Şimdi, orayı, Oymapınar Barajı'nı alan firma... Ki burayı devletin irat kaydetmesi gerekiyor, satış iptal edildi kamu yararı yoktur diye. Şimdi oradan paramız karşılığı enerji alıyoruz bildiğim kadarıyla. Yani, bu konuya da bir açıklık getirirseniz sevinirim. Diğerlerine de sorular bölümünde devam edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Seçer, buyurunuz lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; Sayın Bakan, sunumda genelde dünyada ve Türkiye'de enerji kaynaklarının mukayeselerini yaptınız, geleceğe yönelik bazı projeksiyonları ortaya koydunuz ama temelde toplumumuzun birinci sıradaki şikâyeti enerji fiyatlarının yüksekliği. Bu, sade vatandaş için de geçerli, tarım elektriği kullanan çiftçi için de geçerli, sanayi elektriği kullanan sanayici için de geçerli.

Başlangıçta da aslında bunun gerekçelerini ortaya koydunuz. Türkiye dışa bağımlı enerji kaynakları olarak. İşte, önemli miktarda petrol ithal ediyoruz. 2012 rakamları neredeyse cari açığa eşit. Yani enerji ithalatımız olmasa cari açık diye bir sorunumuz olmayacak.

Ancak yeni projeksiyonlarda -özellikle beni de yakından ilgilendiriyor- Mersin'de bir nükleer santral yapılıyor, biraz sonra o konuya da değineceğim. Bir taraftan dışa bağımlılıktan kurtulacağız derken diğer taraftan yine dışa bağımlı bir enerji kaynağıyla elektrik üretimi yapacağız. Nihayetinde Türkiye nükleer teknoloji açısından zengin bir ülke değil yani bizim uranyum zenginleşmesi konusunda ya da nükleer güç santraline ham madde sağlama konusunda bulunduğumuz nokta öyle kıfayet edilecek nokta değil. Dolayısıyla, bir taraftan siz -tırnak içerisinde söylüyorum- çevre dostu olarak nitelendiriyorsunuz "Böyle bir güç santrali kuracağız ve dışa bağımlılıktan kurtulacağız." diyorsunuz ama aslında bir taraftan da dışa bağımlı yine bir kaynağı kullanarak tesisler yapacağız, diğer taraftan da belki de çevresel tehdit oluşturacak. Sayın Başbakan kendince yorumlayabilir, "Bir tüp gaz kadar risk yok ya da bir uçağın düşmesi kadar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

risk yok..." Ama işte yakın zamanda da dünyanın muhtelif yerlerinde nükleer kazaları ve ortaya koyduğu sonuçları hepimiz biliyoruz.

Ben, niçin yenilenebilir enerji kaynaklarını tam rasyonel ya da tam randımanlı olarak kullanamıyoruz diye hep düşünmüşümdür. Bu konuda uzman bir insan değilim, ben bir siyasetçiyim. Çevre duyarlılığı olan insanlar, tabii, bu anlamda, her fırsatta Türkiye'nin bu kaynaklarını -işte su kaynaklarını, hidrolik kaynaklarını ya da rüzgâr, güneş ki Türkiye bu anlamda da zengin- tam rasyonel, tam verimli kullanamadığını, dolayısıyla aslında bu meselenin bir uluslararası lobi meselesi olduğunu çünkü önemli ülkelerin bu alanda önemli yatırımlar yaptığını... Enerji demek, para demek. Hatta, uluslararası siyasi ilişkilerin belki de... Tırnak içerisinde söylüyorum yine, bu tip yatırımlar bir rüşvet niteliğinde. Hoş, biliyorsunuz, Rusya'yla yaptığınız anlaşmada daha önce bir ihale yapıldı. Bu yargıya gitti, bozuldu, Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi, uluslararası anlaşma statüsünde bu geçti ve bunun altında çok farklı projeksiyonların olduğu söylendi. Yani ekonomik ya da birtakım geleceğe dair projeksiyonların ortaya koyduğu saiklerle, sebeplerle verilmiş bir karar değil, masum bir karar değil; bunun arkasında bazı al-verler olduğunu söyledi, siyasi birtakım bağların olduğu söylendi.

Arkadaşlarım da değişti. Hâl böyle olunca yani dışa bağımlı olunca, bir tarafta Türk lirasının yabancı para birimleri karşısındaki değeri, diğer tarafta uluslararası petrol fiyatları sürekli petrol fiyatlarının, elektrik fiyatlarının değişmesine sebebiyet veriyor.

Elimde bir çalışma var. Avrupa Birliği üye ülkeleri içerisinde Avrupa Enerji Portalı verilerine göre 13'üncü sıradayız ve OECD içerisinde de satın alma paritesine göre 22 ülke içerisinde son altı yılda 11'inci sıradan 5'inci sıraya kadar yükselmişiz.

Bir diğer konu kayıp kaçak konusu. Bu konuda mahkeme kararı da var, bunun tüketiciden alınamayacağı konusunda. Bu konudaki düşüncelerinizi merak ediyorum.

Bana ekim ayı için 22,4 kuruş fatura gelmiş. Pek evi kullanmadığım için düşük bir fatura ama kullandığım sarfiyat ekim ayı içerisinde 15,23 kuruş ve diğer kalanı yüzde 50 civarında bir vergi var ve bunun içerisinde de TRT payı var.

TRT payını biz muhalefet olarak her platformda dile getiriyoruz. 500 milyon lira gibi... Bu sizin açıklamanız, bir toplantıda yıllık TRT payından gelir elde ettiğinizi söylemişsiniz, bunu TRT'ye aktardığınızı söylemişsiniz. Bizi ilgilendiriyor, siyaset yapanlar için çünkü biz TRT'den şikâyetçiyiz, TRT'den muzdaripiz, biz tarafız, TRT'nin karşısındayız. Çünkü benim halkımdan, bana oy veren ya da vermeyen yurttaşlarımızın cebinden kesilen parayla -bakın, burada benden de almışsınız- bana karşı muhalif bir medya yaratıyorsunuz.

Bakın, empati yapın. Samimiyetimle söylüyorum Sayın Bakan, empati yapın, kendinizi bizim yerimize koyun. Nihayetinde demokratik bir ülkedeysek yarının ne getireceğini Allah'tan başka kimse bilemez. Yarın siz burada olabilirsiniz, biz orada olabiliriz. Bu gerçekten haksızlık. Bu, son derece muhalefete karşı da haksızlık TRT marifetiyle bir medya yaratmanız. Halkın cebinden bunun bir kısmını, bu medyanın, medya grubunun bir kısmını finanse etmeniz de ikinci bir haksızlık.

Mersin konusuna gelmek istiyorum. Yeni bir anlaşma da yaptınız Sinop'ta. Tabii, iki tarafta da farklı ülkelerle ya da farklı teknolojilerle de olsa bir nükleer güç santrali yapılacak. Bizim bölgenin öyküsü çok eski tarihlere dayanıyor, 1976 yılına dayanıyor. Şimdiki gelinen noktayı söyleyeyim: İşte, o süreç içerisinde en son 6'ncı ihalede de başarılı olunmamış. Az önce de söylediğim gibi, farklı bir statüyle şu anda Ruslar orada faaliyet içerisinde ve ÇED süreci devam ediyor. Bir taraftan da aslında garip olan, inşaat da devam ediyor. Şimdi, yandığım, üzüldüğüm, kahrolduğum şu: Siz bir siyasi iktidarsınız ve bir siyasi irade ortaya koyuyorsunuz. Beğen ya da beğenme, ben ortaya koyduğum enerji politikaları sebebiyle, projeksiyonlarım sebebiyle ben bu nükleer santrali yapacağım diyorsunuz ama bunu hukuk çerçevesinde yapmanız lazım.

Şimdi, bu bizleri de sıkıntıya sokar, sizleri de sıkıntıya sokar. Burası muz cumhuriyeti değil. Burası hukuk devleti, guguk devleti de değil. Bir tarafta Türkiye demokrasi yolunda bir sürü bedeller ödeyecek, bunu hep beraber ödeyeceğiz. Türkiye'de demokrasiyi tahsis edeceğiz, ihdas edeceğiz, tahkim edeceğiz diye çırpınırken... Bunu yaparken de hukuk devleti olmasa zaten demokrasi olmaz. Hukukun olmadığı yerde demokrasi mi olur? Burada bir paradoksal durum söz konusu.

Ben sizin yerinizde olsam -çevresel hassasiyeti olan insanların bu konuda karşı duruşları da var; nümayişler yapıyorlar, işte toplantılar yapıyorlar- referanduma giderdim, bir örnek tavır ortaya koyardım. Bu, Hükûmetiniz için de olgun bir tavır olurdu diye düşünüyorum.

Ayrıca, 1/100.000'lik Adana-Mersin çevre planı yapılıyor. Burada nükleer santral işaretleniyor -henüz ÇED süreci devam ediyor- sonuç belliymiş gibi bir havayla. Yine bu bir hukuk garabeti. Diğer taraftan, termik santraller gelecek projeksiyonumuzda önemli bir yer içeriyor.

Şunu merak ediyorum: Mersin'i sanki bir enerji havzası gibi düşünüyorsunuz. Hangi kriterlere göre? Ya, ben Mersin'i şöyle biliyorum: Sahil şeridi 322 kilometre, 16 bin kilometrekare alan, yüzde 52'si orman, muazzam bir coğrafya; işte ekolojisi, florası, faunası mükemmel bir yer; turizm, tarım yapılabilir, vesaire.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) - Şimdi düşünüyorum bu anlamdaki kıt bilgilerimle, ihtisas sahibi değilim ama enerji havzası olmaya müsait bir hinterland değil. Bunu hangi saiklerle yapıyorsunuz? Siyasi mi, iktisadi mi yoksa bilimsel verilere dayalı olarak mı yapıyorsunuz, onu merak ediyorum.

Enerji nakil hatları konusu... Bir kere sizinle -hatırlıyorsunuz- bir telefon görüşmemiz oldu. Bazı tenkitlerde bulundum bakanlıkla ilgili, daha doğrusu elemanlarınızla ilgili. Orada gerçekten nezaket gösterdiniz, bana tane tane izah ettiniz ve yardımcı oldunuz. İnsanlar arızalarını bildirecek muhatap bulamıyor. Sayın Bakan biliyor o aramızdaki konuyu, bir milletvekili olarak ben bile çözememiştim...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aranızdaki konuyu biz de bilelim ya, bir dakika, gizli mi?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bir vatandaş beni aradı, ben hiçbir yetkiliye ulaşamadım. Sayın Bakan bu konuyu duyunca, hakikaten bu anlamda da kendisini kutluyorum, derhâl beni aradı, konuyu bana izah etti ve olay çözüldü, onu söylemeye çalıştım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, bizim o bölgede de çok demode olmuş enerji nakil hatları...

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

İşte trafolar vesaire... Bizim Torosların eteklerinde 509 köyümüz var toplamda, bunun üçte 2'lik kısmı Torosların eteklerinde. O bölgeye siyasi çalışmaya her gittiğim zaman, inanın Sayın Bakanım, bana enerji nakil hatlarından şikâyet ediyorlar, kifayet etmediğinden, sürekli elektrik kesintileri olduğundan. Özellikle, o bölgede kanatlı üretimi var, çok büyük zayıflatlarının olduğunu, ekonomik zararlara uğradığını söylüyor vatandaşlarım, bunları size iletmek benim görevim, iletiyorum.

Irak petrolleri, evet, mayıs ayında Sayın Başbakan bu konuda Kuzey Irak Kürt yönetimiyle bir anlaşma yaptığınızı kamuoyuna açıkladı. Aslında, bu, bir anlamda, merkezî hükûmetle Kuzey Irak yönetimi arasındaki kan davasına müdahil olma gibi bir şeydi ve zaten merkezî hükûmet de bu anlaşmayı yasadışı ilan etti.

Siz de aralık ayında talihsiz bir olay yaşadınız, Erbil'e gittiniz ama gözünüzü bir açtınız Kayseri'ye inmişsiniz, bu aslında Türkiye'nin prestiji açısından çok önemli bir meseledir, buna kimsenin hakkı yok. Ben merak ediyorum, hangi saiklerle, hangi düşünceyle, hangi projeksiyonla, hangi öngörüyle... Ya da siz o bölgede Türkiye'ye nasıl bir misyon yüklemek istiyorsunuz? Ortaya çıkan sonuç bir krizse, yanlış bir öngörü var, bunu bizlerle paylaşmak durumundasınız. Bunu siz söylemeyecekseniz, Dışişleri Bakanı buraya geldiği zaman, aynı soruyu onlara da soracağım.

Bakanlığınız sadece sizin döneminizde değil, evvel eski bu ülke bu anlamda bu enerji bakanlıklarından hep çekti, çok çekiyor. Çünkü, "enerji" demek "para" demek, "dolar" demek. Geçmiş davalar var, Yüce Divanlık davalar var, tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyen gözü doymaz, aç insanlar. Maalesef, bu Bakanlık üzerinden devleti milyarlarca dolar, on yıllardır zarara uğrattıyorlar, bugün aynı sıkıntılar devam ediyor. Ben sizin yerinizde olsam -bakın, az önce Artvin Milletvekilimiz Uğur da adrese teslim bir ihaleden bahsetti- Bakanlığı çok şeffaf bir hâle getiririm. Gerçekten yazık, burada çalışan insanlara da yazık, namusuyla şerefiyle bu görevi yapan bakanlarımıza da yazık, müsteşarlarımıza da, bürokratlarımıza da. Bu kötü imajı silmek sizlerin elinde, bunun yöntemini siz bulacaksınız.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Son, başka söz talebi yok.

Buyurun Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben de Sayıştay konusunda arkadaşlarımızın söylediklerine ilave, her bakanlıkta, her idarede yaptığım gibi bir soru soracağım: Şu anda, 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Kesin Hesabını görüştüğümüz kamu idarelerinin işlemlerinde kamu zararına müteallik ya da kanunlarımıza göre suç sayılan fiil ve eylemlerle ilgili tespitleri, suç duyuruları, yargılama yasaı raporları var mı, varsa bu konularda kısa bilgi verilirse teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, ben, öncelikle, bu BOTAŞ'ta bir yeniden yapılandırma konusu gündemde, doğal gaz piyasasıyla ilgili bir düzenleme yapılacağı ifade ediliyor. Merak ettim, bu petrol sektöründe, petrol piyasasında dünyada ilk 50'ye giren firmaların bir dikey entegrasyon şeklinde yapılandığını görüyoruz. Yani, arama, üretim, dağıtım, bakıyoruz bir dikey entegrasyon şeklinde firmalarca yapılıyor. Biz de petrol piyasasında tam tersi bir uygulama yaptık, şimdi de doğal gaz piyasasında benzer bir uygulamaya gidileceği anlaşıyor. Ben şunu soracağım: Yani, petrol piyasasıyla ilgili yaptığımız çalışmaların sonucunda ne elde ettik, yani bize ne faydası oldu bunun, bu konuda bir çalışmanız, bir araştırmanız oldu mu, varsa bizi bilgilendirirseniz memnun olurum.

Yine, Sayın Bakanım, "Dev yatırım, işte 8 bin megavatlık bir yatırım." diye basında yer aldı, hatta açıklamalarınız oldu bu Afşin-Elbistan kömür havzasında yapılacak termik santralle ilgili. Birleşik Arap Emirlikleri ile sözleşme yapılacağı dahi açıklandı ama sonra ne olduysa vazgeçtiler ki yanlış hatırlamıyorsam 10-12 milyar dolarlık bir yatırım olacağı, bu kadar bir yatırım için döviz geleceği ifade edilmişti. Ama bizlerin duyumu biraz dış politikayla ilgili

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

burada bir gelişme olduğu yönünde, Suudi Arabistan'ın burada yaptığı telkinler, uyarıyla Birleşik Arap Emirlikleri'nin bundan vazgeçtiği söyleniyor, dolayısıyla, Arabistan'ın bunu engellediği söyleniyor, doğru mu? Siz, B planına geçtiğinizi söylediniz ama hâlen bu termik santralin ihalesiyle ilgili; ne zaman yapılacak, ne olacak belli değil. Biliyorsunuz, yıllardır ihaleye çıkılıyor, yok teklif gelmiyor, yok gelen teklifler beğenilmiyor... Yani, yatırımcılar açısından burayı teşvik edecek, cezbedecek şartlar mı yok, yani yatırımcılar ürüyor mu, yani bu ihalelerin yapılmasında, gerçekleştirilmesinde sorun nedir, bu konuda da bilgi almak istiyorum.

Sayın Bakanım, Konya'da, Karapınar ilçemizde, 8 Eylül 2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla, Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi ilan edildi. Ama bir yıldan fazla süre geçti Sayın Bakanım, yani ortada bir faaliyet görünmüyor. Sanayi Bakanımıza da sordum, net bir cevap alamadım, daha önce size de sordum. Sanki iki bakanlık burada farklı bir düşünce içerisinde gibi ya da bir koordinasyon yok gibi bir kanaat oluştu bende.

Bir de biliyorsunuz, EPDK'nın 31/12/2013 tarihine kadar iletim sistemine bağlanacak güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri için trafo merkezleri bağlantı kapasiteleri ve lisans başvurusu için derlenen alanlar açıklandı. Buna göre, 600 megavat toplam kapasitenin 92 megavatı iki bölge hâlinde Konya iline verildi. Burada da süreçle ilgili sıkıntılar görüyoruz, yani süreç iyi yönetilemiyor. Bir defa şunu söyleyeyim: Yani, bunu alt bölgelere dağınık bir şekilde, trafo merkezleri bazında, kotaları belli olmadan enerji kapasite tahsisi yapılması, düzensiz, parçalı bir enerji üretimiyle sonuçlanacak. Bunu daha önce de sordum ama cevabını alamadım.

Bir de Sayın Bakanım, hâliyle, üretilecek enerjinin üretimi, dağıtımıyla ilgili altyapı sorunları ortaya çıkacak. Ayrıca, ihtisaslaşma ve endüstri bölgesi mantığı dışında, ekonomik olmayan her türlü arazide kurulmuş bir yapılanma meydana gelecek. Yani, bu düzensizliğin nedeni ne?

Bir de şunu ifade edeyim: Bize gelen duyurular, bilgiler yatırımcıların bölgede gerek tarım gerek mera sahalarında şahıs veya hazine arazisi satın alma veya kiralama yoluna gittiklerini duyuyoruz. Yani, bu güneş enerjisi, güneş tarlalarının yapılması tabii ki çok önemli, biz de destekliyoruz ama Konya Ovası'ndaki tarım için de bir tehdit oluşturmayalım. Endüstri bölgesi belirledik, o endüstri bölgesi olarak belirlenen yerin en az üç katı kadar daha tarım dışı ve bu amaca tahsis edilecek etrafında arazi var. Yani, yapılan işlem, enerji endüstri bölgesi belirleme mantığıyla örtüşmüyor, ayrıca yine aynı soruyu soracağım: Üretilen elektriği nasıl ileteceksiniz, nasıl dağıtacaksınız, bu kadar dayanıklı güneş tarlaları olursa? Bu konuda benim inancım, kanaatim bölgeye yönelik yani hakikaten yapılması gereken işlemlerle ilgili koordinasyonu sağlayacak bir yapılanma gerekiyor.

Yine, diğer taraftan, bilindiği üzere, MTA Genel Müdürlüğü tarafından, Karapınar'da bulunan 1,8 milyar ton kömür rezerviyle bölgede 5.000 megavat kurulu güçle bir termik santralinin en az otuz yıl işletilecek kapasiteye sahip olduğu belirtiliyor. Burada daha önce de teşekkür ettim, hakikaten çok önemli bir buluş yani yer altındaki zenginliklerimizin ekonomiye kazandırılması anlamında gelecek getiriye de düşündüğümüz zaman hakikaten ben yine teşekkür ediyorum MTA Genel Müdürlüğüne, Bakanlığınıza. Ayrıca tebrik de ediyorum. Buranın miktarıyla bir misal verecek olursam, burada kurulacak termik santralle üretilecek elektrik Atatürk Barajının iki katı kadar, yine Konya-Karaman-Niğde illerinden oluşan KOP bölgesinin yıllık enerji ihtiyacının 1,5 katını temin edebilecek. Bu üretim kapasitesiyle hem KOP bölgesi ve Karapınar Türkiye enerjisinin kalbi durumunda olacak, ülke ekonomisine çok büyük katkı sağlayacak, enerjide dışa bağımlılık, cari açıkla ilgili sorunları da hafifletecek. Dolayısıyla, bu rezervin bir an önce ekonomiye kazandırılması çok büyük önem arz ediyor.

Şimdi, açıklamalarınız var Sayın Bakanım, geçtiğimiz ay, Karapınar'a da ziyaretiniz oldu, biliyorum, orada diyorsunuz ki: "Konya'da yapılacak olan tesisin ortaklarının da Konyalı olması gerekir. İhale herkese açık ancak bu ihaleye öncelikle Konyalı yatırımcılar girmeli ve sahip çıkmalı. Konya'da yapılan termik santralin sahibi Konyalılar olmalı ve bunun içinde gerekiyorsa Konyalı yatırımcılar ve iş adamları konsorsiyum oluşturarak bu ihalede ön plana çıkmalı ve tesisi Konya'ya kazandırmalılar." Teşekkür ediyorum, hakikaten de Konya'da da bu yönde bir beklenti var. Bunu Konyalı iş adamlarının -sizin de söylediğiniz gibi- konsorsiyum oluşturarak ya da gücü yetecek Konyalı firmaların alması çok güzel. İnşallah da ben öyle olur diyorum ama bir taraftan da Çinli yetkililer görüşmeler yaptığınız bu termik santralle ilgili hatta belki de sonuçlanabilecek görüşmeler olduğu söyleniyor, bu doğru mu bilmiyorum. Siz açıklarsınız doğru olup olmadığını. Konyalıların alabilmesi için inşallah ihale şartnamesinde bir engel olmaz yani tabii herkese aynı şartlarda olacak ama bir tanım anlamında, şartnamede olabilecek kriterler anlamında sıkıntı çıkacak bir hüküm olmaz.

Bir de şunu soracağım: Anladığım kadarıyla tek bir ihale olacak yani rezervin çıkarılmasından, termik santralin kurulması, işletilmesine kadar tümü herhâlde tek bir ihale olarak düşünüyor. Bu konularda, dediğim doğruysa, biraz daha açıklayıcı bilgi verirseniz... Bir de bir an önce bunun ihaleye çıkılması ülkemizin yararına bunu tekrar söylememe gerek yok. Bu konudaki çalışmalarınız ne aşamada, ne zaman ihale çıkılacak? O konuda da bilgi alabilirsek...

Bakanlığımız bütçesinin hayırlara vesile diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, çok teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Berber...

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

Sayın Bakanım, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, EPDK Başkanımız, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; ben de akşamın bu saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bakanlığımızın ve ilgili kuruluşlarının bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Ben de diğer konulara girmeden önce... 20 Ekim Pazar günü Soma'daki bir maden kazasında bir işçimizi kaybettik, Allah rahmet eylesin. Esasen, işçimiz de oraya başlayalı yirmi beş gün olmuştu, hayatında ilk defa madende çalışan ve yirmi beş gün sonra bu kazayı yaşamış bir kardeşimiz. Açıkçası, diğer 28 arkadaşımızın salimen kurtarılmış olması bizim en büyük tesellimiz oldu ama bir can kaybı dahi... Bakanlığımızın, genel müdürlüğümüzün o anda ne kadar büyük telaşla, ne kadar büyük bir gayretle sahip çıkmaya çalıştığının da ben şahidiyim. Ayrıca, Balıkesir'den, Savaştepe'nin bir köyünden bir kardeşimizdi. Daha sonra ben bizzat evine kadar gidip ziyaret ettiğimde gerçekten 6 çocuklu bir ailenin ne durumda olduğunu gördük. Ama, şunu da belirtmeliyim: Bakanlığımız ve ilgili şirketler, başta TKİ olmak üzere bütün aileye sahip çıktı. Şu anda çocukların eğitimi, öğretimi noktasında herhangi bir sıkıntı olmuyor yani devlet bütün şefkatiyle orada. Ama, tabii, şunu da belirtmek lazım: Sayın Bakanım da teşekkür ediyorum, Ramazan ayının ilk iftarlarını madenci işçi kardeşlerimizle yani yıllardır bunu teamül hâline getirdi, gelenek hâline... Yine, Soma'da böyle bir madende biz iftar ettik işçilerimizle yerin 600 metre derinliğinde, 3200 metrelik bir galeri ve o kadar modern bir galeri ki dünyada herhâlde en ileri teknolojiyle yapılmış bir galeri. Oraya "pikaplarla, arabalarla girebiliyorsunuz, bir başka kanaldan da aynı yerden de çıkabiliyorsunuz, böyle bir yatırım yapılmış.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kaza olan maden değil yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – İşte onu diyorum yani.

Soma'da bu şekilde madencilik de yapılıyor ama kaza olan yerde de... Yani bütün tedbirler alındı, alınmadı, onun zaten incelemesi, soruşturulması yapılıyor ama açıkçası, tabii ki bu bahsettiğim o modern madencilik gibi değil, onu da biliyorum. Dolayısıyla, bütün temennimiz Sayın Bakanım, TKİ olarak biliyorsunuz artık 12 milyar tonun üzerinde bir linyit rezervinden bahsediyoruz. Eğer Türkiye madencilikte, yer altı madenciliğinde sizlerle gördüğümüz o teknolojiyi, o yatırımı yapıbiliyorsa, bu gücü varsa bu standardı artık hepsinde aramamız lazım, yoksa kalsın yani dünyada kömür zaten mebzul veya ucuz miktarda var artık. Yani, 80 dolara dünyada kömür satılıyor. Dolayısıyla, bu konuda artık hayatın değerinin bu şekilde parayla pulla, kömürle ölçülemeyeceğini düşünerek en üst standartlarda güvenlik şartlarında ve modern bir teknolojiyle madencilik yapılacaksa yapılsın, yapılmayacaksa günün birinde bunları biz imkânımız olduğunda yine çıkarırız, kalsın diye düşünüyorum. Benim şahsi görüşüm ve Bakanlığımızdan da görüştüğümüz arkadaşların, Sayın Bakanımızın da böyle olduğunu biliyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tabii, bu konu Genel Kurula da taşındı, tatsız tartışmalar da oldu, bir Manisa milletvekilimiz sanki biz birtakım şeyleri biliyoruz şeklinde veya bir milletvekilimizi kastederek polemik de oldu. Hiçbir milletvekilimiz, Manisa milletvekilimiz o koşullarda yapılacak üretimin, hatta güvenlik şartlarının olmamasının arkasında olamaz. Sadece, firmaların belli dönemlerde bazı sıkıntıları olabilir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Recai Bey, ben biraz önce konuşmamda, bu salonda...

RECAİ BERBER (Manisa) – Hasan Ören Bey'i ben kastettim. İsim verebiliriz yani Genel Kurulda o konuştu, gündem dışı. Siz de söylediniz. Yani, onun o şekilde böyle itham edici, böyle bir üslupla kullanmasına gerek yok. Bakanlığımız -biraz önce söylediğim gibi- gereken hassasiyeti gösteriyor bu konuda. Dolayısıyla yani bu böyle bir...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Burada olmayan bir insan için...

RECAİ BERBER (Manisa) – Kendisiyle konuştum, rahatlıkla söyleyebilirsiniz yani Hasan Bey'le bir problemimiz yok, sadece o konuyu o şekilde gündeme getirmeye, polemik konusu yapmaya gerek yok. Bu hassasiyeti göstermeyen bir bakan ve bakanlığımız olsa şu anda her türlü eleştiriyi yapalım ama gerçekten şu anda bu konuda çok büyük bir hassasiyet var.

Öbür taraftan, Sayın Bakanım, TKİ tabii, akla gelince, TTK, benim de ERDEMİR dolayısıyla... Zamanında TTK'dan dolayı da maalesef ciddi sıkıntılar var. Ben şunu belirtmek istiyorum: Geçen gün Hazine Müsteşarlığının bütçesini görüşürken kamu iktisadi teşebbüslerinin bilançoları da geldi önümüze. TTK'nın ciroosu 330 milyon, zararları 580 milyon. Yani, Hazine artık bunu sübvansiyet etmeye devam edecekse etsin ama yani bakan, ERDEMİR 3 milyar dolarlık bir hasılatla satıldı, -Sayın Müsteşarımız o zaman Özelleştirme İdaresi Başkanlığıydı- rekordu. Yani, üç yıl önce 300 milyon dolar market değeri olan bir şirketin 6 milyar dolar üzerinden yarısının 3 milyar dolara satılması büyük bir başarı. Tebrik ediyoruz arkadaşları, bizim de o çorbada tuzumuz olduğuna inanıyorum. Ama TTK'nın on yıllık zararı işte o para kadar yani 3 milyar dolar TTK'nın zararı. Şimdi, stratejikse yüzde 6'dır yani Türkiye'deki toplam taş kömürü tüketiminin yüzde 6'sını üretiyor, özel sektörün üretimiyle beraber toplam yüzde 10. Eğer biz yüzde 90'ını ithal ettiğimiz bir ürünün yüzde 10'unu çok stratejik diye elimizde tutuyorsak bunun bir mantığı yok, olamaz yani çünkü yüzde 90'ını zaten ithal ediyorsunuz, kalite olarak da zaten karşılamıyor şeyinizi ve bunun için de hayatları da riske ediyoruz; artı, buraya harcadığımız bu zararlar dolayısıyla, yani şöyle düşünün: 200 dolara mal ettiğiniz kömürü 100 dolara satıyorsunuz. Ve o insanların, çalışanların da mutlu olduğunu düşünmüyorum çünkü bizzat içinde bulunmuş birisiyim. Evet, orada bir sendika var. Burada şimdi sendikacı arkadaşlarımız alınmasınlar ama sendikaların buna çözüm üretmesi gerekiyordu, sendikalar çözümsüzlük üretti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İzzet, duymuyor musun?

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani, onu kastetmiyorum.

Madencilik sektöründe bu ayıp, bu, bana göre -yani daha ileri söylemek istemiyorum, sıkıntı diyelim en azından- yani taraflar açısından, hem Hükümetimiz açısından, Bakanlığımız açısından hem Hazine açısından hem sendikalar açısından Türkiye'nin bugün hak etmediği bir durumdur. Buna çözüm bulabiliriz. Her yıl buraya verdiğimiz 200-300 milyon dolarlık kaybı, yarısını hiç değilse Batı Anadolu Kalkınma Projesi olarak o bölgedeki bazı sektörler -ki var, ağaç sanayisi var, otomotiv olabilir, başka sektörler- orada desteklenebilir. Doğrudan doğruya yatırımları desteklemek suretiyle, üç-beş yıl içinde o insanların neredeyse yüzde 80'i başka alanlarda istihdam edilebilir istihdam sorunuysa sorun. Çünkü biraz önce söyledim, üretim sorunu değil çünkü yüzde 10'unu karşılayamıyorsunuz, yüzde 90'ını zaten ithal ediyorsunuz. O zaman, üretim sorunu stratejik sorun değilse istihdam sorun demektir. Orada 10 bin kişiye yakın insan çalışıyor bildiğim kadarıyla. Şu anda kaç oldu, 12-13 bin oldu mu bilmiyorum.

Biz 10 bin kişiyi istihdam edecek başka sektörleri o bölgede, hatta hiç başka yere gitmeden o bölgede destekleyerek yapabiliriz. Filyos Vadisi Projesi, aynı zamanda Ereğli'deki tersanelerin başka amaçlarla yapılması. Türkiye'nin en önemli yat sektörü Alaplı'dadır, o bölgeyi Sayın Başkan da çok iyi bilir. Yani, bugün Tuzla'daki yat tersanelerinin, ahşap teknelerin, yatların yüzde 80'i Alaplı'dır yani Zonguldaklıdır. Zonguldak'ta bu sektör gerçekten gelişmiştir. 10 milyon euroya yapılan ve satılan yatları biliyorum yani gözümle görmesem inanmayacağım. Dolayısıyla, böyle bir sektör var orada. Dolayısıyla, bunlar desteklenmek suretiyle yer altından bu insanlar... Bu kömür mutlaka işletilecektir ama daha ekonomikse ekonomik şartlarda işletilebilir.

TTK'yla ilgili özet olarak söyleyeceğim bu. Dikkatinizi çekmek isteğim için...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Alaplı bölgesindeki eski tersanelerin tamamına yakını kapandı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Nasıl? Yat tersanelerinin hiçbiri kapanmadı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O bölgedeki tersanelerin büyük bir bölümü kapandı, bir git bakalım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Tabii, biliyorum, denizcilik sektörü tersaneleri kapandı çünkü sipariş alamıyorlar, onu biliyorum. Benim dediğim yat tersaneleri, siz yat tersanelerini gördünüz mü?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O yat bilmez ki, yat bilmez o.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yatmayı bilir!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hep ayaktayım ben, hiç yatmam merak etme.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen... Ne demek "Yatmayı bilir."? Çok ayıp!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kendi yata yata milletvekili oldu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, Sayın Bakanım, enerji piyasasıyla ilgili olarak, özellikle bizim bölgemiz, batı Anadolu, önemli bir enerji merkezi; Soma. Aynı zamanda yenilenebilir enerjide de, biraz önce sunumuzda da gösterdiniz, çok önemli adımlar atıldı. EPDK'nın gerçekten lisanslarıyla bizim bölgemizde şu anda 1.000 megavat civarında kurulu güç oldu; Manisa ve İzmir, Bergama bölgesinde 1.000 megavatın üzerinde yenilenebilir enerji...

BAŞKAN – Evet, Sayın Berber, toparlarsanız, lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Burada soru-cevap faslında da sorabiliriz ama ben iki şeyin altını çizmek istiyorum: Sayın Bakanım, yenilenebilir enerjiye bir destek veriyoruz, gerçekten önemli bir şey ama bu destek ortalama fiyat seviyesinde yani bizim ortalama enerji maliyetimiz seviyesinde, 10 dolar sent herhâlde.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – 13...

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama o şeyle beraber, yerli yapılması hâlinde maksimum nokta değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Güneş...

RECAİ BERBER (Manisa) – Güneşte. Ben rüzgârda diyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Rüzgârda 7,3 dolar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, bu 7,3 sent bizim ortalama maliyetimizi ancak karşılıyor yani sizin, EÜAŞ'ın elektrik üretim maliyetinin ortalaması. Hâlbuki bunun alternatif maliyeti doğal gaz çünkü yerli kömür veya hidrolik santrallerde 3 sente, 4 sente ürettiğim elektrikle 12 sente, 10 sente ürettiğim doğal gazın ortalama maliyetini alırsam 7 sent olabilir belki, 8 sent olabilir ama onun alternatif hidrolik santralde üretilen değil. Zaten onu sonuna kadar kullanıyoruz. Buna rağmen yetmediği için ne yapıyoruz?

BAŞKAN – Sayın Berber, "Sorular" kısmında sorunuzu alsak.

RECAİ BERBER (Manisa) – Doğal gaz santrallerinin üretim maliyetini baz alarak destekleyebilir miyiz yenilenebilir? Çünkü alternatif maliyeti odur.

Diğer bir husus da, 1 megavata çıkardınız, teşekkür ediyoruz EPDK'ya, lisanssız üretimi. İnsanların kendi firmalarının ihtiyaçları için 1 megavat ama şu anda bu çıkıncaya kadar 1 megavatlık türbin kalmadı yani dolayısıyla bir bireye 2,5 megavat konuyor. Yani, hiç değilse bunu 2 ya da 3 megavata çıkarma imkânı olmaz mı? Çünkü aşağı yukarı aynı maliyeti getiriyorsunuz ya da çok az bir maliyetle 2 megavata çıkarma imkânı varsa bunu öyle kurdurmak lazım çünkü birim maliyet çok yüksek oluyor, işletmeler bunu da ekonomik bulamayacakları için yapamazlar. Yani, lisanssız üretimin de önünü açmak lazım. Zaten ön lisans sistemini filan getirmek suretiyle piyasada EPDK bunu kısmen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

kolaylaştırmış oldu. Dolayısıyla, enerji piyasasında lisanssızın da önünü açmak için acaba bu 12 megavatlık sınırı - Bakanlar Kurulunun yetkisinde çünkü- önümüzdeki günlerde artırabilir misiniz diyorum.

Madencilikle ilgili bir şey söyleyecektim ama çok kısa.

Sayın Bakanım, başka alanlarda da söylüyoruz, madencilik sektörünün tabiri caizse sizin Bakanlığınız patronu, sahibi. Çok güzel teşvikler verdik. Beşinci bölge teşviki. Türkiye'nin neresinde olursa olsun. Ama bu maden dağın başında çıkıyor, bir yerde çıkıyor. Bunun lojistik altyapısı konusunda isterseniz diğer bakanlıkları veya özel sektörü, kimi devreye koyabiliyorsak lojistik sektörünü de artık o yatırımın içine alalım. Eğer biz yapamıyorsak, eğer demir yolu gerekiyorsa oradan o özel sektör beşinci bölge yatırımı kapsamında kendi demir yolunu da yapsın, bir şey yapsın, yoksa taşıyamıyor. Yani, şu anda 1 milyon ton üretim, 2 milyon ton üretim yapacak, altyapısını kurmuş, firmalar bize geliyor diyor ki: "Taşıyamıyoruz vekilim yani bize çare." Devlet Demiryolları 500 milyon tondan fazla taşıyamam diye bildirmiş. Peki, ne yapacak? Üretti, satamıyor, limana götüremiyor, fabrikaya götüremiyor. Dolayısıyla, bu konu da, lojistik konusu da madencilik olmazsa olması. Dünyanın her yerinde demir yoluyla raylı sistemle taşıyor. Buna birazcık el atabilirsiniz.

Çok teşekkür ediyorum. Bakanlığımız çok büyük. Yani, Sayın Bakanımıza da ekibine de başarılar diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Berber, Sayın Çetin size sataşmada bulundu, "Yata yata milletvekili olmuş." dedi. Cevap vermek ister misiniz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ona demedim, Uğur'a dedim.

BAŞKAN – Ha, pardon, öyle mi? Ha, Uğur'a mı söylediniz? Peki. (Gülüşmeler)

Evet Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Saygıdeğer Bakan, Değerli EPDK Başkanım, Enerji Bakanlığının tüm bürokratları, değerli basın; hepinize saygılar sunarım. Sayın Bakan, ben İstanbul 3'üncü bölge milletvekiliyim. Zamanında Ambarlı'da, 60'lı yıllarda olmuş herhâlde, bir enerji hattı... Örneğin, Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nun arkası dâhil çok yüksek enerji hatları yapılmış daha oralar tarla iken, hiçbir yer yokken, ne Bahçeşehir varmış, ne Esenyurt varmış, ne Başakşehir varmış, hiçbir yer olmaksızın. Buralarda çok yüksek gerilimli bir enerji hattı var. Şimdi, bu bölgeler artık tamamen yerleşim bölgesi. Bu bölgelerde enerji hattının 500 metre ilerisinde 20-30 katlı binalar yükseliyor. Enerji hattının geçtiği noktalarda insanlar hem enerji hattının verdiği zararlar hem de yani birisi aynı anda o mahalleye gelmişler, birisi 20 kat-30 kat bir bina dikmiş, öbürleri ise mağdur. Bir, bu enerji hattı için alternatif bir şey yaratılabilir mi? Artık bu tamamen şehir içi. Esenyurt, Bahçeşehir, Başakşehir, artık hepsi tamamen yerleşim bölgeleri bunlar. Yani bir şekilde farklı bir alana alınabilir mi? Yerin altına alınıp alınmayacağını, özür diliyorum, teknik olarak bilemiyorum ama çok önemli bir sorun o bölgede. Biz bu yaz Sayın Çelebi ile tek tek mahalleleri gezdik, muhtarları gezdik tek tek. Herkesin o mahallelerde, örneğin Esenyurt'ta 4 mahalle muhtarına "Bir sorunuz var mı?" dediğimizde, "Tek sorun bu, derdimiz bu. Ne olursunuz, yalvarıyoruz..." Ben konuyu bilmiyorum yani teknik olarak bilmem, özür diliyorum ama bu sorunu çözme olanağınız var mı? Bilemiyorum, Ambarlı Termik Santrali herhâlde çalışmıyor şu anda?

Çalışıyor mu Sayın Bakanım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Çalışıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama bir şekilde bu enerji, yüksek gerilim hatları farklı bir şekilde farklı bir yere alınabilir mi, farklı bir çözüm bulanabilir mi? Hakikaten çok büyük sorun. Yani 3 kişi, 5 kişi, 10 kişi değil Sayın Bakanım, herhâlde 10 binlerce kişiyi ilgilendiriyor. Ben bir kez daha bilgilerinize sunuyorum.

Şimdi, geçen yıl bütçede "Haşim Keklik sana kurban olurum." dedim, Haşim Keklik gitti. Şimdi bu sene bir daha "Mükrem Bey, sana kurban olurum." demeyeceğim. Şimdi, galiba burada muhatabım EPDK Başkanı.

Sayın Başkanım, Türkiye sosyal bir hukuk devleti. Tabii, yıllarca TEDAŞ... Biz haksızlık yapmışız TEDAŞ'a. Ben on bir yıldır buradayım, on bir yıldır buraya gelirim. Son iki dönemdir Komisyon üyesiyim, ilk dönemimde ise değildim ama tüm bütçelerde –Sayın Bakanım bilir, o Komisyon üyesiydi- ilimin ne sorunu varsa çekinmeden, başıra başıra söylerim. Tabii, arkadaşlarım da söyledi. Bunda ayıp yok. Dağıtım şirketlerini özelleştirdiniz. Bu yoldur. Biz buna karşı çıktık, hâlâ karşıyız. Sosyal devlet görevini yerine getirmelidir. Yıllarca, o dönemde, 2002'den itibaren TEDAŞ'ı çok eleştirdik. Haksızlık yapmışım, özür diliyorum TEDAŞ'tan. Demek ki sopalı adamı görünce öbür küçük değnekli adam beni dövmüş hiç önemli değil Hasan Bey. Biraz önce aradım, arkadaşlar söyledi, Anadolu'nun her tarafındaki arkadaşlar.

Sayın Berber, dağıtım şirketi var mı sizde?

RECAİ BERBER (Isparta) – O konulara girmedik aslında, bir kısım sorunlar var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Var mı?

RECAİ BERBER (Isparta) – Var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sorun yok mu? Hiç kimse söylemiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

Biraz önce, hatta Maliye Bakanına dinlettim o özelleştirdiği için. Mükremin Bey'le görüştürecektim, toplantıdaymış, çıktı şimdi. İstanbul'un Bahçelievler'inde 60 bin kişinin muhtarına, bir de İstanbul'daki 500 muhtarın da başkanı. Arayın, konuşun.

Hasan Bey, dört aydır -186 mı, 196 mı, 206 mı- yanıt alamıyor, yanıt. Bir tane sokak lambası yanmıyor. Vatandaş muhtarı dövmek üzere. Yani bu sadece İstanbul'un göbeği. Hasan Bey, burada bir sorun var. Yani özelleştirme sonrası, sosyal devlet anlayışıyla hizmet verilmiyor ve hizmet kesinlikle... Ben, TEDAŞ'a kurban olayım, çağrıldığında geliyordu, çağrıldığında köyler... O zaman ben Malatya Milletvekiliydim. Bir şey arz ettiğimiz zaman hemen çözüm bulunabiliyordu. Trafon yanmış, bilmem ne yapmış, tel kopmuş, kimsenin umurunda değil.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bizden önce de TEDAŞ'tan aynı şikâyetler geliyordu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, evet, yani "Özür diliyorum." dedim, daha ne diyeyim ya? Ya, "Özür diliyorum." dedim, "TEDAŞ'tan özür diliyorum." dedim, daha ne diyeyim? Bu bir erdemliliktir Sayın Berber. Yani sopalı adamı görünce o...

RECAİ BERBER (Manisa) – Öyle bir şey yok, öyle sopa mopa.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, sorun var, büyük sorun var.

BAŞKAN – Sayın Berber, lütfen, vakit çalışıyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Benzetme yaptım Beyefendi.

Yani TEDAŞ, iynin iyisiymiş, kötünün kötüsünü görünce onu arar oldum diyorum Sayın Berber, bunun için benzetiyorum.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakana karşı muhatap olun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye Sayın Berber'e anlatıyorsun?

BAŞKAN – Sayın Berber'e anlatmayın lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bana laf atıyor. Sanki Manisa'da sorun yok. O zaman Manisa'da bu konuda muzdarip olanların tüm günahı senin boynuna olsun. Başka bir şey söylemiyorum. Tüm günahı senin boynuna olsun eğer "Sorun yok." diyorsan.

RECAİ BERBER (Manisa) – Rekabet getirdi Bakanlık, EPDK.

BAŞKAN – Sayın Berber...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ya, bırakın Allah aşkına Sayın Berber. "Sorun var." de Allah aşkına. Sorun yok mu ya?

RECAİ BERBER (Manisa) – "Var" dedim, "çözülecek" dedim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Daha ne, nereden düzelecek? "Muhatap almıyorlar." diyorum sana ya, "Muhatap alan yok." diyorum sana ya, bu kadar ağır konuşuyorum. Vatandaş muhatap almıyorlar.

Sayın Bakan, büyük dert var, büyük sorun var. Bunların denetimi sizdeyse siz görevinizi yapmıyorsunuz, açık söylüyorum, açık konuşuyorum. Sizde değilse görevini kim yapmıyor? Bir kez daha bunu iletmek benim için bir görev.

Sayın Bakan, tabii, sizin direkt konunuz değil, bugün Ekonomi Bakanlığının bütçesi vardı.

Bana biraz daha süre vereceksiniz, değil mi efendim?

BAŞKAN – İki dakika ilave edeceğim efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, direkt sizin ilginiz yok. Bugün Ekonomi Bakanlığının bütçesi vardı. Türk müteahhitlerinin Libya'dan şu anda 1,3 milyar dolar alacağı var. Müteahhitler Birliği de -eğer derseniz, bir sonraki haftaya buradaysanız, zatîalinizi ziyaret etsin- her türlü özveriye hazır. Ben artık burada işin siyasetine girmeyeceğim, sabah girdim. Anlı şanlı getirdik bu adamları hep beraber. "Bu adamlar gelsin." dediler. Sayın Dışişleri Bakanındır bunun sorumlusu. Para verdik, pul verdik, o siyasetine girmeyeceğim. Şimdi, bazı firmalar Libya'da mahkemeye vermiş, avukatlar yüzde 25 alıyormuş. Bir de Libya idaresi de "Bir indirim yapsınlar, ödeyelim." demişler, yaklaşık yüzde 20 de onlar indirim yaptırmış, yüzde 45'ile birçok firma almış. Diyorlar ki: "Fransa örneği var Sarkozy malı aldı gitti. Petrol alıyor..."

RECAİ BERBER (Manisa) – "Petrol karşılığı alabilir miyiz?" diyorlar değil mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet.

Şimdi, bunlar, tamamen sizin karşı tarafla ama diyorlar ki: "Biz paramızı avukata vereceğimize, biz paramızı Libya hazinesine indirim yapacağımıza, Sayın Bakanımızla konuşalım, yetki verelim. Yüzde 20 mi daha pahalı alır, yüzde 30 mu daha indirim yapacak, para ülkemizde kalsın." Bakanım, onlara yüzde 3 pahalı verir, daha yüksek para verir dünya petrol fiyatından, yüzde 5 verir alması için ama biz bir özveri yapacaksak ülkemize yapalım. Biz, birçok ülke petrol alıyor. Sayın Bakanım, daha önce bu iş rahmetli Özal döneminde uygulanmış, alınmış, "Örneği var." diyorlar. Bu nedenle siz eğer uygun görürseniz yani bu insanlar burada perişan, yeni iş alamıyorlar, borçları var, bankalara borçları var ve işte Libya savaşı, iç savaş, yaklaşık iki yıldır bu insanlar son derece perişan Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yarın sabah Libyalı Bakanla kahvaltımız var, bu tam isabet oldu. Yarın sabah inşallah konuşuruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Yani efendim bu açıdan ama Dışişleri Bakanlığı seviyesinde, belki Ekonomi Bakanlığı seviyesinde Türkiye’de sadece zıttalınızın şeyi yetmez, Türkiye’nin bu konuda... Başka ülkelere borçları karşılığında petrol veriyorlarmış, bu varit, daha önce de uygulanmış. Eğer ne zaman uygun görürseniz Mütteahhitler Birliği zıttalınıza bir gelsin, Mütteahhitler Birliğiyle bir konuşun, onlar her türlü özveriye hazır çünkü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - ...bunalıma girmişler Sayın Bakanım. Durum bu, ben bu konuda, bir işverenin hâinden... İşçinin hâinden anlar mısınız bilmiyorum. Anlar mı İzzet Bey, Sayın Bakan işçinin hâinden?

İZZET ÇETİN (Ankara) - Anlamazlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Siz -öyle söyleyeyim- borçlunun hâinden anlarsınız Sayın Bakanım, zor durumdaki insanın hâinden anlarsanız, bu bir vatandaşlık görevi yani ülkemize hem paramızı tahsil edeceğiz -az para değil, 1,3 milyar dolar- ben bir kez daha bu konuda Türkiye Mütteahhitler Birliğine, ben bugün size iletteceğimi söyledim. Bu konuşma tutanağına da göndereceğim kendilerine, İnternet sitelerinde yayınlayacaklar, bu konuda hatta “Yarın sabah bakanla görüşeceğiz.” diye tutanaklara geçti. Ben bu konuda biraz daha -asla duyarsızlık olarak yorumlamayın- ülke olarak daha duyarlı olmamız gerektiğine inanıyorum.

Daha vaktim var mı Sayın Bilgiç?

BAŞKAN - Bir elli saniyeniz var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Elli saniyede konuşmam.

Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Aslanoğlu.

Evet, değerli arkadaşlar, bütçenin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, on dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağım.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

SORULAR VE CEVAPLAR

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmamda Soma’daki maden ocağında meydana gelen kazayla ilgili hususları, görüşlerimi belirtmiş ve sorular sormuştum ve o soruların cevabını bekliyorum. Uyar Madencilik’e Soma’da maden izni ne zaman verilmiştir? Yeterli güvenlik alınıp alınmadığı konusunda bir çalışma yapılmış mıdır ve Bakanlığınız tarafından veya Çalışma Bakanlığından kaç defa denetlenmiştir? Bu denetimlerin sonucu nedir? İşçilerin durumu ne olacak? Soma Termik Santraline baca gazı filtresi ne zaman takılacak? Tarımsal sulama elektrikleriyle ilgili bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Bir de Sayın Başkan, Kütahya Milletvekilimiz Sayın Alim Işık adına bir soru yöneltmek istiyorum, kendileri yola çıkacakları için. Eti Bor’la ilgili, Kütahya Hisarcık Karşıya Mahallesi’nin dinamit tehdidi altında olduğunu belirtti Sayın Milletvekilimiz ve istimlak yapılmadan vatandaşın arazisinde dinamit patlatılıyormuş yani vatandaşlar, evine 50 metreye kadar yaklaşan dinamit etkisi olduğunu ifade ediyorlar. Vatandaşlar bu konuda büyük bir tedirginlik içinde olduklarını ifade ettiler. Tekrar ediyorum, dinamit atılan alanların istimlakı yapılmamış.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, tek kelime...

BAŞKAN - Tabii, Sayın Aslanoğlu, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Berber, Hasan Ören Bey’e telefonda satışma var diye söyledim. Aynen şunu ifade etti kendisi...

RECAİ BERBER (Manisa) - Benim satıştığımı mı söyledin?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Evet.

RECAİ BERBER (Manisa) - İsmimi verdin mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Aynen verdim. Kendisi dedi ki: “Ben konuşma yaptıktan sonra gelip bana -Senin konuşmanın altına imza atarım.- diyen kişi odur.” Sadece bana bunu söylediği için başka bir şey söylemedim.

RECAİ BERBER (Manisa) - Ben o konuşmada Genel Kurulda değildim, daha sonra tutanaklardan baktım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Bana söylediğini söyledim, benim görevimdi ona iletmek, bilgin olsun.

RECAİ BERBER (Manisa) - Yani öyle bir şey olamaz ki.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sen yarın konuşursun.

RECAİ BERBER (Manisa) - Tutanaklar da yanımda.

BAŞKAN - Evet, arkadaşlar müsaade ederseniz soru-cevap işlemine devam edeyim ben.

Evet, Sayın Kalaycı sizinle devam edelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Ben, EPDK'nın bu denetim işi ne oldu? Bildiğim kadarıyla Anayasa Mahkemesinin bir iptali söz konusu oldu. Bünyelerinde bu anlamda ne tür bir çalışma yaptılar, denetim işini hakkıyla yapabilmek için.

Sayın Aslanoğlu'nun dediği, tabii, Konya'da da -ki her sene de söylüyoruz, soru önergelerimizde de dile getiriyoruz- en fazla şikâyet edilen iki tane şirket var. Birisi elektrik dağıtım şirketi MEDAŞ, birisi de doğal gaz dağıtım şirketi GAZNET. Sayın Bakanım, dokuz yılda Konya'nın tüm mahallelerine doğal gaz iletilemez mi? Maalesef, hâlen doğal gaz alımı bekleyen Konya'da birçok hemşehrim var ve sürekli de bu konuda şikâyetler alıyoruz. Bazı mahallelerde hâlen doğal gaz yok.

MEDAŞ'la ilgili, hangi köye gidersen git, hangi beldeye gidersen git, hangi mahalleye gidersen git, muhtara ya da bir kahveye gir, sor, hakikaten şikâyetçi olmayan insan bulamazsınız. Sayın Bakanım, tabii EPDK denetliyor, EPDK'nın görevi ama bu konuda mutlaka bir şeyler yapmak lazım, vatandaşın bu şikâyetlerinin bir an önce sonuçlanmasını sağlayacak bir organizasyon da yapmak lazım. Ben örnek vereyim Sayın Bakanımızın ilçesi Taşkent...

BAŞKAN – Efendim, soruyu alayım Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – ...Balcılar kasabası, gidin sorun, o kadar dertliler ki...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hakkını kullanıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Soru-cevap kısmına geçildi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sorum yani bu dağıtım şirketleri gerek elektrikte gerek doğal gazda yani niye keyfî bir şekilde, istedikleri gibi hareket ediyorlar, vatandaşın istediği gibi para istiyor? Yeni bir mahalle oluşuyor, yok direk parası, yok bilmem ne parası, artık gına gelmiş vatandaşa.

İkinci konu: Sayın Bakanım, Sayın Başbakan biliyorsunuz bankaları faiz dışı gelirlerle halkı sömürmekle suçlamıştı, daha başka şeyler de söyledi de. Ben şunu soracağım: Yani bu doğal gaz ve elektrik fiyatlarına baktığımız zaman, tüketim bedelinin dışında; fon payı, TRT payı, iletim payı, belediye tüketim vergisi, KDV, sayaç okuma parası, açma kapama parası, güvence parası, bağlantı parası, başkasının çaldığı elektriğin parası, bunlar da halkı sömürmek değil mi, aynı kapıya çıkmıyor mu? Bu elektrikteki fazlalıkları biraz azaltarak TRT payından, fon payından olsun, vergilerden olsun daha ucuz elektrik kullanma imkânı vermeyi düşünüyor musunuz yani yoksa Sayın Başbakanın ifadesiyle halkı sömürmeye devam mı?

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Denizli.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Sayın Bakanım, sonuçta yer altı, yer üstü bütün kaynaklarımızı kullanmak zorundayız ama merak ettiğim iki şey var, o konuyla ilgili bir bilgi almak istiyorum.

Herhangi bir izin verirken, Enerji Bakanlığı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla, Kalkınma Bakanlığıyla ve Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ortak bir toplantı yapıyor musunuz ya da bir değerlendirme yapıyor musunuz? Yani neyin karşılığında, hangi maddi gelirin karşılığında, neyi feda edebileceğimiz yolunda bir değerlendirmeniz oluyor mu? Çünkü çevreyle ilgili hassasiyetlerin çok arttığı bir dönemde ben, İzmir'de Büyükşehir Belediyesinin mezarlık yaparken ağaç kesemediğini, köylülerin sabaha kadar ağaçların başında nöbet tuttuklarını biliyorum. Bazı değerlerimiz var ki bir daha yerine konulmaz şeyler bunlar. Bunlarla ilgili bir değerlendirmeniz oluyor mu? Hani maddi ya da manevi anlamda bir değerlendirme yapıyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, Sayın Denizli.

Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; ben de İstanbul 3'üncü bölge milletvekiliyim. Bu elektrik dağıtım şirketleriyle alakalı aldığımız şikâyetlerden bahsetmek istiyorum.

BAŞKAN – Soru efendim, soru...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de bu soruyu ifade edeceğim, soru olarak söylüyorum Sayın Başkan.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şikâyetleri önleyeceksiniz, değil mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, Güngören'de daha önce, özelleştirmeden önce müdahale birimleri vardı. Vatandaş, işte oradaki ilgili yerel idareciyi aradığı zaman hemen müdahale edilebiliyordu. Bu özelleştirmeden sonra maliyet kısıtlamaları vesaire gibi sorunlardan dolayı bunlar işte Yenibosna merkezde bütün birimleri toplamışlar. Az önce Mevlüt Bey de ifade etti. Bir ampul patlasa “İki aydan önce gelemem.” diyor, “Üç aydan önce gelemem.” diyor. Yani, bunların bir denetlemesi yok mu? Bize gelen bu şikâyetler EPDK'ya gelmiyor mu? Bununla alakalı ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 96

Sayın Bakanım, Ağrı ili ve ilçelerine... Bizim iki tane büyük ilçemiz var: Patnos ve Doğubeyazıt'a...Efendim, 2014 yılı içerisinde bize hayırlı bir müjdeniz olabilir mi, özellikle bu iki ilçemize doğal gazın çekilmesi konusunda?

Bir de, bizim -ben gerçi Sayın Bakanım ile konuştum ama yine de sormak istiyorum- Tutak ve Hamur arasında iki adet HES'imiz vardı, dolayısıyla ilgili firma vazgeçti. Vazgeçtiğinden dolayı bunun kararının alınması lazım. Bu karar acaba önümüzdeki hafta içerisinde Erzurum Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne intikal edebilir mi 2014 yılı tekrar ihale programına alınabilmesi için?

Ben teşekkür ediyorum. Ama Mehmet Bey'in sorusunun aynısını da... Bizde de aynı sıkıntılar var. Hakikaten TEDAŞ'tan sonra vatandaş telefonu kaldıracabilecek eleman bulamıyor, dolayısıyla bizlere geri dönüşü yapıyor. Bu konuda bize sevindirici bir bilgi verme imkânınız olursa sevinim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Sayın Çam...

Teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Bergama'nın Kozak Yaylası Türkiye'nin en güzel çam fıstıklarının yetiştiği bir alan ve Türkiye ekonomisi açısından ve o köylerde yaşayan, yaylada yaşayan köylü açısından önemli bir gelir kaynağı. Fakat orada verilen taş ocakları, mıcır ocakları, mermer ve granit ocakları nedeniyle çevrede müthiş bir kirlenme ve doğal döllenme gerçekleştirilemiyor ve yedi yıla yakındır mahsul alınamıyor, bir.

İkincisi: Rüzgâr enerjisine karşı değilim. Rüzgâr enerjisi doğru yerlerde yapılmalı ve buna ihtiyaç var. Örneğin, Çeşme Alaçatı tarafında yerleşim alanlarına uzak yerlerde kurulmuş olan rüzgâr enerjilerini destekliyorum ama siz gelin, EPDK'dan buradaki temsilci arkadaşlar dâhil olmak üzere Bakanlığınızdan değerli temsilciler gelsin, Karaburun Yarımadası'na gidelim. Karaburun Yarımadası'nda -geçen dönem de söyledim Sayın Müsteşarım- gelin Yaylaköy'e, köyün 150 metre ilerisine rüzgâr enerjisi kurulmuş, 150 metre eve. O döndüğü anda yaratmış olduğu manyetik alan ve yaratmış olduğu çevre kirliliği...

BAŞKAN – Sayın Çam, soruyu alalım lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

EPDK bu yerleşim alanlarına yakın yerlere nasıl ruhsat veriyor ve nasıl kapasite artırımına onay veriyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kurt...

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Alpu'da ciddi anlamda kömür yatakları bulunduğunu ve çalışma yapıldığını sunumunuzda belirtiyorsunuz. Bu çalışmalar ne aşamada? Ayrıca, Sivrihisar ve Beylikova arasında bulunan "nadir toprak elementleri" denilen ya da yeni madenlerle ilgili bir gelişme, çalışma var mıdır? Ne yapılmak istenmektedir? Onu sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, kısa kısa üç tane sorum olacak.

Bunlardan birisi, eylül ayı sonunda yaptığınız açıklamada ekim, kasım, aralık aylarında elektrik fiyatlarına zam yapılmayacağını açıkladınız. Enerji zamlarının enflasyonu artıracağı, enflasyon rakamlarının tutmaması endişesiyle mi böyle bir açıklama yaptınız? Yani, ocak ayında vatandaş hemen zamları mı karşılayacak?

İkinci sorum biraz evvel Sayın Çam'ın girdiği konuyla ilgili. 2004'ten itibaren Maden Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle taş ocakları ÇED raporundan muaf tutuldular ve on bir yıllık süre içerisinde hükümetleriniz döneminde 85 binden fazla taş ocağı ruhsatı verildi. Ormanlar, doğa ve çevre muazzam şekilde tahrip edildi. Bu tahribattan rahatsızlık duyuyor musunuz? Bu Maden Kanunu'nda yeniden bir düzeltme ihtiyacı hissediyor musunuz?

Üçüncü sorum da, biliyorsunuz, 10 Ekim tarihinde, 7 Ekimde yola çıkan Muğla-Yatağan bölgesindeki termik santrallerde ve madenlerde çalışan işçiler bölgedeki termik santralin ve ocakların özelleştirilmesine karşı bir mücadele başlattılar ve onu hâlen de sürdürüyorlar. O bölgedeki maden ocaklarının ve termik santrallerinin özelleştirilmesi konusundaki kararlılığınız sürüyor mu?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Petrol Kanunu değiştikten sonra ortamda bir değişiklik oldu mu? Yabancı sermaye gelişmeye ilgili rakamları verebilir misiniz?

Bir de kurdan bahsettiniz, ben de onu vurgulamıştım. Mesela, kurdaki 10 kuruşluk bir değişiklik ya da kurun 2 lira 10 kuruş olması maliyetimizi ne kadar artırıyor? Böyle bir çalışmanız var mıdır?

Bir de bu Doğu Akdeniz gazını geçen yıl da sordum, cevaplamaya fırsatınız olmadı ama... O konudaki politikamız nedir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

Bir de Suriye politikamızın değişmesinin, daha doğrusu Amerikan politikasının da değişmesinin bizim enerji politikamıza etkileri nelerdir? Böyle bir çalışmamız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Berber...

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu, dağıtımla ilgili olarak benim de bir sorum olacak. “Faturalama değişik bölgelerde farklı şekilde uygulanıyor.” diye bir duyum alıyoruz. Şimdi, özellikle tarım kesiminde çiftçi bir aylık ödeme yapacak ya da aylık tüketim yapan bir işletme değil. Belli dönemde sulama yapıyor, onun dışında işletmesi -yani tabiri caizse- bütün kış tatilde yani hiçbir elektrik kullanmıyor. Her ay oraya gidip veya iki ayda bir okumaya gidilmesi hâlinde, bir kere, okuma maliyeti artacak. İkincisi de bunun her ay faturalanması hâlinde olmayan tüketim için de fatura gönderilmesi gibi bir şeyle karşılaşacak. Bu acaba iki dönem en azından yani altışar aylık dönemler itibarıyla yapılamaz mı? Çünkü zaten altı ay tüketilmiyor bile yani, üç dört aylık bir tüketim süresi var. Buna paralel olarak bir faturalama yapılabilir mi? Ben ta İSKİ’deyken, ta 94 yılında biz küçük işletme yani küçük tüketim, 10 metreüpün altındakileri mesela okumuyorduk, altışar ayda bir okuyorduk ve düzenli, altı ayda bir fatura ediyorduk. Bunun gibi bir şey yapılabilir mi?

İkincisi: Rekabete açıldı. İletim ayrı bir, dağıtım ayrı bir şirket, perakende satış ayrı bir şirket. Yani, diyelim, Manisa-İzmir bölgesinde -alan firmanın- dağıtım yapan firma ayrı, perakende satışı yapan ayrı bir firma oldu. Ancak perakende satış yapmak için başka firmalar oraya girdiğinde dağıtım tekelinde olan -yani o bölgede sonuçta bir rekabet yok, lokal bir tekel söz konusu- o lokal tekelde başka birisinin aynı yerde elektrik satması, perakende satış yapmasının önünde birtakım engeller olduğunu duyuyoruz. Dağıtım firmasının birtakım ekstra indirimler yapma ve kendisinden abone olunmasını, kendisinden perakende elektrik alınmasını sağlayan bir şey var mı? Bunu özellikle EPDK... Böyle bir şey varsa rekabete aykırı bir durum olacak çünkü. Bunu sormak istiyorum.

Bir de özellikle sera ve tavuk çiftlikleri... Şu anda bizim orada, sadece Manisa’da 1.500 tane çiftlik var ve bunların hepsi tarımsal işletme sayılmıyor. Yani, seracılık tarım değilse, tavuk üreticiliği, beyaz et üreticiliği, hayvancılık; bunların hepsini tarım işletmesi diye biliyoruz. Bunların elektriği şu anda tarım tarifesinden ödenmiyor. Dolayısıyla bu, tarımsal olabilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Demiröz...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, “kömüre teşvik” adı altında yerli kömürden elektrik üretilmesi hâlinde çıkarttığınız kömür için bölge teşvikleri vardı. Daha sonra da yerli kömür kullanan termik santral yapılması hâlinde teşvik kapsamına alınacağını ifade ettiniz. Hâlbuki yenilenebilir güneş ve rüzgârlarla ilgili, enerjiyle ilgili Aralık 2014’te bunlarla ilgili lisans müracaatlarını ve buna göre lisans verileceğini ifade ettiniz. Yani yerli kömürle ilgili bu şekilde davranmanızın özel bir nedeni var mıdır? Bu kapsamda, o zaman, Kozağacı Vadisi’ndeki bu kömür santralinden herhâlde vazgeçilmeme gibi bir durum söz konusu. Bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Demiröz.

Evet, Sayın Üstün, buyurun.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Bakanım, 10 bin nüfusun üzerindeki yerleşim yerlerine doğal gazla ilgili bir çalışma yapacaktık, o süre doldu. Maalesef, bazı ilçelerimiz bunu tamamlayamadılar. Bununla ilgili tekrar bir uzatım talebi var, yoğun bir şekilde, beş altı aylık bir süre talebi var. Bu konuda yapılacak bir çalışma var mı?

Hayırlı geceler diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir soru da ben sunmak istiyorum.

Bu genel aydınlatmada, sokak ve park, bahçe aydınlatmalarında elektrik direklerinde elektrik kaçaklarından ciddi sıkıntılar yaşanıyor ve burada da yetki konusunda da bir karmaşa var, bununla ilgili bir düzenleme düşünüyor musunuz acaba?

Evet, soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana süre vereceğim.

Sayın Bakan, ne kadar bir sürede...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bir buçuk saat falan alabilirim.

BAŞKAN – Peki, memnuniyetle efendim.

Kırk beş dakika...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, sorulara farklı...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 98

BAŞKAN – Biz kırk beş dakika verelim Sayın Bakanım, bir bölümüne de yazılı cevap verebilirsiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hiçbir milletvekili arkadaşımızın sorusunu cevapsız bırakmak istemiyorum. Yani o açıdan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay yapmayacak mıyız?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, müsaade ederseniz, Komisyon üyesi arkadaşlarımız bir Sayıştay görüşü de almak istiyorlar, Bakanlığınıza bağlı ya da ilişkili kurumlara ilişkin ve EPDK'ya ilişkin.

Önce, EPDK'yla ilgili kim verecek?

Evet, buyurun.

Kendinizi tanıtırsanız...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ NEVİN ERKİRAN – Ben Grup Başkanı Nevin Erkiran. Düzenleyici Denetleyici Kurumların Grup Başkanım. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu da bizim grupta bakılmaktadır.

Öncelikle, Plan ve Bütçe Komisyonu sayın üyelerine saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum.

Bilindiği gibi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu hakkında bilgi, zaten raporumuzda yer almıştı. Raporumuzda genel olarak olumlu görüş vermiştik ama Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmek üzere uygulanacak hususlarımız da vardı. Bu, raporlarımızda da yer almış durumdadır. Eğer arzu ederseniz sırayla okumak isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

Lütfen, beş dakika içerisinde toparlarsanız...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ NEVİN ERKİRAN – Özellikle, vurgulanacak hususlar bölümünde, “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun resmî mevduatını kendi bankalarında değerlendirmeleri karşılığında bir banka tarafından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna 11 adet binek aracı verildiği, banka ile kurum arasında söz konusu araçların tahsisine ilişkin bir protokol bulunmadığı ve bu araçların tüm kurum işlerinde kullanılması yerine, daire başkanlarının şahsi kullanımına tahsis edildiği tespit edilmiştir.

7/5/2012 tarih ve 28285 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği’nin 7’nci maddesi (1)’inci bendinde bulunan, kurumların mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında, aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temini edilemeyeceği ve 3 no.lu bentte de bu tebliğin, yürürlük tarihinden önce yapılmış olan protokollerin sürelerinin bitimine kadar uygulamaya devam edileceği hüküm altına alınmıştır. Bu söz konusu düzenlemelere göre, her ne kadar Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna tahsis edilen araçlarla ilgili olarak bankayla kurum arasında yapılmış herhangi bir protokol bulunmasa da banka ile kiralamanın yapıldığı şirket arasında yapılmış olan protokolün 2012 ve daha sonraki...”

BAŞKAN – Siz bize raporu mu okuyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ NEVİN ERKİRAN – Raporun vurgulanacak hususlarını okuyorum. Bu, binek araçların tahsisine ilgili...

BAŞKAN – Hayır, burada eğer bir tespit yaptıysanız bize bu tespitlerle ilgili ne uyguladığınızı açıklamanız yeterlidir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ NEVİN ERKİRAN – Biz sadece bu konuyu sorgu konusu yapmıştık ve bunu vurgulanacak hususlar arasında Meclise verilen raporların arasına koymuştuk. Daha önce de yapılan sorgulamalarımız vardı. Bu sorgulamalar, dairede beraatına karar verildiği için, bu sene de yargılamaya ilişkin bir sorgumuz yoktur, dairede yapılacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Yeterlidir, sağ olun.

Sayın Bakan, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, şu ana kadar konuşma yapan, soru soran, tavsiyelerde, önerilerde bulunan bütün arkadaşlara -iktidar ve muhalefet olarak da- teşekkür ediyorum.

Tabii ki burada, enerji sektörüyle alakalı temel konuların işlendiği ve bununla alakalı yine, ülkenin yararına olabilecek birçok tavsiyeler aldık. Öncelikle şunu söylemem lazım: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nda bütün arkadaşlarımızın büyük bir özveriyle çalıştığını -şu anda salonda bulunan, dışarıda notlarını alan arkadaşlarımız da dâhil- ve büyük bir şeffaflıkla çalıştığını söylemem lazım.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde -bu Komisyonda da görev yaptığım için biliyorum- her türlü eleştiriye buraya gelen bürokratların açık olması lazım ama yolsuzlukla alakalı, hak etmedikleri bir ithamda bulunurlarsa ben bunu hariç tutuyorum değerli arkadaşlar. Yolsuzlukla ilgilenen, daha doğrusu, yolsuzluk yapan insanları çevremizden, kurumlarımızdan uzaklaştırmak ne kadar önemliyse, dürüst çalışan arkadaşlara da sahip çıkmak belki daha da önemli. Ben arkadaşlarımdan hiçbirinin, böyle bir zımni itham da olsa, bunlara layık olmadığını, böyle bir konuyla karşılaşmamaları lazım geldiğinin özellikle altını çizmek isterim. Eğer net bir itham varsa evraka dayalı, mahkemeler var, teftiş kurullarımız var, denetim kurullarımız var, bunların hepsini çalıştırabiliriz. Bizim en büyük sermayemiz bilgimizden daha ziyade dürüstlüğümüz ve bununla da iftihar ediyoruz. Şimdi, bulunduğumuz sektörün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 99

yıllık 190 milyar TL'lik bir cirosunun olması yolsuzluk yapacağımız anlamına gelmediği gibi, tam tersi, bunu doğru bir şekilde yönetiyor olmamız lazım. Şükürler olsun, biz doğru şekilde yönetiyoruz. Açıkça söylüyorum, ben arkadaşlarımın, yirmi yıllık arkadaşımın yüzüne de söyledim: Eğer birisi burada parayla ilişkili bir şey bulursa başta ben işlem yaparım ve bir daha da benim yanıma uğramadan ayrılması lazım geldiğini söyledim. Şimdi, biz bu kadar hassasiyet gösterirken, böyle genel cümleler, "Zaten, Enerji Bakanlığı yıllardan beri böyledir." Biz bunları kesin bir dille reddediyoruz arkadaşlar.

VAHAP SEÇER (Mersin) – "Böyle" demedim ama, "Böyle anılır." dedim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, sizinle alakalı değil. "Böyle anılır." Biz o imajı düzelttiğimiz kanaatindeyiz. Eğer böyle anılanlar varsa, zamanında bunu hak edenler varsa o hak edenlere bu ithamı yapmak ne kadar doğruysa hak etmeyenlere de böyle cümleleri kullanmamak o kadar daha doğrudur. Eğer biz yaptıklarımızı anlatmakta güçlük çektiğimiz bir ortamda yapmadıklarımızı savunma ihtiyacı hissederek biz evin yolunu falan bulamayız arkadaşlar. Ben dün eve gittiğimde üçe geliyordu. Sizlerin benden daha az çalışmadığını da bilerek söylüyorum bunu.

O yüzden, bu sıralarda, ben şu koltukta oturuyordum, buraya gelen hiçbir bürokratın... İktidar ve muhalefetiyle beraber, biz Sayın Kılıçdaroğlu'yla da burada görev yaptık, Sayın Ali Topuz'la da yaptık, hepsiyle beraber görev yaptık ama böyle bir nezakete dikkat etmemiz lazım ki dürüst insanları koruyabiliyor olalım. Bu arkadaşlarımın içerisinde, şu anda aldıkları maaşın 5 katı teklifle özel sektörde çalışmaları istenmelerine rağmen, ısrarımıza rağmen burada duranlar var. O yüzden, ben öncelikle, ekibimin, çalışma arkadaşlarımın dürüstlüğüyle alakalı konunun altını kalın çizgilerle bir çizmek istedim, ondan sonraki konularda her türlü eleştiriye açığız arkadaşlar, her türlü şeyiniz de doğru da olabilir. Şimdi, bunları birazdan konuşacağız ama bu, diğer konuyla alakalı her türlü eleştiriye kapalı olduğumu söylemem lazım.

Sayıştayın 27 Eylül 2013 tarihinde Bakanlığımıza iletilen, rapor gönderilmediğini ifade eden bir yazısı oldu, sizlerin cümleleriniz de bunun üzerine kurguluydu. Ama biz 19 Haziran 2013'te bunları göndermiştik ve 25/10 tarihinde de bu gönderdiğimizizi teyit eden bir yazı daha gönderdik. Şimdi, Sayıştay bu yazıyı ne yapmıştır? Buradaki arkadaşlar baksınlar, bulsunlar ama herhâlde, bilgi ve belgeleri zamanında temin edemediklerini söylüyor olarak kabul ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi temel konular var: Enerji ithalatı, elektrik dağıtım hizmetleri, özelleştirmeler, liberalleşmeler... Yani, piyasa ne oluyor, yerli kömür mü, yenilenebilir enerji kaynakları mı, bunlar nasıl yönetiliyor, bunlarla alakalı da bir genel bilgi vermek isterim.

Arkadaşlar, her nimetin bir külfeti var. AK PARTİ iktidarımızdaki son on bir yıl içerisinde Türkiye'de, ülkemizde doğan insanlarla ölen insanların arasındaki fark yılda 1 milyon ortalama. Araç sayısı da 1 milyon artıyor, tabiri caizse her bebek arabasıyla beraber geliyor arkadaşlar. 7 küsur milyon araçtan şu anda 17 milyon 800 bin trafiğe kayıtlı araç var Türkiye'de.

Bir noktayı da düzeltmek isterim. Bunların ben yine iyi niyetle söylendiğine inanarak bunları tekrar ediyorum. 60 milyar dolarlık ithalatımız var, 7,7 milyar dolar ihracatımız var petrol ürünleriyle alakalı. Türkiye'nin net kullandığı 52 milyar dolarlar civarında. Bunun yarısından daha fazlası ulaşım sektöründe kullanılıyor arkadaşlar yani sen, ben, o, bunu bizler kullanıyoruz. Yani, biz binek araçlarımıza binerken, bugün 18 milyona ulaşmış aracımıza binerken... Tabii ki refah seviyemizi hissettiğimiz için biz biniyoruz buna. Bundan da geri adım atmayalım, ben niye biniyoruz demiyorum, binelim ama sıkça şikâyet ettiğimiz ithalatın ana unsurunun bizler olduğunun da farkına varalım, bizler yapıyoruz bunu. Eğer biz bir otobüs durağından, tek başına bindiğimiz arabamıza 4 kişiyi almıyorsak, 3 kişiyi arabamıza almıyorsak kusura bakmayın burada her birimizin de o ithalatı payının olduğunu hatırlaması lazım. O nimete bu külfetle ulaştığımızı bilelim. Şimdi, biz petrol bulduk ülkemizde diyelim. Ben onun varilini 108 dolardan daha aşağı mı hissedeceğim? Piyasa değeri neyse o. O yüzden, değerli arkadaşlar, şimdi, 60 milyar dolarlık ithalatımızın net ithalatı 52 milyar dolardır ve bunun da ulaşım sektöründe kullanıldığını bilmemiz lazım.

Doğal gaz fiyatlarıyla alakalı ve elektrik fiyatlarıyla alakalı genel bir cümlemiz var "Bunlar niye pahalıdır" diye. Şimdi, arkadaşlar, ben pahalı mı ucuz mu yorumunu yapmayayım ama 28 tane Avrupa Birliği üyesi ülke arasında doğal gazı en ucuz alan ülke değiliz ama en ucuz satan ülkeyiz. Yani, her malın bir değerinin olduğunu bilmemiz lazım. Bu su 50 kuruş. Ben diyorum ki: Niye 25 kuruş değil? Olabilir 25 kuruş da, değeri 50 kuruş ama. Yani, biz elektriğin ve doğal gazın bir kıymetinin olduğunu kabul etmemiz lazım.

Şimdi, net rakamları vereceğim, geçen hafta itibarıyla güncellenmiş rakamlar bunlar. Şu anda biz elektrik fiyatlarında ve doğal gaz fiyatlarında asgari ücret karşılığı yani 803 TL asgari ücret karşısında, biz iktidara geldiğimizdeki aynı birim metreküpü alırken, asgari ücretin yüzde 32'sini doğal gaza verirken şu anda yüzde 16,5'ünü veriyoruz. Güncellenmiş rakamlarla söylüyorum. Elektriğin yüzde 20,2'sini verirken şu anda yüzde 9,1'ini bir asgari ücretlimiz -aynı miktardaki elektrik parasını- veriyor. Şimdi "En pahalı elektriği kullanıyoruz." derse bir arkadaşım ben onun bilgisinin yanlış olduğunu nezaketlice söylemem lazım. Vergiler dâhil 28 tane Avrupa Birliği üyesi ülke arasında Türkiye 2'nci sıradadır en ucuzda.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Avrupa Birliği ülkeleriyle niye karşılaştırıyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bir ülke söyleyin, onunla karşılaştırayım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kişi başına ortalama gelir üzerinden...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 100

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Mesela, herhangi bir ülke söyleyin, onunla karşılaştırayım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Türkiye'ye yakın bir ülke...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Angola mı? Karşılaştırabilirim. Çin mi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mesela Brezilya'yla.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Brezilya'yla da karşılaştırabilirim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nedir mesela?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Söyleyeyim arkadaşlar çıkarsınlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Çıkarsınlar. Gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırm.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bunların içerisinde, arkadaşlar, Avrupa Birliği üyesi ülke olmayla Avrupalı ülke olmak arasında çok büyük fark var. Sayıyorum, sizlerin tercihine bırakıyorum: Bulgaristan, Estonya, Yunanistan, Slovakya, Portekiz... Yani, bunları ben sizin anlayışınıza bırakıyorum.

Elektrik, konut fiyatlarında vergiler dâhil Bulgaristan ve Litvanya'dan sonra 3'üncü sıradadır Türkiye en ucuz fiyatlarda. Doğal gazda vergiler dâhil, biraz önce söyledim...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Benzin...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Birazdan geleceğim.

Bakın, ben siz konuşurken büyük bir itinayla dinledim ve notlarımı aldım.

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Eğer siz de notlarınızı alırsanız memnun olurum.

RECAİ BERBER (Manisa) – Kaldı ki benzinde...

BAŞKAN – Sayın Berber, Sayın Bakan cevap verir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşlar, şimdi, kayıp kaçaklarla, alınmamasıyla alakalı özellikle İstanbul Tekstil ve Ham Maddeleri İhracatçıları Birliğinin son günlerde bir konusu oldu. Biraz daldan dala atlayacağım ama seri olmak açısından söylüyorum bunu. “Bunları artık vermeyebilirsiniz, kayıp kaçak oranlarını düşebilirsiniz.” dendi. Mahkeme kararı burada, mahkeme EPDK'ya diyor ki: “Siz bunu, tarifeler dairesinden aldınız bu kararı, usulen yanlış yaptınız. Siz bundan sonra kurul kararı alın, iyi mi.” ve kurul kararı alacak EPDK. Bununla alakalı, bu rakamlardan geri dönüş diye bir şey söz konusu değil.

Şimdi, meskenlerin içerisindeki tarife oranlarını veriyorum arkadaşlar. Elektrik fatura bileşenlerinden 2003 yılında, biz iktidarı aldığımızda herhangi bir konuttaki verginin oranı yüzde 67'yd. Şu anda bu yüzde 59,2'dir. Bunda ne var? Yüzde 59,2'si enerji bedeli, diğerinde de, yüzde 67'sinde de şimdi, yüzde 15 KDV, elektrik tüketim vergisi, TRT payı, enerji fonu, iletim bedeli, sayaç okuma bedeli, dağıtım bedeli. Arkadaşlar, özelleştirme başlamadan önce 100 lira değerindeki bir elektrik fatura değeri yine 100 lira olarak geçiyor, bunda herhangi bir değişiklik yok. Özel sektöre de biz muhasebe ayırtmalarını istedik, bunların her birinin dilimini bize şeffaf bir şekilde göster dedik. Şimdi, kayıp kaçak oranını oraya şeffaf olarak göstermeye öncekine ayrı bir birim eklemiş değiliz. O yüzden bunların gösterilmesi veya gösterilmemesi konu olmalıdır. Bunların ek konulmuş olması veya konulmamış olması değildir. Aynı şekilde, elektrik enerji bedeliyle alakalı oranları sanayi aboneleri için de söyleyebiliriz.

Değerli arkadaşlar, şimdi...

Aykut Bey burada mı? Lütfen iletirsiniz, Mevlüt Bey belki bakıyor ona.

BAŞKAN – Siz yazılı gönderirsiniz onun cevabını.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hayır, yazılı göndermeyeceğim. Burada zımni bir ithamda bulundu, zanda bulundu. Onların her birisini buradaki arkadaşlara söylemem lazım.

BAŞKAN – Tutanak ve kayıtlara geçsin Sayın Bakanım, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon efendim, ben bakıyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Mevlüt Bey, siz Aykut Bey'e iletirseniz, aşağıda, Genel Kurulda da, benim olmadığım yerde bunları söylemiş. Ben onu zanlarıyla ve günahlarıyla baş başa bırakarak bunları anlatıyorum.

Yolsuzluğun bilgisi, belgesi, iddianamede yer alan bilgiler, adı üzerinde iddialar kesinleşmiş, ispat edilmiş, herhangi bir konu olmamasına rağmen “yolsuzluk, hırsızlık” ifadelerinin kullanılmasını kendisine iade ediyorum. Tabii, ben bunu Genel Başkanla da konuştum, Sayın Kılıçdaroğlu'yla olan hukukuma istinaden kendisine bu klasörleri vermeyi teklif ettim, özellikle gensoru ciddi bir müessesedir, bunun yıpratılmamasının lazım geldiğini, muhalefetin elindeki en önemli argümanlardan birisi olduğunu söyledim. Bu arkadaşımız prestij kazanmak adına yaptığı yanlış bir yolu... Bırakın AK PARTİ içerisinde zaten yok ama CHP içerisinde de ciddi prestij kaybettiğini gördüm, onun şimdi detaylarını anlatacağım. Diyor ki: “İhalelere girmekten yasaklı olan bir firmaya ihale verdiniz mi?” Gensorunun ana usulü bu. Biz diyoruz ki: “Böyle bir şey yok, vermedik.” O diyor ki: “Yasaklı bir firmaya ihale verilmesinin mümkün olmadığını...” İstesek de veremeyeceğimizi söyledik biz. Ben, şimdi, torpil yapsam “Halamın oğluna veriyoruz.” desem de biz bunu veremiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 101

Anladı, ben görüyorum konuşma yaparken kıpkırmızı oldu “Siz yasaklamadınız.” dedi, “Onu, tamam, siz yasaklamadınız.” dedi. Hâlbuki kamu davası açıldı ve Kamu İhale Kurumunun İnternet sitesinde yasaklılar arasında yer almakta ve zaten ihalelere girememekteydi o. Yani, “Yasaklanmış bir kişiyi niye yasaklamadınız?” diyor. Ben diyorum ki: “Bu zaten yasaklanmış.” Ve idare olarak 2’nci kez bizim yasaklamamıza gerek olmadığını, bizde de ihaleye giremediğini dolayısıyla şu anda ihaleye de giremediğini, bundan sonra da giremeyeceğini söylüyoruz. Bunun üzerine, tabii, sıkıntılı. Tekrar yasaklanmasına gerek olmadığına dair... Ve hakkında kamu davası açılanların durumunun sadece 59/2 maddesinde hükme bağlanmakta ve bu durumda olanların dava süresince cumhuriyet savcılıklarınca Kamu İhale Kurumuna bildirilmek suretiyle ihaleye katılması yasaklanmaktadır.

Ben soruyorum Genel Kurulda: “Arkadaşım, bu adam bizde ihaleye girmiş mi?” “Girmemiş ama...” Bir dakika, sen gensoruyu ihaleye girmiş diye veriyorsun. Peki, bu adam ihaleye girmede, bizde giremedi, hâlâ yasaklı. Ne istiyorsun bizden?” dedim. “Bunu siz niye yasaklamadınız.? Ya, kardeşim, yasaklılar listesinde zaten bu. Malumun ilamını bizden isteme.

Ondan sonra, yasaklı bir firmaya ihale verdiğimiz gensoru konusu şu noktaya geldi: Bu firmayı bizim yasaklamamız gerektiği hâlde yasaklamadığımızla alakalı ben de dedim ki: Arkadaşım, bak, bırak beni, bırak AK PARTİ’yi, sen CHP’yi şu anda meşgul ediyorsun; bak, CHP’den arkadaşların... “Adını verir misin bana.” dedi. Ben adam satmam. dedim. “Sen o, CHP’den benim aleyhime konuşanların ismini ver.” diyor. Sen bırak şimdi aleyhine konuşanların ismini, sen şu kendini bir kurtar burada. dedim. “Şimdi, ben sana bir ilanda bulunuyorum bütün arkadaşlarım adına. Bu bir suç değil mi? Yani, ihaleye yasaklı birini ihaleye almak suç. Eğer benimle alakalı savcılığa suç duyurusunda bulunmazsan, bununla alakalı ihale komisyonunu savcılığa vermezsen senden daha namert bir adam yok ve bekliyorum, savcılığa suç duyurusunda bulunmanı bekliyorum.” dedim. Bugün geldi yine yok. Savcılığa suç duyurusunda bulunamadı. Niye? Çünkü bununla alakalı mahkeme kararı var. Kamu İhale Kurumu bunu da... Sonra evrakı gönderdim, “Ha, bu evrak bende yoktu.” dedi. Sen bütün evrakların koleksiyonunu mu yapıyorsun dedim kendisine. 2008 yılında buna müracaat edildi ve burada reddedildi.

Şimdi, detaylara boğmayacağım mahkeme kararlarıyla alakalı. Şimdi yalanın üzerine tesis edip de bir savı savunmaya ne CHP’nin ihtiyacı var ne de bir başkasının ihtiyacı var. CHP’nin muhalefet yapacağı çok nokta var aslında yani bir yalanın üzerine kurgulamaya ihtiyacı yok. Şimdi, bizim burada dürüst olmamız lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir milletvekilinin kişisel tasarrufudur.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bütün CHP’ye şamil değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hayır, değil, onu diyorum, zaten onu diyorum, CHP’nin böyle bir şeye ihtiyacı yok diyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Kişisel tasarrufudur.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Kişisel tasarrufunu eleştiriyorum ve bununla alakalı da bu zanların kendisinin -dünya var, ahiret var- ahirette de karşısına çıkacağını söylüyorum, beni savcılığa ver kardeşim diyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi Sayın Bakan “Çok konu var muhalefet yapılacak.” dediniz, bir iki tanesini verin de muhalefeti o zaman...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hayhay, şimdi söyleyeceğim, onları söyleyeceğim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Kopya mı çekmek istiyorsun?

BAŞKAN – Kopya değil, tüyo efendim, tüyo.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, itham şu, arkadaş tarafından: “LNG ithalatını bir firma alıyor, ondan sonra bilmem ne kadar ne yapıyor, alıyor, satıyor.” diyor. 36 tane firmanın LNG lisansı var.

BAŞKAN – “2 tane.” dedi konuşmasında efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bir tanesi fiilen LNG ithalatı yapıyor, BOTAŞ da ihtiyaçlarına istinaden bu LNG ithalatını yapıyor.

“Yatırımlar zamanında yapılmadığı için doğal gaz santrallerini...”

Şimdi, bunların da detayına girmeyeyim, çok mahcup olacağı cümleler var. Yani, bilerek mi söylüyor, bilmeyerek mi söylüyor.

“Al ya da öde”yi ben bir açıklayayım arkadaşlar. Al ya da öde şu anlama geliyor: Bu doğal gazın azı çok zararlı, çoğu da az zararlıdır. Şimdi, al ya da öde, üreticilerin dünyada hepsinin istinasız olarak istediği bir kalem. Diyor ki: “Ben sana güvenerek bu doğal gaz üretimini yapacağım, yirmi yıllık kontrat yapacağım, otuz yıllık kontrat yapacağım.” Kaldı ki bu kontratlar AK PARTİ döneminden önce yapılan kontratlar. Ben buna rağmen doğru adına bunlarla alakalı yaklaşımı söylüyorum. “Eğer biz seninle 100 metreküp için anlaşmışsak -ülkesine göre 80 metreküp, 70 metreküp, farklı anlaşmalar var- bu 100 metreküpü almak zorundasın en az. Eğer bunun altında alırsan onun parasını bana ödersin, beş yıl içerisinde de o almadığın miktarı alırsan ben oradan mahsup ederim bunu.” diyor. Yani,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 102

bir avans niteliğinde ödeme oluyor bu. Şimdi, ben açıklıyorum, 2012 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin Rusya'dan al ya da öde ile alakalı geçmişe dair alacağı kalmamıştır diyorum, herhangi bir borcu ve alacağı bulunmamaktadır. Peki, şimdi, al ya da ödenin bana zararı oldu mu? Fiyatın düştüğü anlarda da kâr oluyor hatta, ben buna rağmen, bu mekanizmayı anlatıyorum. Şimdi, piyasada şu anlatılıyor: "Kardeşim, biz adamlardan gaz alacaktıydık, zamanında almamışız, paramız da orada batmış." Bu yalan diyorum ben. Şimdi, ben bunu açıkladım. Bir insan bunu bilmek zorunda değil, herkesin mesleği...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Çok özür diliyorum, hiçbir ülkeden geri alınan bir ödeme yaptık mı yani fazladan bir ödeme yaptık mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Tabii, şimdi, bakın, al ya da öde durumuna düşmediği 2008 yılında İran, Azerbaycan, Rusya hepsine al ya da öde...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 5 yıllık sürede mahsup yani paramız giden...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hayır, 1 dolarımız yok şu anda. Türkiye'nin beş yıl içerisinde, dört yıl içerisinde parası kalan, 1 dolar kaldığı bir ülke yoktur.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Fazladan ödedik ama mahsup ettik.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hepsini.

Şimdi, İran'la Azerbaycan'a sıra geldi, onlardan da düşüyoruz, 2014 ve 2015 yılında onları da sıfırlıyoruz inşallah. Yani, şunu diyebilirsin: "Yani, 200 milyon doların oradaymış, sen bunu, 200 milyon doları avans olarak vermişsin." Şimdi, geçen yıl 1,3 milyar dolar da Rusya'dan gazını aldığımız hâlde parasını ödemediğimiz kısım oldu, 1,3 milyar dolar; bu söylenmiyor ama.

Şimdi, ben bundan sonra şunu söylüyorum değerli arkadaşlar.... Ben bunu anlattıktan sonra anlamayan varsa bir daha anlatmak zorundayım ama bundan sonra söylenecek cümlelerin de ben iyi niyetli olmadığına karar veririm. Ben bunu 5-7 defa açıkladım, bir 5-7 defa da açıklarım ama kalkıp da daha bugün itibarıyla "Sen al ya da ödede para batırdın." derse birisi ben onu yalancılıkla itham ederim, art niyetli olduğuna kanaat getiririm.

Şimdi sorulara geçiyorum, o arkadaşımız bizi yeterince meşgul etti.

Soma Termik Santrali'nde baca gazı filtresiyle alakalı Sayın Akçay'ın sorduğu bir soru vardı, kükürt arıtma tesislerinden, zannediyorum, bahsedildi. 6 üniteden 4'ünün elektro filtre rehabilitasyonları bitti, diğer 2 üniteyle alakalı da önümüzdeki yıl ihale yapılacak. Baca gazı kükürt arıtma tesisleriyle alakalı rehabilitasyon yapılması önemli bir iş ama orada farklı kömür kullananlar da oluyor vatandaşlarımızdan, o hava kirliliği şeyini de araştırıyorum.

Bu güzel bir şey yani bir milletvekilimizin, bir vatandaşımızın bundan yirmi yıl önce, yakalarımızı isten, pastan alamadığımız bir ortamda temizliği ve çevreyi sorması bence çok doğru bir şey. Bundan sonraki Türkiye'nin gelişmişliği bu sorularla alakalı yapıımızı daha da güçlendirecek, biz de hepsine tek tek bakmış olacağız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Bakanım, Soma'da, yeri gelmişken, termik santrallerin atık ısısından şehir ısıtmaya başladığımızı belirtelim.

BAŞKAN – Biraz detaylı bilgi verir misin Recai Bey.

RECAİ BERBER (Manisa) – Müsaade ederseniz Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu baca gazı filtresi üzerine düşeceğine söz verersen müsaade edecek.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz devam edin lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şöyle, ben devam edeyim, yani değerli arkadaşlar, atık ısıdan Soma'da evleri ısıtacağız.

RECAİ BERBER (Manisa) – 8 bin konut bugün itibarıyla bağlanıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – 8 bin konut bağlanıyor. Bu, şu demek: Enerjiyi daha verimli kullanmak, tasarruflu kullanmak. Bir ısıtma ne kadar merkezîyse o kadar tasarruflu, ne kadar bireyselse o kadar tasarruftan uzaktır. Kombilerden tutun ki merkezî ısıtmalara varıncaya kadar genel bakış açımız budur.

Manisa ilinde bulunan kömür ocağına ilişkin, değerli arkadaşlar, Allah rahmet eylesin, hepimizi üzen bir şey oldu. Biz 6 tane çocuğu olan o kardeşimizle alakalı, rahmetliyle alakalı ayrı fonlar oluşturduk. Yani, inşallah, hem şirket açısından hem de bizim açımızdan onlar artık bizlere emanettir, biz onlara bakacağız, bu da bizim görevimizdir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar o kurumun kusuru olup olmadığını sordular.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi geliyor.

Bursa'daki, olan, bir kazada gittik bir köye, taziyelerimizi bildiriyoruz, kahveye oturduk. Kahvede –moralim de çok bozuk tabii- arkadaşlara dedim ki: Arkadaşlar, ben buradaki alacağınız karara uyacağım, Allah biliyor ki uyacağım. Bu ocağı kapatalım mı? Ne karar veriyorsunuz? Kahvede kaç kişi var? 80 kişi var. Yirmi dakika tartışılar kendi aralarında "Lütfen ocağı kapatmayın." dediler. Ben dedim ki bizim ocağı kapatıp kapatmamamız denetim şartlarıyla yani iş sağlığı, işçi güvenliğiyle alakalı konular, bunlarla alakalı. "Ama, bunlar bizim ekmek kapımız." dediler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 103

Şimdi, arkadaşlar, en basiti ithal kömürü almak, çayını, kahveni içmek, rahat etmek ama şimdi bu istihdamı, yerli kömürü, bizim, ithalata, ihracata, bütün rakamlarımızı etkileyen bir konu. Bugün 104 milyon ton kömür kullanılıyor Türkiye'de ve 80 milyon tonunu biz Türkiye'de üretiyoruz yani linyit olarak. Bütün bu rakamları aldığımızda Manisa ilindeki o 9 tane, aynı zamanda denetim yapılmış 2006, 2007, 2011'de faaliyeti durdurulduğu olmuş, faaliyetin açıldığı zamanlar olmuş, tarihlerini isteyen olursa bu sayfadan veririm, 114 tane maden ocağı kapattık arkadaşlar. Üzülerek söyleyeyim, yatak odasından maden ocağına girilen ev var bugün Türkiye'de. Oradan çıkarttığı, bir at arabasıyla, bir kamyon kömürle "Ben bu işletmeciliği yapacağım." deyip de bizim kapattığımız yerler var. O yüzden, hep beraber bununla mücadele etmiş olacağız inşallah.

Bir eksik, yanlış bilgiyi daha düzeltmek isterim Sayın Çetin'in sorduğu. "Afşin-Elbistan'da, Çöllolar'da ne oldu? İşte, tek başına geldi ihale mi verdik?" 30 Ocak 2007 tarihinde açık ihale yapıldı Çöllolar'la alakalı. Park, Demir Export ve Cengiz İnşaat girdi, Park İnşaat bu işi aldı. Açık ihaleyle beraber bunlar da hepsi yayımlandı.

Yine, Sayın Çetin'e ait, Seydişehir Alüminyum, Oymapınar ve EDAŞ özelleştirmeleriyle alakalı... Değerli arkadaşlar, Birleşik Arap Emirlikleri'ne gittiğinizde 1,4 milyon ton kapasiteli alüminyum tesislerini görürsünüz. Orayı komple gezme imkânımız oldu. Doğal gaz bedelsiz olarak verilmektedir orada. Dünyanın hiçbir yerinde, istisnasız söylüyorum, Rusya, Ukrayna, metalik maden işleyen bütün ülkelerde enerji fiyatlarıyla sübvansiyon edilmek zorundadır alüminyum. Onun haricinde üretilme imkânı yok. Seydişehir Alüminyum Oymapınar'la beraber kamuda çalışırken özel sektöre de o şekliyle çıktı. Ona bir sınır çizilmişti, yüzde 20. Onun asıl amacı şudur Sayın Çetin: Tükettiğini üretmek üzere kurulan bir baraj mantığıdır o. Diyor ki: Eğer tükettiğinden yüzde 20'den daha fazla üretirsen bu anlaşma senin olmaz. Bu anlaşmayı değiştirmeye kimsenin de yetkisi yok. Biz bir kısım yatırımcıların önünü açmak ve kolaylaştırmak adına yaptığımız işlemlerde dahi bunu istisna tuttuk. Niye? Özelleştirme İdaresinde bu madde olduğu için.

2010 yılında yağmur çok yağdı. Oymapınar Barajı'nın rezervuarı çok yüksek değildir, gelen su akmak zorunda. Karşımıza öyle bir tablo çıktı ki elektrik üretmeden akması işletmenin daha çok işine geliyor. E, ülkenin nesine geliyor bu? Ülkenin kaybına geliyor. Biz dedik ki: "Arkadaş, sen oradan suyu boşa akıtamazsın, elektrik üretemezsin. Şirketten cevap: "Benim ürettiğim elektrik tükettiğimden fazla hâle geliyor." "Olsun." dedik ve sonuçta 74 milyon TL, Sayın Çetin, biz o yatırımcıdan para aldık fazla ürettiği elektriğe karşılık. 74 milyon TL bu ülkenin kaybı olacaktı. O yüzden, şimdi biz bunun hakkına, hukukuna riayet eden bir yapıdayız ama şunu lütfen garipsemeyin, bu tür metalik madenlerin metalürjik tesislerinin, izabe tesislerinin, şu anda Türkiye'de altın, gümüş, bakır, çinko, alüminyum gibi değerli metalik madenlerin mutlaka izabe tesislerinin enerjiyle alakalı sübvansiyonlarının yapılması lazım. Bu sübvansiyonun mekanizmasını geçende Hazineyle konuştuk, itiraz ettikleri yerler oldu, haklı olduğu yerler oldu ama biz bunu kuracağız, 7 milyar dolarlık tesis kurduğumuz anda arkadaşlar, bizim yurt dışına gönderip de izabe edeceğimiz hiçbir şey kalmıyor, hepsini Türkiye'de yapmış olacağız. Bunu başardığımız takdirde... Mesela, eleştirilecek konulardan bir tanesi bu, bana lütfen böyle eleştiri getirin, deyin ki: "Niye bu izabe tesislerini kuruyorsunuz arkadaşlar? Gidip niye yurt dışında, Belçika'da bunları izabe ettiriyorsunuz?" Bugün bir bakır kabloyu gönderiyorlar, -bir şirket, ismini söylemeyeyim- 86 kilo altın alıyor oradan, o şirketten, izabesini yaptığı için. O yüzden, bizim bunları yapmamız lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bununla ilgili ikisinde de birer bölüm kaldı cevaplandırılmayan. Mesela, Seydişehir Alüminyumun satışında kamu yararı olmadığı için satışı iptal edildi. Özelleştirmede ise geri alınması gerekiyordu. Bu işlem neden yapılmadı? Sayın Kilci bunu bilir. Aynı o benzer olay özel bir yasa çıkarılarak Balıkesir, SEKA'da...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Metin Bey cevaplasın eğer istersen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, şu var, yargı da yürütmenin şu anda tam etkisi altında olduğu için bu işlemlerin hakikaten devirlerinde suç işlenmiş, şahsınıza yönelik söylemiyorum yani soru işaretleri bırakıyor. Mesela, ben TÜPRAŞ'ın satışında soramamıştım bunu, şimdi söyleyeyim, eğer PETROL-İŞ Sendikası dava açmamış olsaydı 3 milyar doları, devletin, gidecekti. Sayın Kilci'nin bunu izah etmesi gerekir. Bir buçuk yıllık bir süre içerisinde, üstelik yüzde 65'i 1 milyar...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben o mantığa şöyle katılmıyorum Sayın Çetin... Niçin? Türk TELEKOM 40 milyar dolara özelleştirilmedi zamanında, malın fiyatı düştü. Tersi de olabiliyor bu. O yüzden, bununla alakalı bir genelleme yapmak yanlışır arkadaşlar. Bir malın değeri vardır 10 lira, beş yıl sonra o 100 liraya çıkabilir veya tersi de olabilir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok kısa bir süre. Bu kadar fahiş bir şey olamaz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şöyle bir şey fahiş bir şey olur, bugün altının ons 1.350 dolardır, bundan bir yıl önce 2.100 dolarları buldu yani siz o zaman da tesisini ona göre değerlendirirsiniz.

Metin Bey, söyleyecek misin yoksa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – İzin verirsiniz bu Seydişehir'le ilgili...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Buyurun, tabii.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 104

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Seydişehir Alüminyum tesislerinin özelleştirilmesine ilişkin ihalenin iptaline ilişkin yargı kararının gereği olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı döneminde o yargı kararının gereğinin yerine getirilmesini teminen ilgili mahkemelerde dava açılmış ve bu dava süreci devam etmektedir. İdare Mahkemesi tarafından alınan ihalenin iptaline ilişkin kararın tek başına sonuç doğurucu bir etkisi yok, o kararın gereği olarak yapılması gereken birtakım işlemler, birtakım hukuki işlemler vardı. Onların davası, onlarla ilgili süreç Özelleştirme İdaresi tarafından devam ettirilmiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Evet, Sayın Başkanım, müsaadenizle ben devam edeyim.

Sayın Çetin sordu: “Taş ocaklarını Maden Kanunu kapsamında ÇED’den muaf tuttunuz, rahat mısınız?” dedi. Rahatız çünkü ÇED’den muaf değil yani bir yanlış bilgi var, onun düzeltilmesi lazım.

Sayın Aslanoğlu İstanbul’da yüksek gerilim hatları sorununu söyledi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Efendim, bu, Çandır –çok yakın olduğu için söyleyeyim- köyünün yanında, ÇED raporuna gerek kalmadı, taş ocağı da açıldı. Bayburt Grub’un yapmış olduğu Çandır köyü içme suyu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Nevzat Bey, ilgili Müsteşar Yardımcımız, o projeye ilgili bakın, eğer konuşmanın sonuna kadar da bilgi edinebilirseniz onunla da alakalı bilgi verelim.

Şimdi, yüksek gerilim hatları, değerli arkadaşlar, enerjinin otobanlarıdır. Otuz yıl önce, kırk yıl önce yapılan ve bizim TEİAŞ’ın ilgili kanuna koyduğumuz bir maddesi var. O madde şunu söylüyor, diyor ki: “Bunların istimlakları, kamulaştırılmaları, her türlü işlemleri yapıldığı için amortismanlarını itfa etme sürelerinden daha önce şu veya bu gerekçeyle kaldırılırsa bedeli alınır.” Bu, kendi varlıklarımızı korumak adına doğru bir şey. Bakın, dağıtım hatları için aynı şeyi söylemiyorum, iletim hatlarında 1 metrelik kamulaştırılmamış yer yoktur. Bütün o Esenler’deki, Esenyurt’daki, diğerlerinde gördüğümüz bütün yerler imardaki değişikliklerle beraber yapılan işlemlerdir. Onların altının hepsinin kamulaştırması vardır ve yeşil alandır normalde. Şimdi, yer altına alınamaz mı? Alınabilir bir kısmı. 12 kat bedeli var onun. 4.800 kilometre şu anda yer altına aldığımız iletim hattı var ve bunları daha da arttırabiliriz, elimizdeki ödenek sayesinde ve her türlü ÇED izinleri de onların normalde alınmıştır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, orada bir mağduriyet var. Özellikle Olimpiyat Stadi ile Ambarlı arasında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Gördüm ben orayı. Şimdi, şöyle: Mesela, İkitelli’de benzer durum vardı. Şimdi, Sayın Aslanoğlu, oradan o hattı kaldırdığımızda, 30 metrelik bant var, metrekaresi 20 bin TL olan yerler var. “Oradan kazanılan parayla burayı finanse edin.” dedik biz. “Tamam.” dediler, öyle finanse ettiler.

Şimdi, Boğaziçi Elektrikte... Değerli arkadaşlar, şimdi bu arızalardan bahsediyoruz. Bu dediklerinizin hepsi somut, gelişmiş ve adrese dayalı, haklı olduğunuz arızalardır. Ancak, resmin büyüğünü kaçırmayalım. Türkiye’de 35 milyon adet abone var. Size, bize, elektrik şirketine, işte Enerji Bakanlığına bütün müracaatları aldık şikâyet noktalarının. Oranını biliyor musunuz arkadaşlar? Binde 1 değil, on binde 1; 35 milyon adet aboneden on binde 1. Bizim amacımız ne? Bu şikâyetleri tamamen kaldırmak, eyvallah. Yani ben onu görmezlikten gelemem, oradaki muhtar bir şey söylerse onu görmezlikten gelemem. Ama siz bilin ki bu şikâyetlerin... Sanki o dağıtım şirketleri batmış, orada hizmet görmüyor; bu haksız bir itham olur.

Bir örnek vereceğim. Şimdi Sayın Aslanoğlu dedi ki: “Siyavuşpaşa Muhtarı...” En son hâlini okuyorum: “Boğaziçi Şirketine ulaşmış, talebi yerine getirilmiş. Şirket genel müdürüne teşekkür mesajı atmıştır.” Mesaj, isterseniz sizin tarafınıza forward edilebilir, böyle de bir şey var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Demin, biraz önce görüşmüşler.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – O zaman mesajları karşılaştıralım.

Şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, Heathrow Havaalanı İngiltere’de. Geçen hafta 140 bin ev İngiltere’de, Londra’da elektriksiz kaldı. Hindistan’da sistem çöktü. Bunlar on yıl önce falan değil, geçen hafta olan hadiseler. Moskova’da 12 milyon insan elektriksiz kaldı. Atmosfere açık bir işletmenin bu tür arızalarının olabileceğini çok tabii karşılar bu işi bilenler. Bunu tekraren söylüyorum: Buradaki arızaları, şikâyetleri görmeyeceğimiz anlamına gelmez, tam tersi bunların hepsinin tek tek üzerine gideriz çünkü yıllık 2 milyar TL yatırım yapılıyor Türkiye’de elektrik hatlarına. Bakın, Hakkâri’ye de geliyorum şimdi.

Türkiye, Avrupa’nın en büyük, Almanya’dan sonraki 2’nci büyük hattına sahip; 1 milyon 100 bin kilometre işletmemiz var. Arkadaşlar, 81 il, 914 ilçe, 34 bin köy, 42 bin tane köy bağıtlı mezraya şu anda elektrik götürülüyor. Yani biz de çok enteresan örneklerle karşılaşıyoruz. Beni aradı arkadaşım bir ilden. “Hiç mi sıkılmıyorsunuz? Dört saatten beri elektriğimiz yok.” dedi. “Peki.” dedim. Cebinden aramıştı. “Adresinizi verin.” dedim. Bildirdim arıza ekibine, böyle gece vaktiydi. Bana döndüler. “Efendim, siz bu arkadaşşı tanıyor musunuz?” dediler. “Yok, tanımıyorum. Vatandaş telefon açtı.” “Efendim, gittik. Kaçak elektrik kullanıyor bu.” dediler. Kaçak elektrik kullandığı yere, arıza ekipleriyle beraber niye dört saat sonra geldiğini soruyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 105

Şimdi, o yüzden, değerli arkadaşlar, biz... Bakın, bu dediğiniz, mesela İstanbul'da, kardeşimin söylediği... Bunların her birisinin üzerine tek tek gitmemiz lazım ama büyük resim bize Türkiye'de 242 milyar kilovatsaat elektriğin kullanıldığını söylüyor ve geçen yıl yüzde 5,2'lerde tüketimde büyüme olduğunu söylüyor. O kullanmıyor, bu kullanmıyor, kim kullanıyor bu elektriği? O yüzden, değerli arkadaşlar, biz tek tek bunların üzerine gitmek zorundayız ve iki yıl içerisinde...

Ben şunu söyleyeyim, mesela enteresan bir şey söyleyeyim: Kayıp kaçaklarda Türkiye, Dicle ve Van bölgesini hariç tutarsak Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ortalamasının -sistem yüksek olduğu için, kaliteli olduğu için oradan örnek veriyorum, Afrika'dan örnek verirsem yanlış olur- altındadır arkadaşlar Türkiye'deki kayıp kaçak oranı. O iki bölgemizi de inşallah iki yıla kadar çözüyoruz ve bu da inşallah bitmiş olacak.

Tabii, Irak meselesi önemli bir mesele. Değerli arkadaşlar, bununla alakalı ben size net bir ifade kullanayım. Irak meselesi Türkiye'nin lehine, menfaatine ve Türkiye'nin geleceğine konan önemli bir yapı taşıdır. Bunu yaparken Türkiye bir hukuk devletidir ve Merkezî Irak Hükûmetinin bütün hassasiyetlerini dikkate almıştır.

İki tane temel konu var: Bir, Merkezî Irak Hükûmetiyle yapılan anlaşmalar. İki, Kuzey Irak'la yapılan sözleşmeler. Özel hukuk hükümlerine tabi olmak kaydıyla, herhangi bir kamu veya özel şirketi Kuzey Irak'ta sözleşme yapabilir. Kelimelerimi seçerek kullanıyorum. Bunun adı sözleşmedir. Nasıl 19 tane ülke 39 tane firmasıyla beraber yapmışsa Türkiye de buna kayıtsız kalamaz, Türkiye bunu yapmak zorundadır. Eğer Venezuela'da, 8 bin kilometre ileride petrol arama ihtiyacı hissediyorsa Türkiye, Kolombiya'da şu anda bir operasyonu varsa 100 kilometre ilerisindeki Kuzey Irak'da buna kayıtsız kalmaz.

Dikkat edeceğimiz iki tane temel nokta var: İster Irak'ın kuzeyinden isterse güneyinden, ister doğusundan ister batısından çıkartılan herhangi bir petrol Irak halkının tamamınındır. Türkiye bunu bilmektedir. Nasıl biz Doğu Akdeniz'de -Sayın Kuşoğlu'nun sorduğuyla da birleştirerek söylüyorum- Doğu Akdeniz'deki bir münhasır ekonomik sahada, tartışmalı ve hukuku tartışılan bir yerde bulunan petrolün veya doğal gazın Kıbrıs halkının tamamının olmasını söylüyorsak Irak için de aynı şeyleri söylüyoruz ve ne yazık ki Iraklı kardeşlerimiz bugün o sistemi kendileri kuramamışlardır. Yani kendi anayasalarında bildirdikleri 83/17'lik oran, yüzde 83'ünü Merkezî Irak Hükûmeti, yüzde 17'sini Kuzey Irak'ın alacağı oranı kendi içlerinde işletememektedirler. Türkiye bunu taahhüt ediyor. Türkiye diyor ki "Siz bunu belki yapamadınız ama biz yapacağız." Niye 1 varil petrolün vebaline biz girelim? Yani Irak halkının kendi verdiği karar bu. Oradaki Sünni'si, Arap'ı, Kürt'ü, Şii'si, kim varsa -Irak halkını bir bütün olarak görmek durumundayız ki öyle- kendi aralarında bunu paylaşacaklar. Bizim yaptığımız her işlem Irak'ın normalleşmesiyle alakalı konulan katkıdır.

Ben şimdi daha açık bir şey kullanayım: Biraz böyle müstehzi ifadeler kullanılıyor, onu içime atıyorum ama ülkem adına doğru yaptığımı inanıyorum. İşte "Bağdat'a giderken veya Erbil'e giderken Kayseri'ye indiniz." deniyor.

Şimdi, arkadaşlar, iki türlü tavır vardır, her ikisi de gösterilebilir; tarihte bunun da çok örnekleri var. Birinci tavır şudur: Şu benim uçuş kuyruk numaralarım, uçuş izinlerim, Merkezî Irak Hükûmeti Ulaştırma Bakanlığından ve Dışişleri Bakanlığından onaylanmış, izinleri alınmış, Arapça ve İngilizce metinleriyle bildirilmiş kısımdır. "Kim bunun aleyhine iş yapmışsa yanlış yapmıştır." deyip açıklama yapmak, Iraklı bakanları rencide etmek. Bu bir tavidir. Ben o tavrı tercih etmedim çünkü sürdürülebilir olan bu değildir. Bir kısım arkadaşlar müstehzi ifadeler kullandılar, onları içime attım ülkem adına ve şu ifadeyi kullandım: "Iraklı kardeşlerimizin kendi arasındaki bir iletişim kopukluğudur herhâlde, canları sağ olsun." dedim. Ben bunu üst düzey bir Iraklıya söylediğimde "Evet, bu mahcubiyet bize aittir." dedi.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ama ülkenin rencide olması söz konusu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Onlar biliyorlar, hayır.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Siz 76 milyon temsil ediyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Doğrusunun bu olduğunu biliyorlar. Ben ondan sonra kalktım, o belgeleri de bazı arkadaşlarımız, ne yazık ki grubunuzdan bazı arkadaşlarımız bunu söyleyince gönderdim; genel merkeze, Sayın Kılıçdaroğlu'na gönderdim. Sekreterin verdiği cevap: "Biz bu evrakları alamayız, yetkimiz yok." Üstlerine yazdım "Bu evraklar istediği evraklardır." dedim.

Şimdi, eğer ben bunu söyleyip de hâlâ bana "Niye sen Irak'a inemedin?" deniyorsa bundan sonrası da iyi niyet değildir, bunu anlattıktan sonra.

Şimdi ben diyorum ki...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu konuların açıklığa kavuşturulması... Haklı olabilirsiniz. Fakat iki ülke arasında...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bir de kişiselleştirme... Bu sizin şahsınızla ilgili bir mesele değil ki.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şahsımla alakalı söylendi çünkü "Kayseri'de pastırma yediniz." dediler.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben olayı kişiselleştirme açısından... Sizin kişisel bir meseleniz değil ama burada Türkiye rencide olmasın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şöyle: Ben ülkem adına bunu yaptım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Kendi adına yapmadı, kendi adına olsa zaten daha farklı yapardı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 106

İZZET ÇETİN (Ankara) – Iraklı yetkililerin bunu kabul etmeleri yetmiyor, çünkü bu uluslararası yansımaları Türkiye açısından önemli.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Çetin, zamanı geldiğinde onu da açıklayacaklar, göreceksiniz bakın, ben bunu burada söyleyeyim, zamanı geldiğinde onu da açıklayacaklar.

Şu anda, biz doğru olanı ve sürdürülebilir olanı yaptık, Türkiye'nin menfaatine olacak bir çok hususu, ilerleyen zamanda, ben görsem de görmesem de, sağlığım yetse de yetmese de bunu hep beraber inşallah göreceksiniz arkadaşlar.

Şimdi, mesela, "Boru hattından az petrol geçiyor, yani siz ne kaybediyorsunuz?" dedi Sayın Kaplan. Arkadaşlar, biz anlaşmamızı öyle yaptık ki, ben hep bunları iyi niyetle söylenmiş bilgi eksikliği olarak kabul ediyorum. Üç yıl içerisinde -15+5 yani yirmi yıllık bir anlaşmadır bu- buradan geçecek günlük 1,5 milyon ton petrolün, günlük 1,5 milyon varillik petrol geçmediği takdirde, yarısı geçmiş olarak kabul edilir ve kira buna göre alınır deniyor, bizim anlaşmamızda bu deniyor. İsterse şimdi onlar, Iraklı kardeşlerimiz, 100 bin varil geçirsinler günde, isterse 900 bin varil geçirsinler, biz en az 750 bin varil geçmişçesine bunun ücretini alırsak. O yüzden, 2002 yılında 348 milyon TL geliri vardı o boru hattının, biz 2012 yılında 524 milyon TL'ye çıkarttık. O yüzden, bizim herhangi bir hak kaybımız olmaz arkadaşlar.

"Dicle Elektrik'in borçlarının faizleri siliniyor, devletten mi gidiyor bu?" Hayır, devletten gitmiyor, şirketten gidiyor.

Doğal gazda kota uygulamasıyla alakalı: Arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Dicle Elektrik, Hakkâri mi?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) - Hakkâri değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yani, Hakkâri için de aynı şey yapıldı, Van-Hakkâri bölgesi için de benzer şey yapıldı. Bu şunun için yapıldı arkadaşlar, Mevlüt Bey: Kamunun kendi inisiyatifiyle "Bir kısım faizleri sildim, asıl parayı 3'e böldüm, 5'le çarptım." hakkı yok biliyorsunuz. Özel sektörün sınırı var, o sınırlar dâhilinde bunları yapma hakkı var. Diyor ki: "Ben buradaki kaçakları legal hâle getirmek, hukuki hâle getirmek adına, ben faizinden vazgeçtim, yeter ki sen bana bunu öde, abone ol, ben bunları senden almayacağım, geriye dönük de almayacağım, beyaz bir sayfa açıyorum." dedi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hatta indirim bile yapabiliirdi aslında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Buna iltifat edenler oldu, iltifat etmeyenler oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bütün milletvekili arkadaşlarımız, iktidarıyla muhalefetiyle buradayken söyleyeyim: Bundan sonra, özel şirketin de, kamunun da oradaki vatandaşlarımıza gösterdiği bütün yakınlıklar... Bundan sonra, artık, elektrik kesmek zorunda kalacaklardır. Niçin? Şimdi, faizini sildi, indirimini yaptı, "abone ol" dedi, buna rağmen olunmuyor, bundan sonra elektrik kesilecek arkadaşlar. Ben, bütün arkadaşlarımla bunu paylaşmak isterim.

Şimdi, doğal gazda kota, -Ankara'da- söylendi, bu ödemeli sayaç bulunan bütün yerler için geçerlidir arkadaşlar. Bu değişiklik, özelleştikten sonra yapılan bir değişiklik değildir. EPDK bununla alakalı düzenlemeyi... 40 milyon TL kâr edecekti Başkent Doğalgaz iki yıl önce, üç gün içerisinde 27 milyon TL'sini kaybetti, tamamen bundan dolayı.

Şimdi, biz, şunu söylüyoruz: Kuyruk ne kadar kötüyse, stoklamak da o kadar kötüdür arkadaşlar. Bizim doğal gazla alakalı bir sıkıntımız yok, herkes istediği kadar doğal gaz alabilir ama ben şimdi vatandaşın hakkını korumak adına yaptığım bir işlemi daha iyi anlatmam lazım, o da şu: Şirkete, faizsiz, 180 milyon TL kredi verdi bizim vatandaşlarımız. Bu yazık değil mi? Ben diyorum ki arkadaşlar, rahat olun, sizin normal doğal gazınız var. Buna rağmen, biz, yine kullandığının 4 katına çıkartacak şekilde ciddi bir artış yaptık kotayla alakalı, bununla alakalı da herhangi bir sıkıntı bundan sonra olmaz, hamdolsun o da bitti.

PTT adına alınan 1 TL: Arkadaşlar, şirketin aldığı para değildir, tamamen PTT'nin işlem parasıdır. Ben, vatandaş olarak PTT'ye gitmiyorum, gidiyorum şirketin vadesine yatırıyorum, 1 TL de vermiyorum diyelim, bu benim tercihim, herhangi bir vatandaşımız da bu tercihi kullanabilir.

Hakkâri'deki elektrik kesintileriyle alakalı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayaç okuma bedellerini yargıdan alan yurttaşlarımız oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – EPDK Başkanımız Hasan Bey, onu kısaca açıklayın siz.

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Şu ana kadar bu konuya ilişkin oluşmuş bir mahkeme kararı yok aleyhte ve devam ediyor. Ancak, bazı yerlerde ferdî olarak hakem heyetlerinin verdiği kararlar var, dolayısıyla hakem heyetlerinin verdiği kararları biliyorsunuz, sonuçta hukuki mercilere açıktır ve dolayısıyla da o itirazlar yapılmıştır. Hukuki süreç devam ediyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayaç okuma bedelleriyle ilgili mi?

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Yok, hayır, bu konuştuğumuz sadece kayıp kaçak bedelinin...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 107

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – “Sayaç okuma bedellerini” diyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayaç okuma bedelleriyle...

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Bununla ilgili herhangi oluşmuş bir mahkeme kararı ben bilmiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İstanbul... Hakem yargı kararının...

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Hemen şunu söyleyeyim, az önce Sayın Bakanımın söylediği oydu, çok net onu söyleyeyim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Biraz önce anlattım ben.

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Dava şudur: Bugün, İhracatçılar Birliği Başkanının açıkladığı bir ifadedir bu, bir mahkeme kararıdır. Mahkemeye başvuru gerekçesi şudur: EPDK'ya bir yazı yazılıyor, o yazıda “Siz, sanayiciden kayıp kaçak bedeli alamazsınız.” deniyor ve EPDK'nın Tarife Daire Başkanlığı cevaben: “4628 sayılı Yasa'ya dayalı olarak, Kurulun aldığı şu karar gereği, metodoloji gereği, bu kayıp kaçak oranı alınmaktadır.” diye cevap yazıyor. Onun üzerine dava konusu yapıyor ve dava konusu yapıldıktan sonra mahkeme şu kararı veriyor, diyor ki: “Bu konuyu cevaplandırması lazım gelen yer daire başkanlığı değil, kuruldur. Dolayısıyla da usul açısından reddine.” Bu şu anlama geliyor: Yani, ne sonuç verecekse, karar verecekse buna kurul versin, zaten kurul kararını vermiş durumda. Dolayısıyla, usul açısından tamamen bir rettir oradaki.

Teşekkür ediyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Evet, Sayın Zozani'nin sorusuna da... Değerli arkadaşlar, Hakkâri'de zaman zaman elektrik kesiliyor. Şöyle, tamamen PLC'den çıkarttığımız, Scada'dan çıkarttığımız rakamlar: 14 Kasım'da merkezde, 27 dakika; 13 Kasım'da 32 dakika; 12 Kasım'da kesilmemiş; 11 Kasım'da kesinti yok. Bağışlı köyü, fideri, 2 saat arızadan kaynaklı kesilmiş 13 Kasım'da.

Şimdi, bugün olan bir hadiseyi söyleyeyim, üzülerek: Kaçak ekibi kesme işlemi yaparken bir arkadaş dövdüler, aracın camını da kırdılar, şu anda bir de yaralımız var. Şimdi, biz, arkadaşlar bu iradeyi göstermeden... Yani, buradaki vatandaşlar hepimizin kardeşi, vatandaşı, başkasının değil ki ama eğer burada ben Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşurken...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz karşı karşıya getiriyorsunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, bakın, ben Hakkâri'ye geçen gittim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Gittiniz, soru önergesi orada da...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Çarşıda da gezdim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sivil toplum örgütleriyle bir araya gelerseniz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Oradaki insanımız dokusu, yapısı sağlam bir insanımız, çok güzel bir insanımız var Hakkâri'de, onlar benim kardeşim...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...Sayın Bakan, tanıdığınız gibi...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Eyvallah, ne güzel bak mutabıkız işte. Yani, Hakkâri'deki insanımızın dokusu, yapısı sağlam.

Biz, orada, bu yapıyı mutlaka güçlendirmemiz lazım. Ben, şimdi, arkadaşlarıma burada talimat veriyorum. Bakın, yatırım miktarlarını çıkarttım: 9 milyon; 8,4 milyon, bunların da artırılmasını istiyorum ben şimdi. Normalde TEDAŞ Genel Müdürümüz de bunun notunu alıyor, EPDK Başkanımız da aynı şekilde özel şirketle konuşacaklar, Hakkâri'ye daha fazla inşallah yatırım yapmış olacağız.

Afşin-Elbistan TAQA Projesinin iptaliyle alakalı: Arkadaşlar, ben bir cümle kullandım...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, oraya geçmeden önce... Bakın, benim soru önergeme verdiğiniz cevap. Şimdi programa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Zaman zaman kesiliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Artık o kesinti faslını geçtim. Ben, size 21/12/2012'de soru önergesiyle ilettim sıkıntıyı. Ki geçen sene, bir önceki sene, son baharda, ben VEDAŞ'daki yetkililerden aldığım problem raporuyla birlikte yanınıza geldim. “Problemler bunlardır, arkadaşlarımızın çözüm önerileri de şunlardır, eğer bunlar olmazsa bu ilde elektrik kesintileri sıkça olacak.” dedim. Siz “Eyvallah.” dediniz, “Arkadaşlarıma veriyorum, ilgilenecek...”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Tamam.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Cevap çıkmadı, 21/12/2012'de soru sormuşum. Bana cevaben şunu demişsiniz Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Ya Sayın Zozani, tamam da sorun çözüldü işte, şimdi talimatı verdi Sayın Bakan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır lütfen, bu genel bir ifade.

Bakın, 7 Şubat 2013 tarihinde Sayın Bakanın bugün söylendiği söylenmiş bana. Nasıl söylenmiş? Soru önergesine cevap... Demiş ki...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ondan sonra biz yatırım yapmışız ama.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, sözünü verip yapmadığınızı söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 108

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ha, daha çok yapmamız lazım mı dersen yapalım, daha çok yapalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, verilen bu. Kayıtlara geçmesi açısından okuyacağım, müsaadenizle.

BAŞKAN – Ya, benim kendi ilimde Sayın Bakanın bu söylediğinden daha fazla kesiliyor ya.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, lütfen, artık, illeri yarıştırmayalım ya, bir problemten söz ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, daha fazla kesiliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, dünkü fotoğraftır. Yüksekova'dakini söylemiyor. Niye Yüksekova, Şemdinli'deki problemi söylemiyor?

BAŞKAN – Ya, lütfen ya.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Orman mahallesindeki... Bakın, ben dün gece burada, Sayın Bakanım, sizin müdürünüzle görüştüm, saat kaçta? Bakın, burada telefon saati duruyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Senin sözüne inanıyorum ben. Sen söyle.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Erdal Kahraman'la dün gece saat 20.03'te görüştüm, elektrik kesintisi nedeniyle.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Eyvallah, tamam, doğrudur tabii.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Altında da vatandaşların telefonları var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ya, ben Heathrow Havaalanında Londra'da elektrik kesildiğini söylüyorum. Londra'da kesiliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir şey söylüyorum, genel olarak bakanın cevabıdır, aynen cevabıdır. Şimdi, aynı şeyi ifade edince, olmayacağını bildiğim için, gelecek sene de böyle bir kavga yapmayalım, bugün çözelim diye söylüyorum. Fotoğrafi kaldırarak konuşuyorum. Bir dakika, anlatayım, lütfen.

BAŞKAN – Şimdi, gerek yok, mesele çözüldü, Sayın Bakan talimat verdi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır ben bunu okuyayım, bunu okumam gerekir.

BAŞKAN – Böyle bir yöntem yok ki ya!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya bu kadar zaman burada geyiklerle...

BAŞKAN – Sayın Zozani, lütfen ya, böyle bir yöntem var mı?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, vardır tabii ki.

BAŞKAN – E, sorularını sordun, cevaplandırıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, efendim, okuyacağım bunu, lütfen bekleyin.

Hayır, bakın, diyor ki... Sayın Bakanın bana verdiği cevap, 3, 4, 5 no.lu sorulara verdiği cevap. Soruları okumayacağım, direkt cevapları okuyorum: "Genel olarak Hakkâri ve Çukurca ilçesine enerjinin yetersiz olmasına yönelik bir sorun yoktur." Ben de burada sorun vardır, dememişim. "Yüksekova, Şemdinli ilçelerimizde yaşanan sorunu gidermek için TEİAŞ tarafından Başkale -Yüksekova veya Bağışlı- Yüksekova arası 154 kilovat enerji iletim hattıyla, Yüksekova'da 154/34,5 kilovat indirici trafo merkezinin yapılması 2013 yılı yatırım programına alınmıştır." Ne olmuş? Hiçbir şey yapılmamış.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, bir dakika, hayır, hayır.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biraz önce müdürünüzle görüştüm, Halil Bey'le biraz önce görüştüm, telefonla konuştum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, bakın, bizim yatırım planına alıp da bir yılda bitirdiğimiz var, iki yılda bitirdiğimiz var. Olur mu yani?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şu ana kadar bir şey yapılmamış, sadece yer tespiti yapılmış. 2013 yılı yatırım programı içerisinde...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ya, bakın, bir kısmının etüdü alınmadı Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Müsaade edin Sayın Bakanım, bitireyim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Etüdü alınıyor, projelendiriliyor, ÇED raporu yapılıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Projeleri yapılmış, her şeyi yapılmış bunun.

"Yüksekova şehir şebekesi elektrik tesisi ile ilgili olarak her yıl kısmi havai hatlı şebeke güç ilavesi yapılmaktadır." Bu yapılmış, bu sene bu yapılmış. "Yüksekova şehir elektrik şebekesi..."

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Herkes yerinden konuşursa...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, lütfen biteriyim, az kaldı, araya girerek uzatıyorsunuz, eninde sonunda bunu okuyacağım.

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Ya, bırakın okusun arkadaşlar, lütfen, niye rahatsız oluyorsunuz!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – "Yüksekova şehir merkezi şebekesinde 2013 yılı için 4.500 TL ve 1,2 milyon TL olmak üzere iki proje 2013 yılı yatırım programına alınmıştır" diyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 109

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ve ikisi de yapılmamıştır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, bir dakika...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Zozani...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Zozani...

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Bakanım, arkadaşlar, müsaade edin.

Sayın Zozani, lütfen, iyi niyetimizi suistimal etmeyin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, sizin arkadaşlar suistimal ediyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen!

Bakin, siz bana bugün dediniz ki: “İki-üç günden beri yedi saat, sekiz saat elektriğimiz kesiliyor.” Nerede kesiliyor, söyleyin. Sayın Bakan aktardı, ne gün ne kadar kesildiğini söyledi. Lütfen suistimal etmeyin!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Telefonumu açın bakın, TEDAŞ müdürünü arıyorum. Yüksekova TEDAŞ Müdürünü arayacağım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Zozani, bunun kayıtları...

(Karşılıklı konuşmalar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, ben devam edeyim.

BAŞKAN – Vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – TEDAŞ Müdürünü arayacağım, var mısın? Orman mahallesinde, Güngör mahallesinde kesilmiş mi kesilmemiş mi?

BAŞKAN – Onu bilecek olan Sayın Bakandır. Sayın Bakan aktaracak.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hakkari Yüksekova’yı söylesin.

(Karşılıklı konuşmalar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşlar, müsaadenizle söyleyeyim. Arkadaşlar, lütfen, ben bir açıklayayım.

Teşhis doğru, tedavi yanlış Sayın Zozani’de. Bakın, orada, yatırım yapılacak kalemler var. Biz iktidara geldiğimizde yirmi yaşında olan tesis bugün otuz bir yaşında. Yirmi yıl önce problemimiz olmayan yer bugün problemimiz olan yerdir. O yüzden, yıllık, biz 2 milyar TL para aktarıyoruz buraya. Ama, ben size iki tane önemli bir şey söyleyeyim: Sayın Zozani, ben oraya yatırıma alındı, yapılacak demişsem, o yatırıma alınmıştır ve yapılacaktır, Allah’ın izniyle bizim durumumuz bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama, 2013’de...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Zozani, ben dinledim, lütfen bir dinleyin.

ÇED’i alınmamış bir iletim hattını bile biz inşa etmiyoruz, ihaleye çıkamıyoruz. Ben onun ÇED’ini alacağım, projelerini, etütlerini, her bir şeylerini yapacağım. Şimdi, bütün detaylarını ben size yarın... Mükremin Bey, şirketten alıp komple, dosyayla beraber gönderiyoruz Sayın Milletvekilimize. Ama, ben size iki tane rakam söyleyeceğim. Ve bu hepimizin malı arkadaşlar, Hakkâri’deki kardeşlerimiz hepimizin kardeşi ve vatandaşı.

Hakkâri’deki tüketim Türkiye ortalamasının 3 katı kadar arttı. Kayıp kaçaklar da yüzde 75’ler civarında. Peki artan tüketim ne, ne arttı? Kaçak arttı demektir o zaman bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, sınır karakollarına... Bak bunu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bir dakika, “sınır karakollarından dolayı...” Sayın Zozani, ben demiyorum ki orada yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım, ben ÇED raporuyla gittim bizzat ilgilendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Eyvallah, tamam işte.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onu söylemiyorum burada. Ama, eğer, orada...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bak, ne güzel işte ÇED raporuyla ilgilenmişsin. Yani, demek ki onun raporunun alınması lazım.

BAŞKAN – Lütfen, siz devam ediniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, kaçık oranının yüzde 75’ler civarında olduğu, tahsilatın yüzde 20’lerde olduğu bir yere biz yatırım yapıyoruz. Bak, normalde senin özel şirketin olsa sen oraya yatırım yapmazsın. Ama, devlet bu yatırımını yapıyor, yapmaya da devam edecek. Oradaki bizim vatandaşımız, tabii ki devam edecek ama şuna da devam edecek: Ödemeyenin parasını alacak arkadaşlar. Çünkü, sen ödüyorsun parasını, senin hakkın geçiyor o zaman. Eğer ödeyenden biz alıp da ödemeyenden almazsak senin onda hakkın kalır, o yüzden buna dikkat edeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 110

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakanım, Mersin’e gelin.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bursa var Sayın Bakan, bekliyoruz dört gözle.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bursa’ya geliyorum, bekleyin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Artvin var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Artvin’e geliyoruz.

Arkadaşlar, tek tek var. Arkadaşlar, bana zaman verin, hiç sıkıntı yok, gerisinde sıkıntı yok.

Sayın Kalaycı’nın Afşin Elbistan TAQA’yla alakalı bir konusu oldu, “Vazgeçtiler mi, iptal mi oldu?” “TAQA Birleşik Arap Emirlikleri siyasi gerekçelerle mi iptal etti?” diye soru soruldu. Ben de “Öyle olduğunu ümit etmem, inşallah öyle değildir.” dedim. Her türlü, yönetim kurullarıyla alakalı kararlarını çıkarttılar. Ben bundan sonra da bunun gerçekleşeceğine inanıyorum. Orada 4,2 milyar ton kömür var ve bu kömürün de mutlaka değerlendirilmesi lazım.

Karapınar’daki kömür rezervinin... Bizzat yerine gidip de köylere varıncaya kadar gittik. Ben Konyalı hemşehrilerime bir kez daha teşekkür ediyorum. Yani, gelin buraya tesis kurun, gelin buraya santral kurun... Buradaki istihdamı... Karapınar-Ayrancı olarak da projenin adını koyduk, oradan da Karaman’a geçtik. O proje dümdüz bir arazide ve 1,8 milyar tonluk kömürle beraber biz onu gerçekleştireceğiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Karaman’da...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Karaman’da inşallah. Yani Karapınar Konya ve Ayrancı Karaman.

Şimdi, arkadaşlar, “Kömürü niçin çıkartıyoruz?” dedi Bursa milletvekilimiz. Kömürü odunu kesmemek için, ağaç kesmemek için çıkartıyoruz. Dünyadaki enerji tarihi şöyledir: Odun, kömür, petrol, doğal gaz ve -tezek de var, 11.000 kalori- hidrojen enerjisi.

Şimdi, arkadaşlar, odun pahalı olduğu için kömür çıkmıştır dünyada. 1902’de kömür pahalı olduğu için normalde petrole geçilmiştir. Churchill’in anılarına bakarsanız, bunların hepsini tek tek yazıyor. Şimdi, biz kömür çıkarttığımız kadar ağacı kesmeyiz. Bunu ben söylemiyorum, dünyanın her tarafında böyle. O yüzden, kömürün yerine seçme hakkı bize ait değil arkadaşlar. Dinozorlar, zamanında nerede yatmışsa kömür orada olmuş. O yüzden üzerinde orman mı var, altında deniz mi var... Bugün Zonguldak’a gidin, 500 metre denizin altına giriyorsunuz, böyle olmuş yani. O yüzden biz kömürü bulduğumuz yerde çıkartıyoruz, rüzgâr estiği yerde enerji ürettiği, güneşin de olduğu yerde ancak güneş enerjisi kurulabiliyor. Bunların içerisinde birbirini kesen, olmaması gereken -ki yine bir milletvekilimiz sorusuna istinaden söylüyorum- çevreyle kesişen projeler olabilir. Buradaki madenle kesişen yerlerimiz olabilir. Tercih edeceğimiz konu arkadaşlar, eğer bu ülkede toprağın üstü altından değerliyse toprağın üstüne, toprağın altı üstünden daha değerliyse toprağın altına tabi olmamız lazım. Şimdi, turizm kaynakları, her türlü enerji kaynakları, tarım alanları, mera vasfını kaybetmemiş araziler, turizm varlıkları, kültür varlıkları hepsi bu ülkenin zenginliği ama enerji kaynakları da bu ülkenin zenginliği. O yüzden, değerli arkadaşlar, bakın, Eti Holding -yaklaşık olarak söylüyorum- 860 milyon dolar ciro yaptı, 860 milyon TL kâr etti. Katma değeri bu kadar yüksek herhangi bir yapı yok. Biz madenlerimizi çıkarttığımız kadar artı katma değer üretmiş oluruz. Bugün, 10 milyar dolarlık ciro yapıp da ihracat olup da 9,2 milyar dolarını ithal ikameyle yapan sektörler var. Bakın, 10 milyar dolarda. O yüzden bizim bu madencilikimizi geliştirmemiz lazım. Tamam, yani affedersiniz, ben hoyratça çalışalım demiyorum; çevreye uyumlu çalışalım, çevreyle beraber çalışalım ama bu kaynakları da yerli olarak çıkartabiliyor olmamız lazım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, efendim, Kozağacı’na ne oluyor, oraya ne oluyor şimdi onu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Geliyorum, şimdi geliyorum oraya.

Nükleer de Mersin’le alakalı, önce Sayın Vekilimiz de söyledi.

Arkadaşlar, bir şeyi ayırtmamız lazım: Nükleere bağımlı olmak ithale bağımlı olmayı azaltır mı çoğaltır mı? Eğer doğal gaz kullanıyorsanız azaltır, Atatürk Barajı’ndan elektrik elde ediyorsanız çoğaltır. Biz Atatürk Barajı’nı kapatıp da nükleer santralleri çalıştırmak istemiyoruz. Biz nükleer santralleri çalıştırıp doğal gaz ithalatını azaltmak istiyoruz. Mersin’e kuracağımız nükleer santral 3,6 milyar dolarlık doğal gaz ithalatını kesecek. 2 tane santral -Sinop ve Mersin- 7,2 milyar dolarlık doğal gaz ithalatını kesecek. Ne yapacağınızı bilerseniz sıkıntı olmaz. Bugün, doğal gazla alakalı aynı enerjiyi elde etmek için 3,6 milyar dolar öderken nükleer santralde aynı enerjiyi elde etmek için 300 küsur milyon dolar ödüyorsunuz. Buradaki kapeksler, yatırımlar önemli. O yüzden, ben bu bilgileri vereyim ve orada proje şirketi, oraya 22 milyar dolar yatırım yapacak şirket, kusura bakmayın, öyle hukukun dışında bir şey yapamaz.

İsterseniz ben size tabloyu da vereyim, daha seri olur, çok kısaca açıklayayım: ÇED’in alınması, inşaat lisansı başvurusu, sınırlı çalışma izni alınması, inşaat lisansının alınmasının her birinin takvimi var ve sadece zemin etüt çalışmaları yapılması demek inşaat ruhsatını ihlal ettiği anlamına gelmez. ÇED raporu almaya gerek yok zemin etütleriyle alakalı çünkü orada inşaat yapılmıyor şu anda. O yüzden orada mevzuata aykırı herhangi bir şey söz konusu değildir.

Sayın Alim Işık, Eti Madenle alakalı, Hisarcık ilçesi Karşıyaka Mahallesi’yle alakalı istisnâ işlemlerini sormuştu, dinamit tehdidi olduğuyla alakalı. Can ve mal güvenliğini tehdit eden bir durum olmadığını -bunu kopya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 111

çekerek söylüyorum, bu mevzuyu ben de bilmiyordum- mevzuatta belirlenen sınırlar dahilinde dinamit atımı yapılmakta, sınır değerlere yaklaşıldığında kamulaştırma işlemi yapılmakta, 150 metrelik şeride normalde sadık kalınarak bu yapılıyor.

Sayın Berber'in "Tarımsal sulama abonelerine her ay dönemsel fatura olabilir mi?" sorusu. Birçok yerden aslında böyle bir talep geliyor, bu doğru bir talep. Bununla alakalı, arkadaşlarımız çalışmalarını sonlandırmak üzereler. Ne demek? Her yerin mahsulüyle alakalı dönemsellikleri farklı. Urfa'da pamuk yetiştiriliyor, Niğde'de patates yetiştiriliyor, işte Kayseri'de pancar yetiştiriliyor, orada mısır yetiştiriliyor ama hepsinde sezon dönemleri farklı. Bu bir zincir. EÜAŞ'la, TEDAŞ'la, özel şirketlerle, EPDK'yla oluşacak bu zinciri doğru kurmamız lazım ki yani biri diğerinden çok alacaklı, borçlu kalmamasın ama bu dönemsellik hakkının doğru olduğu kanaatindeyim.

Hasan Bey şu anda piyasanın yüzde 85'ine mi geldik?

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Yüzde 85'ine.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şu anda, bir serbest tüketici yani üreticisini seçme hakkına sahip olan oran yüzde 85'lere geldi. Bugün, ulusal tarifieden yüzde 18 daha indirimli alan sanayicilerimiz var. Onlar da Avrupa'nın en ucuz elektriğini kullanıyorlar. Ben onları hiç katmadan söylemiştim, genel olarak. Bugün, 35 milyon adet abonenin yüzde 85'i ben a üreticisinden değil, EÜAŞ'tan da değil, TETAŞ'tan da değil, ben gidip c firmasından alıyorum deme hakkına sahiptir. Bunlar -bir kültür- yerleştikçe daha fazla imkân olacak.

Sayın Kurt'un Sivrihisar'la alakalı bir sorusu vardır. Mesela, burada da aslını öğreniyoruz, yazık günah. Şimdi, bahsedilen mahalle de Alanyuva Mahallesi, Koçaş köyü. Tamamen boşaltılmış orası. OEDAŞ trafo çalınmaması için trafuyu sökmüş. Sonradan 2 hane yazlık kullanım amaçlı küçük ev yapmışlar, elektrikçiye müracaat etmişler. Kaymakamlık, muhtarlık abone olması için mesken raporu olmadığını söylemiş, mesken rapor alamamış. İskan olmayan bir yere elektrik bağlanırsa suç olur, elektrik bağlamamışlar ve doğru yapmışlar.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Ama orada oturuyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Oturmasın, yanlış yerde oturuyor yani konu o.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İskanlı yerde otursun!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şöyle ama bakın: Şimdi ben gidip de istediğim yerde oturma hakkına sahibim. Bakın, ben gidip bugün Erciyes Dağı'nın tepesine 3.940 metrede oturma imkânına sahibim.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Hangi köyünüzde iskân var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ama elektrik çektiyemem ben oraya. Elektrik çektiyirsem bedelini ödeyeceğim. Şimdi, orada, iskâna tabi olmayan bir yerde, iskân olmayan yerde...

KAZIM KURT (Eskişehir) – Koçaş köyünde iskân var mıymış?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Baktıralım ona.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Baktırın, orada da yok, o zaman onu da kapatın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, Cerattepe'yle alakalı, Artvin'le alakalı... Arkadaşlar, size verilen cevabın bir kısmını okuyup da diğer kısmını okumazlık etmemek lazım. Diyor ki orada, şartnamede: "Yurt içi üretim ve kapasite şartı var." Bu doğru çünkü biz maden işlenmeden dışarıya gitmesini ve işlenip de ithal edilmesini istemiyoruz. Şart şöyledir: Eğer oradaki birinin madencilikle alakalı, o madenle alakalı birinin işletmesi varsa veya -okunmayan, pek bilinmeyen kısım, bu da önemli- beş yıl içerisinde orayı kuracaksa o kişiler o ihaleye girebilirler. Şimdi, eğer siz dersiniz ki sırf tesisi olan, dediğiniz doğru, ben bir tane firmayı işaret etmiş olurum ama şartname öyle değil ki. Şartname şunu söylüyor: "Eğer bu ülkede bakırı, alüminyum, şunu bunu kuracak işletmeler varsa bu önümüzdeki beş yıl içinde bunlar da girebilir." Kaç tane firma girmiş? 9 tane firma girmiş. 7'nci alabilirdi, 3'üncü alabilirdi. O yüzden, değerli arkadaşlar, kamuoyunu yanıltmayalım.

Ben size tersi bir örnek vereyim: Kırıkkale'de, gidin, alçıtaşıyla alakalı fabrikası olup da iki tane çantacının eline geçen alçı madeninden dolayı madenini alamayan var. Biz bu maddeyi ondan dolayı koyduk. Senin alçı fabrikası var, alçı madeninin yok. Niye? İki tane çantacının eline geçmiş. "Yok kardeşim, öyle yağma yok! Bu adamın işletmesi varsa öncelikli onun alma hakkı var." dedik. Peki bu yaptığımız ülke adına güzel bir şey değil mi? Ama şimdi öyle sunarsan öyle anlaşılır, olayın aslını sunarsan böyle anlaşılır.

O yüzden, değerli arkadaşlar, kusura bakmayın, AK PARTİ iktidarı, ben, sen, o, -sizi de tenzihen söylüyorum- kimseyi zengin etmek, memnun etmek için ayrıca bir imtiyaz sağlamayız biz. Biz, ülke adına yararlı olacak bir şey varsa o işletmecinin de özel sektörün de yanında koştururuz. Geçen, bir arkadaşımız -neyse adını söylemeyeyim- Genel Kurulda "Sen bırak o hikâyeleri anlatmayı, falan iş adamıyla çektiğin fotoğrafı anlat." dedi. Nerede bu fotoğraf? Yurt dışında. Ben söz istedim, "Efendim, ben bir iş adamıyla değil normalde yaklaşık yüz küsur tane iş adamıyla fotoğraf çektiğim çünkü her birinin de yurt dışında iş alması için uğraşıyoruz, kim olursa olsun uğraşıyoruz. Eğer, bugün Libya'da, Çin'de, Türkmenistan'da, orada burada iş alıyorsa, bunların her birisi, hep beraber onların yanında bulunduğu için alıyorlar. Artık o devirler geride kaldı. Bugün binin Obama'nın uçağına, yüzlerce iş adamıyla beraber; binin Putin'in uçağına yüzlerce iş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 112

adamıyla beraber dolaşılıyor. Niçin? Hani biz iftihar etmiyor muyuz ya gitti orada 80 katlı bina yaptı, bizim iş adamımız ne güzel yaptı.” diye. O yüzden, değerli arkadaşlar, onlar artık geride kaldı, bunları yapmamız lazım.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan, bakın, bu sözleşmede... Çok önemli bu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Müsaade ederseniz ben bir devam edeyim, siz yine söz alın. Süremden gidiyor, zaten az verdiler.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan, çok önemli ama bakın...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşım, bakın, eyvallah, ben söyleyeceğimi söyledim.

BAŞKAN – Devam edin siz Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Harmanalanı Termik Santrali'yle alakalı...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, bir dakika...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, ya, lütfen ya... Bakın yani bu şeyi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Aykut Bey burada yokken onun arkasından konuştunuz.

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bana bir dakika bile tahammül edemiyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Peki, siz söz aldığınızda ben müdahale ettim mi?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan, on dakika tahammül ettiniz bana.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Siz konuşurken ben soru aldım mı?

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen devam ediniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ama lütfen...

BAŞKAN – Arkadaşım, lütfen ya, lütfen ya!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – “Arkadaşım” değil Sayın Başkan, burada Milletvekiliyim ben.

BAŞKAN – Evet, ne var? Bir şey söylüyorum, kötü bir şey mi söylüyorum?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bak, “Sayın Başkan” diyorum, bak...

BAŞKAN – Usullere uymak zorundasınız, böyle bir şey yok ya! Sen konuşamazsın.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Böyle bir usul yok ya!

(Gürültüler)

BAŞKAN – O zaman oturun buraya, siz yapın bu işi! Lütfen ya... Lütfen, arkadaşlar, lütfen ya...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben söyleyeceklerimi...

BAŞKAN – Yine oturun, konuşun arkadaşlar, ben bir şey demiyorum ama böyle bir şey yok ya!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben size “Sayın Başkan” diyorum.

(Gürültüler)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Konuşacağım daha, işte var daha, var.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (İsparta) – Sayın Bayraktutan, sizin soyadınızı bilemedi, “arkadaş” dedi, ne var bunda yani? Soyadınız aklına gelmedi birden, “arkadaş” dedi, ne var bunda yani? Ayıptır ya!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan yanlış bilgi veriyor, onu anlatıyorum..

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (İsparta) – “Düşman” mı diyecekti?

BAŞKAN – Buyurun siz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, Bursa Keles Harmanalanı Termik Santrali'yle alakalı 61 milyon ton kömür rezervi, 275 megavatlık da minimum kapasiteli 1,8 milyar kilovatsaat elektrik üretebilecek bir yer var arkadaşlar. Şimdi, biz bunu ihale ettik, ihaleye birçok firma katıldı, redevans bedelli burayı aldılar ve 2x135'lik de burada yer kurulacak. Şimdi, biz gittik, arkadaşlarımızdan, milletvekillerimizden, CHP, MHP, AK PARTİ milletvekilleri gittiler, yerinde gördüler, güzel bir alan orası. Önceden mahkeme kararıyla durdurulanın yerine biz yeni bir çözüm bulduk. Mesela, oradaki kiraz ağaçlarından, 2 tane tepe var –yanlış söylüyorsam lütfen beni uyarın- birinci tepe, on beş yıl kullanılacak kömür öncelikle orada kullanılacak, diğerleriyle alakalı kamulaştırmış olsak bile orada o ağaçlardan yine hasatlarına devam edecekler ama bir yandan da on beş yıl sonrasına da hazırlık yapacaklar. Yani, biz, bugün diktiğimiz bir ağacı kırk yıl kullanmıyoruz ki, biz ağaçları gençleştiriyoruz. Ondan dolayı hem oradaki kiraz ağaçlarına hem çevreye... Ama yazık işte ya, 61 milyon ton kömürümüz var. 1,8 milyar kilovatsaat elektrik üretilecek orada. Ben diyorum ki: Ne kiraz ağaçlarından vazgeçelim ne çevreden vazgeçelim ne de kömürden vazgeçelim. Bunun imkânı var. Biz orada girip de dümdüz gitsek yani bu olmaz. Şimdi, orada AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımız da bulundu, hep beraber gittiniz. Şimdi, ben bakıyorum, bana gelen dönüşler çok olumsuz değil. Kimse yerini değiştirmek istemiyor ona bakarsanız.

Değerli arkadaşlar, ben oraya yapamayacağım, buraya yapamayacağım, nereye yapamayacağım?

İLHAN DEMİROZ (Bursa) – Sayın Bakan, “yerin üstü ve yerin altını” dediniz az önceki konuşmanızda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 113

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Evet, aynen.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sorun arkadaşlara, yerin üstü mü zengin, yerin altı mı zengin?
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Orada hesap ettik, yerin altı zengin.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, Sayın Bakan, Hüseyin Şahin itiraz etti o gün.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ama bakın, kademeli olarak bunu yapıyoruz.
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanım, destek verebilirim arzu ederseniz.
BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...
Sayın Şahin, lütfen ya, lütfen, böyle bir şey yok.
Lütfen, arkadaşlar ya...
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşlar, Şırnak'taki asfaltit rezervleriyle ilgili...
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Başka bir şey sormuştum Sayın Bakan.
BAŞKAN – Lütfen, lütfen ya...
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – 2006'da ÇED raporu olumsuz muydu ilgili firmaya teminatını iade ettiniz?
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Evet, doğru.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Olumsuzdu...
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Öyle, söylüyorum farkı ama bakın, bir fark var. 2006 yılında 28 milyon tonluk tek yerdı ve şimdi 61 milyon ton üzerinden yaptık. Keles'te Harmanalanı sahasına yönelik 95 megavatlıktı o. Şu anda 270 megavatlık daha farklı bir şey yapıyoruz. Bütün buradaki hassasiyeti de dikkate alarak yapacağız diye taahhüt etik. TKİ Müdürümüz size geldi, Mecliste sizinle toplantı yaptık, gittik yerinde toplantı yaptık.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ama ikna edemediniz Sayın Bakanım.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – İnşallah, ikna olacağınız günü ümitle bekliyoruz.
BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen bitirelim yani toparlayabilirsek kalanı yazılı olarak yapalım.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir dakika...
BAŞKAN – Tabii, vereyim.
Buyurun Sayın Aslanoğlu.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, Uğur Bayraktar kardeşim iliyle ilgili... Bayraktutan kardeşim iliyle ilgili...
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Bakın, işte siz de karıştırdınız Sayın Aslanoğlu.
BAŞKAN – Ya lütfen, Lütfen Sayın Bilgiç.
Buyurun Sayın Aslanoğlu.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – ...bir şey söyledi, siz cevap verdiniz. “Şu hassasiyeti görmediniz, şu maddeyi görmüyor, ona bakmıyordunuz.” dediniz, Uğur Bey de “Ama bir de şu var...” dedi. İliyle ilgili bir sorundur. Yani bir dakika dinlemenizde herhangi bir mahzur olmayacak.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben dinleyebilirim.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz.
BAŞKAN – Buyurun.
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.
Benim şahsınıza karşı herhangi bir antipatim yok, sadece bir fiil durumu anlatmaya çalışıyorum.
Bakın, milletvekili arkadaşlarım da dinlerlerse: Ben yöremın milletvekiliyim. Bakın, şu şartnamede -burada Maden İşleri Genel Müdürlüğünden de Sayın Genel Müdür filan da burada, öyle tahmin ediyorum- 8'inci madde diyor ki: “İşletme izni alındıktan sonra üç yıl içinde üretime başlanarak, üretime başlanmasından itibaren 500 bin ton tuvönan, on yıl içerisinde, 10 bin ton da blister bakır üretilmesi zorunludur.” diyor. Şartnamenin hemen alt maddesinde de diyor ki: “İhaleyi kazanan tarafından yukarıda belirtilen miktarlardaki metal bakır yurt içinde bir tesiste üretilmesi zorunludur.” Ben Sayın Bakana “Bu ihale şartnamesine uygun koşullarda Türkiye’de kaç tane firma var?” diye sordum. Bunu sormak benim milletvekili olarak hakkım mı? Sordum.
BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Çok doğru.
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Müsaade edin Sayın Bakanım, bakın, hemen bağlıyorum, bir şey demiyorum, hiç de ortamı da şey yapmıyorum, arkadaşlar da rahatsız... Sayın milletvekillerimiz de rahatsız olmasın, özür diliyorum. (Gürültüler)
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bak, sen de karıştırıyorsun, “Arkadaş” dedin, gördün mü?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 114

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bakın, özür diliyorum... Ama özür diledim.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Böyle bir usul yok. Sen diyorsun ya “Böyle bir usul yok.”
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Değerli milletvekillerim, “özür diliyorum” dedim.
RECAİ BERBER (Manisa) – Özür dilemene gerek yok.
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir fark var burada. “Arkadaş” dedi, o “arkadaşlar” dedi, bir farkı var.
BAŞKAN – “Arkadaşım” dedim, farklı bir şey demedim.
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Özür diledim sayın milletvekillerim, özür diliyorum.
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ya, ne müdafaacılar var, hep birden müdafa ediyorlar.
(Gürültüler)
BAŞKAN – Arkadaşlar...
Sayın Bayraktutan, lütfen...
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Şimdi, sayın milletvekilim, Sayın Bakanım; ben Sayın Bakana soruyu sorunca Sayın Bakan da -bir tek firmayı tarif ediyor- dedi ki: “Bu aldı diye.” dedi. Ben de arkasından... O firma almadı sayın milletvekillerim. Ben de yanıldığımı düşündüm, Sayın Bakan da bana dedi ki: “Artvin Milletvekili yanıldı.” Şimdi ben de size diyorum ki: “Bu firma, bu tarif edilen firma şu anda işleme başladı.” Sayın Bakan, ben yanılmadım, keşke ben yanılsaydım. Bakın, ben madenci değilim -burada madenciler var- ben o işten anlamam, ben hukukçuyum. Ben yanılmadım -iyi biliyor Maden İşleri Genel Müdürlüğü bu işin ne olduğunu- ve kalktım, yargıya gittim, yargıda cumhuriyet savcısı beni dinlemedi, onu anlatmaya çalışıyorum. Bakın, burada anormal bir olay var. Daha başka boyutunu anlatayım: O firma ihaleyi alınca yani benim yanıldığım firma ihaleyi alınca firmanın yetkilisi benim yanıma, makamıma geldi, “Bu işin üzerine gitme, kapat bu işi.” dedi.
BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Size ayrıntıları da anlatırım, bakın, Sayın Bakan “Bu işi kapatın, üzerine gitmeyin.” dedi. Bana başkalarını gönderdiler, özel uçaklarla geldiler, “Sayın Milletvekili bu işi kapat.” diyorlar, daha ne diyeyim Sayın Bakan?
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Siz diyorsunuz ki: “İhale şartnamesi şeffaftır.” Sizinle baş başa görüşmek isterim, makamınıza geleyim, çağırın, size baş başa anlatayım. Bakın, bir şeyi anlatmaya çalışıyorum, burada siyasi rant çıkarmaya çalışmıyorum.
BAŞKAN – Anlaşıldı, anlaşıldı Sayın Bayraktutan.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bir kere yaklaşık on bir yıl önce de burada herkes birbirine arkadaşane davranıyordu, ben onun iyi niyetle söylenen bir kelime olduğunu kabul ediyorum. Herkes birbirine daha samimi olduğu için bunu söylüyor. Yani bunun da düzeltilmesi lazım.
BAŞKAN – “Arkadaş” falan da demedim Sayın Bakanım, “arkadaşım” dedim, tutanaklarda var. Yani ben isminizi hatırlayamadım, “arkadaşım” dedim. Yani bunda bir...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, Sayın Bayraktutan’ın bir daha özür dilemesi lazım herhâlde çünkü “Genel Müdür filan” dedi.
(CHP sıralarından gürültüler)
BAŞKAN – Arkadaşlar...
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşlar...
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sayın Bakanı dinliyoruz.
Sayın Bakanım, sizi dinliyoruz.
BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Bakanım.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, sizden bir randevu istiyor?
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ya, başım üstüne, her zaman gelir.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sizden, lütfen, bir randevu istiyor.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ya, başım üstüne, ne demek.
Uğur Bey, biz sizinle randevulaşalım. Şöyle: Yurt dışına da çıkacağız, geldikten sonra yapalım.
BAŞKAN – Son cümlelerimizi alalım.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Arkadaşlar, son cümlelerimi şöyle söyleyeyim: Yani şu anda cevaplamadığım 7 tane soru var, o 7 soruyu da...
BAŞKAN – Yazılı olarak bildirin.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bakın, dersiniz, hepsini cevaplayabilirim ben.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 115

BAŞKAN – Efendim, lütfen bitirelim artık. Yazılı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, şu anda yeni bir şey söylenmedi, ben cümlemi tekrar ediyorum. Burada, “Yurt içinde imal etme zorunluluğu var.” deniyor. Evet, biz yurt içinde imal etme zorunluluğu koyuyoruz. Bu bizim madencilikle alakalı yerelleşmeyi tahrik eden, geliştiren bir husustur. Şimdi, tam tersi bir örnek daha vereyim: Ya tesisi olacak ya da tesis kuracak, gidip de bunu Belçika’da işlemeyecek diyoruz biz. O madde onun söylüyor. Bu yanlış bir şey mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bayraktutan’ın dediği “Ben ihbar ettim, bu firmaya vereceksiniz...”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, bir dakika şimdi, önce birinci kısımda bir mutabık kalalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Burada, yani tek adres gösterilmemiştir, gösterilemez, böyle bir durum olmaz, o firmanın varmış. Kurmaya mani bir şey var mı? Yarın gidin, siz kurmaya başlayın, kurmuş olursunuz. Tam tersi, demir çelikten geldi bir yatırımcı dedi ki: “Ben İran’da demir çelik üzerine bir madencilğe giriyorum.” Niye yapıyorsun bunu dedim, biz de demir çelikle alakalı Sivas Divriği’de yeni alanlar var. Dedi: “Ben, şu ana kadar çıkmadı, o yüzden alıp alamayacağım da belli değil.” İhaleye gireceksiniz dedim. Şimdi, sen gidip de İran’da bununla alakalı yatırım yaparsan Türkiye’deki madenciliği ben geliştiremem. Şimdi, biz diyoruz ki: Senin demir çelik fabrikası varsa öncelikle buna sen girebilirsin veya kuracaksın.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu doğru bir şey. Şimdi, 9 tane firma girmiş, Sayın arkadaşım da dedi ki: “Ben noterden bu ismi bildireceğim, sonra kalkacağım, açıklayacağım.” dedi. Yani “A” firmasının ismini bildireceğim.” dedi, “Noterden de bunu tasdik ettireceğim.” dedi, ihaleden önce.

Ben de, yap, belki de tutar, dokuzda 1 tutturma oranının var dedim. Tutmadı o.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yapamazdım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, ben diyorum ki: Ben o firmayı seçme hakkına... Bir ihalede seçme hakkına ben mi sahibim? Birisi 5 lira daha fazla veriyor onda kalıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ona bir şey demiyor efendim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ona bir şey demiyorum Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Şimdi, o kısımla alakalı ben de demedim ki: Ya, sen, bak noterden şunu şöyle yapıyorsun... Bunlar kısır çekişmeler, biz işin aslına bakacağız.

BAŞKAN – Evet, lütfen teşekkür edelim efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Peki.

Arkadaşlar, ben çok teşekkür ediyorum, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, bana bu açıklama imkânını verdiğiniz için.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, bütçeler üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece, gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Tüm Komisyon üyelerimize, Sayın Bakana, tüm Bakanlık yetkililerine ve basın mensuplarına çok teşekkür ediyorum.

Yarın saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.19